

B&W Adviesnota

Onderwerp	Programmabegroting 2026-2029
Zaaknummer	
B&W datum	16 september 2025
Naam steller	Medewerker team Financiën Planning & Control
Teammanager	Teammanager team Financiën Planning & Control
Portefeuillehouder	Wim de Schryver

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Martin Leenders (p.l.v.) op 3 september 2025 en Wim de Schryver op 21 augustus 2025.

Openbaarheid

Ja, per direct.

Bevoegd orgaan

Raad

Ter bespreking aanbieden aan de auditcommissie en de Raad.

Advies

1. Akkoord gaan met het raadsvoorstel.
2. De raad voor te stellen om:
 1. De programmabegroting 2026 inclusief de meerjarenbegroting 2027-2029 vast te stellen.
 2. In te stemmen met het Meerjarig Uitvoerings- en InvesteringsProgramma 2026-2029 (MUIP 2026-2029).
 3. In te stemmen met de in programmabegroting 2026-2029 verwerkte (investerings-) budgetten zoals opgenomen in paragraaf H investeringen.
 4. Per subsidieregeling voor het jaar 2026 een subsidieplafond vast te stellen zoals opgenomen in bijlage 5.

Inleiding

De Programmabegroting is de beleidsmatige en de financiële vertaling van de lijnen die zijn uitgezet vanaf de Kadernota 2026. Deze geactualiseerde kaders dienen vervolgens als uitgangspunt bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 inclusief de meerjarenbegroting 2027-2029.

Beoogd resultaat

1. Door het vaststellen van de programmabegroting 2026-2029 door de raad geeft de raad aan welke beleidseffecten de komende jaren worden nagestreefd en welke activiteiten/speerpunten hiervoor worden uitgevoerd. Daarnaast stelt de raad de financiële kaders vast waarbinnen het college deze activiteiten moet realiseren.
2. Daarnaast wordt het financieel meerjarenperspectief van de gemeente Venray in beeld gebracht.

3. Met het vaststellen van de programmabegroting 2026-2029 door de raad voldoet de gemeente Venray aan de eisen die de wetgever aan de begroting stelt.

Argumenten

1.1 De programmabegroting 2026 inclusief meerjarenbegroting 2027-2029.

De programmabegroting is het begin van de P&C-cyclus 2026. Wettelijk is vastgelegd dat de raad de programmabegroting moet vaststellen.

De uitwerking van de kadernota 2026, de gevolgen van de meicirculaire 2025 en de verwerking van nieuw genomen besluiten resulteert in het volgende meerjarenperspectief 2026-2029:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Meerjarenbegroting 2026 – 2029	1.019	159	-5.034	-6.313
Structureel begrotingssaldo (richtlijn provincie)	201	-538	-5.586	-6.945

Voor 2026 is de begroting net sluitend. Op het eerste oog lijkt er ook voor 2027 een sluitende begroting te zijn. Echter, als we kijken naar de richtlijnen die de provincie stelt, moeten we concluderen dat we in 2027 de rode cijfers induiken. Dat komt omdat de provincie voorschrijft dat we incidenteel ontvangen middelen niet mogen inzetten voor structurele uitgaven. Vanaf 2027 verwachten we forse oplopende tekorten. De situatie is zorgwekkend. Scherpe keuzes zijn noodzakelijk om de meerjarenbegroting sluitend te maken. Nieuwe plannen, wensen en uitgaven hebben direct impact op bestaande afspraken uit het coalitieakkoord. We merken echter nog onvoldoende bewustzijn over het zorgwekkende huishoudboekje.

In deze begroting hebben we voor het eerst de verwachte kosten opgenomen voor het verwerven van grond en het voorbereiden van de ontwikkeling van deze gebieden. We verwachten hiervoor tot en met 2029 ruim € 60 miljoen te moeten investeren. Daarvoor is extra financiering nodig. Deze kosten leggen extra druk op het meerjarenperspectief. Het aantrekken van de benodigde extra leningen heeft op termijn gevolgen voor onze schuldenpositie waardoor we in een hoger risicoprofiel gaan vallen. Dit kan leiden tot een strengere accountantscontrole en toezicht door de provincie.

We blijven via de VNG in gesprek met het Rijk over een eerlijke verdeling van taken en middelen. Gemeenten moeten realistisch begroten en het Rijk moet zorgen voor voldoende compensatie. We verwachten dat het huidige demissionaire kabinet op dit punt weinig meer zal bewegen. Daarom hopen we op duidelijke keuzes van een nieuw kabinet.

1.2 In te stemmen met het Meerjarig Uitvoerings- en InvesteringsProgramma 2026-2029 (MUIP 2026-2029).

Voorgesteld wordt om akkoord te gaan met het Meerjarig Uitvoerings-en InvesteringsProgramma 2026-2029.

1.3 In te stemmen met de in programmabegroting 2026-2029 verwerkte (investerings-) budgetten zoals opgenomen in paragraaf H investeringen.

De raad heeft beslissingsbevoegdheid over de (investerings-) budgetten en de investeringen. Om recht te doen aan de wet en regelgeving vindt daarom expliciete besluitvorming plaats door dit beslispunt.

1.4 Akkoord te gaan met de subsidieplafonds 2026.

Het is juridisch noodzakelijk om het subsidieplafond op te nemen voor alle subsidies. Het is juridisch en financieel noodzakelijk om een financiële weigeringsgrond te hebben.

In het overzicht subsidieplafond wordt een onderverdeling gemaakt tussen de subsidies vanuit de Algemene Wet Bestuursrecht, de Algemene Subsidie Verordening en de periodieke en eenmalige subsidies.

Kanttelingen of risico's

De gevolgen van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds zijn nog niet bekend. Het uitkomen van de septembercirculaire kan het financieel meerjarenperspectief weer beïnvloeden.

Via een Raadsinformatiebrief (RIB) wordt de raad zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van de resultaten van de septembercirculaire 2025.

De gevolgen van de meicirculaire 2025 zijn verwerkt in de programmabegroting 2026-2029. Dit is tevens een eis van de Provincie Limburg.

Communicatie

Via de griffie wordt de programmabegroting 2026-2029 aangeboden aan de raad.

Een persbericht wordt aan de pers beschikbaar gesteld.

Het subsidieplafond per subsidieregeling bekend maken op de daarvoor voorgeschreven wijze.

Financiële gevolgen

Voor de provincie is het structureel en reëel sluitend zijn van de begroting de belangrijkste toets.

Het is een vereiste om voor het eerste of het laatste begrotingsjaar een structureel sluitende begroting in te dienen.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	1.019	159	-5.034	-6.313

Om het structurele begrotingssaldo te bepalen wordt bovenstaand saldo gecorrigeerd met incidentele baten en lasten. In onderstaand overzicht is het structurele begrotingssaldo weergegeven. Voor 2026 beschikken we over een positief saldo. Het structureel begrotingssaldo is vanaf het jaar 2027 echter negatief.

Samenvatting structurele exploitatieruimte 2026-2029 (bedragen x € 1.000)

	2026		2027		2028		2029	
Omschrijving	Bedrag	Som	Bedrag	Som	Bedrag	Som	Bedrag	Som
Totaal lasten (exclusief toevoeging reserves)	182.665		186.148		189.308		194.754	
Totaal baten (exclusief toevoeging reserves)	178.526		181.923		182.313		187.076	
Resultaat voor mutatie reserves		-4.139		-4.225		-6.995		-7.678
Toevoegingen aan reserves	362		362		362		362	
Onttrekkingen aan reserves	5.520		4.746		2.323		1.727	
Saldo mutaties reserves		5.158		4.384		1.961		1.365
Begrotingssaldo		1.019		159		-5.034		-6.313
Incidentele lasten (inclusief mutaties reserves)	4.773		3.492		1.259		601	

Incidentele baten (inclusief mutaties reserves)	5.591		4.189		1.811		1.233	
Saldo incidentele baten en lasten		818		697		552		632
Structureel begrotingssaldo		201		-538		-5.586		-6.945
% structureel evenwicht (van totaal baten)		0,11%		-0,30%		-3,06%		-3,71%

Vervolgtraject besluitvorming

De Programmabegroting 2026-2029 wordt in de raadsvergadering van 4 november behandeld in de raad.

Evaluatie

Via de reguliere P&C-cyclus wordt gemonitord of de geformuleerde kaders en uitgangspunten realistisch en haalbaar zijn.

Bijlagen

Bijlage 1: Boekwerk programmabegroting 2026-2029.

Bijlage 2: Raadsvoorstel programmabegroting 2026-2029.

Bijlage 2: Persbericht programmabegroting 2026-2029.

Naslagwerk

Kadernota 2026.

Programmabegroting 2026

Inclusief meerjarenbegroting 2027-2029

Gemeente Venray

16-09-2025

Aanbiedingsbrief

Hierbij bieden wij u de begroting 2026 aan. In deze begroting geven we per programma inzicht in de financiële plannen voor de periode 2026-2029. De basis hiervoor is de kadernota 2026, vastgesteld op 2 juli. De keuzes uit die nota zijn verwerkt in deze begroting.

Politieke en maatschappelijke context

We leven in een onzekere en onrustige tijd. De politieke spanningen en grote maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen vragen om duidelijk en stabiel bestuur. De komende verkiezingen – zowel landelijk als lokaal – kunnen invloed hebben op ons gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan in de komende jaren.

Actuele ontwikkelingen

In de kadernota 2026 hebben we al een aantal belangrijke ontwikkelingen genoemd die financiële gevolgen hebben voor Venray. Zo gaat er komend jaar veel geld naar de opdracht om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een goede werkplek met ontwikkelkansen te bieden. De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), die zich bezighoudt met vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, gaat over in een nieuwe regionale Omgevingsdienst. Binnen het sociaal domein stijgen de zorgkosten. Dit komt door nieuwe prijsafspraken met zorgaanbieders.

Ook in het ruimtelijk domein zien we (financiële en niet-financiële) uitdagingen. Zoals problemen met het elektriciteitsnet, de stikstofproblematiek, het behoud van waterkwaliteit en de discussie over spuitzonering. Daarnaast willen we een stevige bijdrage leveren aan de woningbouwopgave. De raad heeft hiervoor al verschillende gebieden aangewezen en ook locaties voor bedrijventerreinen zijn vastgesteld.

Voor het eerst hebben we in deze begroting de verwachte kosten opgenomen voor het verwerven van grond en het voorbereiden van de ontwikkeling van deze gebieden. We verwachten tot en met 2029 ruim € 60 miljoen te moeten investeren, waarvoor extra financiering nodig is. Dit legt extra druk op het meerjarenperspectief en heeft gevolgen voor onze schuldenpositie. Daardoor vallen we mogelijk in een hoger risicoprofiel, wat kan leiden tot strengere accountantscontrole en toezicht door de provincie. Ondanks de financiële risico's kiest het college er bewust voor om te investeren in de realisatie van nieuwe woonwijken.

Extra middelen van het Rijk

Jaarlijks komt er vanuit het Rijk een mei-, september- en decembercirculaire. Deze circularies hebben financiële gevolgen voor de gemeentelijke meerjarenbegroting. Via een raadsinformatiebrief bent u al geïnformeerd over de meicirculaire 2025. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in deze begroting. De septembercirculaire is bij het aanbieden van deze begroting nog niet ontvangen. De impact hiervan is nog niet in te schatten.

Financieel beeld

Voor 2026 is de begroting net sluitend. Op het eerste oog lijkt er ook voor 2027 een sluitende begroting te zijn. Echter, als we kijken naar de richtlijnen die de provincie stelt, moeten we concluderen dat we in 2027 de rode cijfers induiken. Dat komt omdat de provincie voorschrijft dat we incidenteel ontvangen middelen niet mogen inzetten voor structurele uitgaven. Vanaf 2027 verwachten we forse oplopende tekorten. De situatie is zorgwekkend. Scherpe keuzes zijn noodzakelijk om de meerjarenbegroting sluitend te maken. Nieuwe plannen, wensen en uitgaven hebben direct impact op bestaande afspraken uit het coalitieakkoord. Het is essentieel dat raad, college, ambtelijke organisatie, samenleving, partners en andere overheden zich bewust zijn van de zorgwekkende financiële situatie.

We blijven via de VNG in gesprek met het Rijk over een eerlijke verdeling van taken en middelen. Gemeenten moeten realistisch begroten en het Rijk moet zorgen voor voldoende compensatie. We verwachten dat het huidige demissionaire kabinet op dit punt weinig meer zal bewegen. Daarom hopen we op duidelijke keuzes van een nieuw kabinet.

De uitwerking van de kadernota 2026, de gevolgen van de meicirculaire 2025 en de verwerking van nieuw genomen besluiten resulteert in het volgende meerjarenperspectief 2026-2029:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Meerjarenbegroting 2026 – 2029	1.019	159	-5.034	-6.313
Structureel begrotingssaldo (richtlijn provincie)	201	-538	-5.586	-6.945

Leeswijzer

Een beknopt overzicht van de grootste begrotingsaanpassingen vindt u in de inleiding. Voor een overzicht op hoofdlijnen hebben we de begroting grafisch weergegeven in een afbeelding. Hierop staan de inkomsten en uitgaven van het komend jaar van de programma's Leven, Wonen, Werken en Besturen. Verder ziet u in een oogopslag hoeveel onze inwoners het komend jaar gemiddeld betalen aan de onroerendezaakbelasting, rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Deze afbeelding staat in hoofdstuk 1.

Als college bieden wij u deze meerjarenbegroting aan met een realistische blik op de toekomst.

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Venray.

Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Venray,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16 september 2025;

Besluit:

1. De programmabegroting 2026 inclusief de meerjarenbegroting 2027-2029 vast te stellen.
2. In te stemmen met het Meerjarig Uitvoerings- en InvesteringsProgramma 2026-2029 (MUIP 2026-2029).
3. In te stemmen met de in programmabegroting 2026-2029 verwerkte (investerings-) budgetten zoals opgenomen in paragraaf H investeringen.
4. Per subsidieregeling voor het jaar 2026 een subsidieplafond vast te stellen zoals opgenomen in bijlage 5.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 4 november 2025.

, raadsgriffier

Inhoud

Aanbiedingsbrief	3
Vaststellingsbesluit	5
Inhoud	6
Inleiding.....	8
Begroting in één oogopslag.....	10
1. Beleidsbegroting.....	11
1.1 Programma's.....	11
Leeswijzer programma's	11
Programma 1 LEVEN	12
Programma 2 WONEN	29
Programma 3 WERKEN	39
Programma 4 BESTUREN	46
1.2 Paragrafen	56
Inleiding Paragrafen	56
Paragraaf A. Lokale heffingen	56
Paragraaf B. Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	68
Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen	78
Paragraaf D. Financiering	85
Paragraaf E. Bedrijfsvoering	91
Paragraaf F. Verbonden partijen	97
Paragraaf G. Grondbeleid	115
Paragraaf H. Investerings.....	118
Paragraaf I. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	119
2 Financiële begroting	120
2.1 Inleiding.....	120
2.2 Baten en lasten 2026 - 2029	122
Recapitulatie baten en lasten.....	122
Analyse afwijkingen.....	125
2.3 Overzicht incidentele baten en lasten	136
2.4 Geprognosticeerde Balans en toelichting	139
2.5 Financiële uitgangspunten.....	144
2.6 Bijlage bij de begroting.....	146
Bijlage 1. BBV Indicatoren	146
Bijlage 2. Totaaloverzicht MUIP.....	150
Bijlage 3. Taakvelden per programma	155
Bijlage 4. Overzicht EMU-saldo	160
Bijlage 5. Subsidies	161
Bijlage 6. Opbouwtafel gemeentefonds	162

Bijlage 7. Lijst met afkortingen	164
--	-----

Inleiding

In de programmabegroting 2026 worden de kaders op programmaniveau vastgelegd. Met de vaststelling van deze kaders kan het college uitvoering geven aan het beleid in 2026 en de speerpunten en overige ontwikkelingen gaan uitvoeren.

Opbouw

Voor u ligt het boekwerk programmabegroting 2026 inclusief meerjarenbegroting 2027-2029. Een samenvatting van de belangrijkste onderdelen is opgenomen in de afbeelding "Begroting in één oogopslag".

De programmabegroting is verdeeld in een beleidsbegroting en in een financiële begroting.

In de beleidsbegroting zijn de volgende onderdelen opgenomen:

1. De programma's, leven, wonen, werken en besturen. Hierin is per programma opgenomen wat de gemeente wil bereiken, de zogenoemde opdrachten. Tevens staan opgenomen welke activiteiten de gemeente in de komende periode hiervoor wil gaan uitvoeren en in welk jaar. Tot slot is aangegeven wat de te verwachten kosten zullen zijn.
2. De paragrafen, met daarin gebundelde informatie over thema's. Het gaat vooral om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële of politieke betekenis. Daarnaast kan sprake zijn van een aanzienlijk belang voor de realisatie van programma's.

In de financiële begroting zijn baten en lasten voor 2026 tot en met 2029 opgenomen, evenals een geprognosticeerde balans.

De programmabegroting sluit af met 7 bijlagen:

1. BBV indicatoren.
2. Totaaloverzicht MUIP.
3. Taakvelden per programma.
4. Overzicht EMU-saldo.
5. Subsidieplafonds.
6. Opbouwtabel gemeentefonds.
7. Lijst met afkortingen.

Analyse begrotingsresultaat op hoofdlijnen.

In onderstaand overzicht worden de grootste begrotingsaanpassingen in hoofdlijnen uiteengezet. Na de kadernota 2026 zijn de door de raad goedgekeurde raadsvoorstellen weergegeven onder de wijzigingen voor begroting. De meicirculaire 2025 zorgt voor de grootste meerjarige positieve aanpassing. De negatieve meerjarige aanpassing wordt veroorzaakt door de wijzigingen in tarieven in het sociaal domein.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026 Meerjarenperspectief incl MUIP	307	38	-4.475	-4.280
Wijzigingen voor begroting 2026	149	138	128	144
Stand voor begroting	456	176	-4.347	-4.136
Gemeentefonds meicirculaire	1.669	2.081	2.329	2.810
Autonome ontwikkelingen begroting 2026	2.495	1.988	1.504	408
Indexering begroting 2026	22	-36	-76	-141
Wettelijke taak begroting 2026	-3.777	-4.355	-4.517	-4.695
Kapitaallasten begroting 2026	161	312	81	-552
Nieuw beleid begroting 2026	-7	-7	-7	-7
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	1.019	159	-5.034	-6.313

Een nadere toelichting op de analyse van de afwijkingen tussen het begrotingsresultaat jaarschijf 2026 (begroting 2025) en de begroting 2026 is opgenomen bij 2.2. Baten en Lasten 2026-2029, analyse afwijkingen. De wijzigingen zijn op programmaniveau toegelicht.

Voor de provincie is het structureel en reëel sluitend zijn van de begroting de belangrijkste toets. Het is een vereiste om voor het eerste of het laatste begrotingsjaar een structureel sluitende begroting in te dienen. Om het structurele begrotingssaldo te bepalen wordt bovenstaand saldo gecorrigeerd met incidentele baten en lasten.

In onderstaand overzicht is het structurele begrotingssaldo weergegeven. Voor 2026 beschikken we over een positief saldo.

Samenvatting structurele exploitatieruimte 2026-2029 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2026		2027		2028		2029	
	Bedrag	Som	Bedrag	Som	Bedrag	Som	Bedrag	Som
Totaal lasten (exclusief toevoeging reserves)	182.665		186.148		189.308		194.754	
Totaal baten (exclusief toevoeging reserves)	178.526		181.923		182.313		187.076	
Resultaat voor mutatie reserves		-4.139		-4.225		-6.995		-7.678
Toevoegingen aan reserves	362		362		362		362	
Onttrekkingen aan reserves	5.520		4.746		2.323		1.727	
Saldo mutaties reserves		5.158		4.384		1.961		1.365
Begrotingssaldo		1.019		159		-5.034		-6.313
Incidentele lasten (inclusief mutaties reserves)	4.773		3.492		1.259		601	
Incidentele baten (inclusief mutaties reserves)	5.591		4.189		1.811		1.233	
Saldo incidentele baten en lasten		818		697		552		632
Structureel begrotingssaldo		201		-538		-5.586		-6.945
% structureel evenwicht (van totaal baten)		0,11%		-0,30%		-3,06%		-3,71%

Begroting in één oogopslag

De begroting is een financiële vertaling van de plannen uit de Kadernota 2026. In deze afbeelding ziet u wat we in 2026 uit gaan geven aan de thema's Leven, Wonen, Werken en Besturen. En waar dat geld vandaan komt.

RIJK

134.895.000

Algemene uitkering	115.590.000
Overige rijksinkomsten	19.305.000

HEFFINGEN

33.273.000

Onroerende zaakbelastingen	18.309.000
Afvalstoffenheffing	5.703.000
Rioolheffing	5.050.000
Leges	2.292.000
Overige heffingen	1.919.000

OVERIGE INKOMSTEN

15.253.000

O.a. grondbedrijf (voorzieningen/grondaankoop), bijdragen van regiogemeenten, waterschappen, provincie, bijdragen voor sociaal domein (hulp bij huishouding, hulpmiddelen, enz.), opbrengst afvalstromen, mutatie reserves.

HOVEEL GA IK IN 2026 GEMIDDELD BETALEN...

OZB	397,-
RIOOLHEFFING	265,-
AFVALSTOFFENHEFFING	274,-

Op basis van de voorlopige gemiddelde lastendruk (voor een huishouden van twee of meer personen, die eigenaar en gebruiker zijn van een woning). Zie paragraaf A onderdeel 4.

WAAR KOMT HET VANDAAN?

INKOMSTEN
183,421
MILJOEN
TOTAAL

WAAR GAAT HET NAARTOE?

UITGAVEN
182,403
MILJOEN
TOTAAL

BEGROTING 2026

INWONERAANTAL 45.112
JUNI 2025 - BRON: VENRAY IN CUFERS

RESULTAAT 1.019.000

€ per inwoner

LEVEN

103.307.000 2.289,99

Omgeving	29.822.000	661,07
Vangnet	73.484.000	1.628,92

WONEN

24.836.000 551

Woningbouw	4.233.000	93,83
Woonomgeving	12.372.000	274,25
Veiligheid en handhaving	6.375.000	141,31
Natuur, landschap en plattelandontwikkeling	1.104.000	24,47
Duurzaamheid	751.000	16,65

WERKEN

19.066.000 423

Economische ontwikkeling	3.131.000	69,41
Mobiliteit en infrastructuur	15.935.000	353,23

BESTUREN

35.194.000 780,15

Bestuur	5.398.000	119,66
Dienstverlening en bedrijfsvoering	27.322.000	605,65
Financiën	2.474.000	54,84

Gemeente Venray

1. Beleidsbegroting

1.1 Programma's

Leeswijzer programma's

De beleidsbegroting is opgebouwd conform de drie W-vragen:

- 1.1 Wat willen we bereiken?
- 1.2 Wat gaan we daarvoor doen?
- 1.3 Wat mag het kosten?

In de programmabegroting wordt opgenomen wat de plannen zijn voor 2026. In de programmabegroting 2026 is per (deel) programma een tactische opgave (4 tot 6 jaar vooruit) geformuleerd onder "wat gaan we daarvoor doen?". Deze tactische opgave komt uit het collegeprogramma 2022-2026.

De speerpunten/ontwikkelingen onder "wat gaan we daarvoor doen?" zijn in tabelvorm opgenomen. De header van de tabel ziet er als volgt uit:

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
---	-----------	-------------

Onder het eerste kopje staan activiteiten die opgenomen zijn in het collegeprogramma 2022-2026. Onder het kopje "Gereed in" staat vermeld in welk jaar de activiteit naar verwachting gereed is. Indien activiteiten naar verwachting gereed zijn in de periode oktober tot en met december 2025 zijn deze niet zichtbaar gemaakt. In de toelichting staat vermeld wat er opgepakt gaat worden inzake de activiteit.

Tot slot staat bij de vraag: "Wat mag het kosten?" een tabel met de realisatie van 2024, de raming van 2025 en de raming van de voorliggende begroting 2026 en de daarbij horende 3 jaren van de meerjarenraming (2027 tot en met 2029). De analyse betreffende de afwijking tussen de voorliggende begroting en jaarschijf 2026 van de begroting 2025 is opgenomen in de financiële begroting onder paragraaf 2.2 Baten en lasten 2026-2029 toegelicht.

In navolging van de BBV is het verplicht om een aantal indicatoren op te nemen. Deze BBV-indicatoren zijn in aparte tabellen opgenomen in bijlage 1. De gegevens zijn op 15-7-2025 overgenomen van de website 'waarstaatjegemeente.nl'.

De header van de tabel BBV indicatoren ziet er als volgt uit:

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
-----------------	---------	--------	---------------	-----------	------	--------------

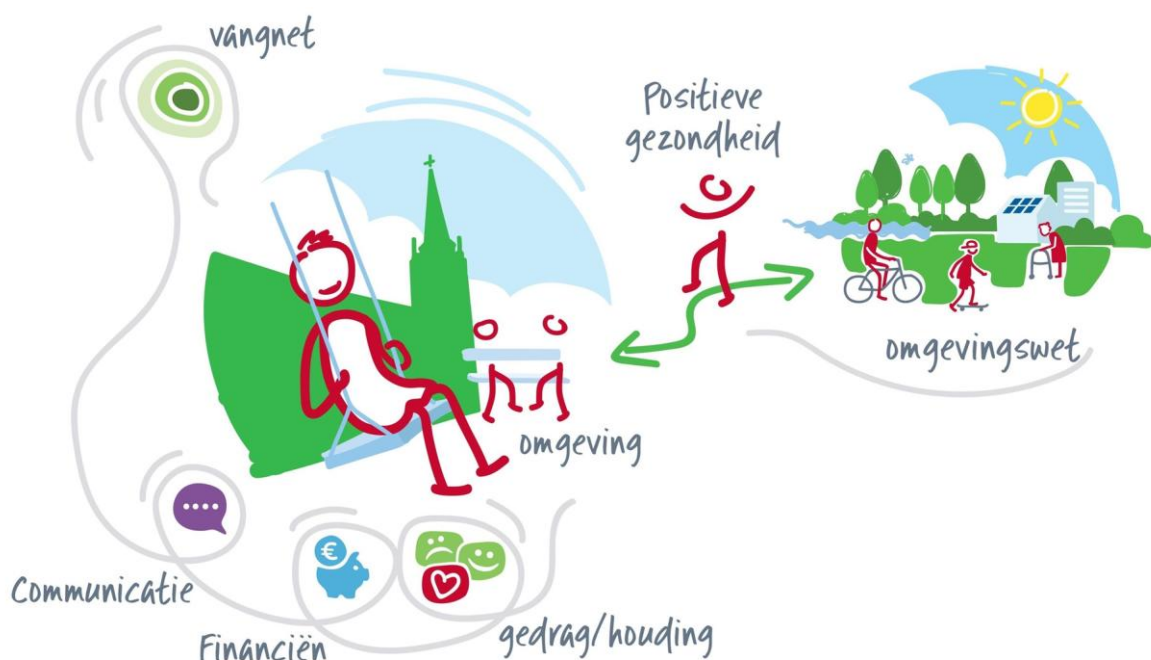
Programma 1 LEVEN

Onze ambitie voor programma Leven

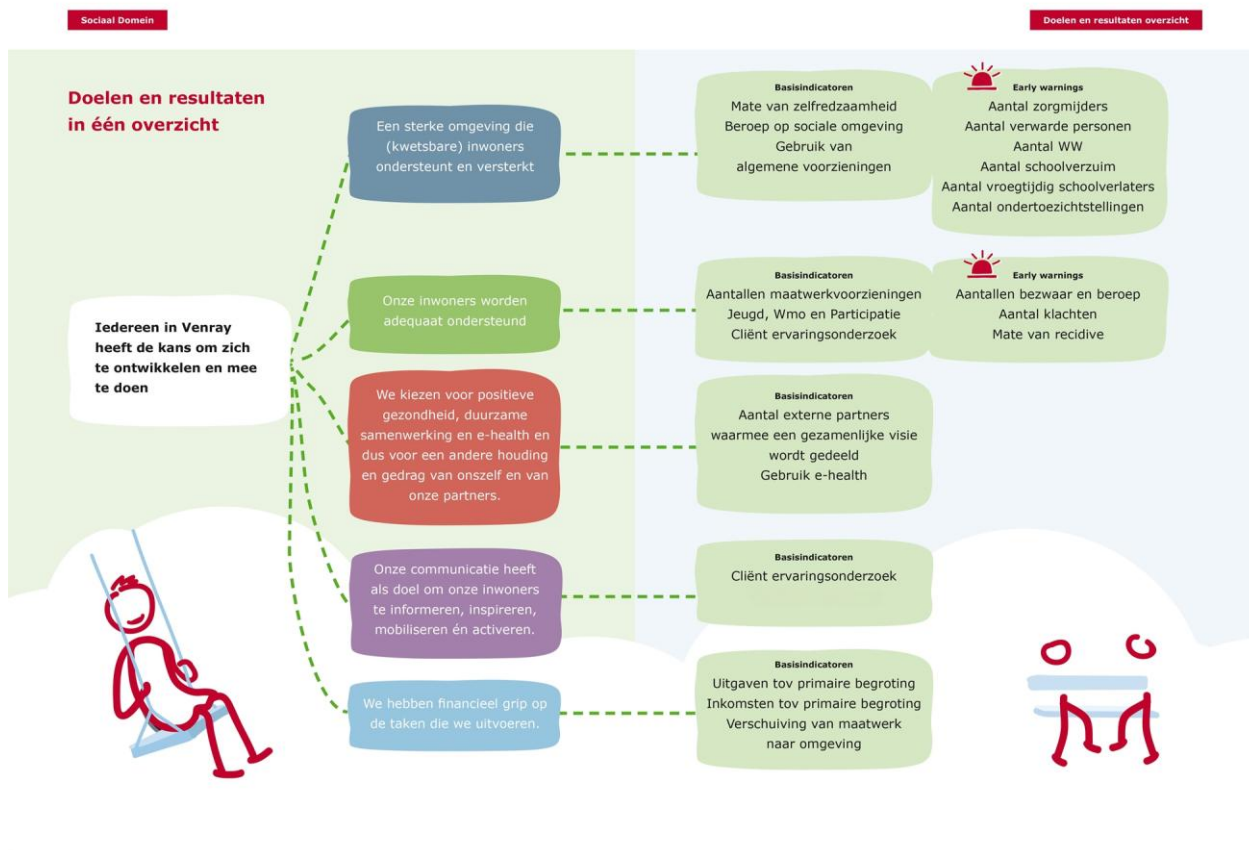
Wij geloven in het uitgangspunt dat voorkomen beter is dan genezen, dus zetten wij vol in op preventie. Wij werken aan een inclusieve Venrayse samenleving waarin iedereen naar vermogen mee kan doen. Wij doen een beroep op onze inwoners, hun omgeving én onze partners zoals (zorg)aanbieders om eigen verantwoordelijkheden te nemen en de eigen krachten in te zetten. Belemmeringen die het meedoen in de weg staan nemen wij zoveel mogelijk weg. Wij bieden ondersteuning aan onze inwoners die dat echt nodig hebben.

Algemeen

Een duurzame en gezonde Venrayse samenleving betekent voor ons dat iedereen, inwoners en partners, naar vermogen meedoet en participeert. De kracht van de Venrayse samenleving geldt hierbij als uitgangspunt. Steeds hebben we daarbij een inclusieve samenleving voor ogen. Iedereen moet mee kunnen doen. Deze transformatiegedachte is verwoord in de kadernota Sociaal Domein: de volgende stap.

In de kadernota zijn per bouwsteen een aantal basisindicatoren benoemd. In de uitwerking per bouwsteen is door middel van pictogrammen bij de verschillende basisindicatoren aangegeven welke beweging wij verwachten. Dus stijging, daling of gelijk. De kleuren zijn gebaseerd op de huisstijl en geven geen waarde aan de beweging die we nastreven. Die waarde wordt in de begeleidende tekst toegelicht. Gedetailleerde verantwoording over de indicatoren vindt plaats via de rapportage sociaal domein. De rapportage sociaal domein verschijnt ieder half jaar.

In 2021 is de Kadernota Sociaal Domein verder uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma geeft concrete invulling aan de beweging die wordt beschreven in de Kadernota Sociaal Domein. Hiermee worden de randvoorwaarden geschapen en wordt de organisatie zodanig ondersteund in haar doorontwikkeling, dat de doelstellingen en effecten uit de Kadernota gerealiseerd worden. Voor het uitvoeringsplan is in 2024 een nieuw procesplan vastgesteld waarbij de focus ligt op de onderdelen omgeving, gedrag en houding en toegang. Deze zullen in samenhang de komende jaren worden opgepakt.

Trends, ontwikkelingen en uitgangspunten

Toenemende druk op het vangnet

In de monitor sociaal domein over het jaar 2024 zien we dat de gesignaleerde stijging van het aantal cliënten in 2023 in 2024 is gestabiliseerd. Over 2024 is een behoorlijke daling zichtbaar van het aantal cliënten binnen Jeugd, Participatie en Schuldhulp maar een stijging bij Leerlingenvervoer en WMO. De wachtlijstproblematiek is ondanks diverse acties toch weer gaan oplopen. Hierdoor is er zeker bij jeugd sprake van een vertekend beeld. Naast de aantallen voorzieningen spelen ook de nieuwe kostprijzen vanaf 2026 een rol van betekenis.

Versterken omgeving

In 2024 zijn we gestart met een nieuwe opdracht voor het versterken van de omgeving. Er zijn veel plannen en ontwikkelingen die gericht zijn op gezondheid, preventie en het versterken van het netwerk en de omgeving van onze inwoners. De urgentie is groot om hierop in te zetten, want ons zorgstelsel staat onder druk. Het voorkomen van gezondheidsproblemen en het versterken van de omgeving zijn belangrijk om de kwaliteit, toegankelijkheid en houdbaarheid van het zorgstelsel in de toekomst te kunnen waarborgen. In deze opdracht pakken we deze plannen en ontwikkelingen in samenhang op vanuit de overkoepelende paraplu en de beweging van het versterken van de omgeving én in samenwerking met inwoners en onze partners uit het sociaal domein. De ervaringen uit IJsland leren ons dat deze beweging een lange termijnproces van circa 30 jaren is en dat betekent dat we een lange termijn commitment van onze partners vragen. Tegelijkertijd zien we dat de financiën en budgetten die beschikbaar zijn voor preventie, gezondheid en het versterken van de omgeving vaak bestaan uit tijdelijke middelen (zoals de specifieke uitkering voor het preventieakkoord en de brede specifieke uitkering (brede SPUK-regeling)).

We (onze inwoners, partners en wij als gemeente) committeren ons aan een lange termijn beweging, wetende dat de (financiële) investeringen die we met elkaar op de korte termijn doen ook op de lange termijn (financieel) geborgd moeten worden. Dit vraagt mogelijk om extra financiële middelen vanuit de gemeente, als blijkt dat de tijdelijke rijksmiddelen vanaf 2027 niet langer beschikbaar zijn.

Nieuwe toegang

In 2026 werken we verder aan de toegang voor het sociaal domein, samen met partners. Het is onderdeel van het uitvoeringsprogramma sociaal domein waarin ook de trajecten Houding & Gedrag en Versterken omgeving zijn opgenomen. Doel is om samen met onze partners te komen tot een laagdrempelige toegang waar onze inwoners met hun hulpvraag terecht kunnen. Daarbij kijken we bij het zoeken naar een oplossing naar de brede hulpvraag en zoeken we naar een gedegen oplossing. Waarbij we in eerste instantie en zoveel mogelijk een beroep doen op de eigen kracht van de inwoner en zijn omgeving. We wijzen de weg in de omgeving en helpen zo de hulpvraag op te lossen. Lukt dat niet zelfstandig dan zijn maatwerkvoorzieningen nodig. Soms enkelvoudig en soms meervoudig en complex. De nieuwe toegang is bovenal een manier van werken waarbij we zo breed mogelijk kijken naar de hulpvraag van de inwoner waarbij we ondersteuning bieden die aansluit bij de behoefte en een duurzame oplossing biedt.

Omgekeerde verordening

Vanaf 2025 zijn we gestart met de omgekeerde verordening binnen het sociaal domein. Dit is één verordening voor het hele sociale domein. Deze nieuwe verordening is weliswaar opgebouwd volgens de wetten en regels maar gaat qua opzet uit van de hulpvraag van de inwoner. Deze verordening is in begrijpelijke taal geschreven en is voor onze organisatie een hulpmiddel om nog integraler te kunnen werken. In het eerste half jaar van 2026 wordt de omgekeerde verordening geëvalueerd.

Hervormingsagenda Jeugd

Het doel van de hervormingsagenda is tweërlei:

1. Betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is;
2. Een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

Over de hervormingsagenda jeugd hebben gemeenten en rijk in 2023 overeenstemming bereikt en is een implementatieplan vastgesteld. Dit betekent dat we de komende jaren aan de slag kunnen, lokaal alsook regionaal, om de eerdergenoemde doelen te halen.

Een commissie van deskundigen volgt de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen en heeft in januari 2025 een advies gegeven, waarbij onder andere ook aandacht was voor de ontwikkeling van het uitgavenpatroon in relatie tot het afgesproken meerjarenperspectief en het risico dat partijen dragen. Dit advies is grotendeels overgenomen door het kabinet en verwerkt in de meicirculaire 2025. De uitdagingen op het terrein van jeugd zijn er echter niet minder op geworden. Voor 2028 ligt er een nog grotere opgave in kostenbesparingen.

In regionaal verband wordt er al gewerkt aan de implementatie van de hervormingsagenda jeugd, door middel van het regionale implementatieplan. Hiervoor is onlangs een projectleider aangetrokken. Verder houden wij in het inkooptraject voor de jeugdhulp ook rekening met de ontwikkelingen uit de hervormingsagenda jeugd.

Huisvesting van asielzoekers en andere doelgroepen.

Asiel

In juni 2024 is besloten de evenementenhal weer in te laten richten als noodopvangvoorziening. Tijdens de raadsvergadering van 24 september 2024 besloot de gemeenteraad de zoektocht naar een permanent asielzoekerscentrum toch door te laten gaan. In de raadsvergadering van 24 juni 2025 heeft de gemeenteraad besloten om na de zomer van 2026 te starten met de verkenning voor de realisatie van een asielzoekerscentrum. Daarvoor ligt de focus op menswaardige huisvesting voor Oekraïners, internationale werknemers, statushouders, de noodopvang en aandacht voor forensisch en psychiatrisch zorglandschap, met hierbij zorgvuldige communicatie/participatie en de voorbereiding evaluatie van de noodopvang. Deze resultaten worden meegenomen in de analyse voor de opdracht asielzoekerscentrum in de zomer van 2026 en dient als fundament voor het plan van aanpak met tijdspad.

Oekraïne

De huidige regeling loopt tot maart 2026, en is sinds het uitbreken van de oorlog telkens met één jaar verlengd. In maart 2026 is de regeling 4 jaar van kracht. Indien er geen (of niet tijdig) een passende Europese oplossing komt voor het verblijfsrecht, heeft een werkgroep terugkeer & verblijf een "Nationale Terugvaloptie"(NTO) opgesteld in opdracht van het ministerie van Asiel en Migratie. Verwacht wordt dat de Raad van de Europese Unie besluit om de RTB te verlengen tot 4 maart 2027. Dit betekent dat de NTO per 4 maart 2027 in werking treedt. Er is nog geen politieke keuze gemaakt of deze NTO wordt geïmplementeerd en onder welke voorwaarden. Tot die tijd blijft de gemeente verantwoordelijk voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA)

In 2022 is het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorgakkoord vastgesteld. In het GALA zijn afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden. Het financieel arrangement onder het GALA, en ook onder het Hoofdlijnen Sportakkoord II is één nieuwe brede specifieke uitkering (SPUK). Via de SPUK zou er voor gemeenten in deze kabinetsperiode circa € 300 miljoen per jaar beschikbaar zijn en € 195 miljoen per jaar structureel. Inmiddels wil het rijk via het afwegingskader specifieke uitkeringen deze uitkering per 2027 overhevelen naar het gemeentefonds met een budgetkorting van 10%.

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In het IZA is afgesproken dat er voor gemeenten jaarlijks maximaal € 150 miljoen structureel beschikbaar wordt gesteld voor concrete plannen om de IZA-doelen – die mede gericht zijn op gezondheidsbevordering – te verwezenlijken. De gesprekken tussen het rijk en gemeenten over het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), waarin wordt ingezet op een verbreding, intensivering en concretisering van het IZA zijn stopgezet n.a.v. de recente politieke ontwikkelingen. Als er met een nieuw kabinet aan een nieuw zorgakkoord gewerkt wordt, dan zal gelijkwaardigheid tussen rijk, gemeenten en zorgverzekeraars uitgangspunt blijven en zal ook de VNG inzetten op een structurele en substantiële verschuiving van middelen van zorg naar het sociaal domein en de sociale basis.

Kunst en cultuurnota

De huidige kunst en cultuurnota kent een looptijd van 2022-2025. Als gevolg van prioritering wordt in 2026 de oude nota geëvalueerd en de nieuwe nota opgesteld.

Inkomensafhankelijke bijdrage WMO

In de meerjarenbegroting was rekening gehouden met de invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage per 2026. Nu de inkomensafhankelijke bijdrage opnieuw wordt uitgesteld naar het jaar 2027 moeten de hogere inkomsten eigen bijdrage weer worden terug gebracht naar het oude niveau. Inmiddels is de inkomensafhankelijke bijdrage WMO controversieel verklaard wat de kans op uitstel vergroot.

Dorpsondersteuner

Na de succesvolle pilot in Ysselsteyn bestaat per 2024 ook voor de overige dorpen de mogelijkheid om een subsidieverzoek voor een dorpsondersteuner in te dienen. Inmiddels is er aan zes dorpen subsidie verleend, is één aanvraag in behandeling en is er nog één dorp die aangekondigd heeft in 2025 nog een subsidieverzoek in te dienen. Als gevolg van deze ontwikkeling is het subsidieplafond voor de subsidieregeling ondersteuning en zorg opgehoogd.

Uitvoering WSW en Participatiewet

In het kader van de opdracht iedereen doet mee heeft het college in maart 2025 besloten om te komen tot een hernieuwde inrichting van de uitvoering Participatiewet en WSW. De businesscase laat zien dat ingeschatte kosten van de exploitatie passen binnen de huidige meerjarig begrote budgetten. Wel moet dekking worden gezocht voor de incidentele kosten in verband met de opheffing van de NLW NV en GR. Deze vallen grotendeels in 2026 en zijn ook nog sterk afhankelijk van verder te maken keuzes. In september 2025 is door uw raad een besluit genomen over de financiële gevolgen in relatie tot de toekomst van de NV en de GR. De uiteindelijke baten en kosten moeten blijken na opheffing.

Verder is in 2025 gestart met de deelopdrachten WSW en beschut werk en opstellen implementatieplan inrichting en uitvoering Participatiewet. Beiden opdrachten kennen nog een doorloop in 2026.

Inkoop sociaal domein

Per 1 januari 2026 is er sprake van een nieuwe inkoop in het sociaal domein. Op basis van evaluatie zijn bestaande contracten verlengd of heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden.

Dit heeft ook tot gevolg dat er per 1 januari 2026 sprake is van nieuwe tarieven met aanzienlijke verhogingen per segment/product. Ook is gekozen voor een andere systematiek (PxQ in plaats van trajectfinanciering). Wij zijn wettelijk verplicht om reële tarieven te betalen voor onze Jeugd- en Wmo-maatwerkvoorzieningen. Uit het kostprijsonderzoek is gebleken dat alle tarieven per 1 januari 2026 aanzienlijk verhoogd moeten worden. De budgetten 2026 zijn hierop aangepast.

Regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties

In 2024 heeft de regio Noord- en Midden Limburg (14 gemeenten) samengewerkt aan het opstellen van een nieuwe regionale visie op de aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. Hierbij is ook een programmaplan opgesteld. In de loop van 2025 zullen beiden worden vastgesteld. De nieuwe regiovisie en programmaplan zijn opgesteld omdat een nieuw landelijk programma (Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming) werd uitgevoerd, waar onze regio bij aan moet sluiten. Daarnaast bleek uit de Cohortstudie van Verwey Jonker naar de aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties dat de regio Noord- en Midden Limburg achterliep op de rest van Nederland. Een nieuw plan was hard nodig.

De nieuwe visie en het programmaplan richten zich vooral op het versterken van de toegang tot hulp (Jeugdwet, WMO en Participatiewet) in hun rol bij het signaleren en stoppen van Geweld in afhankelijkheidsrelaties en de samenwerking tussen de verschillende ketenpartners in de aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties.

Met het verschijnen van de meicirculaire werd duidelijk dat de rijksbijdrage Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming vervalt. De kosten voor gemeenten stijgen.

Onderhoud van gemeentelijke gebouwen

In 2019 is de onderhoudsstaat van de gemeentelijke gebouwen in beeld gebracht. Op basis hiervan zijn meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) opgesteld en zijn de financiële gevolgen voor de onderhoudsvoorzieningen doorgerekend en herijkt. In 2024 zijn de onderhoudsplannen geactualiseerd op basis van de uitgevoerde onderhoudsactiviteiten en kostenstijgingen. In 2026 wordt gestart met de voorbereiding van een grootschalige actualisatie van de onderhoudsplannen voor al het gemeentelijk vastgoed.

Deelprogramma 1.1 OMGEVING

Wat willen we bereiken?

Algemeen

De door de gemeenteraad vastgestelde 'Kadernota Sociaal Domein: De volgende stap' blijft voor ons de basis waarop we verder bouwen. De Kadernota richt zich op het gehele sociaal domein: WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet, maar ook sport, onderwijs, maatschappelijke dienstverlening, gezondheid, schulddienstverlening, sociaal cultureel werk, leefbaarheid en kunst en cultuur. Ook de thema's preventie en inclusieve samenleving, waarvoor we vanuit het Samenwerkingsakkoord extra aandacht vragen, vinden een stevige basis in de Kadernota.

Gezondheid (incl. sport) en Zorg

Gezondheid is een belangrijk thema binnen het sociale en ruimtelijke domein. We zetten in op een gezonde en veilige leefomgeving en stimuleren beweging en een gezonde leefstijl. In onze gemeente willen we een aanbod van zorg dicht bij huis dat aansluit bij de zorgbehoeftes van onze inwoners. De gemeente gaat niet altijd zelf over deze voorzieningen, maar we kunnen wel een belangrijke rol spelen in het behoud en het versterken van het voorzieningenniveau. Dat doen we door in gesprek te blijven en samen te werken met relevante partners steeds met het oog op het belang van onze inwoners. Als het gaat om de zorgvoorzieningen in Venray, zetten we waar mogelijk in op het behouden en verbeteren van wat we nu hebben.

Onderwijsbeleid

Iedereen is welkom met zijn eigen talenten en behoeften. Dit vraagt om een breed onderwijslandschap met een totaalaanbod waarin voor iedereen een plek is. We creëren voor het onderwijs een goede maatschappelijke inbedding en aansluiting met de lokale arbeidsmarkt.

Kunst & Cultuur

Wij bouwen verder op de Kunst- en cultuurnota die in 2021 is vastgesteld. We willen het huidige niveau van onze kunst & cultuursector minimaal behouden en waar het kan versterken. Wij zetten in op samenwerking tussen de relevante actoren, waarbij we ook kijken naar samenwerking over de gemeentegrens en domeinen heen. Specifiek willen we meer verbinding tussen de beleidsterreinen sport en cultuur. Voorzieningen en activiteiten moeten voor alle inwoners toegankelijk en bereikbaar zijn, waarmee we ook een link leggen naar ons Armoedebestrijdingsbeleid. De samenwerking in de Cultuurregio Noord- en Midden Limburg zetten we voort.

Inclusieve samenleving

Wij willen een volledig inclusief Venray waar alle inwoners een plek hebben in de samenleving en gelijke kansen krijgen. Wij doen daarbij ook een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en onze partners. Ook binnen onze eigen organisatie vragen we aandacht voor inclusie. Inclusie is iets wat ons allemaal aan gaat. Samen zorgen we voor een daadwerkelijk 'Inclusief Venray'. Soms is het nodig dat we exclusief aandacht besteden aan specifieke doelgroepen om inclusief te worden.

Accommodaties, subsidies en onderwijshuisvesting

Accommodaties zijn belangrijke voorzieningen voor onze inwoners om laagdrempelig te kunnen ontmoeten. Accommodaties dragen bij aan het versterken van de omgeving. We gaan onderzoeken wat er minimaal aanwezig moet zijn aan beschikbare accommodaties, met welke functie en tegen welke voorwaarden. Hierin nemen we het huidige accommodatiebeleid mee. In 2026 worden een aantal nieuwe subsidieregelingen ingevoerd met bijbehorend subsidieplafond en wordt het werken met deelplafonds voor periodieke en eenmalige subsidies geëvalueerd.

Schoolgebouwen moeten voldoende flexibiliteit bieden om opvang en onderwijs op verschillende manieren in te richten, waarbij je de inclusieve gedachte terug ziet in vanzelfsprekende aanpassingen voor toegankelijkheid. Verder is het belangrijk om rekening te houden met een goede spreiding over de gemeente.

Preventie

We zetten vol in op preventie. Hierdoor ondersteunen we onze inwoners op een laagdrempelige wijze en versterken we de omgeving. Het houdt inwoners en hun netwerk in hun eigen kracht. 'Voorkomen is beter dan genezen'. Preventie speelt daarom bij veel thema's een belangrijke rol, zeker binnen het sociaal domein. Net als bij inclusie, is een preventieve aanpak alleen succesvol

door aandacht te hebben voor alle inwoners in onze samenleving. We brengen in beeld welke preventiemaatregelen we al kennen en ontwikkelen nieuwe interventies waar nodig. Via onze nieuwe toegang sociaal domein weten inwoners ons te vinden en daar kunnen zij terecht met iedere hulpvraag. Met het oog op preventie willen we vroegtijdig met hen in gesprek vanuit een breed perspectief. Hierbij hebben de partners in het voorliggend veld ook een rol en is er aandacht voor goede verbindingen.

Veiligheid en Zorg

Er zijn inwoners die te maken hebben met een opeenstapeling van persoonlijke problemen. Deze inwoners lopen meer risico slachtoffer te worden van misbruik en/of criminaliteit en veroorzaken anderzijds zelf relatief vaker overlast en problemen. Daderschap en slachtofferschap kunnen door elkaar heen lopen. Door de domeinen zorg en veiligheid beter met elkaar te verbinden, zetten we onze inwoners centraal. We willen de woon- en leefsituatie van inwoners verbeteren, overlast voor de omgeving voorkomen c.q. terugdringen, recidive verminderen en toekomstperspectief bieden.

Wonen en Zorg (bijzondere doelgroepen)

Er ligt een enorme druk op de woningmarkt. Door de toename van de vraag om goede huisvesting voor internationale werknemers en huisvesting voor statushouders en asielzoekers wordt deze druk alleen maar groter. Dit maakt het des te urgenter dat er bijzondere aandacht komt voor kwetsbare doelgroepen op die woningmarkt. Daarnaast staan we aan de vooravond van een flinke vergrijzing. In samenhang met de extramuralisering en de toenemende personeelstekorten in de zorg# leidt dit tot veranderingen in de wereld van wonen en zorg. Ouderen met een zorgvraag, cliënten in de gehandicaptenzorg, mensen die geestelijke gezondheidszorg (GGZ) ontvangen en uitstromen uit Beschermd Wonen, de mensen die een beroep doen op de maatschappelijke opvang (MO) en kwetsbare jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg, blijven langer zelfstandig wonen of kunnen eerder terug naar huis. Het aantal zorgbehoevenden op de woningmarkt neemt toe. Niet alleen verandert de omvang van deze groepen, ook hun woonwensen veranderen. Bijvoorbeeld ten aanzien van de mogelijkheid om zorg te ontvangen, betaalbaarheid, levensloopbestendigheid en samenleven met leeftijd- of leefstijlgenoten. Dit vraagt ook iets van de aanwezigheid van voorzieningen in de wijk of kern om elkaar te ontmoeten. In 2023 is een actieplan opgesteld. De visie en doelstellingen zullen richting geven in de komende jaren aan alle initiatieven op het gebied van wonen en zorg.

1 Extramuralisering: steeds meer inwoners worden thuis behandeld i.p.v. opgenomen in een instelling en/of worden eerder dan voorheen terug naar huis begeleid na een opname.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Omgeving zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Basisindicatoren	Begroting 2025	Begroting 2026
Mate van zelfredzaamheid	—	—
Beroep op sociale omgeving	↑	↑
Gebruik van algemene voorzieningen	↑	↑

↑ = Stijging ↓ = Daling — = Gelijk

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Zorg en Veiligheidshuis Noord-Limburg
- Veilig Thuis

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Kadernota Sociaal domein		
Uitvoeren deelopdracht 'Versterken Omgeving 2.0'	Continu	In 2024 zijn we gestart met een cyclische duurzame procesaanpak voor het versterken van de omgeving. Er is een kernteam opgericht met diverse externe partners die dit proces begeleiden. Daaromheen is een schil gevormd met partijen die als klankbord fungeren. In november 2024 heeft een grote bijeenkomst met 115 inwoners, verenigingen, partners en gemeente plaatsgevonden. Aan de hand van feiten en cijfers is bepaald welke ontwikkelingen we zien in Venray en waar uitdagingen of kansen liggen. Dit heeft geresulteerd in thema's met speerpunten en doelen. In maart 2025 vond de volgende grote bijeenkomst met 135 inwoners, verenigingen, partners en gemeente plaats. Toen is in kaart gebracht welke acties en initiatieven kunnen bijdragen aan de gestelde doelen en speerpunten. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van mogelijke acties. Daarna is focus aangebracht en zijn korte en lange termijnacties uitgekozen waar werkgroepen écht mee aan de slag gaan. Deze werkgroepen zijn op 15 mei 2025 bij elkaar gekomen en gaan in 2025 en 2026 aan de slag met enkele van de uitgekozen acties. Op 30 oktober 2025 vindt de volgende grote bijeenkomst plaats en koppelen de werkgroepen terug hoe het staat met de acties.
Onderwijsbeleid		
Stimuleren van de verbinding tussen onderwijs en ondernemers	Continu	Een inclusieve, wendbare en weerbare arbeidsmarkt is een van de doelen van het Omgevingsprogramma Economie 2025-2028. Op regionaal niveau ligt hier een logische verbinding met Crossroads Limburg. Specifiek met het thema Human Capital. Crossroads heeft een projectaanvraag ingediend voor Regiodeal II om een inventarisatie en analyse te maken van het Human Capital in de regio Noord-Limburg. Het vervolg van het project, gebaseerd op de uitkomsten van de analyse, zal verder invulling geven aan de concrete activiteiten en initiatieven met betrekking tot het aantrekken, behouden en opleiden van talent. Hierbij ligt de focus op het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen, het slim organiseren van werk, en het zichtbaar maken van carrièrekansen. Door deze geïntegreerde aanpak worden toekomstige werknemers beter voorbereid op de uitdagingen van de moderne arbeidsmarkt en worden bedrijven ondersteund in hun groei en innovatiekracht.
Kunst & Cultuur		
Formuleren van een voorstel om gebouwen aan te kunnen wijzen als 'karakteristiek pand'	2026	Deze opdracht vormt een onderdeel van nieuw op te zetten erfgoedbeleid. Hiervoor is een externe partij ingehuurd welke inmiddels een start heeft gemaakt. Volgens planning wordt nieuw erfgoedbeleid in het voorjaar van 2026 opgeleverd.
Preventie		

Uitvoering geven aan actieprogramma Kansrijke Start	Continu	De uitvoering van het actieprogramma loopt. Inhoudelijk lopen er diverse interventies (Voorzorg, 1000 kansen, Nu Niet Zwanger, Gelukkig ouderschap, Ouders Inc, Digitale zorgpadentool, samenwerking met Stichting Babyspullen) waarmee de doelgroep wordt bereikt. Daarnaast is de regionale ketenaanpak Kansrijke start geborgd door middel van een opdracht aan de GGD. Deze ketenaanpak past binnen het ingezette landelijke, regionale en lokale beleid, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord, Integraal Zorgakkoord, Regionaal uitvoeringsplan Kansrijke Start en de Kadernota Sociaal Domein.
Accommodaties, subsidies en onderwijshuisv.		
Maatschappelijke visie op accommodaties	2026	In 2026 wordt de maatschappelijk visie voor accommodaties ter besluitvorming aangeboden aan de raad. Op basis van de daarin vast te stellen kaders houden wij het gemeentelijk vastgoed tegen het licht. Dit leidt tot een portefeuilleplan met één of meer vervolgvorstellen.
Veiligheid en Zorg		
Uitvoering geven aan het regionaal plan van aanpak mensenhandel	Continu	Het in 2022 vastgesteld plan van aanpak mensenhandel, waarbinnen acties staan beschreven in de aanpak c.q. het voorkomen van seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting, is medio 2025 geëvalueerd en vervolgens bijgesteld. In 2026 en volgende jaren blijven we barrières opwerpen in de aanpak van mensenhandel. Landelijke wetgeving, die in voorbereiding is, gaat hierbij helpen. Denk onder meer aan de Wet regulering sekswork met een rol voor de gemeente op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en hulpverlening. Deze wet ziet op het voorkomen misstanden in de branche o.a. door uniforme vergunningplicht voor prostituees en exploitanten en wordt vertaald in lokaal prostitutiebeleid. Daarnaast gaat de Wet modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel de positie van de gemeente versterken om op te treden tegen mensenhandel o.a. door verruiming van de strafbaarstelling en nadruk op bestuurlijke aanpak. Een wet, die ook gaat helpen, ondanks beperkte rol van de gemeente, is de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten. Deze wet ziet onder meer op het aanpakken van misstanden in de uitzendbranche door een toelatingsstelsel. Regionaal zetten we ons in om het Team Arbeidsmigranten in Kwetsbare positie (TAK) onder het Zorg- en Veiligheidshuis (financieel) per april 2026 te behouden voor Noord-Limburg. De inzet van het TAK draagt bij aan het verbeteren van de leefomstandigheden van arbeidsmigranten, die dak- of thuisloos (dreigen te) worden, aan het terugdringen van overlast en onveiligheid en aan het verbeteren van de informatiepositie als het om uitbuiting gaat. Verder wordt eind 2025/begin 2026 het Integraal OndernijningsBeeld (IOB) misstanden arbeidsmigranten, dat binnen het regionale programma Veiligheid (regiodeal) is opgemaakt, opgeleverd. Het IOB gaat inzicht geven in waar we staan en wat er in de aanpak verder nodig is. Voor criminele uitbuiting ligt ook in 2026 de focus op het voorkomen van (het verder afglijden van) jeugdige criminelen. Hiertoe zetten we lokaal de aanpak in samenwerking met STRDR door en zetten we uiteenlopende interventies in onder het programma Preventie met Gezag. Regionaal bundelen we expertise op jeugdcriminaliteit onder het Zorg- en Veiligheidshuis en handhavingscapaciteit onder het project ORION. Het project ORION richt zich op het bestrijden van ondernijning en het voorkomen dat jongeren afglijden in criminaliteit.

Uitvoering geven aan het actieprogramma Grip op Onbegrip	2031	 Het programma Grip op Onbegrip Noord- en Oost-Brabant is voortgezet onder voorzitterschap van de burgemeester van Venray. Het programma is voortgezet door werkgroepen die aan de slag zijn gegaan met de inhoud van de meldpunten niet acute zorg, opzetten van een regionale kenniswerkplaats onbegrepen gedrag, operationaliseren van de stabiliteitsaanpak zijnde een methode die bijdraagt aan langdurige ondersteuning van kwetsbare personen, operationaliseren van een incidententeam (erop af team), realiseren woonzorgvoorziening, herijking van samenwerkingsstructuren en overlegtafels om de bestuurlijke drukte terug te brengen (Regiegroep Zorg en Veiligheid). De projecten, waarvoor in september 2025 een subsidie van maximaal 1 miljoen euro (incidenteel) is aangevraagd voor een periode van 2 jaar, starten – na toekenning in december 2025 – uiterlijk op 1 maart 2026. Een gedeelte van de incidenteel toegekende subsidiegelden wordt na verstrijken van de looptijd van de betreffende subsidieregelingen structureel, zo heeft de rijksoverheid aangekondigd. De langverwachte inwerkingtreding van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) gaat helpen in het streven om te komen tot een sluitende aanpak.
--	------	---

Deelprogramma 1.2 VANGNET

Wat willen we bereiken?

Als gemeente blijven we altijd een (zorg)taak hebben voor onze inwoners die het (al dan niet tijdelijk) zelf niet redden. Als het nodig is, bieden wij ondersteuning door het inzetten van maatwerkvoorzieningen. Denk aan begeleiding, het verstrekken van een uitkering, ondersteuning in het huishouden of kinderopvang op sociaal-medische gronden. Dit noemen we het vangnet. Dit vangnet moet zo effectief en efficiënt mogelijk functioneren, zodat de ondersteuning waar mogelijk tijdelijk kan zijn.

Ook als het gaat om Vangnet zijn preventie en inclusie belangrijk. Daarbij wordt aangesloten bij de ambitie zoals geformuleerd onder het kopje 'Omgeving'. Ondersteuning van mantelzorgers blijft daarbij belangrijk om overbelasting te voorkomen en er mede voor te zorgen dat ze door kunnen gaan met ondersteuning bieden.

Van onze inwoners verwachten we dat iedereen op basis van de eigen mogelijkheden meedoet. Dit is goed voor onze inwoners en goed voor de Venrayse samenleving. Door mee te doen, ook als vrijwilliger, doe je immers meer voor elkaar en help je ook Venrayse organisaties en verenigingen die (deels) afhankelijk zijn van die inzet. Voor inwoners die niet op eigen kracht of met hulp van de omgeving kunnen meedoen, blijft ondersteuning via maatwerkvoorzieningen mogelijk.

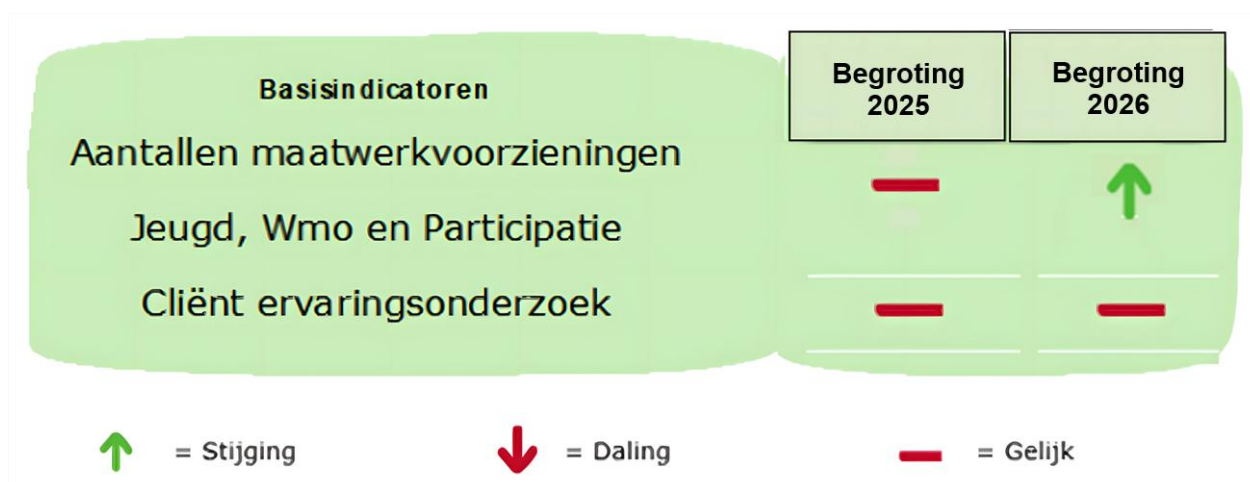
Inwoners in armoede en schulden moeten naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving. Als (financiële) belemmeringen dit meedoen in de weg staan, nemen we deze zoveel mogelijk weg. We begrijpen dat (problematische) schulden stress oplevert. In de aanpak van (problematische) schulden houden we rekening met deze stressfactoren. We werken samen met de inwoner aan het oplossen en voorkomen van schulden, waarbij we uitgaan van de wil en motivatie van inwoners om hun situatie te veranderen. In 2023 hebben we een nieuw beleidsplan aanpak armoede en schulden 2024-2027 vastgesteld.

We zorgen ervoor dat inwoners in armoede en schulden weten waar zij terecht kunnen en helpen hen om gebruik te maken van de mogelijkheden die er voor hen zijn. Daar waar we weten dat inwoners betaalachterstanden hebben, bijvoorbeeld via vroegsignalering, benaderen we deze proactief.

Tot slot is onze communicatie er op gericht (alle of zoveel mogelijk) inwoners te bereiken en te informeren zodat we laagdrempelig en toegankelijk zijn.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Vangnet zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Werkvoorzieningsschap Noord-Limburg West
- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord
- Omnibuzz

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Kadernota Sociaal domein		
Uitvoeren deelopdracht 'Toegang'	2027	In de periode 2021/2022 heeft het college van B&W van de gemeente Venray i.s.m. enkele externe partners een visie, leidende principes, uitgangspunten voor de inrichting én keuze voor de richting van een nieuwe toegang vastgesteld. In de periode 2022/2023 is gewerkt aan een plan voor de implementatie. Medio april 2023 bleek de te zetten stap naar een nieuwe toegang toch te groot en is aan de organisatie verzocht om een nieuwe opdracht op te stellen. Doel van de nieuwe opdracht is het organiseren/Inrichten van een nieuwe Toegang die aansluit op de eerder vastgestelde visie, leidende principes en uitgangspunten voor de nieuwe toegang, de uitgangspunten van de kadernota Sociaal Domein, de regionale opdracht toegang én het richtinggevende kader van de VNG. De nieuwe toegang moet overige opdrachten vanuit de gemeente Venray verbinden zoals onderzoek cliënt ondersteuning (OCO), wijkteams, gezinscoaches en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (Gia). De nieuwe Toegang wordt (op termijn) in samenwerking met externe partners vormgegeven. Hierbij wordt vooral gekeken naar de kracht van zowel de externe partners als de kracht van onze eigen organisatie en de verbinding die hiermee gemaakt kan worden. Om op deze manier zoveel mogelijk gebruik te maken van de sociale basis en het aanbod dat daar al ligt en de expertise van het VIP en de expertise van de gemeente als toegang voor de maatwerkvoorzieningen.
Vangnet		

Opvang Oekraïense vluchtelingen in gemeente Venray	2027	In 2026 zal gekeken worden naar mogelijkheden om de opvang uit te breiden met ongeveer 175 plekken om daarmee te voldoen aan de regionale opgave qua aantallen. Landelijk zijn de opvanglocaties volledig vol (99,8%) waardoor aanvullende plekken zeer wenselijk zijn.
Hervormingsagenda Jeugd	2028	Een commissie van deskundigen volgt de uitvoering van de maatregelen en de gepleegde inspanningen en heeft in januari 2025 een advies geformuleerd (Rapport Groeipijn) waarbij aandacht is voor de ontwikkeling van het uitgavenpatroon in relatie tot het afgesproken meerjarenperspectief en het risico dat partijen dragen. Dit zwaarwegende advies is niet volledig overgenomen door het Rijk, wat wel is overgenomen door het Rijk is geland in de Meicirculaire 2025. In regionaal verband wordt er al gewerkt aan de implementatie van de hervormingsagenda jeugd, door middel van het regionale implementatieplan, hiervoor is ook een regionaal projectleider aangetrokken per juni 2025. Verder houden wij in het inkooptraject voor de jeugdhulp 2026 ook rekening met de ontwikkelingen uit de hervormingsagenda jeugd, onder meer door de AMvB Reële prijzen jeugdhulp mee te nemen in de inkoop.

Deelprogramma 1.3 GEDRAG EN HOUDING

Wat willen we bereiken?

In de Kadernota Sociaal Domein is gesteld dat we voortaan anders gaan kijken en anders gaan doen. We kiezen voor positieve gezondheid, duurzame samenwerking en e-health en dus voor een andere houding en gedrag van onszelf en van onze partners.

De vernieuwde aanpak in het Sociaal Domein vraagt iets van ons als gemeente, onze partners en zeker ook van onze inwoners. Vindingrijkheid, durf en lef willen we belonen en stimuleren.

Onze leidraad daarbij is positieve gezondheid. Dit doen we met onze partners in duurzame samenwerking. E-health biedt prachtige kansen om de nieuwe aanpak in het sociaal domein te ondersteunen. Het gebruik van digitale toepassingen door inwoners voor de verbetering of ondersteuning van hun zorg, verzorging en kwaliteit van leven (e-health dus) kan hen helpen om zelf regie te houden. Bovendien is het efficiënt en klantgericht.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Houding en gedrag zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Basisindicatoren	Begroting 2025	Begroting 2026
Aantal externe partners waarmee een gezamenlijke visie wordt gedeeld	↑	↑
Gebruik e-health	↑	↑

↑ = Stijging ↓ = Daling — = Gelijk

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor dit deelprogramma zijn voor 2026 en verdere jaren geen specifieke opdrachten geformuleerd.

Deelprogramma 1.4 COMMUNICATIE

Wat willen we bereiken?

Onze communicatie heeft als doel om onze inwoners te informeren, inspireren, mobiliseren én activeren. Om goed te kunnen investeren in de omgeving van inwoners moeten wij en onze partners nog nadrukkelijker de boer op. Niet alleen om de boodschap te verkondigen, maar juist ook om in gesprek te blijven met onze inwoners. Hierbij moeten we duidelijker communiceren waarvoor we als gemeente staan, maar ook waar we niet van zijn.

We willen het gesprek met onze inwoners meer benutten om hen in beweging te krijgen. Het vertrekpunt is daarbij telkens de inwoner zelf, zijn of haar behoefte aan informatie en de wijze waarop hij of zij informatie zoekt. We kiezen daarom bewust voor een zorgvuldige mix van persoonlijke, papieren en digitale communicatie.

Er komt een overkoepelende communicatiestrategie voor de projecten binnen het programma Leven. Met een eenduidige stijl, centrale aanpak en programmering willen we de vindbaarheid van alle beschikbare informatie verbeteren. Hierdoor bereiken we meer inwoners en weten zij wat de gemeente te bieden heeft aan voorzieningen en ondersteuning.

Indicatoren

Voor de bouwsteen Communicatie zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Basisindicatoren		Begroting 2025	Begroting 2026
Cliënt ervaringsonderzoek		—	—
↑ = Stijging		↓ = Daling	— = Gelijk

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor dit deelprogramma zijn voor 2026 en verdere jaren geen specifieke opdrachten geformuleerd.

Deelprogramma 1.5 CONTROL (FINANCIËN)

Wat willen we bereiken?

Om financieel grip te houden op de uitgaven binnen het sociaal domein en omdat inmiddels de budgetten voor het sociaal domein via de verdeelsystematiek van het gemeentefonds niet meer geormerkt zijn gaan wij uit van reëel begroten. Daarbij is voor ons de lopende begroting het vertrekpunt/de basis voor de daaropvolgende begrotingsjaren. Ook gaan wij er vanuit dat de in de begroting opgenomen middelen structureel, meerjarig gezien toereikend zijn bij ongewijzigde wet- en regelgeving en ongewijzigd beleid. Juist in het sociaal domein kunnen maatschappelijke ontwikkelingen extra taken en kosten veroorzaken. Daar kunnen we in onze begroting moeilijk op anticiperen. Daarnaast willen we structureel evalueren op onze beleidsdoelen en de effecten van ons beleid.

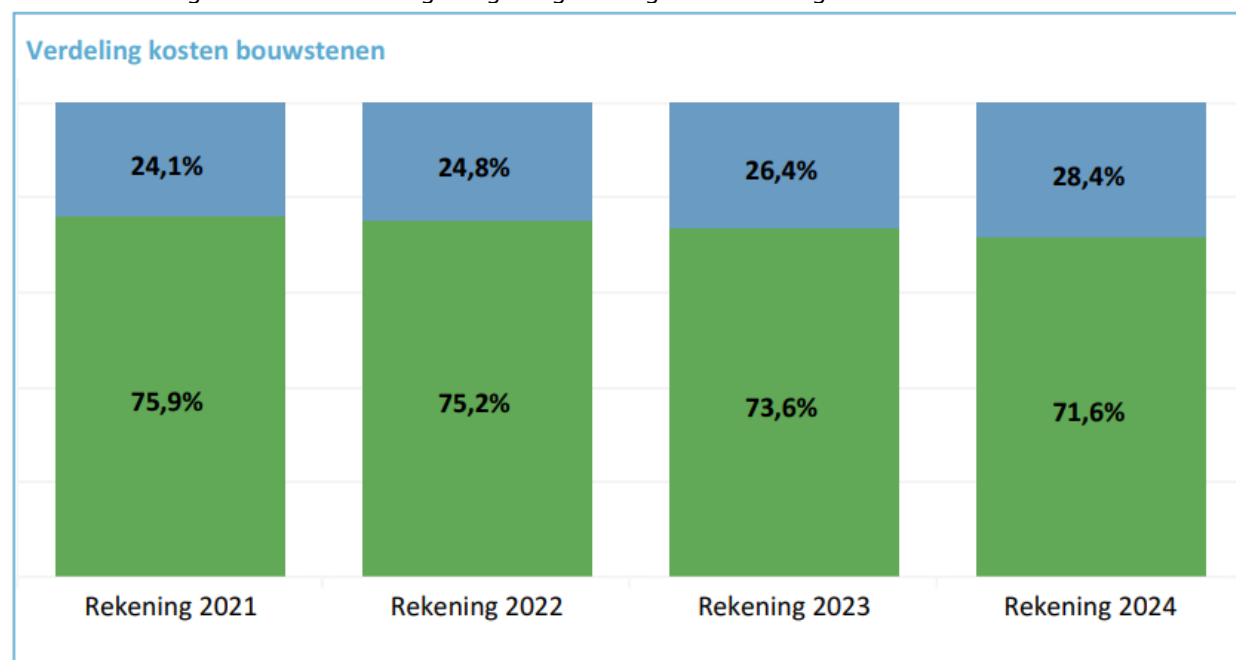
Indicatoren

Voor de bouwsteen Financiën/control zijn de volgende indicatoren geformuleerd waarbij per indicator de verwachte trend is aangegeven:

Basisindicatoren	Begroting 2025	Begroting 2026
Uitgaven tov primaire begroting	—	↑
Inkomsten tov primaire begroting	—	—
Verschuiving van maatwerk naar omgeving	↑	—

↑ = Stijging ↓ = Daling — = Gelijk

De ontwikkeling van de verhouding Omgeving – Vangnet is als volgt:

Eén van de doelen binnen de kadernota sociaal domein is het financieel grip houden op de taken die we uitvoeren. Een indicator vormt onder andere de verschuiving van maatwerk naar omgeving. Bovenstaande tabel laat de ontwikkeling van de uitgaven verhoudingsgewijs zien tussen de bouwsteen omgeving en maatwerk over de afgelopen vier jaren.

Voor een meer gedetailleerde duiding wordt verwezen naar de raadsmonitor sociaal domein.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor dit deelprogramma zijn voor 2026 en verdere jaren geen specifieke opdrachten geformuleerd.

Programma 1 Wat mag het kosten?**Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:**

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

Leven	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
DP11	Bibliotheek onderdelen jeugd en educatie					183.217	206.762	231.293	256.847
DP11	Dorpsaccommodatie Ysselsteyn								
DP11	IHP actualisatie volgende termijn							40.000	40.000
DP11	IHP Coninxhof					40.000			
DP11	IHP Eigenwijs haalbaarheidsonderzoek								30.000
DP11	IHP Kruudwis						75.000		
DP11	IHP Kruudwis noodlokalen					89.162	91.124	93.128	
DP11	IHP Peddepoel haalbaarheidsonderzoek							30.000	
DP11	IHP Sint Anna haalbaarheidsonderzoek					30.000			
DP11	IHP Sint Oda haalbaarheidsonderzoek								30.000
TDP11	Dorpsaccommodatie Ysselsteyn	-666.500	-666.833						
TDP11	IHP Coninxhof	1.087.830	2.719.575	-4.703.712	543.915				
TDP11	IHP De Bongerd		876.800	3.507.200					
TDP11	IHP Kruudwis			-5.541.965	4.849.219				
TDP11	IHP Peddepoel				548.900				
TDP11	IHP Sint Anna	487.900	3.903.200	487.900					
TDP11	IHP Wijnberg		-4.494.328	1.595.320					
TDP11	JKC Talententuin ivm netcongestie		430.000						
TDP11	WMO hulpmiddel in bruikleen	95.000	95.000	95.000	555.000				
TDP11	WMO woonvoorzieningen				100.000				
Totalen		1.004.230	2.863.414	-4.560.257	6.597.034	342.379	372.886	394.421	356.847

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP11 Omgeving	26.485	29.028	29.822	29.362	28.628	29.455
DP12 Vangnet	73.068	70.352	73.484	75.260	76.740	78.631
Totaal Lasten	99.552	99.380	103.307	104.622	105.368	108.086
Totaal Lasten	99.552	99.380	103.307	104.622	105.368	108.086
DP11 Omgeving	10.149	8.851	8.345	7.829	5.895	5.858
DP12 Vangnet	38.489	29.161	28.298	28.213	27.781	27.579
Totaal Baten	48.639	38.012	36.644	36.042	33.677	33.437
Totaal Baten	48.639	38.012	36.644	36.042	33.677	33.437
Totaal Programma	-50.914	-61.368	-66.663	-68.580	-71.692	-74.649

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP11 Omgeving	-16.335	-20.177	-21.477	-21.533	-22.733	-23.597
DP12 Vangnet	-34.579	-41.191	-45.186	-47.047	-48.959	-51.052
Totaal Saldo	-50.914	-61.368	-66.663	-68.580	-71.692	-74.649
Totaal Programma	-50.914	-61.368	-66.663	-68.580	-71.692	-74.649

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.3 Recapitulatie baten en lasten.

Programma 2 WONEN

Onze algemene ambitie Wonen

De behoefte aan woningen groeit en daarom zetten wij in op het bouwen van goede en voldoende woningen voor al onze inwoners. Daarnaast werken we de komende jaren aan het minimaal behouden en waar nodig en mogelijk verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving. Wij zetten stappen vooruit om onze woon- en leefomgeving duurzamer, veiliger en gezonder te maken. Wij bouwen verder op de uitgangspunten die door de gemeenteraad zijn vastgesteld binnen de omgevingsprogramma's Wonen, Landelijk Gebied en Venray Vergroent.

Deelprogramma 2.1 WONINGBOUW

Wat willen we bereiken?

We willen meer regie op de woningbouwontwikkelingen en realisatie van woningbouwprojecten waarbij we zowel kwantitatief als kwalitatief woningen toevoegen, in verschillende typen en prijsklassen in alle dorpen. Met de focus op betaalbare woningen, voor lage en midden- inkomens. Hierbij houden we rekening met een toenemende vraag naar betaalbare huisvesting voor bijzondere groepen. Ook is er aandacht voor passend aanbod voor senioren, waardoor er woningen vrijkomen voor woningzoekenden en meer doorstroming ontstaat in de bestaande woningvoorraad. Dit is in lijn met de Woondeal Limburg die in maart 2023 is ondertekend door Rijk, Provincie en de Limburgse gemeenten en de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. De Woondeal en Wet Versterking Regie Volkshuisvesting geven aanleiding om het Omgevingsprogramma - na de vaststelling van het woningbehoefteonderzoek in mei 2025 - te actualiseren naar een volkshuisvestingsprogramma in 2026.

Huisvesting internationale werknemers

In het integraal beleidskader "gewoon zoals het hoort" 2024-2030 is opgenomen in spoor 3: goede en voldoende huisvesting. Om de woon-werkbalans voor arbeidsmigranten op orde te brengen, wil de gemeente Venray tot 2027 de realisatie van 1500 huisvestingsplekken t.b.v. logies mogelijk maken. Als de prognoses daar in 2025 nog aanleiding toe geven, worden voor de periode 2027-2030 aanvullende doelen gesteld. Het integraal beleid bestaat uit 6 sporen: begrip en draagvlak, dekkende registratie, goede en voldoende huisvesting, sociaal en maatschappelijk verbonden, veilig en ordentelijk, uitvoerbaar.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Omgevingsprogramma "Wonen"		
Uitvoering van het Omgevingsprogramma Wonen	Continu	De uitvoeringsagenda van het huidige Omgevingsprogramma Wonen zetten we door totdat er nieuw beleid is. De Woondeal en de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting geven aanleiding om het Omgevingsprogramma - na de vaststelling van het woningbehoefteonderzoek in mei 2025 - te actualiseren naar een Volkshuisvestingsprogramma. Dit wordt in 2026 vastgesteld.
Stimuleren verduurzamen bestaande woningvoorraad	Continu	Een duurzame woningvoorraad is een van de vijf thema's van het Omgevingsprogramma Wonen. In de meerjarige samenwerkingsovereenkomsten 2023-2027 hebben we afspraken gemaakt met Wonen Limburg over een gezamenlijke aanpak op het gebied van labelverbetering EFG, aardgasvrij, duurzame opwekking en Standaard Warmtevraag. In 2024 hebben we samen met Wonen Limburg de voortgang van de verduurzaming woningen en woonomgeving afgestemd en kennis uitgewisseld over technische mogelijkheden circulair bouwen, aardgasvrij bouwen en oplossingen netcongestie. Zie hiervoor deelprogramma 2.5 duurzaamheid.

Deelprogramma 2.2 WOONOMGEVING

Wat willen we bereiken?

Woonomgeving

De woonomgeving moet veilig en schoon zijn. Ook moet er voldoende groen zijn om elkaar te ontmoeten en voldoende ruimte voor sport en spel. We zetten in op directe en comfortabele routes voor actieve mobiliteit die uitnodigen tot meer duurzame en gezonde verkeersbewegingen. Het ontwikkelen en in stand houden van een mooie woonomgeving doen we bij voorkeur samen met de inwoners.

Vliegbasis De Peel

Het kabinet neemt eind 2025 een besluit over de beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie. De verwachting is dat de voormalige vliegbasis niet wordt gereactiveerd. In dat geval komt het dossier vliegbasis De Peel in een vervolgfase. Hierbij ligt het accent op de doorontwikkeling van de Luitenant-generaal Bestkazerne ten behoeve van de Landmacht. Venray zal namens de regio en in samenwerking met Defensie en de Provincie toewerken naar een goede afstemming en medewerking verlenen aan Defensie voor deze noodzakelijke doorontwikkeling.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Bodemzorg Limburg BV
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Natuurnetwerk Gemeenten

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Woonomgeving		
Opstellen erfgoedvisie	2026	In het 1e kwartaal van 2026 wordt de erfgoedvisie voorgelegd ter besluitvorming. Met de erfgoedvisie actualiseren we de gemeentelijke instrumenten om erfgoed te behouden en te borgen.
Toekomst Inzameling oud papier en karton (OPK)	2026	De huidige papierinzamelaar heeft aangegeven per 2027 niet meer in te zamelen met vrijwilligers. Het besluit van de papierinzamelaar loopt in lijn met de ontwikkeling die landelijk terug te zien is. Professionele inzamelaars stoppen met de papierinzameling met vrijwilligers. Daarnaast is er een terugloop van het aantal beschikbare vrijwilligers vanuit de verenigingen. Het betekent dat de huidige werkwijze met de hulp van vrijwilligers en verenigingen aan het einde van de lopende overeenkomst stopt en dat de papierinzameling in 2027 een andere vorm krijgt. In 2024 is de vergoeding voor het inzamelen van oud papier en karton verhoogd voor de verenigingen. Een van de redenen was om verenigingen tijdig de mogelijkheid te geven om een financiële buffer te creëren.
Henseniuskwartier	2030	Op basis van het raadsbesluit d.d. 27 juni 2023 over de koers met betrekking tot de coffeeshops zijn stappen gezet en zaken verkend. De raad heeft in 2024 de op haar verzoek ontwikkelde routekaart vastgesteld, waarin lopende zaken overzichtelijk zijn weergegeven. In 2025 is aan meerdere onderdelen van de routekaart (verder) invulling gegeven, waaronder aanpassing blauwe zone (parkeren), incl. handhaving en toezicht op de nieuwe regels en het controleren en naleven van regels voor kamerbewoning. Het spoor 3 van de routekaart betreft visievorming. In de kadernota 2026 is vastgesteld dat de visievorming wordt opgenomen in het volgende collegeprogramma.

Meer ruimte maken voor groen, beweging en ontmoeting in de woonomgeving	2026	In 2025 wordt een keuze gemaakt over welke projecten/locaties worden vergroend (stenen eruit, groen erin). De uitvoering hiervan loopt door in 2026.
Voortzetting en stimuleren van burgerinitiatieven met betrekking tot zwerfafval	Continu	In 2026 gaan we door met het stimuleren van burgerinitiatieven met betrekking tot zwerfafval. Dit houdt o.a. in: - Organiseren jaarlijkse bijeenkomst vrijwilligers. - Organiseren opschonen buitengebied door verenigingen. - Vier keer per jaar een bijeenkomst met de klankbordgroep. - Uitgifte materiaal (grijpers, hesjes, vuilniszakken). We gaan ook aan de slag met: - Op verzoek verstrekken van informatie en materialen aan (basis)scholen. - Afstemming met o.a. (kinder)wijken en COA.
Vliegbasis de Peel		
Invulling geven aan de gevraagde regierol bij reactivering van vliegbasis "De Peel"	2026	Na besluitvorming door de Ministerraad heeft Defensie in juni 2025 haar ontwerp beleidsvisie Nationaal Programma ruimte voor Defensie gepresenteerd. In de voorlopige beleidsvisie is aangegeven dat de voormalige vliegbasis De Peel niet wordt gereactiveerd voor jachtvliegtuigen of vrachtvliegtuigen. Wel wordt in de regio het laagvliegen voor helikopters verder uitgebreid. Venray heeft de regie gevoerd over het opstellen van een regionale zienswijze die door het college is aangeboden aan Defensie. Kern van de zienswijze is zorg over het laagvliegen en instemming met de keuze om de reactivering van de voormalige vliegbasis niet door te zetten. De verwachting is dat eind 2025 het kabinet een definitief besluit neemt over deze beleidsvisie en dat er dan meer duidelijkheid wordt gegeven over de toekomst van vliegbasis De Peel.

Deelprogramma 2.3 VEILIGHEID EN HANDHAVING

Wat willen we bereiken?

Veiligheid

Veiligheid is een breed begrip. Onze ambitie is dat eenieder, die in de gemeente Venray verblijft zo veilig mogelijk moet kunnen wonen, werken, leren en recreëren. We weten dat veilig zijn niet automatisch betekent dat mensen zich ook veilig voelen. We vinden het gevoel van veiligheid dan ook minstens zo belangrijk. Weerbare inwoners en met respect naar elkaar omzien spelen hierin mee. Binnen het brede en dynamische veiligheidsdomein ligt in 2026 het accent op twee pijlers. De eerste is 'een veilige woon- en leefomgeving' met thema's als woonoverlast, personen met verward gedrag, drugs- en alcoholpreventie, monitoren van ontwikkelingen in relatie tot de coffeeshops, straatintimidatie en het gevoel van veiligheid. De tweede pijler is 'integriteit en veiligheid' met thema's als maatschappelijk ongenoegen/polarisatie, ondermijnende criminaliteit met de focus op drugscriminaliteit, mensenhandel en jeugdige criminelen, een weerbare overheid en samenleving alsook digitale veiligheid. We zetten in beginsel in op een preventieve aanpak. Wanneer handhaving nodig is, moet dit stevig en consequent gebeuren, waarbij grenzen stellen hand in hand gaat met perspectief bieden.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Vanuit ons principe 'afpraak is afspraak' wordt er wanneer het nodig is stevig en consequent gehandhaafd. Daarbij zien we toezicht en handhaving zeker niet als een doel op zich maar als een middel om daar waar inwoners of partijen zich niet aan gemaakte afspraken houden in te grijpen. Waarbij wij hopen dat het scheppen van duidelijkheid er uiteindelijk toe leidt dat er minder toezicht en handhaving nodig is. Wanneer we keuzes moeten maken waar we onze beschikbare capaciteit op inzetten, dan wegen we dat zorgvuldig af. Daarbij kijken we naar thema's die voor ons en onze samenleving belangrijk zijn, maar ook naar zaken als noodzaak en effectiviteit van handhaving. Samenwerking met andere regio's kan hierbij ook een optie zijn. Bij het vaststellen van nieuw beleid en nieuwe regels brengen we expliciet in beeld wat dit betekent voor (de uitvoering op) toezicht en handhaving. Dit geldt zowel voor ruimtelijke als sociale vraagstukken.

Om te voldoen aan de robuustheidscriteria gaan we per 1 april 2026 over naar een nieuwe Omgevingsdienst Noord-Midden Limburg (ODNML).

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Veiligheid		
Aanpakken van vormen van criminaliteit/ondermijning	Continu	In het kader van 'verstoren' biedt de per 1 juli 2025 in werking getreden Wet Tegengaan productie van en de handel in nieuwe psychoactieve stoffen meer mogelijkheden om designerdrugs aan te pakken. Met het oog op een effectieve bestrijding van ondermijning en jeugdcriminaliteit wordt het project ORION, gedraaid door de drie basisteams politie in Noord-Limburg, doorgezet. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de gemeenten met het oog op bestuursrechtelijke interventies. Daarnaast is de capaciteit van het ACT! Interventieteam uitgebreid, waarmee de bestuurlijke aanpak verder versterkt wordt. Ook andere regionale initiatieven, die gestart zijn onder de Regiodeal worden in 2026 doorgezet. Vanuit 'beschermen' blijft aandacht voor een weerbare overheid tegen ondermijning noodzakelijk. De campagne Kijk Niet Weg wordt doorontwikkeld. Verder zijn de Limburgse norm alsook de weerbaarheidsscan belangrijke instrumenten. Het weerbaar maken van onze inwoners en ondernemers, o.a. door bewustwording te creëren en handelingsperspectief te bieden, blijft belangrijk in het kader van het voorkomen van slachtofferschap van uiteenlopende vormen van (online) criminaliteit. Vanuit het perspectief 'voorkomen' zetten we de samenwerking met STRDR alsook interventies onder Preventie met Gezag door. Aan de hand van het eind 2025 opgeleverde onderzoeksrapport naar jeugdcriminaliteit in Venray sturen we - daar waar nodig en in afstemming met het Ministerie van JenV - bij. Vanuit preventie wordt verder ingezet op het tegengaan c.q. minderen van middelengebruik alsook het stellen van een andere sociale norm als het om druggebruik gaat (NIX18, SKIP die trip, Versterken Omgeving). De uitkomst van de SKIP-monitor is mede bepalend voor de interventies die we inzetten. Na een fase van vooral doen op het gebied van middelenpreventie, gaan we eind 2025/begin 2026 ook werken aan een handavings- en preventieplan.
Uitwerken van een nieuw integraal veiligheidsbeleid, met daaraan gekoppeld een dynamische veiligheidsagenda.	2027	Met het vaststellen van de Kadernota 2026 heeft de gemeenteraad besloten om de opdracht om te komen tot hernieuwd integraal veiligheidsbeleid uit te stellen tot na de verkiezingen in maart 2026. Dit biedt kansen om een aantal ontwikkelingen mee te gaan nemen in de kadernota. Zo kunnen geprioriteerde veiligheidsthema's van een nieuw college direct vertaald worden in beleid. In de wetenschap dat een aantal veiligheidsthema's regionaal spelen en dat we hierin ook steeds meer samenwerken, loopt in Limburg een verkenning om te komen tot een meer gestaffeld integraal veiligheidsbeleid, waarbij er voor regionale thema's regionaal beleid wordt uitgewerkt. Hierbij wordt ook gekeken naar de landelijk geprioriteerde thema's binnen de landelijke Veiligheidsagenda. Verder kan de uitkomst van de Veiligheidsmonitor, die in de 2e helft van 2025 wordt uitgevoerd, worden meegenomen in het nieuwe beleidskader.
Vergunningverlening, toezicht en handhaving		

Transitie huidige netwerk RUD naar nieuw op te richten Omgevingsdienst Limburg Noord	2026	De huidige regionale netwerk RUD voldoet niet aan de landelijk gestelde criteria om als volwaardige omgevingsdienst te functioneren. In opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat moet de netwerk RUD worden omgevormd tot een robuuste omgevingsdienst. Hiertoe is een bedrijfsplan opgesteld plan dat op 25 juni 2025 door het Algemeen Bestuur van de RUD is vastgesteld. Er wordt nu invulling gegeven aan het bedrijfsplan zodat de nieuwe omgevingsdienst op 1 april 2026 operationeel is.
--	------	---

Deelprogramma 2.4 NATUUR LANDSCHAP PLATTELANDSONTWIKKELING

Wat willen we bereiken?

We willen ons mooie buitengebied koesteren, er goed voor zorgen en het goed achterlaten voor volgende generaties. Dit doen wij samen met onze inwoners en ondernemers in het landelijk gebied en de regio. Alleen samen komen we tot gedragen oplossingen voor de grote vraagstukken van deze tijd.

De druk op ruimte in Nederland is groot door de woningbouwopgave, klimaatopgave, klimaatbestendige landschappen, meer biodiversiteit, natuurherstel, omslag naar kringlooplandbouw, overstappen op schone energievoorzieningen, behoud van cultureel erfgoed en identiteit, waterkwaliteit, etc. Het lijstje met claims is enorm groot en de ruimte beperkt. Dit vraagt om het maken van keuzes.

Belangrijk gezamenlijk uitgangspunt is dat ontwikkelingen in het landelijk gebied moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en de ruimtelijke kwaliteit. De doelen uit de Omgevingsvisie Venray zijn daarbij leidend. Een heldere koers geeft houvast. Wij staan daarbij o.a. voor een gezonde en veilige leefomgeving, een gezonde natuur, voldoende aandacht voor flora en fauna (biodiversiteit), een gezonde bodem en waterkwaliteiten gezonde en toekomstbestendige (agrarische) ondernemingen.

Het omgevingsprogramma Landelijk Gebied geeft uitvoering aan de omgevingsvisie. De keuzes van rijk en provincie, beide verantwoordelijk voor het maken van generiek beleid, zijn daarbij van invloed op ons eigen beleid voor het landelijk gebied. Daarnaast komt de uitvoering van dit beleid voor een groot deel bij de gemeenten te liggen. Op het moment dat deze keuzes verder uitblijven, bemoeilijkt dit het maken van de juiste lokale beleidskeuzes.

De opgaven in het landelijk gebied zijn dus groot en vragen veel van onze inwoners en ondernemers en van ons als organisatie. Verbinding en draagvlak is nodig om de opgaven uit te kunnen voeren. Daarbij vormen een inloopcafé en een raads werkgroep een belangrijke schakel in dit programma. Omdat de opgaven in het landelijk gebied niet stoppen bij de gemeentegrens zoeken wij als Venray ook aansluiting bij de gemeenten in (Noord) Limburg en in de regio (zoals in Novex gebied De Peel).

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Omgevingsprogramma "Landelijk gebied"		

Uitvoering Omgevingsprogramma Landelijk Gebied fase 2	Continu In 2025 is de ambitie uit de gemeentelijke omgevingsvisie "gezond Venray heeft de toekomst" uitgewerkt. De gemaakte keuzes in de deelgebieden vormen de basis voor de actualisatie van het beleid in het landelijk gebied, dat doorloopt tot in 2027. Dit beleid levert bouwstenen voor het gemeentelijke Omgevingsplan. Ook zijn we gebiedsgericht met inwoners, ondernemers en stakeholders aan de slag. In 2026 zijn we ook bezig met de uitvoering van de landelijke en provinciale beëindigingsregelingen (respectievelijk LBV en LBV+ en MGB-regeling), het ondernemersplan en ook zal het monitoringsysteem in werking zijn. Ook blijven we de luchtkwaliteit monitoren en zijn we op zoek naar handelingsperspectief voor zowel ondernemers, inwoners en ons als overheid binnen het project grenzeloos meten 2.0. Ook gaan scholieren weer de luchtkwaliteit meten binnen het project van de snuffelfiets. Het Omgevingsprogramma Landelijk Gebied is aangemerkt als majeur project. In dat kader wordt tweemaal per jaar, bij de beide Beraps, uitgebreid gerapporteerd aan de raad over de voortgang van dit programma.
---	--

Deelprogramma 2.5 DUURZAAMHEID

Wat willen we bereiken?

Algemeen

Wij bouwen verder op het omgevingsprogramma 'Venray Vergroent'. Hiermee geven we invulling aan de opgaven op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Zoals opgenomen in de vastgestelde visies. Wij committeren ons aan de landelijke doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 gehalveerd te hebben. Verder streven wij naar een betere bescherming van onze natuur.

Vele doelen van 'Venray Vergroent' kunnen we alleen behalen met de inzet van onze inwoners, ondernemers en organisaties door in goede verbinding te staan met de samenleving en het voeren van 'het goede gesprek'. Wij zetten daarom stevig in op communicatie met en tussen onze inwoners en partners. Venray Vergroent is van ons allemaal.

'Venray Vergroent' raakt veel terreinen en daarom komen onderdelen ook terug bij andere deelprogramma's, zoals woningbouw en woonomgeving, landelijk gebied, mobiliteit en economie.

Energietransitie

We proberen onze energietransitiedoelen te bereiken door in te zetten op systeemverandering en duurzame energieopwekking maar ook op energiebesparing. Dit is vastgelegd in de in december 2023 vastgestelde energiestrategie. We kiezen daarbij een faciliterende en stimulerende rol. Onze visie is gericht op We werken aan het realiseren van het energiesysteem voor de toekomst. Hierin spelen een hernieuwbare opwek, opslag en conversie (binnen lokale netwerken) een rol. Hiervoor werken we samen met onze maatschappelijke partners, bedrijven en inwoners. De verwachte stijging van de elektriciteitsvraag en de effecten van netcongestie zien we nu al en deze ontwikkelingen zetten alleen maar harder door in 2025 en de jaren daarna. We zetten ons in om de effecten hiervan te mitigeren.

Circulaire economie

Onze doelstelling is dat in 2035 de circulaire werkwijze normaal is geworden. Daarbij richten wij ons op de gemeentelijke organisatie, ondernemers en onze inwoners. Deze werkwijze bestaat uit het slim ontwerpen van producten, hergebruiken, repareren en vervolgens recyclen, zodat de grondstoffen waarvan het product ooit gemaakt is opnieuw beschikbaar zijn. Om dit te bereiken is in 2021 de Visie Circulaire Economie Venray opgesteld en wordt er uitvoering gegeven aan het bijbehorende uitvoeringsprogramma, dat in 2025 nog wordt geactualiseerd.

Klimaatadaptatie

Ons doel is om in 2035 als gemeente Venray klimaatadaptatief te zijn. Hiertoe is in 2020 een Visie Klimaatadaptatie opgesteld en vastgesteld. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma bevat projecten die bijdragen aan het voorkomen dan wel beperken van negatieve effecten als gevolg van overstromingen, wateroverlast, droogte en hitte en het versterken en verbeteren van de biodiversiteit. Dit uitvoeringsprogramma wordt in 2025 geactualiseerd.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Omgevingsprogramma "Venray vergroent"/comm.		
Proces Venray Vergroent	Continu	Het geactualiseerde procesplan is eind 2022 vastgesteld. Venray Vergroent is een majeur project. Via de beraps wordt er periodiek gerapporteerd aan de raad. Venray vergroent kent een eigen communicatieagenda waarbij gebruik gemaakt wordt van diverse kanalen. In 2026 zal de focus hierbij onder andere3 liggen op verduurzaming van woningen en bedrijven door isolatieprojecten (besparing) en duurzame warmtevoorzieningen (installaties). In de loop van 2025 wordt ook bepaald of het platform "Groene Strijders" vanaf 2026 verder een vervolg krijgt. Voor de uitvoering van het programma Venray Vergroent wordt gebruik gemaakt van een Spuk, namelijk CDOKE. Dit budget ontvangen we in de periode 2023 tot en met 2025 en kan ingezet worden tot en met 2027. De regeling heeft tot doel om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Dit gebeurt ook binnen Venray. Daarnaast wordt het budget ingezet om financieel bij te dragen aan de RES NML.
Energietransitie		
Uitvoering Energietransitie	Continu	Vanaf 2025 wordt het uitvoeringsprogramma energie uitgevoerd, dat gericht is op energiebesparing, duurzame energieopwekking en op een nieuwe duurzame energie infrastructuur. We gaan daarbij, in samenwerking met netbeheerders, bedrijven en inwoners, aan de slag om ruimte te creëren op het net, bijvoorbeeld in een energy hub. Een integrale aanpak met onze andere opgaven zoals economie en woningbouw is daarbij een belangrijk uitgangspunt. We willen hernieuwbare opwek, opslag en conversie (blijven) realiseren. Daarnaast werken we regionaal samen, in projecten en coalitions of the willing van de RES NML. Dit levert ons kennis en inzichten op over ontwikkelingen en innovaties die we toe kunnen passen in onze uitvoering. In 2026 zal verder het warmteprogramma (onder de omgevingswet) voorgelegd worden tot vaststelling. Hierin komt te staan welke duurzame warmtevoorziening in welke wijk gepland is en wanneer.
Opstellen warmteprogramma	2026	In 2025 wordt er voorwerk verricht voor een warmteprogramma onder de omgevingswet (gereed uiterlijk 31-12-2026). Resultaten en ervaringen van het uitvoeringsprogramma zullen hierin meegenomen worden.
Circulaire economie		
Uitvoering Circulaire economie	Continu	In 2026 wordt uitvoering gegeven aan de Visie en het nieuwe uitvoeringsprogramma Circulaire Economie (Q4 2025). Dit doen we door middel van diverse projecten binnen de eigen organisatie (denk aan circulaire inkoop, toepassing van circulariteit in onze openbare ruimte), met het bedrijfsleven (bijvoorbeeld ontwikkeling biobases bouwmaterialen en regiogemeenten (onderzoek in kaart brengen grondstoffenstromen).
Klimaatadaptatie		

Uitvoering Klimaatadaptatie	Continu	In de tweede helft van 2025 wordt een nieuw uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie opgesteld. In 2026 gaan we aan de slag met de projecten uit dat uitvoeringsprogramma, dat gericht is op het voorkomen of verminderen van wateroverlast, hittestress en droogte en het versterken van de biodiversiteit. Verder wordt in 2026 soortenmanagementplannen (SMP) vastgesteld om de bescherming van dier- en plantensoorten in een bepaald gebied te waarborgen. Dit gebeurt in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningisolatie of bouw. Het betreft een gemeentebreed plan op basis van ecologisch onderzoek, zodat individueel onderzoek door bewoners of ontwikkelaars niet meer nodig is
-----------------------------	---------	--

Programma 2 Wat mag het kosten?**Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:**

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

Wonen	Omschrijving	Investing				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
DP22	Overdekte fietsenstalling toezicht en beheer						11.600	11.855	12.116
Totalen							11.600	11.855	12.116

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP21 Woningbouw	6.406	6.216	4.233	4.885	5.018	4.825
DP22 Woonomgeving	11.770	14.070	12.372	12.642	13.060	13.409
DP23 Veiligheid en handhaving	5.613	6.192	6.375	6.206	6.027	6.117
DP24 Natuur, landschap en plattelandson ontwikke	1.543	2.083	1.104	1.070	1.141	1.195
DP25 Duurzaamheid	770	2.902	751	695	727	764
Totaal Lasten	26.102	31.463	24.836	25.500	25.972	26.310
Totaal Lasten	26.102	31.463	24.836	25.500	25.972	26.310
DP21 Woningbouw	4.684	3.290	1.604	2.157	2.159	1.793
DP22 Woonomgeving	7.010	8.618	7.292	7.407	7.603	7.748
DP23 Veiligheid en handhaving	806	948	954	728	504	514
DP24 Natuur, landschap en plattelandson ontwikke	1.308	1.402	291	286	273	301
DP25 Duurzaamheid	553	1.981	0	0	0	0
Totaal Baten	14.361	16.240	10.142	10.578	10.539	10.356
Totaal Baten	14.361	16.240	10.142	10.578	10.539	10.356
Totaal Programma	-11.741	-15.222	-14.694	-14.921	-15.433	-15.954

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP21 Woningbouw	-1.723	-2.925	-2.629	-2.728	-2.859	-3.032
DP22 Woonomgeving	-4.760	-5.452	-5.080	-5.235	-5.457	-5.661
DP23 Veiligheid en handhaving	-4.807	-5.244	-5.421	-5.478	-5.523	-5.603
DP24 Natuur, landschap en plattelandson ontwikke	-235	-680	-813	-784	-867	-894
DP25 Duurzaamheid	-217	-921	-751	-695	-727	-764
Totaal Saldo	-11.741	-15.222	-14.694	-14.921	-15.433	-15.954
Totaal Programma	-11.741	-15.222	-14.694	-14.921	-15.433	-15.954

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.3 Recapitulatie baten en lasten.

Programma 3 WERKEN

Onze algemene ambitie Werken

Wij blijven ons onverminderd inzetten voor een welvarend Venray. Aantrekkelijk om te wonen, werken, leren en recreëren. Hier hoort een gezonde en toekomstbestendige economie en een goede bereikbaarheid van Venray via weg, spoor, water en de digitale snelweg bij. Wij vinden het belangrijk dat sectoren en bedrijven in Venray duurzaam kunnen blijven innoveren en ontwikkelen. Steeds meer ontwikkelingen op het gebied van economie, arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur en mobiliteit zijn niet langer lokaal. Daarom is en blijft onze ambitie om ook in regionaal verband actief te zijn. We profileren Venray, juist via die sectoren die bijdragen aan de richting die we voor de toekomst van Venray willen bereiken. Verder is het onze ambitie om als Venray voor bedrijven herkenbaar en aantrekkelijk te blijven als vestigingsplaats, zeker voor de bestaande Venrayse bedrijven.

Deelprogramma 3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Wat willen we bereiken?

Bedrijven en arbeidsmarkt

Venray moet bestaande bedrijven ruimte blijven bieden, voor ontwikkeling en groei. Hiervoor zetten we in op de revitalisering van bedrijventerreinen en (leegstaande) bedrijfsgebouwen. Om dat goed te doen moeten we weten wat de behoeften zijn van bedrijven. Voor nieuw te vestigen bedrijven vergt de diversiteit in de aard van de bedrijvigheid aandacht. Nieuwe bedrijven moeten iets toevoegen aan Venray. Zo draagt nieuwe economische bedrijvigheid bij aan een aantrekkelijk, toekomstbestendig en gezond Venray. Wij verwachten van onze bestaande en nieuwe bedrijven dat we samen investeren in een gezond en prettig leef- en werkgebied en een economisch sterke gemeente.

Onze ambities voor economische ontwikkeling bereiken we alleen door goed samen te werken met onze ondernemers, onderwijsinstellingen, andere overheden en onze omgeving (de vier O's of de quatro helix). Dit geldt ook waar het gaat om de krapte op de arbeidsmarkt en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Samenwerken gaat dus over de gemeente- of regiogrenzen heen. Wij zien kansen in de Oost-West as: samenwerking met Brainport en Helmond aan de ene kant en met onze Duitse bureaus aan de andere kant. Ook de samenwerking in Noord-Limburg ('Gezondste regio') blijft onverminderd van belang.

De ambities en concrete plannen op het gebied van bedrijven en arbeidsmarkt krijgen een plek in het Omgevingsprogramma Economie. De uitgangspunten van de Omgevingsvisie vormen hiervoor de basis. Looptijd van het Omgevingsprogramma Economie is 2025-2028.

Kennis en innovatie

Onze kennisinfrastructuur moet aansluiten bij ons lokale en regionale economische profiel. Op regionaal niveau werken we, via bijvoorbeeld 'De Gezondste Regio', samen met partners zoals de Brightlands Campus Greenport Venlo. Venray investeert in het belang van onze inwoners, onze bedrijven en in het belang van onze regio. Het Omgevingsprogramma Economie heeft als relevante strategische thema's voor dit onderdeel het stimuleren van innovatie en verduurzaming en beter benutten arbeidspotentieel en talentontplooiing.

Centrumontwikkeling

Een aantrekkelijk Venrays centrum, daar gaan we voor. In het Omgevingsprogramma Economie is het uitgangspunt een compact, compleet en comfortabel centrum. Waarbij we de regiofunctie van Venray willen behouden door het aanbod in het centrum uit te breiden met recreatieve activiteiten voor het hele gezin. De stimuleringsregelingen centrum zijn verlengd tot en met 2027. Leegstand pakken we aan door op zoek te gaan naar creatieve oplossingen. In het centrum moeten meerdere functies samenkomen.

Vrijetijdseconomie

De vrijetijdsector is van groot belang voor de regio én daarmee ook voor Venray. Vanuit de gedachte om regionaal goed samen te werken zetten we de uitvoering van het regionale Actieprogramma Vrijetijdseconomie voort. Het doel is dat Noord Limburg eind 2026 het belangrijkste en meest aantrekkelijke verblijfsrecreatiegebied van Limburg is voor de "short break" vakantiemarkt met een sterk en vitaal fijnmazig netwerk van kleine- en grootschalige recreatieve voorzieningen. De sector draagt door bestedingen en werkgelegenheid ook bij aan de lokale economie en aan het behoud en/of versterking van ons voorzieningenaanbod. Voor Venray draagt recreatie en toerisme door het aangaan van cross-overs ook bij aan onze andere economische

pijlers en dat biedt recreatieve mogelijkheden, niet alleen voor bezoekers, maar vooral ook voor onze inwoners.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Toeristisch en Recreatief Platform Venray
- BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Bedrijven en arbeidsmarkt		
Het samen met de partners realiseren van de Coalitie Brede Welvaart Venray (samenwerking binnen de vier O's)	N.n.b.	De strategie voor het behalen van de doelen van het Omgevingsprogramma is partnerschap met de Venrayse ondernemers. Daarnaast benoemt het Omgevingsprogramma nadrukkelijk de zorgsector in Venray als samenwerkingspartner. In 2026 wordt verder verkend hoe het Onderwijs en Omgeving betrokken kunnen worden om een coalitie brede welvaart Venray realiseren.
Integrale aanpak arbeidsmarktbeleid	Continu	Landelijk is het proces in gang gezet om te komen tot een herstructurering van de arbeidsmarktregio's (AMR), in ons geval de AMR Noord-Limburg. Daarbij wordt gekoerst op nieuwe wet- en regelgeving die 1 juli 2026 ingaat. Als AMR zijn we met onze partners volop aan de slag met het voorbereiden hiervan. Naast het verbeteren van de governance, het opstellen van een meerjarenbeleids- en uitvoeringsagenda, werken we inmiddels al met een nieuw bestuurlijk overleg (het Regionaal Beraad) en is een kwartiermaker aan de slag met het vormgeven en inrichten van het regionaal werkcentrum dat er moet komen. We liggen op koers om op 1 juli 2026 gereed te zijn.
Kennis en innovatie		
Stimuleren kennisontwikkeling	Continu	Net zoals in voorgaande jaren zullen ook in 2026 diverse kennis- en themabijeenkomsten op de campus worden georganiseerd voor en door het regionale bedrijfsleven. De gerealiseerde en nog te realiseren shared facilities zullen door bedrijven worden gebruikt voor onderzoek en kennisontwikkeling. Het netwerk rond insecten, Insect Valley Europa, is omgevormd tot "Start Insect" en is nu vooral een initiatief van ondernemers uit de regio. Er worden diverse activiteiten voor ondernemers georganiseerd. Vanuit het project circulaire varkenshouderij worden met ondernemers stappen gezet richting een circulair bedrijf; het thema is inmiddels ook opgenomen als "sleutelproject" in NOVEX-de Peel. Ook blijven we diverse initiatieven opwerken naar projecten en begeleiden we projecten in de uitvoering die een impuls geven aan de ontwikkeling van kennis en innovatie in Venray en de regio.
Blijvend investeren in de ontwikkeling van Brightlands Campus Greenport Venlo - kennislandschap	Continu	Vanuit de samenwerking met de Brightlands Campus blijven we inzetten op het stimuleren van kennis en innovatie in agrofood om zo een bijdrage te leveren aan de transitie naar circulaire of kringlooplandbouw en nieuwe, duurzame verdienmodellen mogelijk te maken. Vanuit "Voeding en gezondheid" worden door de campus projecten en initiatieven ondersteund. Daarnaast participeert de campus sinds 2025 in FoodNL; de samenwerking van Greenport Venlo, Agrifood Capital, Food Valley en Fruit Delta. In 2026 zal de samenwerkingsagenda op het thema "voeding & gezondheid" vorm krijgen en wordt de verbinding gezocht met andere Europese regio's. Met de campus wordt bekeken of we in 2026 in nieuwe Interreg projecten kunnen participeren die een impuls geven aan innovatie in agrofood en de (bio)circulaire economie. De campus investeert in diverse onderzoeksfaciliteiten voor bedrijven in de regio die grotendeels in 2026 zullen worden gerealiseerd.

Initiëren/faciliteren Agrofood in de regio incl. Eiwitrijk, Agropole	Continu	De transitie naar kringlooplandbouw en nieuwe eiwitten en vezelgewassen hebben blijvend de aandacht door de uitvoering van verschillende projecten en activiteiten (bijv. platform nieuwe teelten, verbonden peelproeftuinen, circulaire varkenshouderij, Building Balance). Vanuit de investeringsagenda, regiodeal tweede tranche en het innovatiefonds zijn en worden diverse projecten en initiatieven ondersteund en begeleid. In de samenwerking FoodNL zijn we inmiddels zichtbaar en herkenbaar in Brussel en Den Haag. We willen op de thema's "voeding en gezondheid" en "eiwittransitie" concreet stappen zetten naar Europese samenwerkingsprojecten die bijdragen aan oplossingen voor de uitdagingen waar we met de sector voor staan.
Centrumontwikkeling		
Zorgen voor een aantrekkelijk en gezond centrum met meer groen	Continu	In 2026 wordt verder uitvoering gegeven aan de acties zoals zijn opgenomen in omgevingsprogramma Economie (vergroening centrum, verlenging centrumsubsidies etc.). Verder wordt een opstart van een expertpool voor startende ondernemers verkend.
Vrijetijdseconomie		
Versterken van regionale en lokale promotiestructuur	Continu	In het regionale actieprogramma vrijetijdseconomie wordt het belang van een goede regionale en lokale promotiestructuur benadrukt. Na het overgangsjaar 2025 wordt Noord-Limburg vanaf 2026 met een éénduidige en gezamenlijke regionale promotiestructuur 4 jaar lang op de kaart gezet en de lokale promotie sluit daar via vastgestelde kaders op aan. De focus voor 2026 ligt op de algehele Venray promotie en het beter informeren van ondernemers en inwoners over de toeristisch recreatieve mogelijkheden in Venray.
Realiseren van meer en betere (gethematiseerde) routes die passen bij het DNA van Venray	Continu	Om het recreatief aanbod te versterken ontwikkelen we fiets-, wandel-, ruit- en MTB-routes die aansluiten bij de Venrayse thema's psychiatrie, schaaphistorie, Venray Remembers (historie en Archeoroute) en de Liberation Route Europe (oorlogshistorie). Binnen het Masterplan wandelen en fietsen worden in de periode 2025-2026 een fietspad door de Ballonzuilbossen, een parkeerplek bij het Ballonzuil monument en enkele themaroutes gerealiseerd.
Versterken van de kwaliteit en diversiteit en vitaliteit van ons verblijfsaanbod	2026	Vanuit het regionale actieprogramma vrijetijdseconomie werken we structureel aan de kwaliteit en diversiteit van het regionale en lokale verblijfsrecreatieve aanbod. Het regionale project rode en groene spoor vakantieparken, waarvoor Venray als projectleider fungeert en dat doorloopt tot eind 2026, draagt daaraan bij.
Aansluiten bij regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van toerisme	Continu	Dat doen we door de regionale samenwerking op toerisme en recreatie en deelname in het Geopark Peelhorst en Maasvallei in oprichting (i.o.). Doel is om samen met een aantal Brabantse en Limburgse gemeenten, de waterschappen Aa en Maas en Limburg en de provincies Noord Brabant en Limburg uiterlijk eind 2026 de UNESCO Geopark status te krijgen. Het Geopark is aangehaakt bij NOVEX De Peel en heeft als verbindende geologische elementen o.a. de Peelrandbreuk en Tegelenbreuk (Merselo).
Uitvoeren actieprogramma Vrijetijdseconomie (VTE)	2026	Het regionale actieprogramma Toerisme en Recreatie (voorheen vrijetijdseconomie) loopt eind 2026 af. In 2026 wordt bekeken hoe de succesvolle regionale samenwerking Toerisme en Recreatie inhoudelijk een vervolg krijgt.

Deelprogramma 3.2 MOBILITEIT EN INFRASTRUCTUUR

Wat willen we bereiken?

Mobiliteit en infrastructuur

De gemeente Venray is via weg, spoor en water goed en veilig bereikbaar. Dit willen we behouden en versterken om (woning-)bouwontwikkelingen mogelijk te maken. De verschillende kernen binnen de gemeente zijn onderling goed met elkaar verbonden door logische en veilige routes.

We geven invulling aan de uitvoering van het Programma Mobiliteit 2025-2030. We investeren in een goede, veilige en duurzame bereikbaarheid van Venray. We zetten in op het stimuleren van actieve mobiliteit, het uitbreiden van duurzame vormen van mobiliteit, het versterken van het openbaar vervoer en deelmobiliteit. We werken de gewenste netwerken uit het Programma Mobiliteit verder uit tot een nieuwe netwerkenota, waarin de nieuwe wegcategorieën een plek krijgen. Het STOMP-principe waarin ontworpen wordt vanuit de volgorde Stappen, Trappen, OV, MaaS en de Privé auto wordt leidend voor nieuwe ontwikkellocaties en herinrichting van wegen.

Daarnaast zetten we in op gedragsbeïnvloeding en bewustwording om het aantal verkeersongevallen terug te dringen en onze inwoners bewuster te maken van de voordelen van actieve mobiliteit voor hun gezondheid, leefomgeving en duurzaamheid.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- NV Waterleiding Maatschappij Limburg
- Enexis Holding

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Mobiliteit		
Opstellen en uitvoeren van een programma met gedragscampagnes voor een veilige deelname aan het verkeer	Continu	Onderdeel van de risicogestuurde aanpak van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid is inzet op gedrag en bewustwording. Het opstellen van gedragscampagnes wordt daarom meegenomen bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Met het project 'Veilig op Weg' en samenwerking met vrijwilligersorganisatie 'Smile Venray' wordt er al gewerkt aan campagnes om de verkeersveiligheid te vergroten. Dit is een continue proces. Daarnaast is het grotendeels afhankelijk van de vraag vanuit de omgeving (burgers etc.) en actuele zaken die spelen.
Aanpakken van onveilige verkeerssituaties door risico gestuurd te werken	Continu	Conform het landelijke beleid, zetten we in op 'risicogestuurd' verkeersveiligheidsbeleid: We pakken niet alleen die locaties aan waar ongevallen plaatsvinden, maar gaan ook proactief aan de slag met die locaties waar het kans op een ongeval groot is. We doen dit door te kijken naar beschikbare data, specifieke risicofactoren - weginrichting, locatie of gedrag - die de kans op een gevaarlijke verkeerssituatie kunnen vergroten. Op basis daarvan kunnen we de beleidscyclus ook op lokaal en regionaal niveau nog meer gestructureerd vormgeven. Er zijn investeringsimpulsen gekoppeld aan deze aanpak. Door middel van deze gelden zijn we concreet aan de slag met het verkeersveiliger maken van wegen binnen onze gemeente. Helaas is er nu nog alleen subsidie beschikbaar voor inframaatregelen. Binnen Trendsportal gaan we echter aan de slag met het thema afleiding, drugs en alcoholgebruik in het verkeer. Een van de risicogedragingen die de kans op een ongeval vergroten.

Investeren in duurzame mobiliteit	Continu	Duurzame mobiliteit is een belangrijk thema, mede door de mobiliteitstransitie en netwerkcongestie. De trends en ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. We investeren op verschillende manieren in duurzame mobiliteit, bijvoorbeeld door de uitrol van laadinfra, het aanleggen van voorzieningen voor actieve mobiliteit, schoolprojecten en werkgeversaanpak. Bij bouwontwikkelingen bekijken we de mogelijkheden tot verduurzaming en zetten in op duurzame mobiliteit, bijvoorbeeld door inzet van deelvervoer. We zetten in op het STOMP-principe en stellen een laadvisie op.
Actualiseren parkeerbeleid en parkeernormennota	2026	De actualisatie van de parkeernormennota wordt afgerond in 2025. De herziening van het parkeerbeleid is bij de kadernota 2026 in verband met herprioritering uitgesteld naar 2026.
Upgraden van de stationsomgeving met aandacht van duurzaam voor- en natransport	2027	Bezig met de technische voorbereidingen voor realisatie. Uitwerken van het ontwerp en uitvoering in bouwteam wordt binnenkort aanbested, waarna uitvoering in 2026 start. Uitvoering moet gereed zijn uiterlijk 31-12-2027.
Infrastructuur		
Realiseren van fysieke aanpassingen t.b.v. verkeersveiligheid bij schoolomgevingen	2026	Het realiseren van fysieke aanpassingen voor de verkeersveiligheid bij schoolomgevingen is gekoppeld aan de actualisatie van de 'aanpak veilige schoolomgevingen (april 2024)'. Alle scholen zijn opgenomen in een uitvoeringsprogramma met een looptijd van 2024 t/m 2026. Er wordt een inventarisatie per schoolomgeving uitgevoerd op mogelijke knel- en verbeterpunten. Afhankelijk van onder andere de rondgang bij scholen wordt bekeken of, en zo ja welke, (fysieke) maatregelen nog nodig zijn. In 2026 wordt de inventarisatie bij De Krokodaris Venray en De Meent Leunen (doorgeschoven i.v.m. reconstructie Albionstraat 2025-2026) uitgevoerd.
Vorm, inhoud en uitvoering geven aan de Gebiedsagenda Via Venray en het Infraplan Via Venray	2030	In 2024 en begin 2025 is fase 1A van project Via Venray N270 uitgevoerd, met maatregelen rond de A73 en het kruispunt met de Blakt en Hulst 2. De financiële afronding volgt eind 2025, waarna duidelijk wordt wat resteert voor de rest van de N270. Voor fase 1B zijn kleinschalige maatregelen en aanpassingen rond het toekomstige ziekenhuis in voorbereiding. Een realisatieovereenkomst met de provincie wordt in 2025 gesloten, met uitvoering eind 2025 en in 2026. Fase 2 bevindt zich in de verkenningsfase. Daarbij wordt gekeken naar het traject tussen de Brabantse grens en rotonde Intratuin, en tussen Oostrum en de rotonde Wanssum. Een uitvoeringsjaar is nog niet bekend.

Programma 3 Wat mag het kosten?**Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:**

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

en het infrastructuur systeem waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen									
Werken	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
DP32	Programma Mobiliteit					75.000	76.650	78.336	80.059
DP32	Overdekte fietsenstalling toezicht en beheer					172.700	153.300	156.673	160.119
Totalen						247.700	229.950	235.009	240.178

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP31 Economische ontwikkeling	2.520	2.223	3.131	3.565	3.726	3.890
DP32 Mobiliteit en infrastructuur	13.850	13.969	15.935	17.222	18.470	19.856
Totaal Lasten	16.370	16.192	19.066	20.788	22.196	23.747
Totaal Lasten	16.370	16.192	19.066	20.788	22.196	23.747
DP31 Economische ontwikkeling	1.254	670	633	643	653	610
DP32 Mobiliteit en infrastructuur	7.471	6.604	6.896	7.014	7.098	7.209
Totaal Baten	8.725	7.274	7.529	7.656	7.751	7.819
Totaal Baten	8.725	7.274	7.529	7.656	7.751	7.819
Totaal Programma	-7.645	-8.918	-11.537	-13.131	-14.446	-15.927

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP31 Economische ontwikkeling	-1.266	-1.553	-2.498	-2.922	-3.073	-3.280
DP32 Mobiliteit en infrastructuur	-6.379	-7.365	-9.039	-10.209	-11.372	-12.647
Totaal Saldo	-7.645	-8.918	-11.537	-13.131	-14.446	-15.927
Totaal Programma	-7.645	-8.918	-11.537	-13.131	-14.446	-15.927

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.3 Recapitulatie baten en lasten.

Programma 4 BESTUREN

Onze algemene ambitie Besturen

In contact met onze inwoners, onze lokale en regionale partners, gebruiken wij een open en transparante bestuursstijl. Samen komen we verder: Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden. Zeker met het oog op alle ontwikkelingen die we hiervoor beschreven. Waar nodig nemen wij, als tweede stedelijke kern in Noord-Limburg, het voortouw. Het verbeteren van de dienstverlening naar onze inwoners is een van de uitdagingen voor de komende jaren. Ook willen we de kwaliteit van onze ambtelijke organisatie behouden. Dit met het oog op de toenemende krapte op de arbeidsmarkt.

Deelprogramma 4.1 BESTUUR

Wat willen we bereiken?

Bestuursstijl

We willen bouwen aan het vertrouwen van inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, verenigingen en andere partners. Het gaat in onze bestuursstijl om houding en gedrag. We handelen integer, transparant en zijn bereikbaar en aanspreekbaar. We doen wat we afgesproken hebben, daarmee zijn we betrouwbaar. Dat is een continu proces van ontwikkeling waaraan we dagelijks invulling proberen te geven. We zetten de in de afgelopen periode ingezette cultuur van samenwerking met de raad voort. Het is ook een aandachtspunt voor ons functioneren als college richting raad en samenleving. De nieuwe bestuursstijl is er een van scherpste en reflectie en staat voor het algemeen belang. Naast het in de dagelijkse praktijk toepassen werken we aan een kader voor inwonersparticipatie en overheidsparticipatie. We onderzoeken de mogelijke meerwaarde van het 'Uitdaagrecht', waarbij inwoners taken van de gemeente over mogen nemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper te kunnen doen.

Inwonersparticipatie/zelfsturing/vitale gemeenschappen

Wij geloven in de kracht van de gemeenschap, het blijvend met elkaar in gesprek zijn en samen werken aan goed wonen, werken en leven in Venray. Daarom passen we inwoners- en overheidsparticipatie toe in het lokale samenspel en versterken we de participatieve houding en gedrag van onze organisatie. We zijn helder over de zeggenschap die onze inwoners hebben en hoe we hun invloed meewegen in onze plannen en besluitvorming. We sluiten aan bij wat onze inwoners beweegt en faciliteren vitale gemeenschappen waar inwoners zelf initiatief nemen. Onze rolinvulling daarbij is flexibel en maatwerk en afhankelijk van het vraagstuk. Participatie en rolinvulling zijn tevens in het kader van de Omgevingswet onderwerp van gesprek tussen raad en college. Ook zien we een directe relatie met onze bestuursstijl. We vinden het belangrijk oog te hebben voor de diversiteit van onze inwoners en hun meningen en voor wat verschillende groepen, buurten, wijken en dorpen nodig hebben om mee te doen. Zo bouwen we aan vertrouwen.

Regionale samenwerking

Vanwege de grote opgaves wordt de regioschaal steeds belangrijker. In de regio nemen we een stevige positie in op die thema's die voor ons belangrijk zijn.

Dit geldt voor het sociaal, ruimtelijk-fysiek en economisch domein. Wij zien een goede regionale samenwerking als een belangrijke voorwaarde om het beste te bereiken voor onze inwoners. Immers, ook Venray is de regio. De opgave is steeds bepalend voor het partnerschap dat we aangaan. Dat kan zijn met (gemeenten binnen) de regio Noord-Limburg, maar als dat nodig is zoeken we ook actief de verbinding met buurgemeenten over regio-, provincie- en landsgrenzen heen. Wanneer de opgave is volbracht, het doel van een partnerschap niet meer actueel is of de samenwerking niet meer effectief is, dan kijken we kritisch naar de vraag of de samenwerking moet voortbestaan. Daarmee geven we uitvoering aan de kaders uit de nota Vizier op Samenwerking.

We streven naar een stevige bestuurskrachtige regio Noord Limburg en een sterk regionaal netwerk voor Venray. Daarmee zijn we een belangrijke partner voor provincie en rijk als het gaat om de complexe opgaven waar onze regio voor staat of komt te staan. Zo dienen we het belang van onze inwoners, ondernemers en overige partners het beste. Momenteel werken we aan een nieuwe governance voor de regio. Per 1 januari 2026 is het treven dat de regio een openbaar lichaam wordt. Daarmee wordt de regio een zelfstandige organisatie die effectiever en slagvaardiger op kan treden, dus bestuurskrachtiger is. Ook de kaderstellende en controlerende rol van de deelnemende gemeenteraden is daarmee beter geborgd.

Regionale samenwerking is ook een middel bij Strategisch Personeelsmanagement. De samenwerking met Horst aan de Maas op het gebied van bedrijfsvoering is hiervan een goed voorbeeld. Niet alleen werken we efficiënter en leren we van elkaar, maar ook creëren we voor medewerkers een meer gevarieerde en uitdagender werkomgeving. De grote opgaven waar wij als regio voor staan zullen ook gepaard gaan met de nodige uitvoeringskracht. Samenwerking maakt ons als werkgever aantrekkelijker en vergroot de mogelijkheden om in een krappere wordende arbeidsmarkt de juiste medewerkers met de door ons gewenste kwaliteiten te vinden en te binden.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- Euregio Rijn-Maas-Noord

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Regionale samenwerking		
Opstellen en uitvoeren van de Regiodeal	2028	De regio Noord Limburg heeft met het Rijk en de Provincie een regiodeal gesloten in het kader van de 5e tranche. Volgens het principe van co-financiering investeren we gezamenlijk in de verdere ontwikkeling van brede welvaart in de regio. Ook zetten we in op een zo maximaal mogelijke co-financiering van maatschappelijke partners/bedrijfsleven. We richten ons in deze regiodeal op 4 thema's die alle vier rechtstreeks verbonden zijn met de visie van de regio Noord Limburg 'De gezondste regio'. Deze thema's zijn: 1) Doorontwikkelen kennisecosysteem en duurzaam ondernemen; 2) Talent aantrekken, behouden en ontwikkelen; 3) Vitale gemeenschappen en positieve gezondheid; 4) Veiligheid. Op deze thema's zullen concrete projectvoorstellen worden geformuleerd die de komende vier jaar gerealiseerd zullen gaan worden. De nieuwe regiodeal behelst een bedrag van in totaal € 20 miljoen. Het aandeel van co-financiering is; Rijk €10 miljoen, Provincie € 5 miljoen en regio € 5 miljoen. Daarnaast streven we er naar dat externe partners cq initiatiefnemers die de projecten die gaan vallen onder deze regiodeal gaan trekken ook voor de helft co-financieren. Dat betekent dat we maximaal € 40 miljoen investeren in brede welvaart van onze regio. De projecten zullen gaan lopen van 2025 tot en met einde 2028. Provincie Limburg heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben voor besluitvorming omtrent de projecten die aangedragen zijn voor de 1ste envelop van de regiodeal II. Inmiddels heeft de provincie per brief zijn reactie gegeven op de projecten die zijn aangedragen voor de 1ste envelop. Enkele projecten zijn doorgeschoven voor nadere uitwerking naar de 2e envelop. Er is nog geen reden om plannings aan te passen. We moeten er wél attent op zijn dat hierdoor ongewenste vertraging wordt opgelopen.
Tijdens elke college-/raadsperiode worden, aan de hand van de nota Vizier op samenwerking, de samenwerkingsverbanden waaraan Venray deelneemt geëvalueerd	Continu	Er wordt jaarlijks verantwoording afgelegd in de P&C-documenten door bij de Verbonden Partijen de ontwikkelingen aan te geven voor de betreffende samenwerking. In principe liggen de uitgangspunten van de nota Vizier op samenwerking daaraan ten grondslag. In het kader van de nog uit te werken opdracht 'Actualiseren beleid Verbonden partijen' willen we indien nodig nadere afspraken maken over de evaluatie van samenwerkingsverbanden.

Afronden van de Investeringsagenda	2027	Tussen de Regio Noord Limburg en de Provincie Limburg is een investeringsagenda overeengekomen voor een totaalbedrag van € 40 mln (€20 regio en €20 mln provincie). Middels project-enveloppen worden investeringen in de regio aangedragen en gerealiseerd. In 2024 is een 5e envelop vastgesteld. De investeringsruimte van € 40 mln is daarmee nog niet benut. Met GS van de provincie Limburg is overeengekomen om de looptijd te verlengen met één jaar. Dit betekent dat we nog een zesde projectenvelop hebben opgesteld die een looptijd heeft van 2025 tot en met 2027 en waarmee we met partners investeren in brede welvaart van de Regio.
------------------------------------	------	---

Deelprogramma 4.2 DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING

Wat willen we bereiken?

Dienstverlening

Het streven is om het huidige niveau van onze dienstverlening in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren. Dit alles in lijn met de in januari 2025 opgestelde visie op dienstverlening: alles voor elkaar!

Digitale mogelijkheden maken steeds meer onderdeel uit van onze dienstverlening. Het waarborgen van de privacy van onze inwoners blijft daarbij belangrijk. Ook nieuwe wetgeving zoals de Wet open overheid of de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer zijn meegenomen in de visie. De visie dient om koers te bepalen voor de doorontwikkeling van onze organisatie en de inrichting van onze dienstverlening.

Onze ambitie is om samen met inwoners te gaan voor het beste voor de gemeente Venray. Samen zijn we verantwoordelijk voor het welzijn en de welvaart van Venray. We koesteren onze informele omgangsvormen maar we zijn ook zakelijk waar het moet. We zijn benaderbaar en houden van persoonlijk contact. Stellen de klant centraal in ons doen en handelen. Ieder van ons draagt constructief en vanuit een positieve grondhouding bij. Door onze oprechte interesse en objectieve houding weten we elke vraag op de juiste waarde te schatten. We beseffen daarbij dat situaties uniek kunnen zijn. En streven altijd naar de best mogelijke oplossing voor de klant. Wij vinden het belangrijk om eerlijk en helder te zijn over wat wel en niet kan. Naar elkaar uitspreken wat we van elkaar verwachten, wat we denken én wat we denken nodig te hebben. Op die manier weet je altijd waar je aan toe bent. Onze werkwijze is gebaseerd op logische processen die inzicht geven in waar we met elkaar voor gaan en waar we staan. We houden van aanpakken. We zijn met z'n allen trots op de inwoners, de ondernemers en alle anderen die een mooie band hebben met Venray. We mogen trots zijn op alles wat we steeds weer samen weten te bereiken en al samen bereikt hebben. Want bij de gemeente Venray draait alles om mensen. Alles voor elkaar!

We geven invulling aan 'alles voor elkaar' vanuit onze kernwaarden. Waarden waar we in geloven en die voor ons de drijfveren zijn bij het dagelijks werk: klantgericht, samen, transparant, ambitieus en verantwoordelijk.

Organisatie

Diverse ontwikkelingen zoals digitalisering en krapte op de arbeidsmarkt vragen een verdere aanscherping van de opdracht voor organisatieontwikkeling. De bestaande opdracht voor een betere balans tussen flexibiliteit en zakelijkheid is nog steeds belangrijk, maar het accent verschuift ook naar de opdracht om de organisatie beter toe te rusten om in de digitale netwerksamenleving effectief, efficiënt en veilig inwoners te bedienen met een menselijke maat. Zeker wanneer de krapte op de arbeidsmarkt niet minder wordt en onze financiële middelen beperkter, is 'meer doen met minder' een belangrijk uitgangspunt.

Ons hoogste doel blijft **excellente dienstverlening**, dat is immers ons bestaansrecht. Om dat te bereiken werken we aan vijf opgaven onder de noemer 'Alles voor elkaar'.

I Een digitale gemeente

We streven naar een digitale en procesgerichte organisatie met medewerkers die nu, maar ook in de toekomst kunnen werken binnen een digitale gemeente die gericht is op excellente dienstverlening.

II Kundige medewerkers

We zien onze medewerkers als dé succesfactor bij het behalen van onze doelen. Kwalitatief goede en betrokken medewerkers die hun talenten optimaal benutten zijn de beste garantie voor goede

dienstverlening. In dat kader is een pro actieve- in plaats van een reactieve houding steeds belangrijker. Beter aansluiten op wat inwoners van ons verwachten, soms zelfs voordat er vragen worden gesteld. Competenties als klantgerichtheid en omgevingsbewustzijn en digitale vaardigheden zijn daarbij essentieel. Wat we verwachten van medewerkers hebben we vertaald in onze kernwaarden en kerncompetenties.

III Dienstverlening op maat

Binnen deze pijler gaat het om de beweging waarin we de behoeftes en leefwereld van onze klanten centraal stellen. We zoeken ruimte binnen regels of gaan soms meer uit van de geest van de wet in plaats van de letter van de wet om betere dienstverlening op maat te kunnen leveren. Dit vraagt de nodige flexibiliteit van medewerkers en dus onze organisatie. Daarnaast gaat het over de manier waarop we in samenspraak met onze inwoners vormgeven aan Venray. De polarisatie lijkt toe te nemen en groepen komen steeds meer tegenover elkaar te staan. Het democratisch systeem staat onder druk. Het vertrouwen in de overheid daalt. We zoeken naar wegen om hier mee om te gaan. In deze context bekijken we ook wanneer we zaken kunnen/willen vormgeven met behulp van participatie van betrokkenen. 'Participatief' werken is onderdeel van de Venrayse manier van werken en dus ook van organisatie ontwikkeling.

IV Een efficiënte gemeente

De verwachting is we vanaf 2026 productie moeten leveren met aanzienlijk minder middelen en waarschijnlijk minder mensen als gevolg van de krapper wordende arbeidsmarkt. Er ontstaat daardoor een nieuwe opgave waarbinnen we systematisch zoeken naar manieren om effectief en efficiënter te werken. Wat zijn kansen of bedreigingen bij het streven naar excellente dienstverlening?

V Bestuur en organisatie in control

Een belangrijk onderdeel van de opdracht voor organisatieontwikkeling betreft een meer zakelijke en opdrachtgerichte sturing, waarin doelen en kaders helderder zijn en we elkaar meer en beter aanspreken op prestaties, resultaten en ontwikkeling. Uitgangspunt is het werken op basis van een heldere opdracht, opdrachtnemers en opdrachtgevers (het zogenaamde 'rollenmodel').

Door nieuwe wettelijke voorschriften en ontwikkelingen op diverse gebieden worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met ook andere dan financiële risico's: denk hierbij aan informatieveiligheid, privacy, juridisering, krapte op de arbeidsmarkt en de snelle media. Het streven is om in control te blijven en nog bewuster om te gaan met risico's door het risicomanagement steviger te verankeren in de organisatie.

Verbonden partijen

Voor dit deelprogramma zijn er geen verbonden partijen die een bijdrage leveren aan dit deelprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de onderstaande tabel zijn alle actiepunten voor de komende jaren, zoals die voortvloeien uit de bovenstaande activiteiten, opgenomen. Elke activiteit is nader toegelicht en is aangegeven in welk jaar dit wordt opgepakt.

Activiteit uit het collegeprogramma 2022 - 2026	Gereed in	Toelichting
Dienstverlening		
Duiden en inrichten van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	2031	Op 1-1-2026 treedt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) in werking. Voor burgers en bedrijven moet het mogelijk zijn alle berichten van officiële aard digitaal aan de gemeente te versturen. In 2023 is onderzoek uitgevoerd naar de impact van de Wmebv op de gemeente Venray. Hierbij is gekeken in hoeverre de gemeente Venray reeds voldoet aan de Wmebv en welke stappen en nog genomen moeten worden. Er is een actielijst opgesteld in 2024 en 2025 en 2026 staan in het teken van de implementatie in de lijn. Alle berichten van officiële aard die aan de gemeente verstuurd worden, moeten digitaal kunnen binnenkomen.

Duiden en inrichten van de Wet open overheid	2026	De Wet open overheid (Woo) verplicht overheden om open te zijn: handelingen en besluiten moeten transparant en te reconstrueren zijn. Daarvoor moet informatie vindbaar zijn, zonder twijfels over juistheid of echtheid. Daarnaast moet deze worden verstrekt binnen wettelijke kaders en termijnen. De Woo valt daarom uiteen in drie pijlers: - Passieve openbaarmaking - het op verzoek inzage geven in (publieke) informatie; - Actieve openbaarmaking - het op eigen initiatief openbaar maken van (publieke) informatie in 11 categorieën; - Informatiehuishouding op orde - Onze informatie, bestanden, documenten zo behandelen dat deze altijd vindbaar en juist; Voor de passieve openbaarmaking ontwikkelen we het proces door en richten we straks in ons zaaksysteem in. Bij de actieve openbaarmaking zijn alle uit te voeren acties in beeld gebracht. De eerste twee verplichte categorieën zijn ondertussen openbaar gemaakt, door ons. Daarnaast hebben we op dit moment ook al drie niet verplichte informatiecategorieën openbaar gemaakt. De overige informatie categorieën pakken in 2025 en 2026 op, ondanks dat de rijksoverheid de live-gang van de volgende informatiecategorieën uitstelt. We hebben een publicatiemodule als onderdeel van ons zaaksysteem aangeschaft. Voor inwoners en bedrijven de plek waar ze (publieke) informatie kunnen vinden, die we actief of passief openbaar moeten maken. De publicatiemodule is technisch geïmplementeerd. Straks kunnen we via het zaaksysteem makkelijk de juiste informatie openbaar maken. We werken op verschillende onderdelen aan de informatiehuishouding op orde. Dit doen we via het deelproject grip op informatie en ook door de inrichting van een zaaksysteem.
Organisatie		

Digitale transformatie	Continu	Met de digitale transformatie zijn we inwoners en bedrijven beter van dienst, maken we optimaal gebruik digitale kansen, spelen we in op verwachtingen én houden we rekening met de noodzaak van de toenemende digitalisering. Het is een continue verandering van de hele organisatie, gedreven en ondersteund door het toenemende gebruik van digitale technologieën. Met de digitale transformatie werken we aan vijf doelen: - Excellente dienstverlening: Onze inwoners en bedrijven zijn we steeds beter van dienst. Daarvoor realiseren we nieuwe tools. Bijvoorbeeld is de nieuwe telefonie centrale in gebruik, voor een betere bereikbaarheid. Het zaaksysteem waarmee we aanvragen van klanten efficiënter kunnen afhandelen, is in gebruik bij drie teams. In september gaan we nieuwe teams met het zaaksysteem laten werken. - Open, transparant en veilig: Bijna al het werk van de gemeente is digitaal. Onze computersystemen zijn daarom extra goed beveiligd, zodat de kans op cyberaanvallen klein is. We maken openbare informatie (on)gevraagd openbaar. We beschikken over een publicatiemodule waarmee we dat digitaal mogelijk maken. Samen met de collega's werken we ook aan grip op informatie, zodat we snel de juiste informatie terugvinden. - Ons werk optimaliseren: We optimaliseren ons werk bijvoorbeeld met procesoptimalisaties en innovaties. Kunstmatige intelligentie (AI) die nieuwe bouwwerken signaleert op luchtfoto's. Ook kijken we hoe we AI inzetten bij het uitwerken van documenten, zoals een leefzorgplan. We onderzoeken de mogelijkheden van een interne chatbot. Deze helpt straks onze collega's van het klant contact centrum, bij het sneller en beter beantwoorden van telefonische klantvragen. - Samen digitaal: De samenleving is steeds meer gewend aan digitaal zaken doen. Van deze kracht maken we gebruik. In het sociaal domein regelen inwoners veel uitkeringszaken zelf en digitaal. Dat scheelt ons veel werk en is voor onze inwoners een stuk makkelijker. We implementeren een participatieplatform waarmee we makkelijk contact en samenwerking met onze inwoners kunnen vinden. Met automatisering van onze processen doen we ons werk efficiënter en hebben we meer tijd voor onze inwoners. - Digitale cultuur: Wij als organisatie volgen de digitaal vaardige samenleving met onze digitale cultuur. Zien en pakken we technologische kansen? Zijn we allemaal digitaal vakman binnen de gemeente? Zo gaan we anders werken en houden we tijd over voor echt belangrijke zaken. Namelijk onze inwoners en bedrijven. Met het project Innovatie in het Hart geven we vorm aan het verbeteren van onze digitale cultuur.
Optimaliseren contractenbeheer	2026	In 20256 start een contractbeheerder. Na een inwerkperiode zal deze aan de slag gaan met het concretiseren van het contractbeheer. De verwachting is dat dit in 2026 zal worden geïmplementeerd.
Uitvoering project 'Organisatie ontwikkeling'	Continu	Deze opdracht is gericht op het realiseren van een betere balans tussen flexibiliteit en zakelijkheid met als doel excellente dienstverlening. Diverse externe ontwikkelingen (digitalisering, transformaties binnen de overheid, positie van de samenleving ten opzichte van de overheid, krapte op de arbeidsmarkt) hebben invloed om de manier waarop de dienstverlening wordt vormgegeven. In 2026 wordt er verder geïnvesteerd in het vergroten van kennis en kunde om in de digitale netwerksamenleving effectief, efficiënt en veilig inwoners te bedienen met een menselijke maat.

Strategisch Personeelsmanagement (SPM)	Continu	SPM is een van de deelopdrachten in het kader van de verdere doorontwikkeling van de organisatie. SPM gaat over de vraag is hoe we kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel houden om nu én in de toekomst onze opgaves te kunnen realiseren. De komende jaren is gekozen voor twee speerpunten "aandacht voor het vinden, binden en boeien van medewerkers" en "ruimte voor ontwikkeling van medewerkers" Deze zijn verder vormgegeven d.m.v. diverse deelopdrachten, te weten Medewerkerspeiling, Talentmanagement, Arbeidsmarkt communicatie, SPM op teamniveau en SPM kwantiteit. Het SPM zal herijkt worden op basis van actuele trends en ontwikkelingen. Daarbij worden speerpunten bepaald en zal de vertaling naar teams aandacht krijgen.
Verder doorontwikkelen van sturing en beheersing (control) binnen de gemeentelijke organisatie	Continu	De doorontwikkeling van control is een continu-opgave die wordt vormgegeven vanuit verschillende opdrachten en speerpunten uit het collegeprogramma. De implementatie van het risicobeleid neemt daarbij ook in 2026 een centrale rol in. Het verhogen van risicobewustzijn vormt daarbij een belangrijk onderdeel. In de P&C-cyclus krijgt het nieuwe risicobeleid haar vertaling in de paragraaf Weerstandsvormen. Ook vindt er per 2026 organiek een aanpassing plaats via het nieuwe besturingsmodel, waarbij de keuze is gemaakt om "control" te organiseren in een zelfstandig team onder aansturing van de concerncontroller. Daarnaast werken we ook in 2026 vanuit opgaves in het kader van organisatieontwikkeling en 'programmeren en prioriteren' (P&P) aan het beter in control komen van de organisatie.
Samenwerking bedrijfsvoering Horst aan de Maas en Venray	Continu	De samenwerking bedrijfsvoering Horst aan de Maas en Venray richt zich vooral op de informatievoorziening, waarbij zoveel mogelijk in gezamenlijkheid inhoud wordt gegeven aan de verdere digitalisering van de dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeentes. Hiervoor zijn de afgelopen jaren al stappen gezet met positieve resultaten. Deze lijn wordt doorgezet. Voor HRM en Financiën wordt de samenwerking meer op projectbasis opgezocht.

Deelprogramma 4.3 FINANCIËN

Wat willen we bereiken?

Financieel is onze gemeente Venray gezond. Dit komt door het solide financiële beleid dat als uitgangspunt in het collegeprogramma is opgenomen.

De volgende algemene financiële uitgangspunten worden gehanteerd:

- Wij streven naar een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.
- Wij handhaven het uitgangspunt dat de weerstandsratio minimaal 1 moet zijn.
- Dat de weerstandscapaciteit minimaal 10% van de exploitatie moet zijn.
- Waar mogelijk vergroten wij onze reservepositie nog verder.
- Het maximaal dekken van incidentele kosten uit de reguliere begroting.
- Waar mogelijk de solvabiliteit verbeteren.

Voor de belastingen en retributies worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Als uitgangspunt maximaal de inflatiecorrectie jaarlijks toepassen;
- Het hanteren van kostendekkende tarieven voor diensten;
- Dat wij een relatief 'goedkope' gemeente qua belastingdruk blijven.

Wat we in elk geval nodig hebben om een solide financieel beleid te blijven voeren, zijn actuele kaders waaraan we kunnen toetsen. Daartoe worden een aantal beleidsnota's in deze collegeperiode geactualiseerd.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan de vastgestelde doelstellingen van dit deelprogramma.

- NV Bank Nederlandse Gemeenten

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor dit deelprogramma zijn voor 2026 en verdere jaren geen specifieke opdrachten geformuleerd.

Programma 4 Wat mag het kosten?**Opgenomen bedragen vanuit het Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan:**

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van alle aanvragen via het MUIP. De voorstellen zijn inhoudelijk en financieel verwerkt in de voorliggende begroting.

Het bijbehorende deelprogramma is weergegeven met DP in de tabel. Als sprake is van een investering dan staat deze vermeld als PD (project deelprogramma) gevolgd door het betreffende deelprogramma nummer. Dit komt door de automatische koppeling tussen het boekwerk van de begroting en het financieel systeem waarbij een verschil is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.

en het middelenbeheersysteem waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de exploitatielasten en de investeringen.									
Leven	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
DP42	Uitvoeringsbudget Arbo-visie					166.800	171.852	177.071	182.462
Totalen						166.800	171.852	177.071	182.462

Totaaloverzicht van baten en lasten

In de volgende tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en als positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP41 Bestuur	7.359	7.863	5.398	4.514	4.493	4.447
DP42 Dienstverlening en bedrijfsvoering	25.677	27.724	27.322	28.538	29.031	30.024
DP43 Financiën	15.570	2.493	2.474	2.546	2.608	2.501
Totaal Lasten	48.607	38.081	35.194	35.598	36.132	36.973
Totaal Lasten	48.607	38.081	35.194	35.598	36.132	36.973
DP41 Bestuur	1.253	4.016	1.520	509	194	0
DP42 Dienstverlening en bedrijfsvoering	2.595	2.650	1.903	1.812	1.353	969
DP43 Financiën	115.059	124.624	125.684	130.068	131.120	136.221
Totaal Baten	118.907	131.291	129.106	132.389	132.668	137.190
Totaal Baten	118.907	131.291	129.106	132.389	132.668	137.190
Totaal Programma	70.300	93.209	93.912	96.791	96.536	100.217

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting vorig jaar 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma						
DP41 Bestuur	-6.106	-3.848	-3.879	-4.006	-4.299	-4.447
DP42 Dienstverlening en bedrijfsvoering	-23.082	-25.074	-25.419	-26.726	-27.678	-29.055
DP43 Financiën	99.489	122.131	123.210	127.522	128.513	133.719
Totaal Saldo	70.300	93.209	93.912	96.791	96.536	100.217
Totaal Programma	70.300	93.209	93.912	96.791	96.536	100.217

De analyse betreffende de afwijking begroting na wijziging ten opzichte van de realisatie is opgenomen in de jaarrekening onder paragraaf 2.3 Recapitulatie baten en lasten.

1.2 Paragrafen

Inleiding Paragrafen

In afzonderlijke paragrafen worden beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot een aantal overstijgende thema's. Een zevental paragraaf zijn verplicht gesteld, namelijk:

- A. Lokale heffingen;
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- C. Onderhoud van kapitaalgoederen;
- D. Financiering;
- E. Bedrijfsvoering;
- F. Verbonden partijen;
- G. Grondbeleid.

Daarnaast zijn een aantal andere onderwerpen ook als paragraaf toegevoegd, namelijk:

- H. Investerings;
- I. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid.

De specifieke paragrafen betreffen een dwarsdoorsnede van de diverse programma's Leven, Wonen, Werken en Besturen en hun bijbehorende deelprogramma's zoals vermeld in onderdeel 1.1 van de beleidsbegroting 2026.

Paragraaf A. Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf bevat informatie over het rijks- en gemeentelijk beleid met betrekking tot de gemeentelijke belastingen. Ook wordt ingegaan op de consequenties van dit beleid voor de inwoners.

In deze paragraaf is een overzicht van baten en lasten opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Ook de mate van kostendekkendheid en de beleidsuitgangspunten worden vermeld.

In deze paragraaf gaan we niet nader in op de totstandkoming van de verschillende heffingen. Hiervoor dienen immers de verordeningen. Tarieven voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn daarin integraal opgenomen. Voor het belastingjaar 2026 zal daarvoor nog een afzonderlijk raadsvoorstel worden voorgelegd.

Deze paragraaf dient ertoe om een betrouwbaar inzicht te bieden op een aantal onderdelen.

In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de navolgende onderdelen:

1. Algemeen
2. De geraamde inkomsten.
3. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
4. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen (belastingen, leges en rechten).
5. Kwijtscheldingsbeleid.

1. Algemeen

De gemeentelijke heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente Venray. Belangrijk omdat wij deze heffingen zelf opleggen aan onze burgers. Bij de lokale heffingen maken we onderscheid in heffingen die vallen onder de algemene dekkingsmiddelen en heffingen die daar niet onder vallen. Bij de eerste groep moet gedacht worden aan bijvoorbeeld de onroerende zaakbelasting. Bij de tweede groep moet gedacht worden aan de rioolheffingen en afvalstoffenheffing die slechts maximaal kostendekkend mogen worden opgelegd.

De lokale heffingen vormen een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid. Ze raken tenslotte de burger direct in de portemonnee. Dat is ook vaak de reden dat de burger "waar voor zijn geld" wil zien. De lokale heffingen zijn en blijven dan ook sterk in de (politieke) belangstelling staan.

Bij de gemeentelijke belastingen zijn drie typen belastingen te onderscheiden:

- algemene belastingen
- bestemmingsbelastingen
- retributies (rechten en leges)

Algemene belastingen

De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen en de (water)verblijfsbelasting.

Bestemmingsbelastingen

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies

Retributies worden geheven van de persoon, aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent, die een individueel voordeel hiervan heeft. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Keuzevrijheid

De gemeenteraad maakt de keuze welke belastingen een gemeente wel heft en welke niet. Deze keuzevrijheid houdt tegelijkertijd in dat de gemeenteraad bepaalt welke belastingen er worden ingezet, hoe de belastingen over burgers en bedrijven worden verdeeld en hoe groot de gewenste belastingopbrengst uit een belasting is. Het geheel aan gemaakte keuzes aan te heffen belastingen en de hoogte daarvan noemt men ook wel de belastingmix.

Bij de invulling van de belastingmix moet de gemeenteraad een aantal keuzes maken:

- afweging over de verdeling: op wie moet de belasting drukken: burgers of bedrijven, de hele gemeente of alleen de kostenveroorzakers?
- zetten we een belasting in om niet-fiscale beleidsdoelen te realiseren? Wellicht het bekendste voorbeeld daarvan zijn de parkeerbelastingen die het gemeentelijk beleid rond parkeerdruk ondersteunen;
- de hoogte van de uitvoeringskosten van een belasting: een weegsysteem bij de afvalstoffenheffing vraagt bijvoorbeeld meer administratie en is dus duurder dan een vast bedrag per huishouden.

2. Geraamde inkomsten

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de totale inkomsten uit gemeentelijke heffingen over diverse jaren. In het verlengde hiervan wordt in hoofdlijnen een toelichting gegeven op de ontwikkelingen.

Samenstelling en geraamde inkomsten gemeentelijke heffingen:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onroerende zaakbelastingen	17.049	17.517	18.309	18.839	19.382	19.957
- opbrengst gebruikers niet woning	4.054	4.156	4.253	4.376	4.502	4.636
- opbrengst eigenaren niet woning	5.650	5.819	6.014	6.182	6.356	6.540
- opbrengst eigenaren woning	7.345	7.544	8.043	8.282	8.526	8.783
- Kwijtscheldingen	0	-1	-2	-2	-2	-2
Afvalstoffenheffing	5.186	5.307	5.703	5.918	6.104	6.239
- Afvalstoffenheffing opbrengst	5.364	5.466	5.869	6.093	6.288	6.432
- Kwijtscheldingen	-178	-159	-167	-175	-184	-193
Rioolheffing	5.080	4.932	5.014	5.097	5.182	5.268
- Rioolheffing opbrengst	5.149	5.014	5.099	5.186	5.274	5.363
- Kwijtscheldingen	-69	-82	-85	-88	-92	-95

Rioolaansluitrecht	25	36	36	36	36	36
Water-/toeristenbelasting	597	573	861	879	898	919
Leges	2.764	2.102	2.292	2.406	2.249	1.909
Parkeerbelasting	370	403	536	536	536	536
Marktgeld	26	32	33	34	34	35
Lijkbezorgingsrechten	76	55	55	55	55	55
Havengelden	220	222	235	240	245	249
BIZ Smakterheide	70	68	73	0	0	0
Reclamebelasting	114	126	126	126	126	126
Totaal	31.577	31.373	33.272	34.166	34.847	35.329

3. Het beleid t.a.v. de lokale heffingen

3a. Rijksbeleid

Hoofdlijnenakkoord – 2024 en 2028 nieuw kabinet - lokale belastingen

In het hoofdlijnenakkoord zoals door de verschillende formerende politieke partijen is gepresenteerd, zijn ook een aantal maatregelen opgenomen die zien op lokale belastingen. Het ging hierbij om onder andere een planbatenheffing of vergelijkbaar systeem en om de maximering OZB. Vanwege de val van het kabinet is op dit moment onduidelijk of dit nog nader wordt uitgewerkt door het demissionair kabinet dan wel dat dit door een volgend kabinet zal worden opgepakt.

VNG zet niet in op invoering tweejaarlijkse WOZ-waardering

De VNG gaat niet inzetten op de invoering van een tweejaarlijkse WOZ-waardering. Uit onderzoek blijkt namelijk dat er weinig draagvlak is voor verruiming van het WOZ-tijdvak. Tijdens de ALV van 26 juni 2024 werd een motie aangenomen waarin een aantal gemeenten de VNG verzochten om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een tweejaarlijkse WOZ-waardering. Ook vroegen ze om de gevolgen daarvan te onderzoeken voor andere belastingen en toepassingen die gebruikmaken van de WOZ-waarde. Het Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale Overheden (ESBL) voerde dit onderzoek uit in opdracht van de VNG. Daarbij is gekeken naar de gevolgen van een wijziging van het WOZ-tijdvak van 1 naar 2 jaar voor WOZ-uitvoeringsorganisaties van gemeenten, gebruikers van en belanghebbenden bij de WOZ-waardegegevens.

Uit het onderzoek blijkt dat een meerderheid van de uitvoerders van de Wet WOZ (gemeenten en samenwerkingsverbanden) tegen verruiming van het WOZ-tijdvak is. De verwachte voordelen, zoals vermindering van werkdruk, blijken beperkt terwijl er ook nadelen zijn. Zo zal slechts tegen de in het eerste jaar bekendgemaakte WOZ-beschikking bezwaar open staan en kan een tweejarig WOZ-tijdvak leiden tot grotere waardeverschillen tussen tijdvakken. De argumentatie van de wetgever voor invoering van een jaarlijkse waardering gelden grotendeels nog steeds. Een actuele WOZ-waarde vergroot de acceptatie ervan, dempt schoksgewijze aanpassingen tussen tijdvakken, leidt mogelijk tot minder bezwaar- en beroepsprocedures en maakt breder (maatschappelijk) gebruik mogelijk. Bovendien zorgt het voor continuïteit in het uitvoeringsproces en lagere administratieve lasten en uitvoeringskosten.

Naast de bestaande argumenten noemt het rapport ook nieuwe redenen om vast te houden aan een jaarlijkse waardering. Zo wijzen gebruikers van WOZ-waarden op het belang van actuele waarden voor de belastingheffing en voor het breder gebruik van de WOZ-waarde. Ook worden de gevolgen een tweejaarlijks tijdvak voor burgers en bedrijven als overwegend negatief beoordeeld.

3b. Gemeentelijk beleid

Algemeen beleid ten aanzien van de gemeentelijke heffingen

De gemeenteraad stelt jaarlijks de belastingverordeningen vast. Voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn daarin de tarieven integraal opgenomen. Hiervoor zullen afzonderlijke raadsvoorstellen worden gedaan, die in de reguliere raadsvergadering december 2025 voor behandeling worden voorgelegd.

Uitbreiding digitaal belastingportaal E-loket

Om de dienstverlening voor de burgers en ondernemers te optimaliseren maakt de gemeente Venray sinds 2020 gebruik van een digitaal belastingportaal voor het regelen van gemeentelijke belasting zaken. De klant kan via het E-loket belangrijke informatie raadplegen zoals de aanslag, openstaand saldo, kopie aanslagbiljet en een taxatieverslag downloaden. De gemeente Venray wil deze dienstverlening verder uitbouwen in de toekomst. In dit kader is in 2023 er de mogelijkheid bijgekomen om digitaal een bezwaarschrift in te dienen en in 2024 is het belastingportaal verder uitgebreid met onder andere de mogelijkheid om digitaal een kwijtscheldingsverzoek in te dienen. In 2025 zal ook de mogelijkheid van het digitaal betalen van de aanslagen via een QR code en / of via het belastingportaal ingericht worden.

4. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

4a. Kostendekkende leges en rechten

In het BBV is opgenomen dat gemeenten verplicht zijn om, in hun begroting, per categorie van producten en diensten inzichtelijk te maken en welke kosten en opbrengsten aan de tarieven ten grondslag liggen. Ook moeten de gemeenten daarbij toelichten welke beleidskeuzes er bij de tarifiering van de producten en diensten zijn gemaakt. Bijvoorbeeld of er kruissubsidiëring is tussen of binnen product categorieën.

Dit geldt voor de volgende leges, heffingen en rechten: afvalstoffenheffing, rioolheffing, rioolaansluitrecht, leges, marktgelden, havengelden en lijkbezorgingsrechten.

De overige belastingen, OZB, (water)verblijfsbelasting, reclamebelasting, BIZ Smakterheide en parkeerbelasting zijn algemene belastingen en gaan naar de algemene middelen van de gemeente en kunnen door de gemeente vrij besteed worden. De voorwaarden m.b.t. kostendekkendheid gelden hiervoor niet.

Afvalstoffenheffing

De gemiddelde afvalstoffenheffing voor een huishouden (basistarief + variabel tarief) stijgt in 2026 met € 9,27, oftewel 3,5%. Zie de tabel bij 'Tarieven afvalstoffenheffing'. Met deze lichte stijging blijft de afvalstoffenheffing stabiel. Er zijn enkele veranderingen die opvallen en opmerkingen te maken bij de afvalbegroting.

Verhoging afvalstoffenheffing in lijn met indexering

Onze inzamelaar Remondis mag de prijzen indexeren op basis van het 2^e kwartaal van de CBS indexcijfers voor de categorie Goederenvervoer. Deze is nog niet bekend op het moment van schrijven, maar we schatten de indexering op 3,5% voor deze categorie. Dit verklaart het overgrote deel van de verhoging van de afvalstoffenheffing.

Vergoeding Verpact voor PMD nog onzeker

De VNG is samen met branchevereniging NVRD (Koninklijke Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten) in onderhandeling met Verpact over een nieuwe ketenovereenkomst per 1 januari 2026. De Ketenovereenkomst voorziet onder meer in de vergoeding die gemeenten krijgen voor ingezamelde verpakkingen. Het is nog onbekend wat dit betekent voor de vergoedingen die wij als gemeente ontvangen vanuit Verpact.

Papierinzameling

Het huidige contract loopt nog tot en met 2026. Indien verenigingen in de tussentijd stoppen wordt dit overgenomen door van Munster (professionele beladers). In 2027 gaat de papierinzameling veranderen. Hiervoor wordt begin 2026 een aanbesteding uitgezet.

Verhoging verwerkingskosten milieustation

Een aantal grondstoffen (hard plastic en hout) voor recycling zijn dit jaar fors gestegen. De overige grondstoffen stijgen geleidelijk volgens indexering. Hierdoor stijgt het tarief bij het milieustation voor het aanleveren van grof huishoudelijk afval (max 2m³) van € 15,00 naar € 17,50, het kofferbak tarief van € 7,50 naar € 9,00 en het fijn restafval per zak van € 4,50 naar € 4,70. De overige tarieven blijven gelijk.

Tarieven afvalstoffenheffing

Basis voor de afvalstoffenheffing zijn de kostendekkende tarieven. Deze zijn vastgesteld op basis van begrote kosten voor het inzamelen van afval en de begrote kosten en opbrengsten voor het verwerken van afval. De hieronder weergegeven tarieven zijn concepttarieven. De definitieve tarieven voor 2026 worden tijdens de raadsvergadering van december 2025 voor vaststelling aangeboden en kunnen daarom afwijken van de concepttarieven.

Afvalstoffenheffing	2025	2026	% daling/stijging
Vast tarief	€ 222,96	€ 230,75	3,5%
Restafval			
container van 40 ltr.	€ 3,01	€ 3,12	3,7%
container van 60 ltr.	€ 4,52	€ 4,68	3,5%
container van 80 ltr.	€ 6,02	€ 6,23	3,5%
container van 140 ltr.	€ 10,54	€ 10,91	3,5%
container van 240 ltr.	€ 18,07	€ 18,70	3,5%
volume van 60 ltr ondergronds	€ 4,52	€ 4,68	3,5%
Gemiddelde afvalstoffenheffing¹	€ 265,12	€ 274,39	3,5%

1 basistarief + 4 x lediging 140 liter restafval. (Gemiddeld aantal ledigingen per huishouden in 2025)

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Bedragen x € 1,-
Kosten incl. (omslag)rente excl. kwijtscheldingen	-5.433.062
Kosten kwijtscheldingen	-166.508
Kosten uitvoering kwijtscheldingen	-31.607
Inkomsten excl. heffingen	936.675
Mutatie voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	7.000
Netto kosten	-4.687.502
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-494.160
BTW	-807.776
Totale kosten	-5.989.437
Opbrengst heffingen: vastrecht	4.505.892
Opbrengst heffingen: variabel recht	1.363.334
Netto opbrengst heffingen	5.869.226
Onttrekking voorziening egalisatie afvalstoffenheffing (verrekend als korting op vastrecht)	120.203
Totale opbrengst heffingen	5.989.429
Dekking	100%

Rioolheffing en riolering

In 2025 wordt het Water en rioleringsplan 2026-2029 opgesteld. Dit Wrp 2026-2029 is de opvolger van het GRP 2022-2025. In het najaar zal uw raad worden voorgesteld om dit Wrp vast te stellen. In het Wrp worden, zoals in het GRP, alle kosten zoals onderhoud en vervangen van de riolering op een rij gezet. Daar tegenover staat de rioolheffing als inkomsten. In onderstaande tabel zijn, vooruitlopend op dit Wrp de tarieven opgenomen zoals die in het GRP zijn berekend.

Tarieven Rioolheffing en riolering

(Bedragen x €1)	eigenaar / gebruik	niet afgekoppeld	niet afgekoppeld	afgekoppeld	afgekoppeld	%
		2025	2026	2025	2026	

basisheffing vastrecht rioolheffing	Eig.	€ 104,30	€ 106,08	€ 104,30	€ 106,08	1,7%
afvoerrecht afvalwater méérpersoonshuishouden (woning)	Gebr.	€ 140,81	€ 143,20	€ 140,81	€ 143,20	1,7%
afvoerrecht afvalwater éénpersoonshuishouden (woning)	Gebr.	€ 70,40	€ 71,60	€ 70,40	€ 71,60	1,7%
afvoerrecht afvalwater per eenheid van 250 m ³ (niet woning)	Gebr.	€ 140,81	€ 143,20	€ 140,81	€ 143,20	1,7%
afvoer hemelwater woningen	Eig.	€ 15,65	€ 15,91	€ 0,00	€ 0,00	1,7%
afvoer hemelwater niet-woning per eenheid van 200 m ²	Eig.	€ 15,65	€ 15,91	€ 0,00	€ 0,00	1,7%

[1] Tarieven conform GRP 2022_2025.

De gemeente Venray heeft een rioolheffing om de kosten van de riolering, gedefinieerd in de drie zorgplichten (hemelwater, grondwater en afvalwater), te kunnen betalen. Uit deze rioolheffing moeten alle kosten voor de riolering kunnen worden betaald, zonder een bijdrage van de algemene middelen aan het product riolering. Eventuele tekorten of overschotten worden door middel van de voorziening egalisatie riolering over de jaren uit gemiddeld. Voor 2026 kan de volgende tabel voor de totale inkomsten en uitgaven worden opgesteld.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Bedragen x € 1,-		
Kosten incl. (omslag)rente exclusief kwijtscheldingen	-3.467.719		
Kosten kwijtscheldingen	-85.138		
Kosten uitvoering kwijtscheldingen	-27.215		
Inkomsten excl.heffingen	22.664		
Mutatie voorziening egalisatie riolering	-567.623		
Netto kosten	-4.125.031		
Toe te rekenen kosten:			
Overhead incl. (omslag)rente	-447.554		
BTW	-508.689		
Totale kosten	-5.081.275		
		Eigenaar	Gebruiker
		49%	51%
Totale kosten gesplitst	-5.081.275	-2.475.893	-2.605.382
Opbrengst heffingen	5.081.275	2.475.893	2.605.382
Dekking	100%	100%	100%

Rioolaansluitrecht

De kosten voor het maken van een rioolaansluiting zijn afhankelijk van onder andere de diameter, de lengte van de leiding en of het onder vrijverval of via drukriolering kan worden geloosd. Deze

kosten worden volgens een vaste verrekening (verordening rioolaansluitrecht) doorberekend aan de aanvrager van de aansluiting. Voor de begroting 2026 wordt gerekend met een verhoging van de tarieven uit 2025 met 1,7%. De tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn, maar zijn dat nu niet. Dit wordt veroorzaakt door onder andere de BTW. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2026 worden in de raadsvergadering van december 2025 vastgesteld.

	2025	2026	%
Aansluiting op gemengd stelsel onder vrijverval (diameter maximaal 125 mm en max. lengte 6 meter).	753,97	766,79	1,7%
Aansluiting op gescheiden stelsel onder vrijverval (diameter maximaal 125 mm en max. lengte 6 meter).	1135,99	1155,30	1,7%
Aansluiting op drukriolering ten tijde van aanleg gemeentelijk riool ter plaatse	9042,60	9196,33	1,7%
De genoemde bedragen worden verhoogd met het openbreken en herstellen van bovenliggende verharding:	0,00	0,00	
Tegelbestrating per m ²	64,75	65,85	1,7%
Klinkerbestrating per m ²	63,56	64,64	1,7%
Asfaltverharding per m ²	365,58	371,80	1,7%

Berekening kostendekkendheid rioolaansluitrecht	Bedragen x € 1,-
Kosten incl. (omslag)rente	-40.148
Inkomsten excl.heffingen	0
Netto kosten	-40.148
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	0
BTW	-8.431
Totale kosten	-48.579
Opbrengst heffingen	36.223
Dekking	75%

Leges

Leges zijn verschuldigd voor verstrekte diensten en worden geheven om de verschillende taken te bekostigen. Bijvoorbeeld het in behandeling nemen van een aanvraag voor een paspoort of rijbewijs. Ook zijn er leges verschuldigd voor het in behandeling nemen van een omgevingsvergunning, een evenementenvergunning of een drank- en horecavergunning. De opbrengsten uit de heffing van leges worden gebruikt om de kwaliteit van de verstrekking te waarborgen en om personeels-, huisvesting- en materiaalkosten te dekken. De opbrengst uit de leges mag de totale kosten niet overtreffen.

Vanwege fikse kortingen voor gemeenten vanuit het rijk werd in de begroting 2024 vanaf 2026 (het zgn. 'ravijnjaar') een tekort gepresenteerd van ruim € 5,2 miljoen, meerjarig oplopend. Voor de raad was dat aanleiding om met een motie het college de opdracht te geven een actieplan 'sluitende begroting' op te stellen. Dat heeft geresulteerd in het actieplan 2026, op weg naar het ravijnjaar. Als onderdeel van de stap, verhoging inkomsten, is in 2025 ook gekeken naar het inzichtelijk brengen van de mate van de kostendekkendheid van de leges.

Per hoofdstuk/titel van de legesverordening worden de lasten (directe lasten + overhead + btw) en de totale inkomsten weergegeven. Ook de mate van kostendekkendheid (in %) is opgenomen.

Hoofdstuk 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING	Loonsom	Diverse kosten	BTW	Overhead	Lasten	Baten	Kostendekkendheid
Totaal hoofdstuk 1	538.048	602.395	34.020	599.509	1.773.973	901.850	50,84%
1.1. Burgelijke stand	103.757	30.969	8.882	116.189	259.796	53.558	20,62%
1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	204.498	473.581	8.994	224.848	911.921	607.246	66,59%
1.3 Rijbewijzen	113.760	51.660	5.115	127.873	298.407	175.055	58,66%
1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	69.958	-	3.160	78.995	152.113	10.352	6,81%
1.5 Bestuursstukken	-	-	-	-	-	-	-
1.6 Vastgoedinformatie	-	-	-	-	-	-	-
1.7 Overige publiekszaken	25.359	-	1.140	28.495	54.994	12.937	23,52%
	-	-	-	-	-	-	-
1.9 Bijzondere wetten	523	-	26	649	1.198	42.701	3564,51%
1.10 Diversen	20.194	46.185	6.704	22.459	95.542	-	0,00%
Hoofdstuk 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET	Loonsom	Diverse kosten	BTW	Overhead	Lasten	Baten	Kostendekkendheid
Totaal hoofdstuk 2	1.319.050	10.446	49.594	1.184.997	2.564.086	1.287.827	50,23%
Algemene bepalingen (niet opgenomen in dit model, zie verordening zelf)	-	-	-	-	-	-	-
2.2 Voorfase	49.879	-	1.833	45.826	97.539	77.634	79,59%
2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.240.363	-	44.546	1.113.661	2.398.570	1.196.867	49,90%
2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	6.643	-	260	6.491	13.394	250	1,86%
2.5 Milieubelastende activiteiten	17.625	-	605	15.124	33.354	2.504	7,51%
2.6 Lozingsactiviteiten	-	-	-	-	-	-	-
2.7 Aanlegactiviteiten	2.269	-	78	1.947	4.295	1.249	29,09%
2.8 Overige activiteiten	2.270	-	78	1.947	4.295	1.722	40,08%
2.9 Maatwerkvoorschriften	-	-	-	-	-	-	-
2.10 Gelijkwaardigheid	-	-	-	-	-	-	-
2.11 Overige tarieven	-	-	-	-	-	-	-
2.12 Modaliteiten	-	10.446	2.194	-	12.640	7.602	60,14%
2.13 Vermindering	-	-	-	-	-	-	-
2.14 Teruggaaf	-	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2	Loonsom	Diverse kosten	BTW	Overhead	Lasten	Baten	Kostendekkendheid
Totaal hoofdstuk 3	147.026	11.015	39.326	153.431	350.797	51.985	14,82%
3.1 Horeca	97.877	-	24.575	100.529	222.981	23.300	10,45%
3.2 Seksbedrijven	-	-	-	-	-	-	-
3.3 Winkeltijdenwet	6.870	-	1.702	6.491	15.063	200	1,33%
3.4 Organiseren evenement of markt	32.601	11.015	10.600	36.025	90.241	24.085	26,69%
3.5 Standplaatsen	2.259	-	573	2.467	5.299	3.857	72,78%
3.6 Huisvestingswet 2014 (en Wet goed verhuurderschap)	-	-	-	-	-	-	-
3.7 Niet benoemd	7.419	-	1.875	7.919	17.213	544	3,16%

Totaal	Loonsom	Diverse kosten	BTW	Overhead	Lasten scenario	Baten scenario	Kostendekkendheid
Totaal alle paragrafen	2.004.124	623.856	122.940	1.937.937	4.688.856	2.241.663	47,81%

Kruissubsidiëring vindt plaats binnen en tussen de diverse titels. Een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit/Een overdekking binnen de ene groep diensten wordt gebruikt voor onderdekking van een andere groep diensten.

Marktgelden

Elke standplaatshouder op de markt dient jaarlijks marktgeld te betalen. Hiervoor worden onder meer de kramen, stroom, schoonmaak en verkeersmaatregelen gerealiseerd, alsmede de inzet van de marktmeester. De hoogte van het marktgeld wordt berekend aan de hand van strekkende meters van de kramen. Het marktgeld wordt verhoogd als er stroom wordt afgenomen, afhankelijk van de capaciteit van de aansluiting. Uitgangspunt is dat de tarieven in 2025 stijgen met het inflatiepercentage van 2,1%. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2026 worden in de raadsvergadering van december 2025 vastgesteld.

Havengelden

Elk schip dat de industriehaven van Wanssum aandoet (liggen of laden/lossen) is havengeld verschuldigd. De hoogte van dit havengeld is afhankelijk van de omvang van het schip (tonnen laadvermogen of aantal standaard containers). Dit is vastgelegd in de havengeldverordening. Deze verordening wordt elk jaar geactualiseerd.

Met de opbrengst van het havengeld worden de voorzieningen in de haven beheerd en onderhouden. De tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn, maar uit concurrentie overwegingen zijn ze dat nu niet. Om het tekort te dekken wordt gebruik gemaakt van de voorziening egalisatie industriehaven.

In 2025 word het havenbeheerplan 2026-2029 opgesteld en aan uw raad ter vaststelling aangeboden.

Berekening kostendekkendheid havengelden	Bedragen x € 1,-
Kosten incl. (omslag)rente	-357.138
Inkomsten excl.heffingen	0
Mutatie voorziening egalisatie industriehaven	0
Netto kosten	-357.138
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-30.980
BTW	0
Totale kosten	-388.118
Opbrengst heffingen	234.857
Dekking	61%

Lijkbezorgingsrechten

Venray heeft één gemeentelijke begraafplaats: Boschhuizen. Voor het gebruik van deze begraafplaats worden begraafrechten geheven. Er zijn verschillende tarieven. Zo betaalt men bijvoorbeeld voor het recht op een eigen graf voor een bepaalde periode, het bijzetten van urnen en asbussen of het verstrooien van as. In Venray zijn de legestarieven voor de kosten van begraven in 2020 onderzocht en kostendekkend gemaakt met ingang van 1-1-2021. Vanwege specifieke regelgeving en omstandigheden is de totale exploitatie van de begraafplaats niet kostendekkend. Uitgangspunt is dat de tarieven in 2026 stijgen met het inflatiepercentage van 2,1% conform de uitgangspunten zoals benoemd in de kadernota 2026. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2026 worden in de raadsvergadering van december 2025 vastgesteld.

Beleid/uitgangspunten algemene begraafplaats

Sinds 1972 heeft Venray een algemene begraafplaats. In 1973 en 1974 zijn hier de graven van de Petrus Banden Kerk (katholieke begraafplaats) naar over gebracht. Dit is het begin geweest van de algemene begraafplaats. De graven van de kerk zijn geplaatst in het zogenaamde vak O. Dit vak heeft een aparte status binnen de begraafplaats. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 26 juni 2018 de notitie ontwikkeling vak O Begraafplaats Boschhuizen vastgesteld. In 2023 is dit nog een keer beoordeeld. In deze notitie is besloten om vanaf 26 juni 2018 geen leges meer te heffen over de bestaande graven in vak O. Ook is besloten dat er geen (bij)begravingen, dan wel (bij)plaatsingen van urnen worden toegestaan.

Leges verordening (x € 1)	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Begraafplaatsen	€ 187.266	€ 11.064	€ 198.330	€ -	€ 16.518	€ 16.518	8%

4b. Algemene belastingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Iedere eigenaar van een onroerende zaak, zoals een woning of niet-woning is belastingplichtig in het kader van de OZB. Een gebruiker van een onroerende zaak zijnde niet-woning is ook belastingplichtig in het kader van de OZB. Dit met uitzondering van het woondeel van een niet-woning. De definitieve tarieven OZB voor het belastingjaar 2026 worden in de raadsvergadering van december 2025 vastgesteld.

Inflatiecorrectie OZB

In het coalitieakkoord 2022-2026 is vastgelegd dat als uitgangspunt voor de OZB de jaarlijkse inflatiecorrectie wordt gekozen. In de begroting 2026 tot en met 2029 is het inflatiepercentage toegepast zoals vermeld in tabel van de bijlage 2, hoofdstuk 2.1. van de kadernota. In de begroting 2025 is voor 2025 een inflatiepercentage van 2,20% opgenomen. Voor de begroting 2026 hanteren we 2,10% voor 2026, 2,2% voor de jaren 2026 t/m 2028 en voor 2029 2,3%..

Voorlopige belastingdruk 2026 (=OZB+afval+riool)

Op basis van de geldende uitgangspunten bedraagt de voorlopige gemiddelde lastendruk (voor een huishouden van twee of meer personen, die eigenaar en gebruiker zijn van een woning) voor 2026 € 936,32 Dit betekent dat de lastendruk 2026 (=OZB+afval+riool) stijgt ten op van 2025 met 2,4%.

	2025 (verwachte waarde oktober 2024)	2025 (waarde per juni 2025)	2026 (geprognostiseerde waarde)	%
WOZ-waarde [1]	€ 339.791,00	€ 351.334,49	€ 380.846,59	8,4%
OZB [2]	€ 383,96	€ 388,58	€ 396,74	2,1%
Rioolheffing [3]	€ 260,71	€ 260,71	€ 265,19	1,7%
Afvalstoffenheffing [4]	€ 265,12	€ 265,12	€ 274,39	3,5%
Totale belastingdruk	€ 909,79	€ 914,41	€ 936,32	2,4%

[1] De prognose is dat de gemiddelde WOZ-waarde van de woningen met ongeveer 8,4% stijgt. De herwaardering 2026, naar de waardepeildatum 1 januari 2025 wordt in januari 2026 geheel afgerond.

[2] De WOZ-waarden worden d.m.v. een WOZ-beschikking begin 2026 definitief bekendgemaakt.

[3] Uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden en het pand is niet afgekoppeld van het gemeentelijk rioleringsstelsel.

[4] Voor 2026 en 2025 is uitgegaan van een vast tarief vermeerderd met 4 containers 140 liter restafval

(Water)verblijfsbelasting

De verblijfsbelasting is een algemene belasting. De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. Daarnaast is de gemeente vrij in het bepalen van de hoogte van het tarief. In het kader van het actieplan 2026 'sluitende begroting' is gekeken naar een verhoging van de opbrengsten van de verblijfsbelasting. Het huidige tarief binnen de gemeente Venray is in 2025 € 1,40. Het gemiddelde tarief verblijfsbelasting in Limburg is in 2025 € 2,20 is (bron: [Toeristenbelasting per gemeente 2025](#)). Dit is een verschil van 56%. In de raadsvergadering van 24 juni 2025 is ingestemd om het tarief voor 2026 te verhogen naar € 2,00. Het tarief wordt hierbij vermenigvuldigd met het aantal daadwerkelijke overnachtingen. Hierbij is rekening gehouden met een inflatie correctie van de tarieven voor de komende jaren. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2026 worden in de raadsvergadering van december 2025 voor vaststelling aangeboden.

	2025	2026	2027	2028	2029
inflatiepercentage		42,86%	2,20%	2,20%	2,20%
berekend tarief	1,40	2,00	2,04	2,09	2,13

Parkeerbelasting

Parkeerbelastingen geldt voor de afgesloten terreinen Blekersveld, Raadhuisstraat en de parkeergarage. Dit in de vorm van parkeergelden en abonnementen. Daarnaast zijn in bepaalde straten ontheffingen blauwe zone en parkeervergunningen mogelijk. In het kader van het actieplan 2026 'sluitende begroting' is gekeken naar een verhoging van de opbrengsten van de parkeerbelasting. In de raadsvergadering van 24 juni 2025 is ingestemd om het uurtarief van € 1,00 naar € 1,50 te verhogen en het dagtarief van € 3,00 naar € 5,00 te verhogen. Dit om meer inkomsten te genereren en het feit dat de tarieven nooit zijn gecorrigeerd met inflatiecorrectie. De definitieve tarieven voor het belastingjaar 2026 worden in de raadsvergadering van december 2025 voor vaststelling aangeboden.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is van toepassing binnen het centrumgebied van de gemeente Venray. De belasting wordt geheven ter zake van openbare aankondigingen (reclame-uitingen) zichtbaar vanaf de openbare weg. De tarieven worden ieder jaar afgestemd met de Ondernemersvereniging Venray Centraal. De gemeente int de jaarlijkse bijdragen en betaalt deze, onder inhouding van de inningskosten, uit als subsidie aan de Ondernemersvereniging Venray Centraal.

Naar verwachting zullen de tarieven de komende jaren gelijk blijven. De definitieve vaststelling van deze tarieven moet echter nog plaatsvinden tijdens de najaarsvergadering van de ondernemersvereniging Venray Centraal.

Bedragen x €1	2025	2026
voor een reclameobject met een oppervlakte tot 0,5 m ² :	500	500
voor een reclameobject met een oppervlakte van 0,5 m ² tot 2,5 m ² :	600	600
voor een reclameobject met een oppervlakte van 2,5 m ² tot 5 m ² :	700	700
voor een reclameobject met een oppervlakte van 5 m ² of meer:	800	800

BIZ-Smakterheide

Op grond van de Bedrijven-Investerings-Zones (BIZ) is het mogelijk om binnen een nader af te bakenen gebied (zoals een bedrijventerrein) alle ondernemers gezamenlijk mee te laten betalen aan de kwaliteitsverbetering van de bedrijfsomgeving. Daarbij gaat het dan om activiteiten gericht op het bevorderen van de veiligheid en ruimtelijke kwaliteit binnen het betreffend gebied. Hiermee wordt het "freeriders" gedrag voorkomen. De gemeente int de jaarlijkse bijdragen en betaalt deze, onder inhouding van de inningskosten ad € 3.500, uit aan de Ondernemersvereniging Smakterheide.

De huidige BIZ loopt in 2025 af. Op dit moment wordt bekeken of er een voldoende draagvlak is in de ondernemersvereniging Smakterheide (BIZ) voor een nieuwe BIZ voor de periode van vijf jaar. Hiervoor zal een separaat voorstel worden gedaan. De eventuele nieuwe tarieven BIZ voor het belastingjaar 2026 worden in de raadsvergadering van december 2025 vastgesteld. De huidige tarieven bedragen:

Bedragen x €1	2025	2026
WOZ-waarde lager dan € 250.000	250	250
WOZ-waarde vanaf € 250.000 en lager dan € 1.000.000	500	500
WOZ-waarde vanaf € 1.000.000 en lager dan € 5.000.000	1000	1000
WOZ-waarde vanaf € 5.000.000	1500	1500

5. Kwijtscheldingenbeleid

Burgers die de aanslag niet kunnen betalen, kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Handmatige- en geautomatiseerde kwijtschelding

Kwijtschelding vindt enerzijds plaats door middel van een toetsing door de Stichting Inlichtingenbureau van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit bureau voert geautomatiseerde bestandsvergelijkingen uit, waardoor de kwijtschelding eenvoudiger en geautomatiseerd toegekend kan worden. Anderzijds wordt ook nog een aanzienlijk aantal verzoeken tot kwijtscheldingen handmatig beoordeeld en afgehandeld.

100% Norm

De raad heeft in het verleden besloten de regeling voor kwijtschelding zo ruim mogelijk toe te passen. Het normbedrag voor levensonderhoud is toen vastgesteld op 100% van de bijstandsnorm. Het gehanteerde normbedrag is het maximale bedrag dat gemeenten mogen hanteren volgens de Invorderingswet 1990 en de daarbij behorende uitvoeringsregeling. Waarbij wordt uitgegaan van het vermogensbegrip van art. 34 van de Participatiewet. Daarnaast is conform het raadsbesluit van 31 januari 2023 de maximale verruiming van de kwijtschelding vermogensnorm doorgevoerd.

Het aanvragen van kwijtschelding is mogelijk voor

OZB:

kwijtschelding kan in bepaalde omstandigheden plaatsvinden indien de vermogenspositie hiertoe aanleiding geeft.

Afvalstoffenheffing:

kwijtschelding kan plaatsvinden van het vastrecht, vermeerderd met maximaal het gemiddelde aantal ledigingen van grijze en groene containers of inworpen in een verzamelcontainer voor restafval. Jaarlijks wordt dit gemiddelde aantal ledigingen of inworpen opnieuw vastgesteld. Dit gebeurt in de verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing, waarmee ook de hoogte van het variabel en vastrecht wordt vastgesteld.

Rioolheffing:

kwijtschelding kan m.n. plaatsvinden voor het gebruikersdeel voor woningen.

Kwijtscheldingen

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken is de afgelopen jaren stabiel. Belastingplichtigen met meerjarige betalingsproblemen worden vanaf 2016 actief benaderd.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal aantal kwijtscheldingsverzoeken	1137	1117	1137	1152	1104	1132
Verzoeken via inlichtingenbureau (voor de aanslagoplegging)	450	482	486	442	494	497
Beroepschriften (klanten)	25	26	17	4	0	0

[Stand per juni 2025. Aantallen zijn per verzoek.](#)

Paragraaf B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het weerstandsvermogen en de mate waarin de organisatie de belangrijkste risico's onder controle heeft. Het risicobeleid werd op 31 oktober 2023 door de raad vastgesteld. Vanaf najaar 2024 wordt het nieuwe beleid in de organisatie geïmplementeerd.

Deze paragraaf geeft inzicht in:

- Weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Risico's: Een kans op optreden van een gebeurtenis met een bepaald effect op het behalen van de doelen. Het effect kan onder andere zijn dat het gewenste doel niet of later wordt gerealiseerd. Mogelijk kan het effect ook leiden tot het eerder realiseren van een doel.
- Weerstandsvermogen: De mate waarin de gemeente in staat is om negatieve financiële consequenties van risico's zelfstandig op te vangen, zonder de bestedingsruimte onnodig te beklemmen en in te grijpen op de normale bedrijfsvoering.
- Financiële kengetallen: conform de BBV is een basis set financiële kengetallen opgenomen.

1. Risicomanagement

De raad, het college en het management zijn ervan bewust dat adequate risicobeheersing onderdeel is van "good governance" en bijdraagt aan het "in control" zijn van de organisatie. Kernthema hierin is transparantie: het (tijdig) rapporteren over risico's, het gezamenlijk met alle betrokkenen afstemmen over beheersmaatregelen en het eventueel bewust nemen van geringe risico's. Met de implementatie van het nieuwe risicobeleid wordt dit door middel van een risicodialoog en een structurele aanpak vorm gegeven. Hoewel het risicobewustzijn in de afgelopen jaren is gegroeid, mag het nog beter structureel geborgd worden in de organisatie. Met een structurele aanpak om het bewustzijn in de organisatie te vergroten en het voeren van het juiste gesprek willen we het nieuwe beleid implementeren en borgen. Daarnaast blijft het een voortdurend aandachtspunt om te zoeken naar een juiste afweging van de (effecten van) risico's en de te maken kosten voor het elimineren van deze risico's. Het is een utopie om voor alle risico's adequate beheersmaatregelen te kunnen treffen.

2. Weerstandscapaciteit

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve (vrij)	56.449	54.308	52.109	46.267	39.776
Risicoreserve grondbedrijf	7.676	7.485	7.290	7.091	6.888
Weerstandscapaciteit	64.125	61.793	59.399	53.358	46.664
Streefwaarde weerstandscapaciteit	19.422	18.240	18.651	18.967	19.512
Tekort/overschot streefwaarde	44.703	43.553	40.748	34.391	27.152

De netto weerstandscapaciteit, de financiële ruimte die er is om tegenvallers op te kunnen vangen, neemt gedurende de planperiode af met 17,5 mln. De streefwaarde van 10% van de jaarexploitatie wordt echter nog ruim gehaald.

Hierna volgt een nadere specificatie en toelichting op de ontwikkeling van de twee onderdelen.

Algemene reserve

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	43.967	57.336	55.195	52.996	47.154
Geraamde stortingen	21.003	1.044	184	25	25
Geraamde onttrekkingen	-7.635	-3.185	-2.383	-5.867	-6.517
Algemene reserve (vrij)	57.336	55.195	52.996	47.154	40.662

In de kadernota 2026 hebben we de gerealiseerde mutaties gepresenteerd die met de vaststelling van de jaarrekening 2024 definitief zijn opgenomen in de Algemene Reserve. Tevens hebben we deze mutaties/verwachtingen doorgerekend voor de volgende jaren om zodoende inzicht te hebben in de vrij besteedbare algemene reserve.

Voor de begroting 2026 presenteren we over de boekjaren 2025 t/m 2029 de geraamde stand van de algemene reserve en de geraamde mutaties voor de komende jaren. Hierin zijn de bedragen van de MUIP 2026 meegenomen.

De mutaties in de 2e berap 2025 die van invloed zijn op de algemene reserve konden nog niet meegenomen worden, omdat deze ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet bekend waren.

Risicoreserve grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo per 1-1	7.802	7.676	7.485	7.290	7.091
Winstnemingen	59	0	0	0	0
Onttrekkingen	-185	-191	-195	-199	-203
Saldo per 31-12	7.676	7.485	7.290	7.091	6.888

De winstnemingen zijn het totaal aan winstnemingen van gronden in exploitatie en winst uit verkoop van restkavels (afgesloten exploitaties). Bij gronden in exploitatie is rekening gehouden met tussentijdse winstnemingen gebaseerd op de POC methode die is voorgeschreven door de commissie BBV. Voor een specificatie van de verwachte winstnemingen per grondexploitatie zie paragraaf G.

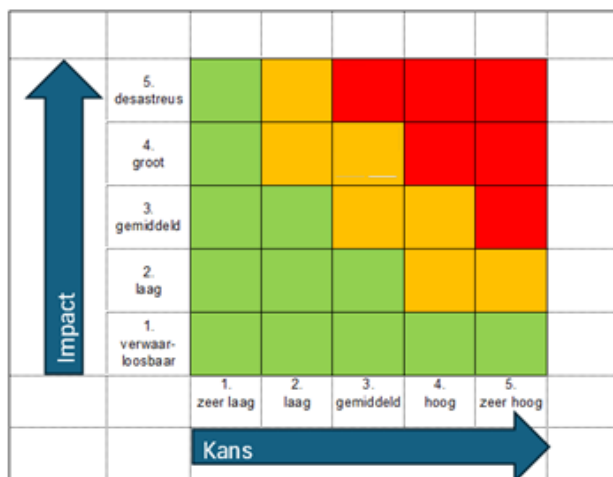
De onttrekkingen zijn onder andere de afboeking van niet door te berekenen algemene kosten van het Grondbedrijf.

3. Risico's

Werkwijze

In de begroting 2026 gaan we uit van de normeringen die in het nieuwe beleid zijn vastgelegd. De risico-inventarisatie is in deze begroting geheel opnieuw opgebouwd. Hiervoor is een brede uitvraag gedaan in de gehele organisatie. In dit document worden daarvan de belangrijkste risico's benoemd, als ook de beheersmaatregelen daarbij. De groslijst van opgehaalde risico's wordt gebruikt voor een periodieke bespreking met het management en een ingesteld kernteam risicomanagement. De groslijst zien we dan ook als een eerste (goede) stap in de verdere ontwikkeling van het risicomanagement.

Elk geïnventariseerd risico is beoordeeld via de risicomatrix uit ons risicobeleid (zie onderstaande figuur) waarmee de zwaarte van elk risico is ingeschat.

Risicotoelichting

Onderstaand staan de voornaamste risico's beschreven. Daar waar al beheersmaatregelen vastgesteld zijn worden deze ook vermeld.

Externe risico's

Dit betreft risico's waarmee we als maatschappij geconfronteerd worden, waar we als gemeente weliswaar niet direct invloed kunnen uitoefenen, maar waar we als lokale overheid wel op moeten acteren. Belangrijkste risico's die we hieronder kunnen scharen zijn:

- Krapte op de arbeidsmarkt
- Polarisatie en maatschappelijke ontevredenheid
- Toename omvang en complexiteit van de zorgvraag
- Netcongestie
- Nieuwe regelgeving ruimtelijk domein (stikstof, spuitzonering, beschikbaarheid van water en waterkwaliteit, etc.)

Organisatorische risico's

Dit gaat om risico's als gevolg van tekortkomingen in processen, systemen of organisatie. In een gemeentelijke organisatie, met een grote verscheidenheid aan te leveren producten en diensten, bestaat er altijd een kans dat zich ergens fouten of tekortkomingen voordoen. Hier kunnen vele oorzaken aan ten grondslag liggen. Het vaststellen van heldere richtlijnen, werkwijzen en processen aan de voorkant en het inrichten van een effectieve pdca-cyclus gelden als beheersmaatregelen om deze risico's zoveel mogelijk beperken.

Informatieveiligheid en privacy risico

Tegelijk met de digitalisering van ons werk en van onze dienstverlening nemen ook de risico's op het gebied van informatieveiligheid en privacybescherming toe. De grootste risico's op dat gebied zijn:

- Vertrouwelijke/gevoelige informatie komt beschikbaar bij niet-geautoriseerden (binnen en buiten de organisatie), bijvoorbeeld door een datalek.
- Uitwisseling van persoonsgegevens en privacygevoelige informatie binnen de organisatie en naar partners gebeurt onzorgvuldig.
- Informatiebeveiligings-incidenten bedreigen de continuïteit van onze bedrijfsvoering en/of dienstverlening, bijvoorbeeld door een systeemhack.

We proberen deze risico's zoveel mogelijk te beperken door inzet van de functies van FG (Functionaris gegevensbescherming), PO (Privacy Officer) en CISO (Chief Information Security Officer), uitvoering van een jaarlijkse verplichte audit over informatieveiligheid, implementatie BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en privacy via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Op het gebied van informatieveiligheid en privacy maken we in onze processen en projecten zoveel mogelijk gebruik van nieuwe technieken (denk aan AI) om risico's in beeld te brengen en waar mogelijk te mitigeren. Belangrijk is verder het werken aan bewustzijn via Privacy en Security awareness Trainingen.

Juridische risico's

Hieronder verstaan we risico's met potentiële negatieve gevolgen die we als gemeente kunnen ondervinden wanneer we wetten, regels en verordeningen, contracten of andere juridische verplichtingen niet goed naleven of onjuist interpreteren. Dit kan dan leiden tot financiële verliezen, aansprakelijkheidsstellingen, reputatieschade en verstoringen in de uitvoering. De oorzaken voor dit soort risico's zijn divers. Borging van juridische kwaliteit is daarvoor nodig op het gebied van kennis bij medewerkers, kwaliteit van de processen en organisatie van de juridische functie. Voor Venray is in dit kader het opzetten van een goed systeem van juridische kwaliteitszorg met voldoende aandacht voor preventie en zorg van belang. Actuele onderdelen hierin zijn een centrale contractregistratie en juiste toepassing van de WOO

Projectrisico's

We hebben ook te maken met risico's die zich voordoen binnen specifieke projecten. Voorbeelden van generieke risico's die verband houden met de uitvoering van projecten binnen de gemeente zijn:

- Beperkt aanbod van geschikte aannemers;
- Onvoorziene kosten van investeringen in/onderhoud aan de openbare ruimte als gevolg van initiatieven van derden;
- Gevolgen van nieuwe woningbouwplannen voor vereiste voorzieningenniveau (bijv. onderwijs, sport, gemeenschapsaccommodaties, etc.)

- Kosten voor het anticiperen op gevolgen van klimaatverandering.
- Het identificeren en monitoren van dit soort risico's maakt deel uit van het reguliere projectmanagement.

Bestuurlijk of politieke risico's

Met de tweede Kamerverkiezingen in oktober 2025 en de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 in het vooruitzicht bestaat de kans dat we zowel landelijk als lokaal met politiek/bestuurlijke veranderingen te maken krijgen. Het is de vraag of we op korte termijn tot de vereiste bestuurlijke stabiliteit komen om de grote vraagstukken waar we voor staan te kunnen oplossen.

Op het gebied van samenwerking in onze regio zijn we bezig om tot een gezamenlijke focus te komen. Lukt dit niet dan leidt dit tot vermindering van slagkracht, onvoldoende resultaten en vertraging in besluitvorming.

Daarnaast bestaat er altijd een risico dat bepaalde uitspraken of gedragingen van een bestuurder, besluiten van het college, of besluitvormingsprocessen kunnen leiden tot verstoringen of stagnaties van het bestuurlijk proces.

Reputatierisico's

Bij dit soort risico's gaat het om de beeldvorming naar buiten. Ze zijn daarmee van invloed op de mate van vertrouwen van burgers en bedrijven in de politiek.

Reputatierisico's liggen vaak in het verlengde van andere risico's. Wanneer er bestuurlijk iets aan de hand is of er worden juridische fouten gemaakt, dan is de kans aanwezig dat dit via de pers of sociale media onder de aandacht wordt gebracht. De impact hiervan proberen we te beperken door te zorgen dat de eigen communicatie naar de burgers en pers zorgvuldig en kwalitatief op orde is.

Ook zijn er factoren op het gebied van communicatie die we zelf minder in de hand hebben maar die wel tot reputatieschade kunnen leiden. Denk hierbij aan verspreiding van nepnieuws en een toename van sensatiejournalistiek.

Financiële risico's

Uiteindelijk kunnen alle risico's die hierboven zijn beschreven, direct of indirect leiden tot een financieel nadeel. De omvang en het moment waarop dit nadeel zich manifesteert is echter moeilijk te bepalen.

Voor een aantal risico's is het nadeel financieel vertaald door de kans dat het nadeel zich voordoet en de omvang van het nadeel concreet te maken.

1. Open-einde uitgaven sociaal domein

De omvang van uitgaven binnen het vangnet van het sociaal domein wordt door tal van factoren beïnvloedt. Op de eerste plaats is het streven van de Kadernota Sociaal Domein om een verschuiving van vangnet naar omgeving tot stand te brengen. Wanneer dit onvoldoende lukt blijft de druk op de uitgaven binnen het vangnet onverminderd hoog.

Verder neemt door demografische, politieke, economische en sociale ontwikkelingen het aantal cliënten en het beroep op voorzieningen toe. Om hier beter op te kunnen sturen richten we de toegang voor het sociaal domein opnieuw in, samen met partners. Hiermee willen we meer focus leggen op de omgeving met meer duurzame oplossingen.

We hebben te maken met stijging van de prijzen in het sociaal domein. Als gemeenten zijn we gehouden aan de Amvb's reële kostprijzen en contractstandaarden waardoor de mogelijkheid om op de kostprijs te sturen beperkt is. Bij contractverlengingen of nieuwe aanbestedingen geven we zoveel mogelijk invulling aan de transformatie bij onze aanbieders.

Compensatie voor de uitgaven voor het vangnet loopt voor een groot deel via de algemene uitkering. Op het gebied van participatie ontvangen we een aparte BUIG-uitkering die pas in het najaar definitief bekend wordt en vaak afwijkt van de voorlopige toekenning. Dit betekent dus ook een extra risico.

2. Raming gemeentefondsuitkering en toekomst algemene uitkering

De gemeentefondsuitkering is de grootste inkomstenpost die de gemeente ontvangt van het rijk.

De uitkering heeft als basis de ontwikkelingen in het bruto binnenlands product, het btw-compensatiefonds en een zestigtal parameters zoals de inwoneraantallen, lage inkomens, oppervlakte van de gemeente en WOZ-waarden. Deze gegevens zijn voortdurend onderhevig aan landelijke en lokale veranderingen met grote invloed op de hoogte van de uitkering en dit betekent automatisch een risico.

Ook loopt er nog steeds het traject voor de herverdeling van het gemeentefonds en dus een aanpassing van het huidige financieringssysteem. De ingangsdatum en de financiële gevolgen hiervan zijn nog steeds niet bekend. Daarnaast voert de VNG nog steeds gesprekken met het rijk om de taken en middelen voor gemeenten meer in balans te brengen.

Het uitblijven van duidelijkheid omtrent rijksfinanciën (algemene uitkering en Spuks) maakt het moeilijk voor gemeenten om beleid voor de lange termijn vast te stellen omdat structurele financiële dekking ontbreekt. Het leidt voor gemeenten in elk geval tot financiële onzekerheid en belemmeringen in het ontwikkelen en uitvoeren van beleid en het nakomen van wettelijke taken. In het uiterste geval kan dit leiden tot bezuinigingen, vertragingen of het stopzetten van belangrijke voorzieningen.

3. Pensioen- en wachtgeldverplichtingen voormalig bestuurders

Voor het opvangen van eventuele verplichtingen wanneer (oud-)bestuurders arbeidsongeschikt raken, komen te overlijden of aanspraak (gaan) maken op de wachtgeldregeling, hebben we een voorziening getroffen. De fluctuerende marktrente maakt dat hiervoor nog een extra risico bestaat. De uitvoering van de pensioenregeling gaat per 1 januari 2028 over naar het ABP, waarmee ook het risico voor dit onderdeel dan komt te vervallen.

Uitvoering van de wachtgeldregeling, inclusief bijbehorende risico's blijft een verantwoordelijkheid van de gemeenten.

4. Kosten voor beheer en onderhoud gemeentelijk vastgoed

Actuele meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) vormen voor een belangrijk deel de basis voor de benodigde budgetten van het gemeentelijk vastgoed. Op dit moment zijn er een aantal gebouwen waarvan de bestemming nog niet duidelijk is en waarvoor geen MJOP is opgesteld en waarvoor dus nog geen geld is gereserveerd in de voorziening.

Daarnaast zien we dat kosten voor onderhoud en exploitatie harder dan gemiddeld zijn gestegen. Denk hierbij aan kosten van energie, onderhoud en overige exploitatielasten. Het is onzeker in welke mate zich dit de komende jaren nog verder doorzet.

5. Verbonden partijen

Door met of via andere partijen samen te werken, geven we een deel van onze taken en de beheersing daarvan (gedeeltelijk) uit handen. Dit doen we echter binnen de kaders van Vizier op Samenwerking waarbij we periodiek bekijken of ze nog altijd doen wat we beogen. Bij de begroting en jaarrekening nemen we tweemaal per jaar de doelen, risico's en beheersmaatregelen door (zie paragraaf E).

De ontwikkelingen van de gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen volgen we verder intensief via o.a. de begrotingen en jaarstukken. Daar waar risico's ontstaan, nemen we passende beheersmaatregelen en waar nodig rapporteren we die tussentijds aan de gemeenteraad.

6. Specifieke uitkeringen en inkomende subsidies

Een deel onze uitgaven wordt gedekt door specifieke uitkeringen (SPUK) en subsidies. Het is van belang om dossiervorming ten behoeve van verantwoording van deze middelen goed op orde te hebben. Wanneer dit niet het geval is, of vooraf aangegeven resultaten worden niet geheel behaald, dan kan dit gevolgen hebben voor de uiteindelijke toekenning die dan lager uit kan vallen dan begroot.

Door aan de voorkant goed na te gaan aan welke eisen de inrichting van de benodigde administratie c.q. registratie moet voldoen, voorkomen we achteraf problemen in de verantwoording.

7. Frauderisico's

Het gaat hier om risico's die verband houden met de mogelijkheid van opzettelijke misleiding of bedrog, met als doel een onrechtmatig voordeel te behalen. Deze risico's kunnen zich zowel intern als extern voordoen en binnen diverse processen, zoals financiële transacties, contractafspraken, administreren van uitkeringen of andere verstrekkingen, etc.

In paragraaf E. Bedrijfsvoering is onder het onderdeel "Leren en verbeteren" opgenomen welke maatregelen inmiddels genomen zijn om frauderisico's te beperken en te beheersen.

In 2024 is daartoe ook het beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) geactualiseerd. Dit heeft als doel om misbruik/oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen te voorkomen (preventief) en om hierop controles in te richten en op basis daarvan, indien nodig, beleidskaders of processen bij te stellen en misbruik en oneigenlijk gebruik te bestraffen (repressief).

Inmiddels is een concept-frauderisico-analyse opgesteld. Deze moet nog verder uitgewerkt en geformaliseerd worden.

8. Nadeelcompensatie

Onder de externe risico's is eerder al aangegeven dat actuele regelgeving op het gebied van het ruimtelijk domein een steeds grotere rol speelt bij de onze ruimtelijke inrichting (stikstof, spuitzonering, beschikbaarheid van water en waterkwaliteit, etc.). Dit betekent ook dat er mogelijk

keuzes gemaakt moeten worden, immers "niet alles kan overal". Dit kan claims in het kader van nadeelcompensatie tot gevolg hebben vanuit de bestaande omgeving.

9. Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen

De gemeente staat garant voor een aantal financiële risico's van derden. Deze worden periodiek gevolgd en hierover wordt gerapporteerd in de jaarrekening. De meest risicovolle garantstelling was voorheen die voor Glasweb Venray (GWV) vanwege het mogelijk achterblijven van het benodigde aantal aansluitingen waardoor er problemen met de betalingsverplichtingen zouden kunnen ontstaan. GWV is van plan om dit jaar een deel van de bestaande lening waarvoor wij garant staan af te lossen met het afsluiten van een nieuwe lening, waardoor het risico voor ons als gemeente aanzienlijk kleiner wordt. De tot nu toe ontvangen en gereserveerde safe harbour premie dekt dit resterende risico af.

De overige gewaarborgde geldleningen zijn beoordeeld conform het actuele Garantstellingsbeleid. Het risico hiervan is zeer beperkt.

Risico-ontwikkeling

De financiële omvang van de risico's neemt verder toe de komende jaren. Belangrijkste oorzaken zijn dat er in de komende jaren minder ruimte is om risico's in de exploitatie op te vangen. Verder is er sprake van een toename van risico's in het grondbedrijf.

Hieronder wordt de risico-ontwikkeling verder toegelicht.

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Algemeen	4.070	5.090	5.715	5.900	6.039
Grondbedrijf	401	1.855	2.607	3.359	4.061
Totaal	4.471	6.945	8.322	9.259	10.100

Algemene dienst

De hierboven genoemde financiële risico's zijn gekwantificeerd. De uitgangspunten die hierbij zijn genomen verschillen per risicosoort. In een aantal gevallen is dit een percentage van de gerelateerde budgetten in de begroting, maar dit kan ook een inschatting zijn van bijvoorbeeld de frequentie van het risico maal het risicobedrag (kans x impact). Het eindresultaat is opgenomen in onderstaande tabel.

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
1. Open einde uitgaven sociaal domein	3.200	3.334	3.387	3.460	3.540
2. Raming gemeentefonds en toekomst algemene uitkering	1.072	1.036	1.076	1.080	1.126
3. Pensioen- en wachtgeldverplichtingen voormalig bestuurders	500	500	480	80	80
4. Kosten voor beheer en onderhoud gemeentelijk vastgoed	320	308	314	314	315
5. Verbonden partijen	131	168	182	185	188
6. Specifieke uitkeringen en inkomende subsidies	145	128	91	70	72
7. Frauderisico's	100	100	100	100	100
8. Planschades	100	100	100	100	100
9. Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	15	15	15	15	15
Totaal	5.583	5.690	5.745	5.405	5.534

In het risicobeleid is vastgelegd dat nog een aantal andere aspecten wordt meegenomen om de omvang van de risico's in te schatten en daarmee het weerstandsvermogen te bepalen.

- Niet alle risico's doen zich in één jaar voor; hiertoe wordt een correctie van 25% toegepast op het totaal van de gecalculeerde risico's.
- Risicobedrag voor niet-gecalculeerde risico's; hiertoe wordt 1% van de totale exploitatie meegenomen.

- Een deel van de risico's kan opgevangen worden in de exploitatie; hiervoor wordt een correctie van 50% van het gemiddelde jaarrekeningsaldo van de afgelopen 4 jaren toegepast.

Rekening houdend met het bovenstaande is de geschatte omvang van de geïnventariseerde risico's als volgt:

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal algemene risico's	5.583	5.690	5.745	5.405	5.534
Correcties cf risicobeleid:					
Risico's doen zich niet in 1 jaar voor	-1.396	-1.422	-1.436	-1.351	-1.384
Niet geïdentificeerde risico's	1.942	1.841	1.867	1.846	1.888
Opvangen risico's in exploitatie	-2.059	-1.018	-461	0	0
Totaal algemene risico's na correctie	4.070	5.090	5.715	5.900	6.039

Na 2025 worden de risico's minder opgevangen door exploitatie-overschotten omdat voor de periode 2025-2028 wordt uitgegaan van sluitende begrotingen. Hierdoor neemt het totaalbedrag van de risico's vanaf 2027 toe.

Grondbedrijf

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Projectspecifieke risico's/ramingsonzekerheden	374	1.732	2.434	3.136	3.791
Marktrisico	27	123	173	223	270
Risico ontwikkelbedrijf Greenport	0	0	0	0	0
Totaal risico's	401	1.855	2.607	3.359	4.061

Het risico voor het grondbedrijf bestaat uit een cumulatie van de risico's per project. In de bovenstaande tabel is zichtbaar dat in de jaren 2025 t/m 2029 het risico flink stijgt. Deze stijging is met name het gevolg van de begrote grondaankopen voor de in voorbereiding zijnde projecten voor woningbouw en bedrijventerreinen. Deze projecten worden op hoofdlijnen in de paragraaf G toegelicht.

4. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen (of weerstandsratio) geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om negatieve financiële consequenties van risico's zelfstandig op te vangen, zonder de bestedingsruimte onnodig te beklemmen en in te grijpen op de normale bedrijfsvoering.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Gekwantificeerde risico's}}$$

Het beleid gaat uit van een weerstandsvermogen van minimaal 1,0. Dit wil zeggen dat de berekende risico's in ieder geval zijn afgedekt door de aanwezige weerstandscapaciteit (vermogensbuffer). Hiermee sluiten we aan bij de adviezen van de provinciale toezichthouder. Als streefwaarde voor de weerstandscapaciteit gaan we in het nieuwe beleid uit van 10% van de jaarexploitatie. Dit betekent dat er op basis van de meerjarenbegroting de weerstandscapaciteit jaarlijks kan verschillen.

Tabel weerstandsvermogen

Stand ultimo (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	56.449	54.308	52.109	46.267	39.776
Risicoreserve grondbedrijf	7.676	7.485	7.290	7.091	6.888
Weerstandscapaciteit	64.125	61.793	59.399	53.358	46.664

Algemene risico's	4.070	5.090	5.715	5.900	6.039
Risico's grondbedrijf	401	1.855	2.607	3.359	4.061
Risico's	4.471	6.945	8.322	9.259	10.100
Vrije ruimte	59.654	54.848	51.077	44.099	36.564
- Algemeen	52.379	49.218	46.394	40.367	33.737
- Grondbedrijf	7.275	5.630	4.683	3.732	2.827

Weerstandsvermogen	14,34	8,90	7,14	5,76	4,62
---------------------------	--------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Het totale weerstandsvermogen neemt in de planperiode af van 14,34 naar 4,62. Het blijft daarmee ruim boven de minimale grens van 1,0. De weerstandscapaciteit blijft gedurende de gehele planperiode ruim boven de minimale streefwaarde van 10% van de jaarexploitatie. De vrije ruimte daalt gedurende de planperiode tot ca. € 36 milj. in 2029.

5. Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat gemeenten een basisset van vijf financiële kengetallen opnemen in de programmabegroting en programmaverantwoording.

De kengetallen moeten het de gemeenteraad gemakkelijker maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente en ook het vergelijken met andere gemeenten gemakkelijker maken. De kengetallen drukken een verhouding uit die zichtbaar is op de balans en in de begroting.

Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de vijf kengetallen vergeleken moeten worden. In de toelichting op de regeling is opgenomen dat deze beoordeling van de financiële positie is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Met andere woorden: gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de interpretatie van hun financiële positie.

Een afzonderlijk kengetal moet altijd in relatie worden gezien en beoordeeld in samenhang met de andere kengetallen, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van een gemeente.

De hoogte van de schulden moet bijvoorbeeld in samenhang gezien worden met de hoogte van het eigen vermogen (ratio solvabiliteit) en de hoogte van de structurele baten (ratio structurele exploitatieruimte).

De uitkomsten van de kengetallen zijn daarnaast ook van belang voor de provinciale toezichthouder om beter inzicht te krijgen in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen voor Venray opgenomen. Ter vergelijking zijn de signaleringswaarden opgenomen die de provincie Limburg hanteert. Deze signaleringswaarden zijn gebaseerd op het 'Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020' gemeenten. Tevens zijn de landelijke gemiddelden opgenomen voor gemeenten met 35.000 – 45.000 inwoners. Deze percentages zijn afkomstig van de site 'Data Financiën Decentrale Overheden'. Omdat de begrotingen 2026 – 2029 nog niet bekend zijn, is de jaarschijf 2026 uit de begroting 2025 – 2028 gehanteerd.

Financiële kengetallen	Verloop kengetallen						Begroting 2026 Venray t.o.v. signaleringswaarde provincies **	Gemeenten 35.000 - 45.000 inwoners o.b.v. begroting 2025 jaarschijf 2026***
	Jaar-rekening 2024	Begro-ting 2025 *	Begroting 2026 - 2029					
			2026	2027	2028	2029		
Netto schuldquote	46%	69%	97%	114%	136%	145%	Cat. B	74%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38%	61%	90%	107%	130%	140%	Cat. B	67%
Solvabiliteitsratio	40%	35%	28%	24%	20%	17%	Cat. B	33%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	0%	0%	-3%	-4%	Cat. B	-1%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	Cat. A	5%
Belastingcapaciteit	88%	86%	87%	87%	87%	87%	Cat. A	98%

* Geactualiseerde begroting 2025

** Cat. A = minst risicovol; Cat. B = neutraal; Cat. C = meest risicovol

*** Volgens de site Findo.nl (Data Financien Decentrale Overheden). Gebaseerd op de begroting 2025 jaarschijf 2026.

Netto schuldquote

Geeft inzicht in het niveau van de schulden van de gemeente ten opzichte van het totaal van de inkomsten (exclusief mutatie reserves). De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Een schuldquote tussen 0% en 100% wordt als gangbaar beschouwd. Voor een gemeente geldt als indicatie voor een zeer hoge schuld als de schuldquote boven de 130% uitkomt. Dus hoe lager het percentage hoe beter.

De netto schuldquote van Venray bevindt zich met 97% voor 2026 in categorie B van de signaleringswaarde van de provincie Limburg (cat. B 90% -130% neutraal). Dit betekent een neutraal risicoprofiel.

Meerjarig is een stijging van de schuldquote waarneembaar. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte investeringsuitgaven en het hiermee gepaard gaand aantrekken van de benodigde financiering. Zie voor nadere toelichtingen op de voorgenomen investeringen de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Investerings.

Gemeenten in de grootteklasse 35.000 – 45.000 inwoners ramen gemiddeld een schuldquote van 74%. Let wel dit is gebaseerd op de jaarschijf 2026 uit de begrotingen 2025 - 2028. Zoals gezegd betreft dit een gemiddelde van gemeenten. Zonder een nader en diepgaand onderzoek (indien dit al mogelijk is) is het niet mogelijk hieraan conclusies te verbinden.

Terugkijkend naar de jaarrekeningen van voorgaande jaren is waar te nemen dat over het algemeen de ratio's in de realisatie beter zijn dan in de begrotingen werd verwacht. Dit komt vooral doordat de uitvoering van de investeringen in de realisatie achterblijft bij de ramingen en daarom ook geen of minder financiering aangetrokken hoeft te worden.

In zijn algemeenheid hoeft een hoge netto schuldquote op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te

verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Zie hieronder.

Netto schuldquote, gecorrigeerd met verstrekte leningen

In dit onderdeel worden de doorgeleende leningen in mindering gebracht op de totale leningen.

De netto schuldquote exclusief de doorgeleende leningen ligt vanzelfsprekend lager dan de eerder gepresenteerde netto schuldquote inclusief verstrekte leningen. De netto schuldquote exclusief de doorgeleende leningen bevindt zich voor het jaar 2026 met 90% net in de categorie B neutraal risicoprofiel (cat. B 90% - 130% neutraal).

Solvabiliteit

Geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen (weerbaarheid). De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves).

De solvabiliteitsratio van Venray bevindt zich voor het jaar 2026 op 28% en daarmee binnen de neutrale categorie volgens de signaleringswaarde van de provincie Limburg (cat. B: 20 - 50% neutraal). Vanaf 2027 is een daling zichtbaar. Dit komt door een daling van het eigen vermogen (verschuiving ravijnjaar naar 2028 en verder) en een toename van het balanstotaal door de geraamde investeringen.

Gemeenten in de grootteklasse 35.000 – 45.000 inwoners hebben gemiddeld een ratio van 33%. Zoals voorgaand opgemerkt is het zonder een nader en diepgaand onderzoek (indien dit al mogelijk is) niet mogelijk hieraan conclusies te verbinden.

Deze ratio dient in samenhang met de andere ratio's beoordeeld te worden. Uit de voorgaande toelichtingen in deze paragraaf blijkt dat het weerstandsvermogen goed te noemen is.

Ook bij deze ratio zijn de ratio's in de realisatie bij de betreffende jaarrekeningen beter dan verwacht bij de begrotingen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is om de structurele lasten te kunnen dragen. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Hoe hoger het kengetal hoe beter.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Voor het jaar 2026 wordt een ratio van 0% verwacht en is sprake van de categorie B neutraal risicoprofiel (cat. B = 0% neutraal). Vanaf 2028 is zichtbaar dat sprake is van negatieve structurele exploitatieruimte. Dit komt omdat vanaf dat jaar negatieve begrotingsresultaten worden verwacht door de verschuiving van het ravijnjaar naar 2028.

Grondexploitatie

Deze ratio geeft weer hoe de waarde van de grond (grondpositie) zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten (exclusief mutatie reserves). Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale (geraamde) baten.

Er zijn geen lopende grondexploitaties waardoor hierover geen risico gelopen wordt. Het kengetal grondexploitatie van Venray bevindt zich met 0% dan ook ruim in de minst risicovolle categorie van de signaleringswaarde van de provincie Limburg (cat. A < 20% minst risicovol).

Belastingcapaciteit

Geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente Venray zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Uitgangspunt zijn de woonlasten meerpersoonshuishouden van het voorafgaande jaar.

Het kengetal belastingcapaciteit van Venray bevindt zich in 2026 met 87% in de minst risicovolle categorie van de signaleringswaarde van de provincie Limburg (cat. A < 95% minst risicovol). Gebaseerd op deze ratio betekent dit dat Venray, indien geconfronteerd met grote financiële

tegenvallers, theoretisch de ruimte heeft om ten opzichte van een landelijk gemiddelde de belastingen te verhogen.

Conclusie financiële kengetallen

Gebaseerd op de signaleringswaarde van de provincie Limburg (gemeenschappelijk toezichtkader) bevinden de ratio's zich, met uitzondering van de ratio grondexploitatie en belastingcapaciteit, in de categorie B neutraal risicoprofiel. Meerjarig is een verslechtering te zien. Dit komt vooral door de geraamde investeringsuitgaven en de verschuiving van het ravijnjaar naar 2028 en verder.

Uit de voorgaande toelichtingen in deze paragraaf blijkt dat er sprake is van een goed weerstandsvermogen. De weerstandsnorm bevindt zich in 2026 en alle opvolgende jaren ruim boven de norm van 1.

Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de "grotere" kapitaalgoederen in onze gemeente. Onder Kapitaalgoederen verstaan we "duurzame productiemiddelen": de spullen die we nodig hebben om de diensten en goederen die wij aan onze burgers leveren te produceren. Daarbij gaat het om grotere goederen die meerdere jaren meegaan en veel waarde hebben. Hierbij moet worden gedacht aan de kosten van instandhouding van wegen, verlichting, riolering, groen, sportfaciliteiten en gebouwen (inclusief de scholen). In de kosten voor het onderhoud van de kapitaalgoederen zijn meegenomen: reguliere kosten, dagelijks (klein) onderhoud en groot onderhoud.

Een groot deel van het "vermogen" van onze gemeente ligt in de grond of op het openbaar gebied. Het is dan ook van belang dat hierover een zorgvuldig beheer wordt gevoerd.

Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Om die reden dienen de kosten van de instandhouding dan ook hun weerslag te vinden in onderhoud- c.q. beheerplannen. De vaststelling hiervan is voorbehouden aan de raad. Hiermee wordt invulling gegeven aan het dualisme namelijk kaders stellen voor het onderhoud van wegen, riolering, gebouwen enz.

Onderhoud van en investeringen in kapitaalgoederen worden integraal uitgevoerd door alle disciplines binnen de openbare ruimte, om te zorgen dat de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet en de overlast van de burgers tot een minimum wordt beperkt. Daarnaast worden de bewoners, dorps- en wijkraden en gebruikers betrokken bij het maken van het ontwerp en wordt zelfwerkzaamheid meegenomen in de uitvoering. Op deze manier van werken wordt uitvoering gegeven aan zelfsturing en wordt de betrokkenheid bij de openbare ruimte vergroot. Deze werkwijze zorgt er ook voor dat de planning uit de individuele beheersplannen wordt aangepast om meer synergie te behalen en/of integrale uitvoering mogelijk te maken. Hierdoor kunnen plannen naar voren of achteren schuiven of prioriteiten worden aangepast, zodat onderhoud niet of anders wordt uitgevoerd. Deze paragraaf geeft invulling aan het onderhoud van de kapitaalgoederen. De investeringen zijn opgenomen in paragraaf H.

De omvang van de kapitaalgoederen wordt geïllustreerd weergegeven in onderstaande tabel door de volgende cijfers:

Omschrijving	Hoeveelheid
Oppervlakte van de gemeente Venray (ha)	16.500
Verharde en onverharde wegen (m2)	3.838.356
Aantal lichtmasten	10.274
Aantal kolken	19.304
Aantal pompen en gemalen	752
Vrijerval riool (km)	397
Persleiding (km)	194
Bos. incl. natuurterreinen (ha)	1.385
Openbaar groen en water, binnen de kom (m2)	2.074.945
Openbaar groen en water, buiten de kom (m2)	2.469.620

Artikel 12 van het BBV schrijft expliciet voor dat van de kapitaalgoederen moet worden aangegeven:

- Het beleidskader;
- De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- De vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Wij zullen nader ingaan op de volgende onderdelen:

- Onderhoud wegen.
- Onderhoud riolering.
- Onderhoud haven.
- Onderhoud openbaar groen.
- Onderhoud speelvoorzieningen
- Onderhoud bossen, natuurgebieden en landschappelijke elementen.
- Onderhoud openbare verlichting.
- Onderhoud gebouwen.

Beheerplan	Vastgesteld in	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2023	2027	Ja	Nee
GRP	2021	2025	Gesloten systeem	Nee
Havenbeheerplan	2022	2025	Ja	Nee
Groenbeheerplan	2019	2025	Ja	Nee
Beheerplan onkruid op verharding	2017	Geen einddatum	Ja	Nee
Bossen	2022	2031	Via reserve	Nee
Openbare Verlichting	2021	2026	Ja	Nee
Gebouwen	2021	2030	Ja	Nee
Speelruimteplan	2017	2029	Ja	Nee
Beheerplan civiele kunstwerken	2023	2027	Ja	Nee

1. Onderhoud wegen (programma 3)

Doel

In stand houding van het verharde wegennet, zodanig dat de mobiliteit van de gebruikers gewaarborgd en van voldoende comfort blijft. De streefkwiteit voor wegen is B. Voor fietspaden en het centrumgebied wordt A nagestreefd. Het minimale onderhoudsniveau mag bij voorkeur niet lager worden dan niveau C. Waar dit door uitstel van een project toch gebeurt moet de weg in ieder geval veilig gehouden worden.

Beleidskader

In Venray wordt de strategie toegepast dat het juiste onderhoud op het juiste tijdstip wordt uitgevoerd, om een zo rendabel mogelijk beheer van de verhardingen te realiseren. Het onderhoud wordt uitgevoerd conform de beeldkwaliteit die is afgesproken met de raad. In het huidige beleidsplan, is aangegeven dat veel gebruikte verhardingen een hoger kwaliteitcijfer mogen hebben dan minder of niet gebruikte verhardingen. Er is gekozen voor gedifferentieerde kwaliteit, waarbij extra aandacht besteed zal worden aan de verhardingen in de centra van Venray en kerkdorpen en verhardingen ten behoeve van de voet- en fietspaden.

Bij werkzaamheden wordt telkens gekozen voor een zo integraal mogelijke aanpak van alle werkzaamheden, waaronder riolering, verkeer, groen en openbare verlichting.

Bij totale vervanging van de wegverharding worden aparte kredieten aangevraagd, vaak in combinatie met rioolvervanging en aanleg verkeersmaatregelen. Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd op basis van inspecties en periodieke schouwen door de weginspecteurs en eigen waarnemingen van beheerders en toezichthouders. De resterende noodzakelijke reparaties worden uitgevoerd n.a.v. klachten en meldingen van derden.

Bijzonderheden

Voor 2026 staat weer een aantal reconstructies op de planning. Grote projecten die in 2026 starten of doorlopen, zoals het viaduct (A73) aan de Henri Dunantstraat, de Oostsingel en de Witte Vennenweg.

Dit is tevens een uitgelezen moment om tijdens deze werkzaamheden een infiltratieriool aan te leggen. Daardoor neemt de kans op wateroverlast af, niet alleen in de straten waar de werkzaamheden plaatsvinden, maar ook in de omliggende gebieden.

Binnen het asfaltonderhoud zullen we, net als in 2025, ook in 2026 een aantal verkeerskundige maatregelen meenemen op diverse wegen in Venray. Hiermee kunnen we voldoen aan de vastgestelde netwerkennota. De maatregelen omvatten onder andere de aanleg van plateaus, rode fietsstroken en getrapte fietsoversteken bij kruisingen.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in wegen en verkeersmaatregelen zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten wegen en verkeer	4.671	4.836	4.924	5.089

2. Onderhoud riolering (programma 3)

Doel

Het doel is een goede onderhoudstoestand van het rioolstelsel. Bestaande riolen worden gerepareerd, versleten riolen vervangen of gerelined (het aanbrengen van een waterdichte voering van glasvezels en kunsthars). Maatregelen zoals de aanleg van infiltratievoorzieningen worden getroffen om de gevolgen van de klimaatveranderingen te voorkomen of beperken. Hierdoor is het rioolstelsel ook op lange termijn geschikt voor het afvoeren van afvalwater en hemelwater.

Beleidskader

In 2025 wordt de opvolger van het GRP 2022-2025 opgesteld: Het WRP (Water- en rioleringsplan) 2026-2029. In het WRP wordt het beleid voor de riolering en het (hemel)water vastgesteld. In het WRP is aangegeven waar het onderhoud uit bestaat en welke middelen daar voor noodzakelijk zijn. Bij onderhoud kan worden gedacht aan het verhelpen van storingen bij gemalen of verstoppingen in huisaansluitingen. Maar ook het periodiek schoonmaken van kolken en rioolleidingen.

Bijzonderheden

In 2026 worden, zoals gebruikelijk, weer een aantal nieuwe projecten opgestart:

- De vervanging van een deel van de 700 drukrioolgemaaltjes;
- De renovatie van een aantal (hoofd)gemalen

In overleg met andere beheerders van de openbare ruimte is een meerjarenplanning opgesteld voor het aanleggen van infiltratievoorzieningen en het vervangen van riolen.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in riolering zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten riolering	2.167	2.175	2.218	2.261

3. Onderhoud haven (programma 3)

Doel

Om de haven in een goede conditie te houden moet er regelmatig onderhoud plaatsvinden. De haven moet bijvoorbeeld op de goede diepte worden gehouden. Kades moeten indien nodig worden gerepareerd of vervangen.

Beleidskader

Het kader voor het onderhoud en vervangen wordt gevormd door het havenbeheerplan. In het najaar van 2025 zal een nieuw havenbeheerplan 2026-2029 aan uw raad ter vaststelling worden aangeboden. In dit plan zullen de onderhoudsmaatregelen en de investeringen op een rij worden gezet, en wordt het havengeld voor de komende jaren bepaald. Omdat het een relatief nieuwe haven betreft zijn voor 2026 geen grote werkzaamheden gepland.

Bijzonderheden

Geen bijzonderheden.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in de haven zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten industriehaven en jachthaven	71	62	65	90

4. Onderhoud openbaar groen (programma 2)

Doel

Het in stand houden en verbeteren van de openbare groenvoorzieningen, om een comfortabel leefklimaat te handhaven. Hierbij worden, met gericht beheer en onderhoud de verschillende functies van het openbaar groen, zoals aankleding, verhogen biodiversiteit, tegengaan negatieve gevolgen klimaatverandering, afscherming en verkeersgeleiding gewaarborgd.

Beleidskader

Het openbaar groen maakt integraal deel uit van het algeheel stedelijk woon- en leefklimaat. Om de visuele, gebruiks- en ecologische functies te behouden, wordt het groen zo efficiënt mogelijk beheerd en onderhouden binnen de beschikbare middelen. Het groenstructuurplan vormt hierbij de basis en zal na herziening ook deel uitmaken van de omgevingsvisie.

In het beheerplan groen & reiniging, dat in 2025 geactualiseerd wordt en zal gelden van 2026-2030, zijn de onderhoudsniveaus vastgelegd op beeldkwaliteit. Uitgangspunt hierbij is dat het groen op minimaal basisniveau wordt onderhouden, om verwaarlozing en daardoor vroegtijdige groenrenovaties te voorkomen. Deze beeldkwaliteitsniveaus zijn verwerkt in de onderhoudsbestekken.

Jaarlijks worden groenstroken gerenoveerd en bomen vervangen om een evenwichtige leeftijdsopbouw te behouden en grootschalige vervanging in de toekomst te voorkomen. Biodiversiteit speelt een belangrijke rol. Bij herinrichting wordt op soortkeuze gelet. Intensief gras is omgevormd naar schraal/bloemrijk gras; dit wordt verder uitgebreid in de komende jaren.

Daarnaast wordt onderzoek gedaan dat zich richt op vergroening in versteende gebieden om het lokale leefklimaat te verbeteren. Investerings hiervoor worden via MUIP aangevraagd. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van groenaanleg in sterk stenige omgevingen om het plaatselijke (leef)klimaat te verbeteren. Mogelijke investeringen zijn niet standaard opgenomen in de begroting maar zullen separaat in MUIP aanvragen worden voorgelegd.

Het beheerplan groen & reiniging is van toepassing op stedelijk groen en beperkt zich tot het groen binnen de bebouwde kom van Venray en haar kerkdorpen. De uitvoeringsnota bomen bevat richtlijnen voor het beheer van gemeentelijke en particuliere bomen, inclusief bescherming, compensatie bij kap en steun voor waardevolle bomen. De gemeente speelt hierin een sturende rol, met oog voor klimaatadaptatie en leefomgeving.

Bijzonderheden

De sterk wisselende weers-/klimaatomstandigheden, (extreme) droogte, regenval en hoge temperaturen van de afgelopen jaren op het openbaar groen betekent dat er meer uitval is dan gemiddeld en bepaalde onderhoudswerkzaamheden zullen over een langere periode moeten worden uitgevoerd. Daardoor zullen de onderhoudskosten toenemen. Door de extremen is er meer uitval dan voorzien waardoor het beschikbare budget onder druk komt te staan.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in openbaar groen zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten openbaar groen	2.764	2.842	2.921	3.000

5. Onderhoud speelvoorzieningen (programma 3)

Doel

Het voorzien in een aantrekkelijke en toegankelijke speelbare openbare ruimte, waarbij wordt aangesloten op de wensen van gebruikers. De voorzieningen dragen bij aan het stimuleren van beweging, sport en spel waarmee positieve effecten op de fysieke en mentale gezondheid worden behaald.

Beleidskader

Het speelruimteplan (2017-2029) richt zich op een betere spreiding van speelvoorzieningen en het stimuleren van ontmoeting. Vervanging van voorzieningen gebeurt op basis van gebruikersbehoeften en met oog voor vergroening en creativiteit. Vanwege een dalend aantal jongeren wordt gestreefd naar een afname van 10% van het totaal aan speelvoorzieningen van 2016.

Jaarlijks worden inspecties en onderhoud uitgevoerd om veiligheid te waarborgen. Ook wordt een vervangingsplan opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de beoogde afname. Zo blijft een kwalitatief en toekomstbestendig aanbod aan speelvoorzieningen behouden.

Bijzonderheden

Geen bijzonderheden.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in speelvoorzieningen zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten speelvoorzieningen	190	168	172	176

6. Onderhoud bossen, natuurgebieden enz. (programma 3)

Doel

Het in stand houden van bossen, natuurterreinen en landschappelijke elementen. Daarnaast het versterken van natuurontwikkeling en landschapskwaliteit en het verhogen van recreatiemogelijkheden in het buitengebied.

Beleidskader

Gemeentelijke bossen en natuurterreinen worden beheerd door de gemeente Venray in samenwerking met betrokkenen partijen, waarbij natuurkwaliteit leidend is voor recreatiemogelijkheden. In 2022 is het nieuwe bosbeheerplan 2022-2031 vastgesteld, waarbij aansluiting gezocht is bij de Nationale bossenstrategie.

Verzuring en verdroging vormen een zorgpunt, waarop wordt ingespeeld waar mogelijk. Kleinere natuurgebieden en landschapselementen vallen eveneens onder gemeentelijk beheer. Door het wegvallen van het IKL ligt natuureducatie en burgerparticipatie stil; de provincie werkt aan een alternatief. Zodra dit er is, wordt er aansluiting gezocht.

Bijzonderheden

Door extreme weersomstandigheden en verzuring hebben sommige boomsoorten in de gemeentelijke bossen het zwaar, met bovengemiddelde uitval als gevolg. Er is nog onduidelijkheid of regulier beheer en beschikbare middelen voldoende zijn voor herstel. Ook stikstofdepositie en langdurige extremen veroorzaken merkbare schade. Daarom wordt bodemherstel onderzocht (gericht op verbetering van de zuurgraad) als mogelijke stap vóór verjonging.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in natuurbeheer zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten natuurbeheer	1.102	1.066	1.136	1.188

7. Onderhoud openbare verlichting (programma 3)

Doel

Het verlichten van de openbare ruimte en het in stand houden van de openbare verlichting.

Beleidskader

Een goede openbare verlichting is noodzakelijk voor een veilige openbare ruimte, zowel op sociaal als verkeersveilig gebied. Hiervoor dient de openbare verlichting te voldoen aan verlichtingsnormen en zou het areaal met 5% per jaar uitgebreid moeten worden. De vervangingskosten voor het huidige areaal bedragen de komende jaren ca. € 420.000 per jaar. Door extreme prijsstijgingen voor staal, elektronica en de aansluitkosten van Enexis, variërend van 15 tot 35% en mogelijk nog hoger, zullen de budgetten aangepast moeten worden. De komende jaren zal dit bedrag door

middel van investeringsaanvragen beschikbaar gesteld moeten worden. De energiekosten gaan in 2026 waarschijnlijk niet stijgen.

In het laatste beleidsplan is vastgesteld dat bij vervanging uitsluitend LED verlichting toegepast zal worden. Ook zullen alle nieuwe armaturen uitgerust worden met slim energie management. Hiermee willen we de gestelde doelen uit het Energieakkoord 2013 halen.

Dit houdt in:

- 20% energiebesparing in 2020 en 50% energiebesparing in 2030 t.o.v. 2013.
- 40% toepassing van energie-efficiënte verlichting.
- 40% toepassing van slim schakelen / energiemanagement.

Door een behoorlijke areaal uitbreiding, sinds 2013, is het een enorme uitdaging geworden om dit te gaan halen. We zijn nog steeds op de goede weg. Sinds 2013 hebben we namelijk een uitbreiding van bijna 2000 masten, toch hebben we t.o.v. 2013 een energiebesparing gehaald van 35%. Wat betreft het toepassen van energie-efficiënte verlichting en slim schakelen hebben we onze doelen al ruim gehaald.

Het huidige beleidsplan openbare verlichting is vastgesteld in 2021 en loopt tot en met 2026. In 2026 wordt een geactualiseerd onderhoudsplan 2026 opgesteld.

Bijzonderheden

In 2026 gaan we verder met het vervangen van conventionele verlichting voor LED-verlichting. Ook worden de LED armaturen van 20 jaar en ouder vanaf nu vervangen. Op alle nieuw te plaatsen armaturen worden dimmers geplaatst om extra energiebesparing te realiseren. Daar waar mogelijk zal dynamische verlichting toegepast worden. Om duurzamer te werken bekijken we of we niet het hele armatuur hoeven te vervangen en dan alleen het binnenwerk vernieuwen en de buitenzijde behouden.

Uit te voeren werken voor 2026:

- Voor 2026 zal een vervangingsplan gemaakt worden om alles te verlichten volgens de nieuwe normen. De exacte locaties zijn nu nog niet bekend, maar het zal gaan om ongeveer 700 armaturen. Met het vervangingsplan 2026 kunnen we hier een besparing uit halen van +/- 40.000 kWh, wat neer komt op een vermindering van ruim 13 ton CO2.
- Aan het einde van 2026 zal ongeveer 95% van de openbare verlichting uitgevoerd zijn met LED.
- Als het budget het toe laat zal één project uitgevoerd worden in het kader van bijzondere verlichting.
- Bij alle grote civiele projecten wordt ook de conventionele verlichting vervangen voor LED.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in openbare verlichting zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten openbare verlichting	618	632	645	660

8. Onderhoud gebouwen (programma 1)

Doel

Het in stand houden en beheren van het gemeentelijke vastgoed. Het vastgoedbeheer van gebouwen heeft betrekking op het (bouw- en installatietechnisch) in standhouden, in werking hebben en beheren van gemeentelijke gebouwen, accommodaties en kunstwerken die in eigendom zijn.

Beleidskader

Vastgoedcontractenbeheer

Afspraken met betrekking tot het gebruik, onderhoud en beheer van gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in overeenkomsten en zijn daarmee kort of langdurig belegd. We anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het beheer, en exploitatie vastgoedportefeuille.

Beleidskader buitensport & jeugdaccommodaties

Met de inwerkingtreding van het accommodatiebeleid buitensport en jeugd zijn per 1 januari 2024 nieuwe overeenkomsten gesloten met alle beheerstichtingen en/of verenigingen omtrent de instandhouding en exploitatie van de sportparken. De vergoedingen welke hiertoe worden verstrekt

zijn herijkt op basis van nieuw opgestelde onderhoudsinzichten per sportpark en onderdeel gemaakt van de overeenkomsten.

Exploitatie en beheer van gebouwen door de gemeente

De meeste gemeentelijke vastgoedobjecten zijn verhuurd aan verenigingen of stichtingen, met uitzondering van onder andere het gemeentehuis en gebouw Jerusalem, die in eigen beheer zijn. Voor gemeentelijk vastgoed zijn meerjarenonderhoudsplannen opgesteld. Deze worden in 2026 geactualiseerd. De plannen geven inzicht in de benodigde financiële voorzieningen in onderhoud. Ook voor panden waarbij het onderhoud bij de huurder ligt, zijn onderhoudsplannen beschikbaar. Deze ondersteunen het toezicht op het onderhoud en vormen de basis voor het berekenen van de exploitatie- of verzelfstandigingsvergoeding.

Verduurzaming gebouwen

De gemeente verduurzaamt haar eigen gebouwen, terwijl beheerders van geprivatiseerd vastgoed eveneens maatregelen nemen, zoals zonnepanelen, ledverlichting en duurzame materialen. Voor een aantal panden zijn duurzame maatwerkadviezen opgesteld als aanvulling op onderhoudsplannen, gericht op het behalen van energielabel C en later A.

Deze adviezen worden toegepast bij vervangingsinvesteringen in langdurig gebruikte of verhuurde gebouwen. Voor sommige gebouwen is verduurzaming niet rendabel, waardoor afstoten of herontwikkeling een logischer alternatief lijkt.

Verduurzaming schoolgebouwen

Het beheer en exploitatie van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen. In het Integraal HuisvestingsPlan voor schoolgebouwen 2025-2040 is duurzaamheid benoemd als 1 van de 5 bouwstenen. Het IHP streeft, bij nieuwbouw, naar het realiseren van energie neutrale gebouwen.

Bijzonderheden

Geen bijzonderheden.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van het onderhoud in onderhoud gebouwen zijn in 2026 de volgende bedragen geraamd:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten gebouwen in eigen beheer				
Gemeentehuis	260	266	272	278
Sport- welzijn en overige gebouwen	469	491	502	513
	729	757	773	791
Lasten gebouwen in beheer van derden				
Onderwijs	962	1.014	1.007	965
Binnensport	1.361	1.038	1.064	1.092
Zwemmen	328	335	342	349
Buitensport	1.234	1.262	1.296	1.327
Musea / monumenten	22	23	23	24
Parkeren	358	366	374	383
Wijk- en dorpscentra	1.958	1.961	139	142
Sociaal-cultureel werk	206	211	215	220
	6.429	6.209	4.460	4.503

Paragraaf D. Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de uitvoering van de financieringsfunctie. De financieringsfunctie zorgt ervoor dat voldoende liquide middelen aanwezig zijn, zodat aan alle financiële verplichtingen kan worden voldaan. Hiervoor zet Venray haar eigen middelen in, maar worden indien nodig ook kort- en langlopende leningen aangetrokken.

Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen en het beheersen van kredietrisico's.

Het wettelijk kader ligt vast in nationale maar ook in de internationale wetgeving. Op nationaal niveau liggen de kaders vast in:

- De wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Deze wet biedt een kader voor de beheersing van de risico's die uit deze functie voortvloeien. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat een gemeente prudent moet omgaan met publieke middelen.
- De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)
- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- De Gemeentewet

De wettelijke kaders en de interne kaders zijn vastgelegd in de financiële verordening artikel 212 GW.

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Afhankelijk van de hoogte, de verwachte duur van een liquiditeitstekort of -overschot en de renteverwachtingen worden tijdelijk of langdurig middelen aangetrokken. Het uitgangspunt bij het aantrekken van middelen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt door zoveel mogelijk kort vermogen aan te trekken rekening houdend met marktontwikkelingen.

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn drie wettelijke normen opgenomen waaraan de gemeente moet voldoen. Zo moeten overtollige middelen boven een vastgestelde drempel in de schatkist aangehouden worden. Bij het aantrekken van korte leningen (met een looptijd tot 1 jaar) mag het gemiddelde saldo per kwartaal de kasgeldlimiet niet langdurig overschrijden. Het saldo aan aflossingen en renteherzieningen op de bestaande leningenportefeuille (looptijd 1 jaar of langer) mag in enig jaar niet hoger zijn dan de renterisiconorm. Daarnaast wordt in deze paragraaf aandacht besteed aan risicobeheersing (met name rente- en kredietrisico).

De berekeningen van de leenbehoefte en rentekosten kunnen in de praktijk afwijken. Zo is het werkelijk investeringstempo van grote invloed. Nieuwe beleidskeuzes (met name bij investeringen) gedurende het jaar hebben ook effect op de berekeningen. Ook verschillen in de begrote inkomsten (bijvoorbeeld grondverkoop, rijksbijdragen) hebben effect.

1. Algemeen

De financiële verordening vormt het kader voor het beleid van de treasuryfunctie. De focus bij treasury is gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen die in deze paragraaf, naast de risico's en interne rente, centraal staan.

2. Financieringsbehoefte

Investeren in (im)materiële vaste activa kost geld; dit betreft bijvoorbeeld gebouwen die een belangrijke waarde vertegenwoordigen. Bij grondexploitaties gaan de kosten voor de baten uit. Zolang dit betekent dat gemaakte kosten nog niet zijn terugverdiend door verkopen, moeten we deze voorfinancieren.

Om de rente- en de verwerkingskosten zo laag mogelijk te houden is totaalfinanciering de standaard bij overheidsinstellingen. Totaalfinanciering houdt in dat niet voor iedere investering afzonderlijk een lening wordt aangetrokken (met uitzondering van projectfinanciering), maar dat naar het totaal van de financieringsbehoefte wordt gekeken.

De activa van de gemeente Venray zijn naar verwachting per begin 2026 als volgt gefinancierd:

x € 1.000

Omschrijving		1-1-2026
Totale boekwaarde investeringen		228.693
<u>Vaste financieringsmiddelen:</u>		
Reserves	76.812	
Voorzieningen	22.564	
Langlopende leningen	89.825	
		189.201
Financieringstekort		39.492

Om in de financieringsbehoefte te voorzien gebruikt de gemeente interne en externe financieringsmiddelen. De interne financieringsmiddelen bestaan uit de reserves en voorzieningen. De externe financieringsmiddelen bestaan uit opgenomen kort- en langlopende geldleningen. Dagelijks wordt bijgehouden wat de geldbehoefte is. Afhankelijk van ons banksaldo en de toekomstverwachtingen worden leningen aangetrokken.

Rentevisie

Gezien allerlei externe invloeden zoals de oorlog in de Oekraïne, de inflatie, escalatie in het Midden-Oosten, mogelijke nieuwe Geo-politieke ontwikkelingen en handelsconflicten etcetera is het heel moeilijk een voorspelling te geven van de te verwachten renteontwikkeling. Venray volgt de renteontwikkelingen via landelijke media, websites van enkele banken en de wekelijkse info van financiële dienstverleners.

Leningoverzicht

Voor een (langdurig) financieringstekort dient de gemeente geld te lenen.

x € 1.000

OVERZICHT LENINGEN (incl. woningbouwleningen)	2026	2027	2028	2029
Leningen 1-1	89.825	129.473	142.989	162.274
Nieuwe leningen	46.641	22.217	27.825	19.394
Aflossingen	-6.992	-8.702	-8.539	-9.053
Leningen 31-12	129.473	142.989	162.274	172.615

Gebaseerd op onder meer de verwachte investeringsuitgaven en de daaruit volgende financieringsbehoefte, is de verwachting dat de komende jaren meerdere leningen aangetrokken moeten worden. Zie voor nadere toelichtingen op de voorgenomen investeringen de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Investerings.

Rente-uitgangspunten

De gemeente rekent op basis van de verplichtingen in het BBV de rentelasten aan de producten toe met behulp van een interne administratieve rekenrente (renteomslag-percentage). Aan de renteomslag ligt het principe van totaalfinanciering ten grondslag. Totaalfinanciering is de gangbare methode bij overheidsinstellingen waarbij de financiering wordt geregeld voor de totale vermogensbehoefte van een organisatie. Dit betekent dat geen directe relatie gelegd wordt tussen een specifieke investering en de aangetrokken leningen. Hierbij is de notitie rente 2023 van de Commissie BBV leidend. Dit betekent o.a. dat geen gedifferentieerde percentages in de rentetoerekening mogen worden toegepast.

Een uitzondering hierop vormen:

- projectfinanciering ten behoeve van de financiering van een specifiek project (renovatie gemeentehuis) of specifieke activiteit (doorverstrekte leningen t.b.v. woningbouw en BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo);

Het renteomslagpercentage wordt berekend door bij de jaarlijkse begroting de verwachte rentelasten te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,50% worden afgerond. Het renteomslagpercentage in deze begroting 2026 is 1,4%. In de begroting 2025 is dit percentage 1,3%.

Indien bij de jaarrekening blijkt dat de werkelijke rentelasten meer dan 25% afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden is toegerekend, dan is bij de jaarrekening een correctie verplicht op grond van het BBV.

Met ingang van de begroting 2022 wordt er door Venray geen rente meer over het eigen vermogen berekend.

Renteresultaat treasury

De commissie BBV adviseert om onderstaand schema op te nemen in de paragraaf financiering.

Het renteresultaat op treasury is voor het jaar 2026.

x € 1.000

Renteschema		2026
Rentelasten over de korte en lange financiering		3.578
Rentebaten		-491
Saldo rentelasten en baten	A	3.088
Eliminatie rente projectfinanciering etc.:		
- Toerekening rente projectfinanciering		-575
- Rentebaten doorverstrekte leningen		311
Niet via de renteomslag door te berekenen rente	B	-265
Aan taakvelden toe te rekenen rente via de renteomslag	C=A+B	2.823
Rente over inzet eigen middelen	D	0
Door te berekenen rente	E=C+D	2.823
Toegerekende rente		2.899
Renteresultaat op taakveld treasury		76
Renteomslagpercentage		1,40%

3. Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet fido. Hierna wordt verder ingegaan op de risicoaspecten die verbonden zijn aan de gemeentelijke treasuryfunctie. Deze kunnen in beginsel worden onderscheiden in renterisico, kredietrisico, koersrisico en valutarisico. De 2 laatstgenoemde risico's zijn voor de gemeente Venray niet van toepassing.

4. Renterisico

In de Wet fido zijn een kasgeldlimiet (korte schuld) en een renterisiconorm (lange schuld) opgenomen, ten einde de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten te beperken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is de norm voor het maximum bedrag waarbinnen de gemeente haar bedrijfsvoering met kortlopende gelden (met een rentetypische looptijd tot 1 jaar) mag financieren en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Indien in drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschreden zou worden, dient de gemeente de drie betreffende kwartaalrapportages aan de toezichthouder toe te zenden, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. In het onderstaande overzicht is de berekening van de kasgeldlimiet opgenomen voor het derde kwartaal 2024 tot en met het tweede kwartaal 2025. Dit overzicht is op verzoek van de provincie Limburg opgenomen. Uit het overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet niet is overschreden. Dit betekent dat geen risico is gelopen op korte financieringen.

Kasgeldlimiet					x € 1.000
1) Berekening kasgeldlimiet:					
	2024		2025		
Begrotingstotaal	167.414		169.608		
Relevant percentage	8,50%		8,50%		
Kasgeldlimiet	14.230		14.417		
Kasgeldlimiet 3e kwartaal 2023 t/m 2e kwartaal 2024					
	3e kwartaal 2024	4e kwartaal 2024	1e kwartaal 2025	2e kwartaal 2025	
Vlottende schuld (2)	2.023	10.303	14.414	20.004	
Vlottende middelen (3)	5.435	10.137	7.997	12.545	
Saldo (4) (= (2)-(3))	-3.412	166	6.417	7.459	
Kasgeldlimiet (1)	14.230	14.230	14.417	14.417	
Ruimte (+) / Tekort (-)	17.642	14.064	8.000	6.958	

Risiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel het beheersen van renterisico's op de vaste schuld door o.a. het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille en daardoor een stabiele rentelast te bewerkstelligen. Dit houdt in dat de jaarlijkse aflossingen op leningen en eventuele renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat de renterisiconorm niet wordt overschreden en dus geen renterisico wordt gelopen.

x € 1.000

Renterisico	2026	2027	2028	2029
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	6.992	8.702	8.539	9.053
Renterisico	6.992	8.702	8.539	9.053
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	183.041	187.233	190.059	194.987
Percentage cf. regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	36.608	37.447	38.012	38.997
Toetsing renterisico aan de norm				
Renterisico	6.992	8.702	8.539	9.053
Renterisiconorm	36.608	37.447	38.012	38.997
Ruimte binnen renterisiconorm	29.616	28.745	29.473	29.944

Kredietrisico

Kredietrisico op leningen en beleggingen

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend / uitgezet geld niet wordt terugontvangen. Deze kredietrisico's kunnen worden onderscheiden in:

- Risico op verstrekte leningen en beleggingen
- Risico op verstrekte garanties
- Risico op uitzettingen van gelden uit hoofde van treasury

Kredietrisico op leningen en beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de leningen verwerkt die door de gemeente zijn verstrekt en de beleggingen. Voor wat betreft de beleggingen is gehandeld in overeenstemming met de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden, ook wel Ruddo genoemd.

x € 1.000

Leningen en beleggingen	Verwachte stand per		
Risicogroep	1-1-2026	31-12-2026	% van totaal per 31-12-2026
Woningcorporaties	3.947	3.361	25,5%
Startersleningen	2.654	2.674	20,3%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	7.659	7.134	54,1%
Staatsleningen (eurozone) (beleggingen)	24	24	0,2%
Totaal	14.284	13.194	100%

Staatsleningen

Als gevolg van het in 2013 ingevoerde verplichte schatkistbankieren nemen de beleggingen elk jaar af, omdat ze alleen nog mogen worden herbelegd in het kader van de publieke taak.

Overige toegestane instellingen

Onder de Overige toegestane instellingen is een lening u/g ad € 4,725 miljoen (stand 1-1-2026) aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo opgenomen.

Kredietrisico op garanties

Garanties kunnen op twee manieren voor komen:

1. Directe garanties.
2. Achtervang.

Ad 1. Bij directe garanties staat de gemeente tegenover geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die zijn aangetrokken door lokale organisaties, instellingen of verenigingen die activiteiten verzorgen welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak.

In 2017 heeft de gemeente zich garant gesteld voor een 2-tal leningen aan Glasweb Venray. Voor één lening wordt, om te voldoen aan marktconformiteit, een z.g. safe-harbourpremie (opslagrente) in rekening gebracht. Ten einde het risico op een eventueel verlies op deze garantstelling terug te brengen wordt de ontvangen premie niet ten gunste van de exploitatie gebracht, maar toegevoegd aan de bestemmingsreserve Garantstelling lening GWV grijs-zwart BV..

Voor deze lening GWV grijs-zwart is door Glasweb eind 2025 een herfinanciering bij de Rabobank aangegaan (B&W 27 mei 2025). Hierdoor is de garantstelling op deze lening komen te vervallen en zal er ook geen safe harbourpremie meer worden ontvangen.

Ad 2. Achtervang betekent dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt binnen de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Door deze structuur kunnen instellingen die bij een waarborgfonds zijn aangesloten tegen de laagste rente lenen. Mede vanwege de strenge toetsingscriteria en periodieke toetsing door het fonds, maar ook door de Autoriteit Woningcorporaties, loopt de gemeente Venray hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen.

Gemeente Venray verwacht eind 2026 voor circa € 138 miljoen (2025 € 116 miljoen) garant te staan voor leningen die voornamelijk zijn aangegaan door Wonen Limburg. Het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) houdt namens het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toezicht op het financiële reilen en zeilen van woningcorporaties. Het financiële toezicht valt onder de Autoriteit Woningcorporaties (AW). Deze AW doet risicogericht onderzoek op een zestal toezichtsterreinen, die van invloed zijn op de financiële continuïteit.

Voor wat betreft de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) namen het Rijk en de gemeente tot en met 2010 een achtervangpositie in van elk 50%. Vanaf 2011 neemt het Rijk de achtervang voor 100% voor haar rekening voor garanties afgegeven vanaf 1 januari 2011. De achtervangpositie van gemeenten voor bestaande NHG hypotheek blijft bestaan, maar neemt geleidelijk aan af. Tot en met medio 2025 is de gemeente Venray niet aangesproken voor verliezen. Voor Venray betekent dit dat eind 2026 nog voor een bedrag van € 52 miljoen (eind 2025 € 55 miljoen) garant wordt gestaan.

Het totaalbedrag dat door de gemeente via garantstellingen is gewaarborgd bedraagt per eind 2026 naar verwachting circa € 195 miljoen (eind 2025 circa € 179 miljoen) en is naar soort als volgt onderverdeeld:

Geldnemer	Geldgever	Waarborg Percentage	Hoofdsom	Restant lening 31-12-2026	Door de gemeen- te gewaarborgd
Stichting Wonen Limburg	Diverse	20-50%	550.926	507.228	132.508
Idem	Idem	100%	6.965	1.167	1.167
<i>Totaal Stichting Wonen Limburg</i>			<i>557.891</i>	<i>508.395</i>	<i>133.675</i>
Overige woningcorporaties	Diverse	0,1%-50%	454.428	453.548	4.287
Overige particuliere woningbouw	Prov. Limburg	50%	855	595	297
Totaal woningbouw			1.013.174	962.538	138.259
Sportverenigingen	Diverse	50%/100%	720	354	196

Sociaal-culturele instellingen	Diverse	100%	760	513	513
Glasweb Venray	BNG	100%	5.742	4.522	4.522
Achtervang Nationale Hypotheek Garantie	Diverse	50%	215.000	104.000	52.000
Totaal overige			222.222	109.388	57.231
Totaal generaal			1.235.396	1.071.926	195.490

5. Kasbeheer

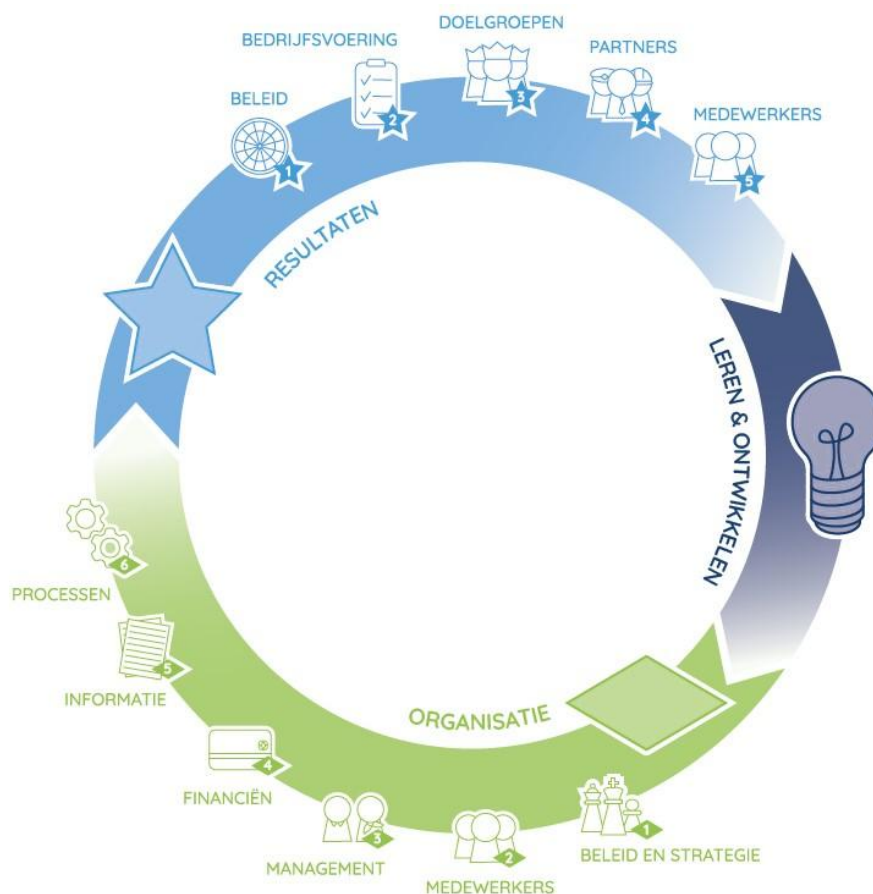
Betalingsverkeer

De huisbankier van de gemeente Venray is de BNG Bank. Daarnaast heeft de gemeente ook betalingsverkeerrelaties met de Rabobank. Sinds 2013 zijn decentrale overheden op grond van de wet Fido verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist.

Paragraaf E. Bedrijfsvoering

Inleiding

Om op een gestructureerde wijze de vastgestelde beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren is een goede bedrijfsvoering (de sturing en beheersing van onze interne organisatie) noodzakelijk. Dit doen we door onze doelen en de daaruit voortvloeiende opgaven zo eenduidig mogelijk te formuleren en onze beschikbare bedrijfsvoeringsmiddelen zo efficiënt en effectief mogelijk hierop in te zetten. De OverheidsOntwikkelCycclus gebruiken we hierbij als referentiekader voor organisatieontwikkeling. Dit kwaliteitsmodel biedt inzicht in de fase van ontwikkeling van de organisatie. Door de samenhang tussen de bedrijfsvoering- en organisatiegebieden helpt het model bij resultaatgericht sturen en geeft aan wat er nodig is om naar een meer procesgerichte organisatie te groeien.

Bron: Netwerk Stoom

1. Doelstelling, status en speerpunten 2026

Wat willen we bereiken?

Ons hoogste doel is een excellente dienstverlening met een goede balans tussen flexibiliteit en zakelijkheid en een organisatie die de inwoners effectief, efficiënt en veilig bedient met een menselijke maat in een digitale netwerksamenleving. Dit doen we door middel van een traject voor organisatieontwikkeling dat moet leiden tot een procesgerichte organisatie die toegerust is om in de digitale netwerksamenleving effectief, efficiënt en veilig inwoners te bedienen met een menselijke maat. Verder richten we ons op het verhogen van de kwaliteit van ons werk en verlagen van de kosten en kwetsbaarheid.

Waar staan we?

Vanuit een organisatieontwikkeltraject is een aantal activiteiten en opdrachten uitgevoerd die er voor moeten zorgen dat we toegerust blijven voor de toekomst. Zo hebben we bijvoorbeeld stappen gezet in strategische personeelsmanagement, hebben we onze arbeidsmarktcommunicatie geüpdatet en is het concernkompas ingebed. Door een aantal trends en ontwikkelingen is het nodig om de opdracht van de ontwikkeling van onze organisatie te herijken. De maatschappij ontwikkelt zich steeds sneller naar een digitale maatschappij.

Wat gaan we doen?

Prioriteiten 2026

De vraagstukken waar we als overheid mee worden geconfronteerd, worden steeds complexer en/of gemeenteverstijgend. Dit stelt eisen aan de bedrijfsvoering en de manier waarop gewerkt wordt. De komende periode werken we op basis van vijf pijlers aan organisatieontwikkeling: Een digitale gemeente, Kundige medewerkers, Dienstverlening op maat, Een efficiënte gemeente en Bestuur en organisatie in control. Naast een blijvende investering in Medewerkers en Management is de doorontwikkeling van met name Processen en Informatie cruciaal voor een goed functionerende organisatie. De nieuwe organisatiestructuur moet hierbij helpen.

2. Beleid en strategie

We realiseren ons dat de rol van de gemeente verandert. We zijn niet meer op alle terreinen bepalend en stimuleren zelfsturingsinitiatieven en nemen daarbij hooguit een faciliterende rol op ons. We blijven investeren in het betrekken van inwoners en vooral ook jongeren bij beleid en politiek. Bij belangrijke onderwerpen maken we de dialoog mogelijk en we nemen een positieve grondhouding aan t.a.v. initiatieven.

Speerpunten 2026

Thema's informatievoorziening

De geactualiseerde informatie-strategieën met kaders voor de komende jaren werden in 2023 opgesteld. Ook in 2026 werken we verder met een aantal belangrijke thema's:

- Grip op informatie: We richten onze processen zo in, dat de informatie die we daarbij gebruiken en maken beter beschikbaar is en bewaard wordt. Daarin speelt de inrichting van een datastructuur binnen MS Teams een grote rol;
- De moderne werkplek: Een goed ingerichte digitale samenwerk-omgeving, waarmee we intern en extern samenwerken (Microsoft 365);
- Digitalisering en robotisering: Processen en dienstverlening maken we efficiënter;
- Datedeuren werken: De realisatie van onze organisatiedoelstellingen met data ondersteunen en zo de effecten van ons beleid in beeld;
- A-plan: Kwalitatieve en goed beveiligde computersystemen (hardware) voor ons werk;

Deze thema's komen samen in de digitale transformatie van de organisatie.

Digitale transformatie

De digitale transformatie is een ontwikkeling die de komende jaren veel veranderingen vraagt, op het vlak van de dienstverlening en meer procesgericht en digitaal werken. De digitale transformatie is een door digitalisering gedreven verandering waarbij de inwoners, bedrijven en verenigingen centraal komen te staan. Op die manier creëren we meerwaarde. Digitalisering is een vast onderdeel in het dagelijkse leven van inwoners en bedrijven. Diverse wet- en regelgevingen, zoals de Wet Open Overheid (zie ook paragraaf I), de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer en de nieuwe Archiefwet, stimuleren deze digitalisering van onze maatschappij en onze organisatie. We blijven daarbij onze manier van werken afstemmen op de behoefte van onze inwoners, bedrijven en verenigingen. Digitale transformatie gaat naast het toepassen van nieuwe technologie in ons werk, ook vooral om mensen en een nieuwe manier van denken en (samen)werken. Het is dus meer een organisatieontwikkeling, waarin ook de digitale vaardigheid van medewerkers een plek heeft.

Regionale samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering

Ook in de Samenwerking bedrijfsvoering Venray/Horst aan de Maas werken we verder aan een betrouwbare, veilige en efficiënte dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven. We continueren de ingezette koers waarbij we blijven werken aan het verminderen van de kwetsbaarheid, behouden/verhogen van de kwaliteit, beheersen van de kosten en vergroten van onze innovatiekracht.

In 2026 ligt de focus op het verder harmoniseren, synchroniseren en waar mogelijk en wenselijk integreren van systemen, processen en werkwijzen voor het gezamenlijke team Informatievoorziening, maar ook voor de teams HRM (HR21) en Financiën (verdere inrichting iFinanciën).

Bouwen aan vertrouwen

Samen met dorps- en wijkraden, initiatiefnemers, ambtenaren, college en raad zijn we in gesprek geweest over ieders rol en de mate van participatie bij vraagstukken en initiatieven vanuit de samenleving. Belangrijk aandachtspunt is ook hoe gemeente en bewoners/partners met elkaar communiceren. Eind 2024 leidde dit tot een gezamenlijke visie op participatie waarin voor iedereen helder is wat we van elkaar kunnen verwachten. Tevens is een handreiking participatie opgesteld en geïmplementeerd. Ook in 2026 worden hiervoor gerichte interne trainingen aangeboden. De participatieverordening, die ook verplicht gaat zijn met inwerkingtreding van de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau', zal verder worden uitgewerkt, inclusief het uitdaagrecht. Op deze manier is voor eenieder helder welke verwachtingen we mogen hebben van elkaar en wie welke rol heeft op welk moment in interactieve processen. Zeggen wat je doet en doen wat je zegt, dat is een manier om verder te bouwen aan vertrouwen.

Realiseren klantgerichte dienstverlening

Om te kunnen voldoen aan de meer complexere klantvragen en meer maatwerk te bieden is binnen het team Burgerzaken een processpecialisatie gerealiseerd. We voldoen aan de kwaliteitseisen en blijven dit vasthouden en monitoren in de komende jaren. Daarnaast ligt de focus op de doorontwikkeling van een toegankelijke en klantgerichte (online) dienstverlening. De implementatie van de nieuwe geharmoniseerde visie op dienstverlening die in samenwerking met Horst aan de Maas tot stand is gekomen vraagt nog een verbreding naar de gehele organisatie. Daarnaast bekijken we welke digitale mogelijkheden er zijn om onze dienstverlening op peil te houden. We blijven dus verder bouwen aan een goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, aansluiten op hun behoeften, die we actief ophalen.

In de kern zijn we op weg om te kantelen naar een proces- en klantgeoriënteerde dienstverlening. Daarbij leggen we nadrukkelijk de relatie met de digitale transformatie. Op een mensgerichte wijze willen we gebruik maken van de mogelijkheden van digitalisering om onze dienstverlening verder te verbeteren.

Sturing en beheersing

Vanuit de visie op control en de verdere uitwerking van de leidende principes daarin, is er continue aandacht voor meer grip/control op de verschillende processen. Daarnaast wordt vanuit het nieuwe besturingsmodel, dat in januari 2026 geïmplementeerd zal worden, een stafafdeling Control ontstaan die focus zal hebben op sturing en beheersing van de organisatie en beleidsdoelen. Het in 2025 ingevoerde Kernteam Risicomanagement zal daarin een belangrijke rol spelen. Ook vanuit de diverse beleidskaders, de thema's rondom informatievoorziening en de digitale transformatie geven we in 2026 verder uitvoering aan de sturing/beheersing van onze dagelijkse processen.

3. Management

De sturing van de organisatie wordt in 2026 anders ingericht waardoor meer aandacht is voor integraliteit, zowel op inhoud als proces. Hieruit zal een management development programma volgen met aandacht voor het vertalen van de gewenste organisatiekoers naar afdelingen en teams. Een belangrijk uitgangspunt is strategisch personeels-management (SPM) waarin we blijvend aandacht hebben voor het 'vinden, binden en boeien van medewerkers' en het 'ruimte geven voor ontwikkeling' van medewerkers. Met de huidige arbeidsmarkt is dit een voorwaarde om te blijven voldoen aan de vraag die aan de organisatie wordt gesteld.

4. Medewerkers

In een steeds krappere wordende arbeidsmarkt én een organisatie die vergrijst, is extra aandacht nodig voor vitaliteit, behoud en ontwikkeling van kennis en verjonging van het personeelsbestand. Het zorgen voor goed en voldoende personeel, nu én in de toekomst, is een uitdaging voor veel

werkgevers. Het 'vinden, binden en boeien van personeel' is zodoende ook één van de speerpunten binnen het strategisch personeelsmanagement (SPM) en HR Programma van de gemeente Venray. Naast een nieuwe actieve arbeidsmarktcommunicatie wordt binnen deze programma's op verschillende manieren gewerkt aan het behouden van personeel. In Venray doen wij dat door onder andere het bieden van een aantrekkelijke werkomgeving, goede ontwikkelingsmogelijkheden, mensen inzetten op hun talenten, extra aandacht voor on- en offboarding, waardering van het personeel en sociale activiteiten om de betrokkenheid bij de organisatie te versterken. Tevens proberen wij de betrokkenheid van medewerkers te vergoten door ze actief te betrekken bij de ontwikkeling van de organisatie (o.a. via de medewerkers dialoog, bijeenkomsten, opdrachten) en vragen wij feedback van onze medewerkers (o.a. jaargesprekken, exitinterviews) om te kijken wat zij waarderen bij de gemeente Venray als werkgever en waar eventuele verbeteringen mogelijk zijn. Op al deze manieren streven wij ernaar om een aantrekkelijke werkgever te zijn waar mensen graag komen en ook blijven werken. Een belangrijk aandachtspunt is strategische personeelsplanning; hoe zorgen we ervoor dat we ook in de toekomst over voldoende gekwalificeerd personeel kunnen beschikken? Dat betekent in ieder geval ook investeren in de huidige medewerkers (loopbaanbeleid, opleiding/training etc.). Ook is er extra aandacht voor digitale vaardigheden en –vergadertechnieken en is er voor de introductie van nieuwe medewerkers een apart programma. Via de Venrayse school (een centraal georganiseerd ontwikkelaanbod gericht op kennis en vaardigheden voor medewerkers) worden ook online leermogelijkheden en nieuwe cursussen aangeboden.

Formatie medewerkers			
Periode	Totaal	Venray	Beschrijving
2026	406,29	9,05	Aantal inwoners 44.876 (bron CBS april 2025)

Bovenstaande tabel geeft de geschatte formatie (BCP) aan per 1 januari 2026 op basis van de informatie die medio juni 2025 beschikbaar was. Het personeelsbudget 2026 is afgestemd op deze formatie. De cijfers in kolom totaal betreft het aantal fte binnen de gemeente Venray en in kolom Venray betreft het aantal fte per 1.000 inwoners (vaste en tijdelijke formatie excl. bovenformatieven).

5. Financiën

Financiën is geen doel op zich maar een middel om de doelen van de organisatie en maatschappelijke effecten te behalen. De financiële middelen zijn volgend op het beleid maar kunnen daarnaast ook kaderstellend zijn. De financiële ruimte zorgt er wel voor dat er keuzes gemaakt moeten worden. Gezien de huidige landelijke politieke situatie, is deze financiële ruimte ook nog omgeven met onzekerheid. Hierbij is het sturen op een verdere optimalisering van de bedrijfsvoering en de verbetering van (digitale) processen van belang.

Door middel van een goed ingerichte Planning & Controlcyclus wordt de relatie tussen het halen van de doelen en de ingezette middelen bewaakt. In het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers wordt, wanneer relevant, de ondersteunende applicatie(s) nader uitgelegd. Medewerkers van Financiën, Planning & Control ondersteunen zowel het proces als de medewerkers hierbij.

6. Processen en informatie

Processen

De uitdagingen van deze (digitale) tijd en de ontwikkelingen de komende jaren vragen van ons dat we kritisch blijven kijken naar onze processen en deze waar nodig actualiseren en verbeteren. Er zijn namelijk minder middelen en minder mensen beschikbaar voor de zelfde (of meer) taken. Daarbij kunnen digitale mogelijkheden deze beter ondersteunen. Opdrachten als digitale transformatie en Slimmer Organisatie zijn opdrachten waarmee we dit willen realiseren.

Informatie

De informatie die we gebruiken moet tijdig en juist zijn. Daarnaast gaan we steeds meer data gedreven werken en maken daarbij gebruik van gegevens en informatie. De kwaliteit en vindbaarheid daarvan moet goed zijn. De overgang naar MS Teams en de inrichting van een nieuw systeem voor Zaakgericht Werken is daarbij ondersteunend. Het datagedreven werken helpt ons bij de juiste sturing, besluitvorming, producten en diensten. De Wet Open Overheid stimuleert ons deze informatie transparant ter beschikking te stellen aan onze inwoners.

Vanuit de digitale transformatie en informatie strategieën die we hanteren, werken we daarbij in de volgende 3 sporen:

- *Blijvend onze basis op orde* → We ontwikkelen als organisatie samen door en zijn aan de slag met de uitdagingen op digitaliseringsgebied.
- *Doorontwikkeling organisatie* → Digitale vaardigheden en digitale cultuur krijgen extra aandacht als basis voor excellente dienstverlening.
- *Data gestuurd werken* → We hebben een business intelligence omgeving, die ons ondersteunt bij data gestuurd werken.

7. Resultaatgebieden

Een resultaatgerichte organisatie heeft haar ambities vertaald naar concreet te realiseren doelstellingen: prestaties (output) en effecten (outcome). Dit vraagt om een smart vertaling naar indicatoren en doelwaarden, om eenduidige metingen en om actieve sturing op doelrealisatie. We hebben stappen gezet in het concreter formuleren van effecten en prestaties waarmee monitoring van gestelde doelen en daarvoor uitgevoerde activiteiten nog beter mogelijk wordt. Omdat we er nog niet zijn, wordt hier in 2026 verder aangewerkt vanuit het scherper formuleren van opdrachten inclusief (meetbare) effecten als vervolgoopdracht van de OverheidsOntwikkelCyclus. Daarnaast werken we, met de methodiek van programmeren en prioriteren, aan een verdere doorontwikkeling van sturing en beheersing van de organisatie. Dit doen we vanuit de nieuwe stafafdeling Control.

8. Leren en verbeteren

In 2024 is een positiebepaling uitgevoerd in het kader van de OverheidsOntwikkelCyclus. Dit leverde ons inzicht op en verbeterpunten in o.a. de bedrijfsvoering. Deze zijn vastgesteld op basis van analyse en worden vervolgens systematisch doorgevoerd. Hierbij vindt prioritering plaats op basis van een integrale afweging. In 2026 zal een audit worden uitgevoerd om te zien of we nog in de juiste richting bewegen.

Aanbevelingen uit de managementletter en het accountantsverslag van de onafhankelijke accountant, de verbeterpunten uit rekenkameronderzoeken en de adviezen naar aanleiding van interne controles worden systematisch vastgelegd en gemonitord. Het Kernteam Risicomanagement voert hier de regie op.

9. Rechtmatigheidsverantwoording en Fraude risicoanalyse

Het College van B&W stelt met ingang van het boekjaar 2023 zelf een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Voorheen werd de rechtmatigheid door de accountant gecontroleerd. De accountant controleert de getrouwheid van deze verklaring.

Vanaf jaarrekening 2025 zijn in het BADO en het BBV wetswijzigingen gepubliceerd voor de rechtmatigheidsverantwoording en goedkeuringstolerantie. Door de aanpassingen is de rechtmatigheidsverantwoording wettelijk verankerd. De verantwoordingsgrens is vastgelegd op maximaal 2% van de lasten (exclusief mutaties en reserves), waar eerder de grens op 3% lag. Daarnaast is in artikel 2 van het BADO de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole veranderd in 2%, voor afwijkingen én onzekerheden bij elkaar opgeteld.

In de afgelopen 3 jaar hebben we onze procesbeschrijvingen, voor de financieel relevante processen, tegen het licht gehouden en de interne beheersmaatregelen getoetst om de geïdentificeerde risico's te verkleinen naar een aanvaardbaar niveau. Daar waar nodig zijn de beheersmaatregelen verder aangescherpt en/of zijn de interne beheersmaatregelen versterkt. Tevens werd de werking van de processen gecontroleerd.

Ook wordt gewerkt aan de verbetering/optimalisering van de control organisatie en de rollen van de diverse betrokkenen in het gehele pallet van risicomanagement binnen de organisatie. Daarmee verwachten we een diepgaandere invulling te kunnen geven aan de rechtmatigheidsverantwoording.

Frauderisico's, misbruik en oneigenlijk gebruik.

De financieel relevante processen zijn per individueel proces uitgeschreven en de beheersmaatregelen om fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen zijn in deze beschrijvingen vastgelegd. Vanuit de individuele processen zijn de risicomomenten in beeld. In het kader van de actualisering van het risicobeleid is aangegeven dat een organisatiebrede frauderisicoanalyse opgesteld gaat worden.

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) adviseert om een overkoepelend beleidsstuk misbruik & oneigenlijk gebruik (nota M&O) op te stellen. In 2024 is deze nota M&O opgesteld en door uw raad vastgesteld. Deze nota geeft een actueel kader van het M&O beleid van de gemeente Venray.

10. Overzicht overhead

Om de gemeenteraad meer inzicht te geven in de totale kosten van overhead en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te bevorderen wordt conform de BBV een afzonderlijk overzicht van de totale overhead opgenomen.

Overhead	Rekening 2024		Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Overhead excl. reserves	22.884	679	24.965	101	24.846	27	25.826	27	26.554	27	27.573	28
Mutaties reserves	125	835	0	1.513	0	620	0	439	0	162	0	144
Overhead incl. reserves	23.009	1.515	24.965	1.614	24.846	647	25.826	466	26.554	189	27.573	172

Paragraaf F. Verbonden partijen

Inleiding

De uitvoering van taken is voor de gemeente steeds complexer geworden. De uitvoering van een aantal van deze taken is ondergebracht in samenwerkingsverbanden of er wordt een beroep gedaan op andere organisaties, waaraan taken worden uitbesteedt. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording zijn verbonden partijen organisaties waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat of;
- De gemeente voor bedragen aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

De nota 'Vizier op Samenwerking' vormt het gemeentelijk beleidskader voor bestuurlijke samenwerking, waarin het doel, de uitgangspunten, de meerwaarde maar ook de valkuilen van bestuurlijke (intergemeentelijke) samenwerking zijn opgenomen. Gemeenten blijven wel verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laten uitvoeren.

Dit beleidskader wordt naar verwachting in deze collegeperiode nog geactualiseerd. Indien nodig worden hierin ook nadere afspraken opgenomen over het evalueren van samenwerkingsverbanden.

De nota verbonden partijen 2025-2028 vanuit het BBV is in februari 2025 geactualiseerd. De belangrijkste veranderingen hebben betrekking op de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit gaat met name om de planning & control cyclus, de mogelijkheid tot instelling van een regionale raadsadviescommissie, de actieve informatieplicht van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling aan gemeenteraden en zienswijzen voor het treffen van een gemeenschappelijke regeling, alsook zienswijzen voor inhoudelijke dossiers.

In het Risicobeleid van de gemeente Venray is het onderwerp "Verbonden partijen" specifiek benoemd. In de verdere uitwerking van dit beleid vormt het verbeteren van de grip op diverse vormen van samenwerking en informatievoorziening hierover aan de raad één van de aandachtspunten.

Verder hebben de gezamenlijke raden van Noord-Limburg in 2018 opdracht gegeven om tot een meer gecoördineerde sturing te komen op vijf gemeenschappelijke regelingen (Veiligheidsregio Limburg-Noord, Modulaire Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg-Noord, Omnibuzz, Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord en Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen). Hierbij zijn afspraken gemaakt over accounthouderschap en taken die hieronder worden uitgevoerd. In dit kader is Venray regievoerder voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

Belangrijk om hier te benoemen is het feit dat twee van de huidige gemeenschappelijke regelingen waarin Venray deelneemt, op termijn beëindigd gaan worden. Het gaat hierbij om het Werkvoorzieningschap Noord-Limburg West (NLW) en de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD). Verderop in deze paragraaf wordt dit nog kort nader toegelicht.

In deze paragraaf nemen we de lijst verbonden partijen op. Er wordt onderscheid gemaakt in de volgende categorieën verbonden partijen:

- Publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen tussen overheden)
- Privaatrechtelijke (rechtspersonen)

Naast de bovenstaande categorieën wordt ook nog op andere manieren samengewerkt met diverse partijen. Deze samenwerkingen worden verder niet toegelicht in deze paragraaf.

Nr.	Naam	Plaats	Vorm	Deelprogramma
1. Publiek				
1.01	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Venlo	GR	DP11 DP23
1.02	Werkvoorzieningsschap Noord-Limburg West	Venray	GR	DP12
1.03	Euregio Rijn-Maas-Noord	Mönchengladbach	GR (Duits recht)	DP41

1.04	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord	Venray	GR	DP12
1.05	Omnibuzz	Sittard	GR	DP12
1.06	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord	Venray	GR	DP23
1.07	Zorg en Veiligheidshuis Noord-Limburg	Horst	Netwerkorganisatie	DP11

Nr.	Naam	Plaats	Vorm	Deelprogramma
2. Privaat				
2.01	Bodemzorg Limburg BV	Maastricht	BV	DP22
2.02	Toeristisch en Recreatief Platform Venray	Venray	Stichting	DP31
2.04	NV Waterleiding Maatschappij Limburg	Maastricht	NV	DP32
2.05	NV Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	NV	DP43
2.07	Enexis Holding	Den Bosch	NV	DP32
2.13	BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	Venlo	BV	DP31
2.15	Veilig Thuis	Venlo	Stichting	DP11
2.16	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	Maastricht	Vereniging	DP22
2.17	Natuurnetwerk Gemeenten	Driebergen	Vereniging	DP22

1.01 Veiligheidsregio Limburg-Noord				
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	GR	DP DP23DP11
Doel	Meerwaarde behalen in veiligheid en gezondheid van de burgers.			
Participanten	De 15 gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg.			
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van: a. de brandweezorg; b. de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; c. de rampenbestrijding en crisisbeheersing; d. het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; e. het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; f. de publieke gezondheid en de maatschappelijke zorg.			
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester en portefeuillehouder volksgezondheid. De gemeente wordt in de bestuurscommissie GGD vertegenwoordigd door de portefeuillehouder volksgezondheid. De gemeente wordt in de bestuurscommissie Veiligheid vertegenwoordigd door de burgemeester.			
Financieel belang	De gemeente Venray betaalt aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord een bijdrage van € 6.421.000 gebaseerd op de begroting 2026.			
Risico's	De hogere inflatie werkt door in stijgende personeels- en materiaalkosten. Dit gaat de komende jaren voor een verhoging in de gemeentelijke bijdrage zorgen. De hoogte daarvan is nog onbekend. Uitdagingen op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid in combinatie met de geopolitieke ontwikkelingen kunnen voor een toename in de uitgaven zorgen. Het is voorsnog onbekend welke omvang deze uitgaven hebben.			
Ontwikkelingen				
Beleidsvoornemens	Uitvoering geven aan eerder vastgesteld beleid, ambitie en wettelijke taak bestaande uit: a. De vastgestelde besturingsfilosofie bestuurlijk vastgesteld door het algemeen bestuur in 2009; b. De Wet veiligheidsregio's; c. De Wet publieke gezondheid; d. Uitvoering geven aan de wettelijke taak en ambitie op basis van het risicoprofiel van de regio en het gezondheidsprofiel van de regio.			
Rapportages	Begroting en jaarrekening. Tussentijdse voortgangsrapportages.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	8.014	11.268	5.149	5.316
Vreemd vermogen	47.551	40.725	56.557	48.749
Resultaat	1.948	3.716	0	0

1.02 Werkvoorzieningsschap Noord-Limburg West				
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	GR	DP DP12
Doel	Uitvoering geven aan de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor de gemeenten Peel en Maas, Horst aan de Maas en Venray. Sinds 1 januari 2015 is de NLW een van de professionele partners bij het uitvoeren van de participatiewet.			
Participanten	Gemeenten Peel en Maas, Horst aan de Maas en Venray			
Openbaar belang	Het initiëren, creëren, organiseren en uitvoeren van werk en het bevorderen van mogelijkheden op de arbeidsmarkt voor met name diegenen die in de toetreding tot de arbeidsmarkt worden belemmerd. Het op bedrijfsmatig verantwoorde wijze uitvoeren dan wel doen uitvoeren van taken van en voor gemeenten op het terrein van de gesubsidieerde arbeid. Primair betreft dit de taken in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Daarnaast geldt dit ook voor andere onderdelen van de Participatiewet zoals nieuw beschut werken en de banenafpraak.			
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd. De gemeente heeft als bestuurder van het werkvoorzieningsschap zeggenschap over de inhoudelijke dienstverlening van de NLW-Groep NV en als aandeelhouder zeggenschap over de bedrijfseconomische aspecten van de NLW-Groep NV.			
Financieel belang	In de meest actuele prognoses van de NLW (o.b.v. de participatiewet) wordt uitgegaan van een scenario waarbij er een structureel exploitatietekort zal ontstaan bij de NLW organisatie wat door de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling wordt bekostigd. Gemeentelijke bijdrage 2025 in de exploitatie en de bestuurskosten is € 209.000. Verstreckte geldlening € 1.695.000.			
Risico's	Terugbetalen geldlening, afname van de Rijkssubsidie ten behoeve van de SW en tekorten in de exploitatie van de NLW.			
Ontwikkelingen	In december 2024 hebben de drie deelnemende gemeenten, in het kader van deelopdracht 2, de voorkeur uitgesproken voor hoofdvariant 2, het toewerken naar eigen lokale ontwikkelbedrijven. In september 2025 wordt een voorstel besproken m.b.t. de ontvlechting van de GR en de NV. Op termijn zal deze regeling dus worden beëindigd. Dit betekent dat we ook in de volgende fase van deelopdracht 2 zijn beland en dat betreft de transitiefase.			
Beleidsvoornemens	Binnen de (financiële) kaders uitvoering geven aan de Wsw en gedeeltelijke invulling geven aan de Participatiewet.			
Rapportages	Begroting en jaarrekening.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	67	61	39	39
Vreemd vermogen	6082	5420	5333	5329
Resultaat	29	-6	0	0

1.03 Euregio Rijn-Maas-Noord					
Vestigingsplaats	Mönchengladbach	Vorm	GR (Duits recht)	DP	DP41
Doel	Stimuleren, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen de leden, in het bijzonder op de volgende gebieden: economische ontwikkeling, opleiding en onderwijs, arbeidsmarkt, verkeer en vervoer, technologie en innovatie, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbescherming, rampenbestrijding, communicatie, openbare orde en veiligheid.				
Participanten	Van de euregio rij-n-maas-noord maken tegenwoordig 34 leden (stand juni 2024) deel uit. In het Nederlandse deel van de euregio zijn dat de gemeenten Beekdaalen, Beesel, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Landgraaf, Leudal, Nederweert, Peel en Maas, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Sittard-Geleen, Venlo, Venray, Weert en MKB Limburg. Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Selfkant en Schwalmthal, de steden Straelen, Geldern, Nettetel, Wassenberg, Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Kreis Heinsberg, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.				
Openbaar belang	Het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking en belangenbehartiging van de euregio binnen het cohesiebeleid van Europa. Grensoverschrijdende samenwerking is van belang ter ondersteuning van ons bedrijfsleven. Dit past ook bij de ambitie van de tweede centrumstad van Noord Limburg. Via de euregio heeft Venray invloed op de benutting van het INTERREG A programma. De euregio's langs de grens voeren hierover het programmamanagement.				
Bestuurlijk belang	Ledenvergadering: Burgemeester (lid), pfh Economie, Gebiedsontwikkelingen en Evenementen (lid) Dagelijks bestuur: Burgemeester (lid) Commissie Interreg (Ausschuss): pfh Economie, Gebiedsontwikkelingen en Evenementen (lid) Commissie Economie en Toerisme: pfh Economie, Gebiedsontwikkelingen en Evenementen (lid) Commissie Sociale Aangelegenheden, Cultuur en Sport: pfh Sociale Zaken, Jeugd en Leefbaarheid (lid) Commissie Openbare Orde en Veiligheid: Burgemeester (lid) Commissie Arbeidsmarkt en Onderwijs: pfh Economie, Gebiedsontwikkelingen en Evenementen (lid) Commissie ruimtelijke Ordening, Infrastructuur, Mobiliteit en Energie: pfh Duurzaamheid, Openbare Ruimte en Mobiliteit (lid)				
Financieel belang	€13.500 (3 zetels à € 4.500).				
Risico's	geen				

Ontwikkelingen	Venray participeert namens de regio in projecten die ondersteuning krijgen uit Interreg VI. Thema Agrofood: • Agropole Innovates: samenwerkingsproject Venray (Greenport Regio Venlo), Agribusiness Region Niederrhein en Brighlandscampus Greenport Venlo met als doel het samenbrengen van ondernemers in de agrofood keten, business development. Er zijn (en worden) digitale en fysieke ondernemersbijeenkomsten georganiseerd. Ook zijn er concrete samenwerkingprojecten tussen combinaties van Duits-Nederlandse bedrijven op het gebied van terugdringen gewasbescherming, digitalisering en sensing, trace-ability in de varkensketen en insecten. Thema Duurzaamheid en circulaire economie: • Realise Bio: stimuleren grensoverschrijdende samenwerking rond vraag en aanbod van biomassa stromen om zo bij te dragen aan de circulaire economie en mogelijk het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen. Gericht op clustering van bedrijven en ideeën op het gebied van biomassa uit agro, industrie/levensmiddelen, diervoeders en afvalverwerking. Verder zijn er een achttal Duits-Nederlandse combinaties van bedrijven bezig met onderzoek en ontwikkeling van producten uit diverse reststromen. Vanuit het programma "Euregionale Toolkit" hebben we met steun van de Euregio regelmatig contact met Gemeinde Geldern; waarmee we tot bezoeken en uitwisseling komen en diverse thema's bespreken zoals o.m. ontwikkeling van de binnenstad, arbeidsmarkt e.d. Voor 2026 wordt bekeken of we in nieuwe Interreg projecten kunnen participeren			
Beleidsvoornemens				
Rapportages	Begroting en jaarrekening 2 keer per jaar aan het college ter voorbereiding op de (leden-) vergadering en standpuntbepaling van onze vertegenwoordiging. De raad wordt daarvan in kennis gesteld.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	377	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	560	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	-11	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend

1.04 Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	GR	DP	DP12
Doel	Activiteiten in het sociaal domein dusdanig uit te voeren, dat efficiency-, kwaliteits- en continuïteitsvoordelen maximaal benut worden. Dit geldt op het gebied van kennis, kunde en financiën/bedrijfsvoering.				
Participanten	Module 1: De gemeenten: Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray. Module 2: De gemeenten: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.				
Openbaar belang	Behartigen belangen deelnemende gemeentes m.b.t. uitvoerende taken met betrekking tot de inkoop op de terreinen Jeugd, Participatie en Wmo. Vooralsnog gericht op het aanbieden, aanbesteden en inkopen van producten en diensten (Regionaal Bureau Opdrachtgeven = RBO).				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Leven.				

Financieel belang	Bijdrage o.b.v. het aantal inwoners. Voor 2025 betreft het gemeentelijke aandeel in de MGRSDLN/ RBO bedrijfsvoeringskosten voor Venray € 401.014 (excl. BTW). De BTW kan verrekend worden via het BTW compensatiefonds.			
Risico's	Grip op contracten: In het kader van het ontwikkelplan MGR worden stappen genomen om het leveranciersmanagement verder te professionaliseren. Daarnaast wordt ook meer sturingsinformatie ontsloten.			
Ontwikkelingen	IMomenteel loopt een procedure tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2026 waarbij sprake is van een toetreding van de Midden-Limburgse gemeenten bij module 1 (Jeugd en Participatie). Daarnaast is een nieuw uitvoeringsplan opgesteld voor de periode 2026-2028.			
Beleidsvoornemens	De MGR en meer specifiek het Inkoopbureau zijn een uitvoeringsorgaan. Beleid vindt plaats bij de gemeenten.			
Rapportages	Begroting, jaarverslag, kaderbrief en bestuursrapportage.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	275	270	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen	14.296	10685	N.v.t.	N.v.t.
Resultaat	443	355	0	0

1.05 Omnibuzz					
Vestigingsplaats	Sittard	Vorm	GR	DP	DP12
Doel	Realiseren van voordelen om gezamenlijk het doelgroepenvervoer in te kopen en uit te voeren.				
Participanten	30 gemeenten in Limburg (met uitzondering van Mook en Middelaar).				
Openbaar belang	Houdt toezicht op gemeenschappelijke regeling vervoer.				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder Leven.				
Financieel belang					
Risico's	Door toename van het vervoersvolume kan het zijn dat de kosten hoger uitvallen dan begroot.				
Ontwikkelingen	De GR is op 11 mei 2016 van start gegaan. In eerste instantie is alleen het Wmo-vervoer opgenomen in de GR. In latere jaren sluiten het vervoer naar dagbesteding, in het kader van de jeugdwet en het leerlingenvervoer aan.				
Beleidsvoornemens	De GR is een uitvoeringsorgaan. Het beleid ligt bij de gemeente.				
Rapportages	Begroting, jaarverslag en bestuursrapportage.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)	
Eigen vermogen	3.005	1.423	786	912	
Vreemd vermogen	4.490	7.608	6.722	5.007	
Resultaat	2.070	631	0	0	

1.06 Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord				
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	GR	DP DP23
Doel	De uitvoering van de taken van vergunningverlening, toezicht of handhaving van de gemeentelijke organisatie voldoet aan landelijk, door de RUD en door de gemeente bepaald kwaliteitsniveau.			
Participanten	15 Noord- en Midden Limburgse gemeenten en de provincie behorend tot de (Veiligheids-)regio Limburg Noord (Noord- en Midden-Limburg).			
Openbaar belang	Verbeteren en borgen van kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving			
Bestuurlijk belang	Verbetering dienstverlening bij de uitvoering van gemeentelijke vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken. Afstemming van de uitvoering van de VTH-taken in de RUD-regio. De gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door portefeuillehouder Wonen, Duurzaamheid, Bestuurlijke vernieuwing, Toezicht & handhaving			
Financieel belang	Kosten van de organisatie van de RUD Limburg Noord worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en provincie Limburg o.b.v. het aantal inwoners en de omvang van afgenomen diensten. De bijdrage aan de RUD is op basis van het aantal inwoners. Voor 2024 zijn we nog in afwachting van de definitieve cijfers. De verwachting is dat de RUD deze eind maart, begin april aanlevert.			
Risico's	De RUD-samenwerking is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een openbaar lichaam. Er is geen reserve opgenomen in de RUD-begroting. Tekorten worden door de partners aangevuld. Overschotten worden terugbetaald aan de partners.			
Ontwikkelingen	Naar aanleiding van het rapport Van Aartsen is er in 2024 een plan van aanpak vastgesteld om te ontwikkelen naar een robuuste omgevingsdienst. Dit plan voorziet in de ombouw van de netwerkorganisatie naar een fysieke dienst waarbij de medewerkers in dienst komen (waar ze nu nog in dienst zijn van de gemeente Venray). Er is in juni 2025 door het Algemeen bestuur van de RUD een bedrijfsplan vastgesteld waarmee uitvoering wordt gegeven aan de vorming van de nieuwe omgevingsdienst per 1 april 2026.			
Beleidsvoornemens	De RUD Limburg Noord heeft de ambitie om door te groeien tot gesprekspartner en regisseur van het uitvoeringsproces van de VTH-taken. De RUD zorgt voor het borgen van de kwaliteit bij de uitvoering van de VTH-taken.			
Rapportages	De RUD Limburg Noord stelt een (meerjaren)begroting en een jaarrekening op. De deelnemende gemeenten en provincie Limburg kunnen zienswijzen indienen op de ontwerpbegroting. De RUD legt na afloop van het jaar een rapportage en evaluatie van de uitvoering van de VTH-taken door de RUD LN voor aan de partners.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	721	1.038	716	716
Vreemd vermogen	1658	2043	2043	2043
Resultaat	0	322	0	0

1.07 Zorg en Veiligheidshuis Noord-Limburg					
Vestigingsplaats	Horst	Vorm	Netwerkorganisatie	DP	DP11
Doel	Ondersteuning bieden op het gebied van zorg, welzijn en veiligheid				
Participanten	Gemeenten, zorg- en veiligheidspartners in Noord-Limburg				
Openbaar belang	Biedt ondersteuning op het gebied van straf en zorg.				
Bestuurlijk belang	Een sluitende keten straf en zorg in het belang van de kwetsbare inwoner alsook van de omgeving.				
Financieel belang	Gemeente Venray betaalt jaarlijks een bijdrage. De geraamde bijdrage in 2025 bedraagt € 107.523,-. De geraamde bijdrage voor 2026 stijgt als gevolg van een nieuwe verdeelsleutel en bedraagt € 132.873,-. De begroting 2026 wordt in Q3 ter vaststelling voorgelegd aan BenW.				
Risico's	Vanaf 2026 stijgt de financiële bijdrage als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel. De gemeente Venray kent - in vergelijking tot een aantal andere gemeenten - relatief meer multicomplexe casuïstiek op het snijvlak zorg en veiligheid. De nieuwe verdeelsleutel zal op basis van het huidige beeld dan ook tot gevolg hebben dat de bijdrage meerjarig, vanaf 2026, relatief harder zal stijgen. Bij de voorbereiding van de begroting voor het Zorg- en Veiligheidshuis 2026 wordt hier meerjarig (vanaf 2026) op geanticipeerd.				
Ontwikkelingen	In juni 2021 hebben de Noord-Limburgse colleges ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst, waarmee de basis is gelegd voor het Zorg en Veiligheidshuis Noord-Limburg. Met beheergemeente Horst aan de Maas is in 2022 een dienstverleningsovereenkomst gesloten. In 2024 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de samenwerking incl. samenwerkingsovereenkomsten. Dit wordt vertaald in een visiedocument en een nieuwe samenwerkingsovereenkomst, die in de 2e helft van 2025 worden vastgesteld. Dit visiedocument vertaalt zich vervolgens in een meerjarig beleidsplan alsook een meerjarige begroting.				
Beleidsvoornemens	Samenwerken op de schaal van Noord-Limburg binnen een Zorg- en Veiligheidshuis, waarbij we streven naar een afname van overlast en criminaliteit, een afname van individuele problematiek en het verhogen van persoonlijk welzijn, efficiëntere zorgconsumptie alsook een meer sluitende keten straf en zorg. Ook wordt gestreefd naar intensivering van de samenwerking met het Veiligheidshuis in Midden-Limburg. Naast de kerntaken voert het Zorg- en Veiligheidshuis een aantal plustaken uit zoals de levensloopbenadering, multicomplexe casuïstiek arbeidsmigranten en jeugdige criminelen.				
Rapportages	Jaarverslag en jaarrekening.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)	
Eigen vermogen	0	0	0	0	
Vreemd vermogen	0	0	0	0	
Resultaat	Overschot ad. € 125.523,- (Venray: 14,73% is € 18.490,-). Wordt verrekend met factuur bijdrage 2025.	Nog niet bekend	0	0	

2.01 Bodemzorg Limburg BV				
Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	BV	DP DP22
Doel	Beheren en beheersen van afgewerkte stortplaatsen in Limburg, d.m.v. duurzaam onderhouden, inrichten en zo nodig herstellen van (milieubescherpende) voorzieningen. Bodemzorg Limburg BV is een beheerorganisatie zonder winstoogmerk, die handelt onder de naam Bodemzorg Limburg. Bodemzorg Limburg is verantwoordelijk voor de nazorg van locaties die zijn gesloten vóór 1 september 1996 en die formeel door gemeenten zijn overgedragen aan Bodemzorg Limburg.			
Participanten	Alle Limburgse gemeenten zijn aandeelhouder.			
Openbaar belang	Bevorderen van een gezond milieu.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Openbare Ruimte.			
Financieel belang	De gemeente bezit 950 (1,727%) van in totaal 55.280 volgestorte aandelen.			
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 427,50.			
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen. Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven ingevoerd. Bodemzorg Limburg heeft een vrijstellingsberoep gedaan voor deze belasting. In 2021 heeft de Belastingdienst deze vrijstelling afgewezen voor o.a. de exploitatie van zonneparken. Met Bodemzorg Limburg is een koopovereenkomst en een intentieovereenkomst gesloten. De koopovereenkomst heeft betrekking op de verkoop van de voormalige stortplaats Venrays Broek. De intentieovereenkomst heeft betrekking op een gezamenlijk onderzoek, maar Bodemzorg is in de lead, naar de realisatie van zonnepanelen op de voormalige stortplaats. Het onderzoek naar de realisatie van zonnepanelen en de financiële gevolgen daarvan is afgerond. De akte van levering is in augustus 2020 gepasseerd; de voormalige stortplaats is nu eigendom van Bodemzorg Limburg inclusief de daarbij behorende rechten en plichten.			
Beleidsvoornemens	De Provincie Limburg voert al geruime tijd onderzoek uit de naar de effecten van circa 400 voormalige stortlocaties (NAVOS-locaties) op de omgeving. Hierbij wordt gekeken naar de verspreidingsrisico's van eventueel aanwezige grondwaterverontreinigingen. Uit dit onderzoek komen locaties naar voren waar mogelijk specifieke nazorg noodzakelijk is. Op basis hiervan kan door de betreffende gemeente gekozen worden om de locatie (en de risico's) over te dragen aan Bodemzorg Limburg. In de aandeelhoudersvergadering is nogmaals afgesproken dat alle gemeenten z.s.m. dienen aan te geven of er nog gesloten stortplaatsen zijn die voor nazorg overgedragen zouden moeten worden. Een en ander is ook afhankelijk van de afronding van de beoordeling van NAVOS-locaties door de provincie. Verder wordt met de gemeenten waar een dergelijke locatie ligt, bekeken of er behoefte is een locatie na de overdracht voor specifieke doeleinden in te richten (bijv. de aanleg van een mountainbike route of de plaatsing van zonnepanelen).			
Rapportages	De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	8.959	11.038	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	32.450	32.965	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	2.578	2.079	570	Niet bekend

2.02 Toeristisch en Recreatief Platform Venray					
Vestigingsplaats	Venray	Vorm	Stichting	DP	DP31
Doel	Toeristische Promotie van Venray				
Participanten	Toeristisch-Recreatief Platform Venray, VVV, recreatieve ondernemers, gemeente Venray.				
Openbaar belang	Verzorgt de lokale promotie van Venray				
Bestuurlijk belang	De gemeente is niet vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de stichting				
Financieel belang	De gemeente subsidieert het Toeristisch en Recreatief Platform Venray				
Risico's	Zijn nihil. Samen met recreatieve ondernemers stuurt de gemeente het dagelijks bestuur aan.				
Ontwikkelingen	Het TRPV is het afgelopen jaar verder geprofessionaliseerd. Het bestuur van het TRPV wordt door een deelnemersraad aangestuurd. In de deelnemersraad zijn diverse werkgroepen actief. Het TRPV is coördinatiepunt van het Masterplan Recreatieve Routes. Het TRPV is betrokken bij de stuurgroep Liberationroute waarbinnen een aantal werkgroepen actief zijn en bij het opzetten van de opleiding landschapsambassadeurs Maasgaard. De VVV maakt nu onderdeel uit van het TRPV.				
Beleidsvoornemens	Nieuw plan van aanpak promotie en marketing activiteiten. Uitgeven wandelkaart, platformfolder, uitvoering Masterplan Recreatieve Routes, starten opleiding Landschapsambassadeurs.				
Rapportages	Begroting en jaarrekening. De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)	
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

2.04 NV Waterleiding Maatschappij Limburg					
Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	NV	DP	DP32
Doel	Het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Venray.				
Participanten	Limburgse gemeenten en provincie Limburg.				
Openbaar belang	Als gemeentelijk intermediair: ..het ☐ bevorderen dat zoveel mogelijk panden op de openbare nutsvoorzieningen zijn of kunnen worden aangesloten; ..het ☐ het verzorgen van de watervoorziening aan de ingezetenen van de gemeente.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Besturen.				
Financieel belang	De gemeente bezit 15 (3%) van in totaal 500 volgestorte aandelen.				
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 68.070. WML keert geen dividend uit.				

Ontwikkelingen	WML staat voor de uitdaging om te zorgen voor duurzaam drinkwatersysteem binnen het grotere watersysteem. Dit vraagt enerzijds om ruimtelijke aanpassingen, zodat we meer en langer water kunnen vasthouden. En anderzijds om het stimuleren en helpen van onze klanten, samen met onze partners, om drinkwater verantwoord te gebruiken.			
Beleidsvoornemens	Dit willen we bereiken op het gebied van klant en omgeving: • Drinkwaterbewustzijn (zowel waterkwantiteit als -kwaliteit) is 'top of mind' bij klanten en stakeholders. • We zijn aantoonbaar een strategische gesprekspartner in maatschappelijk relevante dossiers. • Samen met watersysteembeheerders vestigen we de aandacht op het belang van aanpassingen van het watersysteem vanuit vraag én aanbod. We richten ons op het langer vasthouden van water. • WML zet CSRD in als kompas om verder te groeien op het vlak van duurzaamheid. WML rapporteert conform vereisten in CSRD met ingang van het rapporteringsjaar 2025.			
Rapportages	Jaarrekening. De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	204.935	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	387.560	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	4.562	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend

2.05 NV Bank Nederlandse Gemeenten					
Vestigingsplaats	Den Haag	Vorm	NV	DP	DP43
Doel	Duurzaam bijdragen aan het laag houden van (financierings)kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.				
Participanten	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.				
Openbaar belang	Bank voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang, die bijdraagt aan het duurzaam laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door portefeuillehouder Besturen.				
Financieel belang	De gemeente bezit 54.202 (0,0973%) van in totaal 55.690.720 volgestorte aandelen.				
Risico's	Boekwaarde aandelenkapitaal ad € 135.505. Geraamd dividend: begroting 24 € 135.505.				
Ontwikkelingen	-				
Beleidsvoornemens	-				
Rapportages	De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd.				
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)	
Eigen vermogen	4.721.000	4.468.000	Niet van toepassing	Niet van toepassing	
Vreemd vermogen	110.834.000	123.164.000	Niet van toepassing	Niet van toepassing	
Resultaat	254.000	294.000	Niet van toepassing	Niet van toepassing	

2.07 Enexis Holding					
Vestigingsplaats	Den Bosch	Vorm	NV	DP	DP32
Doel	Behartigen van de publieke belangen m.b.t. het beheer van het energienetwerk door Enexis.				
Participanten	Gemeenten en provincies.				
Openbaar belang	Verzorgen van energievoorziening (elektriciteit en gas).				
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door de portefeuillehouder Duurzaamheid. Binnen de VEGAL (vereniging van Limburgse gemeentelijke aandeelhouders van Enexis) vindt onderlinge afstemming plaats over richting en voorstellen netbeheerder. In 2025 is de burgemeester voorzitter van de VEGAL geworden.				
Financieel belang	De gemeente bezit 370.845 (0,25%) van in totaal 149.682.196 volgestorte aandelen. Daarnaast heeft de gemeente op 30 november 2020 aan Enexis een aandeelhouderslening (converteerbare hybride lening) verstrekt voor een bedrag van € 1.238.775. Voor de periode 2026 – 2029 wordt uitgegaan van een dividend van € 248.000 per jaar.				
Risico's	Enexis streeft naar minimaal een A credit rating profiel (A/A2 met stable outlook). De goede credit ratings ondersteunen de financiering van de energietransitie en dragen bij aan een goede toegang tot het aantrekken van financiële middelen. De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde ad € 370.845 (Venray) te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment 50% eigen vermogen.				
Ontwikkelingen	Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord zijn extra investeringen noodzakelijk. Verschuiving van de energievoorziening van centrale productie naar lokale duurzame opwek. Ambitieuze investeringsplan voor de komende jaren voor de uitbreiding, vervanging of het onderhoud van de gas- en elektriciteitsnetten. Verzwaring van de lokale laagspanningsnetten en de bouw van extra stations. Daarbij aandacht voor belangrijke rol voor warmte, groen gas en groene waterstof. Het investeringsplan brengt ook het 'maakbaarheidsgat' in beeld, dit is de vraag van de markt waar niet aan kan worden voldaan. In 2030 is dit gat maximaal 27% en in de jaren daarna wordt dit gat zo snel mogelijk verkleind. De beperkingen van de energie-infrastructuur spelen ook in de gemeente Venray. Bedrijven en instellingen die een zogenoemde grootzakelijke elektriciteitsaansluiting van meer dan 3 X 80 ampère nodig hebben, kunnen de komende jaren niet meer worden aangesloten. Dit geldt voor teruglevering en afname van elektriciteit.				

Beleidsvoornemens	Door heersende transportschaarste worden plannen gemaakt om de energietransitie te realiseren. A. Sneller, meer infrastructuur realiseren. B. Slimme keuzes om infra behoefte te verminderen C. Omgaan met schaarste: prioritering dan wel keuzen maken over klantaansluitingen én uitbreidingsinvesteringen. D. Programmeren: energiesysteem keuzen en ruimtelijke ordening in samenhang. Capaciteitsvraag en netmogelijkheden komen weer bij elkaar. Hiertoe heeft Enexis een samenwerkingsovereenkomst (SOK) gesloten met de gemeente. Deze wordt nog nader uitgewerkt in de NOK. Onder andere om procedures die nodig zijn om de laagspanningsnetten te verzwaren en extra stations te bouwen soepel te laten verlopen. Klanten verdienen een realistisch perspectief. o.a.: geografische overzichten, 1 op 1 benadering, mailing/brief, website etc. https://www.enexis.nl/over-ons/ons-investeringsplan			
Rapportages	Jaarrekening en halfjaarlijkse rapportage.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	5.320.000	5.538.000	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	5.140.000	5.949.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	72.000	254.000	Niet bekend	Niet bekend

2.13 BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo

Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	BV	DP	DP31
Doel	Aanleggen en exploiteren businesspark Greenport Venlo plus 30 ha. nieuw bedrijventerrein in Venray (Klaver 15).				
Participanten	De gemeenten Venray, Horst aan de Maas en Venlo en de Provincie Limburg.				
Openbaar belang	Het creëren van een regionale economische impuls door middel van het gezamenlijk aanleggen en exploiteren van een hoogwaardig businesspark inclusief de ontwikkeling van 30 ha. uitgeefbaar bedrijventerrein op grondgebied van Venray.				
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de aandeelhoudersvergadering (AVvA) vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Economie.				
Financieel belang	Het belang van de gemeente Venray in de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is 5,4%.				
Risico's	Periodiek vindt door het ontwikkelbedrijf monitoring van de risico's plaats. Om eventuele risico's voor Venray (5,4% van het uiteindelijke resultaat) in de toekomst te kunnen opvangen is ervoor gekozen om binnen het grondbedrijf van Venray een reserve te vormen die gevoed gaat worden uit het jaarlijks te verkrijgen rendement (2%) op het ingebrachte eigen vermogen evenals het surplus op het ingebrachte vreemd vermogen.				

Ontwikkelingen	In december 2016 hebben de raden van de vijf deelnemende gemeenten ingestemd met de vervlechting van de (grond) exploitaties van DCGV, TPN, VGP, Villa Flora en de Innovatoren. Als gevolg van deze vervlechting is de gemeenschappelijke regeling beëindigd en is één nieuw ontwikkelbedrijf ontstaan met aan de ene kant de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (aandeelhouders zijn de gemeenten Horst aan de Maas, Venlo, Venray en de Provincie Limburg) en aan de andere kant een BV/CV Campus Vastgoed Greenport Venlo (aandeelhouders zijn de gemeente Venlo en de Provincie Limburg). De gemeenten Gennep en Peel en Maas hebben besloten om geen deel uit te maken van het nieuwe samenwerkingsverband en treden daarmee uit. Dit heeft ertoe geleid dat een deel van het gebied is omgevormd naar de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (aandeel Venray 5,4%) en een deel is omgevormd naar de CV/BV Campus Vastgoed (Venray is hier geen aandeelhouder in). Per 1-1-2017 is het nieuwe ontwikkelbedrijf operationeel.			
Beleidsvoornemens	N.v.t.			
Rapportages	Begroting en jaarrekening. De raad en het college worden via de reguliere P&C-cyclus geïnformeerd. Tevens worden de kwartaalrapportages van de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo toegezonden aan college en raad.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2.15 Veilig Thuis					
Vestigingsplaats	Venlo	Vorm	Stichting	DP	DP11
Doel	Uitvoering van de wettelijke taken, te weten fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling; onderzoeken of er daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling; het beoordelen of en zo ja tot welke stappen de melding aanleiding geeft; het in kennis stellen van een instantie die passende professionele hulp kan verlenen bij huiselijk geweld of kindermishandeling; het in kennis stellen van de politie of de raad voor de kinderbescherming, het in kennis stellen van het college en het op de hoogte stellen van de melder.				
Participanten	Bureau Jeugdzorg en alle gemeentes in Noord- en Midden Limburg.				
Openbaar belang	Biedt cliënten ondersteuning op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties en geeft advies, biedt een helpende hand en doorbreekt acute onveilige situaties.				
Bestuurlijk belang	De wethouder Leven is lid van het Bestuurlijk Overleg Geweld in Afhankelijkheidsrelaties, de Stuurgroep Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en de bestuurscommissie WMO.				

Financieel belang	Gemeente is financieel verantwoordelijk vanuit de Jeugdwet en vanuit de Wmo. De middelen zijn afkomstig vanuit de lokale jeugdwet-middelen en de Wmo middelen die "centrumgemeente Venlo" ontvangt. Veilig Thuis wordt vanuit twee wetten bekostigd. 46,84% komt uit het jeugdhulp-deel en 53,16% uit het Wmo-deel. Het Wmo-deel wordt betaald door de Centrumgemeente Venlo. Met ingang van 2020 ontvangt de centrumgemeente Venlo extra middelen in de tegemoetkoming van de alsmäär stijgende kosten voor Veilig thuis en acute crisissituaties. Voor Wmo wordt enkel het tekort DUVO (doeluitkering vrouwenopvang) betaald door alle gemeentes in Noord- en Midden Limburg volgens een regionaal vastgestelde verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel wordt eveneens ingezet voor het jeugdhulpdeel. Per 2022 is de DUVO taakstellend. Met het overgaan van de middelen BW en MO naar de Regionale samenwerking inwoners met complexe problematiek is er geen enkele mogelijkheid meer om te schuiven binnen de begroting regionale taken. Eveneens is per 2022 een nieuwe verdeelsleutel van kracht met betrekking tot de jeugdhulpmiddelen. Op basis van de cijfermatige begroting zijn de bijdragen per gemeente vastgesteld.			
Risico's	Open einde financiering (bij stijging van aantal meldingen kunnen de kosten stijgen).			
Ontwikkelingen	- Verbeterpunten in eigen werkproces.- Verbeterpunten in samenwerking met ketenpartners (waaronder de gemeenten).			
Beleidsvoornemens	Betere samenwerking tussen de strafketen en de zorgketen. Verbetering samenwerking ketenpartners, o.a. door het geven van trainingen over de aangescherpte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Implementatie nieuwe samenwerkingsafspraken tussen lokale teams en Veilig thuis en de regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis.			
Rapportages	Er zijn maandelijks gesprekken over de resultaten van Veilig Thuis. Daarnaast verantwoordt Veilig Thuis zich door managementrapportages.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	108	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	-	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	124	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend

2.16 Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)					
Vestigingsplaats	Maastricht	Vorm	Vereniging	DP	DP22
Doel	Primair doel is het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun contractuele relatie uit hoofde van de contracten voor het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Verder heeft de vereniging tot doel: 1. het voor en met de leden opbouwen van kennis en kunde op afvalgebied; 2. het adviseren van leden op afvalgebied; 3. het behartigen van de belangen van de leden op afvalgebied op (boven)Provinciaal niveau; 4. het binnen de door de wet gestelde grenzen komen tot een gecoördineerde oriëntatie en advisering over het contracteren van marktpartijen ook voor afvalcontracten buiten de werkingssfeer van de onder a) genoemde contracten; 5. het ter goedkeuring aan de leden voorleggen van onder coördinatie van het bestuur tot stand gebrachte contractuele voorstellen.				
Participanten	Alle gemeenten in de provincie Limburg (m.u.v. Mook en Middelaar).				
Openbaar belang	ASL heeft in het verleden, via deze gezamenlijke aanbesteding, gezorgd voor meerjarige verwerkingscontracten van de drie grote huishoudelijke afvalstromen: restafval, GFT (groente-, fruit- en tuinafval) en PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken). Inmiddels zijn dit alleen nog GFT en restafval, want PMD loopt via Verpact. Dat heeft de Limburgse gemeenten veel financieel voordeel opgeleverd.				
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Afval is namens de gemeente Venray lid van AfvalSamenwerking Limburg. Jaarlijks vindt de Algemene Leden Vergadering plaats. Ieder lid van de vereniging heeft in deze vergadering zoveel stemmen als overeenkomt het met aantal inwoners van het lid per 1 januari van het voorafgaande boekjaar, gedeeld door duizend. Het bestuur van AfvalSamenwerking Limburg is belast met het besturen van de vereniging. Geen van de wethouders, raadsleden of ambtenaren van de gemeente Venray neemt plaats in het bestuur.				
Financieel belang	De gemeente Venray heeft als individuele contractpartner twee contracten afgesloten die in ASL-verband Europees gezamenlijk Europees zijn aanbesteed: 1. Verwerken van restafval bij Attero (circa € 200.000 per jaar). 2. Verwerken van GFT-afval bij Attero (circa € 450.000 per jaar). De jaarlijkse ledenbijdrage voor Afval Samenwerking Limburg wordt in de algemene ledenvergadering vastgesteld. De huidige contributie is € 0,30 per inwoner. Voor Venray komt dat overeen met een jaarlijkse bijdrage van circa € 13.400.				
Risico's	Het belangrijkste risico van de vereniging is het opnieuw contracteren van de lopende contracten en de daaraan verbonden kosten. Er zijn geen risico's verbonden aan deelname. Leden kunnen hun lidmaatschap opzeggen met een opzeggingstermijn van één jaar. Bovendien gaat elke gemeente een individueel contract aan met contractpartijen.				
Ontwikkelingen	Het belangrijkste risico van de vereniging is het opnieuw contracteren van de lopende contracten en de daaraan verbonden kosten. Er zijn geen risico's verbonden aan deelname. Leden kunnen hun lidmaatschap opzeggen met een opzeggingstermijn van één jaar. Bovendien gaat elke gemeente een individueel contract aan met contractpartijen. In 2023 zijn de verwerkingscontracten voor GFTE en restafval opnieuw ASL-breed aanbesteed. Dankzij dit schaalvoordeel zijn er goede resultaten behaald. De contracten hebben een looptijd van vier jaar, met een optie tot eenzijdige verlenging door de opdrachtgever van tweemaal maximaal 2 jaar.				

Beleidsvoornemens	Vanuit het beleidsplatform (BPF) is de behoefte ontstaan om te komen tot een Strategisch Meerjarenplan voor ASL onder leiding van de nieuwe programmamanager. Een eerste stap hiertoe is om de ambities van ASL te concretiseren, waarbij de uitkomsten van de Taskforce als uitgangspunt worden genomen.			
Rapportages	Jaarlijks wordt het Jaarverslag en de Jaarrekening vastgesteld door het bestuur en de leden.			
Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Resultaat	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2.17 Natuurnetwerk Gemeenten

Vestigingsplaats	Driebergen	Vorm	Vereniging	DP	DP22
Doel	Vertegenwoordiging van gemeentelijke bos en natuureigenaren in de (koepel)Vereniging Bos en Natuureigenaren (VBNE)				
Participanten	Momenteel zijn 36 gemeenten lid, die gezamenlijk iets meer dan 25.000 hectare aan bos- en natuurterreinen in eigendom hebben.				
Openbaar belang	Het verbinden van gemeenten in het bezit van bos en natuur en samenwerken op het gebied van het bedrijfsmatig en professioneel beheer.				
Bestuurlijk belang	De vereniging van Natuurnetwerk gemeenten is in 2015 opgericht door de gemeente Nunspeet en Venray. Namens Venray zit de wethouder Natuur-, klimaat- en milieubeleid in het bestuur. Door verenigd te zijn, zit men aan tafel bij de VBNE. Hier wordt beleidsrichting bepaald, subsidiebesprekingen gehouden en kan worden bevorderd dat natuur en bos op de politieke agenda komen.				
Financieel belang	Uitwisseling van kennis en expertise in het Natuurnetwerk Gemeenten voorkomt kosten voor inhuur of aankoop kennis. Tevens kan invloed worden uitgeoefend op het subsidiestelsel via inspraak. Lidmaatschap per jaar € 2.887.				
Risico's	Er zijn geen risico's verbonden aan deelname. Leden kunnen hun lidmaatschap ook weer opzeggen.				
Ontwikkelingen	Er wordt naar gestreefd om de deelname van gemeenten met bos- en natuurbeheer te vergroten om zo een belangrijke rol te kunnen spelen in het overleg met het rijk.				
Beleidsvoornemens	Natuurnetwerk Gemeenten wil de gemeenten die in het bezit zijn van bos en natuur verbinden en laten samenwerken op het gebied van het bedrijfsmatig en professioneel beheer. Dat zal het Natuurnetwerk Gemeenten doen door jaarlijkse activiteiten specifiek voor gemeentelijke beheerders te organiseren. Activiteiten richten zich op kennisdeling op het gebied van innovaties in het bosbeheer, inzet vrijwilligers in beheer, handhaving, opleidingen, specifiek gemeentelijk beleid inzake boseigendom en -beheer en tal van andere zaken.				
Rapportages	Jaarlijks wordt het Jaarverslag en de Jaarrekening vastgesteld door het bestuur en de leden.				

Financiële ontwikkeling (x €1.000)	2023	2024	2025 (begr.)	2026 (begr.)
Eigen vermogen	N.v.t.	n.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.	n.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Resultaat	N.v.t.	n.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Paragraaf G. Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het grondbeleid van de gemeente Venray. Het geldende grondbeleid van de gemeente Venray is opgenomen in de nota 'Grondbeleid 2023 gemeente Venray'.

Algemeen doel van het grondbeleid: voor het op zodanige wijze handhaven van bestaand grondgebruik, dan wel het realiseren van de gewenste veranderingen in dit grondgebruik, dat dit in overeenstemming is met de door de gemeente gewenste bestuurlijke doelen.

Grondbeleid is een middel om als gemeente de ruimtelijke opgaven te realiseren. Het is zeker geen doel op zich en ook geen wondermiddel. Het grondbeleid staat in dienst van de verschillende gemeentelijke beleidsdoelen en moet vooral helpen om deze beleidsdoelen te realiseren. Het grondbeleid geeft gereedschappen om de beleidsdoelen te behalen.

In het huidige grondbeleid is gekozen voor situationeel grondbeleid: soms kiezen voor faciliterend grondbeleid en soms kiezen voor actief grondbeleid, afhankelijk van het realiseren van de gemeentelijke ambities.

De omvang en complexiteit van de huidige opgaven vragen een actievere gemeentelijke rol, of in ieder geval de mogelijkheid deze rol aan te nemen. Op de meest urgente locaties en daar waar prioritaire opgaven of beleidsdoelstellingen moeten worden gerealiseerd, moet de gemeente de mogelijkheid hebben om actiever te sturen dan voorheen. Er is dus gekozen voor een situationeel grondbeleid. Dit houdt in dat per ontwikkeling wordt onderzocht welke vorm van grondbeleid het beste past bij de ontwikkeling.

In sommige gevallen kunnen de gemeentelijke beleidsdoelstellingen worden behaald door facilitair mee te werken aan een plan van derden. In andere gevallen zijn de gemeentelijke beleidsdoelstellingen zo belangrijk dat de gemeente zelf meer de regie in handen wenst te hebben bij de ontwikkeling. In dat geval kan de gemeente tot een actief grondbeleid komen. Kiest de gemeente de actieve rol dan betekent dit dat er een gemeentelijke grondexploitatie binnen het grondbedrijf gestart wordt. Het grondbedrijf is geen apart bedrijf, maar is de financiële huishouding van de lopende en toekomstige grondexploitaties.

Grondprijzen

Voor alle woningbouwexploitaties gelden dezelfde grondprijzen. Voor de volgende woningbouwcategorieën gelden separate grondprijzen: sociale - en middenhuur, sociale koop laag en - hoog en appartementen.

1. Grondexploitaties

Er zijn geen lopende grondexploitaties die in 2025 nog actief zijn.

2. Toekomstige grondexploitaties

Alvorens nieuwe grondexploitaties worden opgestart moeten voorbereidende werkzaamheden worden verricht. Al deze kosten, inclusief salarislasten en rente, worden vanaf 2025 geactiveerd op de balans. Indien later blijkt dat deze werkzaamheden niet leiden tot een vastgestelde grondexploitatie dan worden de geactiveerde voorbereidingskosten ten laste van de risicoreserve grondbedrijf gebracht. Indien wel een grondexploitatie wordt vastgesteld worden de tot dan toe gemaakte kosten naar deze grondexploitatie overgeheveld.

Onder de toekomstige grondexploitaties vallen:

Wanssum Oost

Het betreft een locatie in Wanssum-oost waar een uitbreiding van een bedrijventerrein wordt beoogd. De planning is dat de wijziging van het omgevingsplan, via een TamImro, in 2026 wordt vastgesteld. Een deel van de benodigde gronden wordt naar verwachting in 2026 gekocht.

Het betreft een uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein met ca. 7 ha.

Vredepeel

Het betreft een locatie ten behoeve van woningbouwuitbreiding. Vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan vindt plaats in 2026 waarna, bij inwerkingtreding van het plan, de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van de locatie kunnen starten.

Brabander II

In 2026 vindt de opstelling en de vaststelling van het Gebiedsprogramma Brabander II met bijbehorende financiële kaders plaats waarna in 2026 ook de voorbereidingen starten om te komen tot een wijziging van het Omgevingsplan.

Smakterheide Noord

Naar verwachting vindt vaststelling van de wijziging van het Omgevingsplan voor Smakterheide Noord begin 2026 plaats. De verwachting is dat grondverwerving van de benodigde gronden voor een groot deel in 2026 zal plaatsvinden.

Merselo Capelleveld

De planvorming voor Capelleveld zal in 2025/2026 plaatsvinden waarna de wijziging van het Omgevingsplan eind 2026 in procedure kan worden gebracht. Met de noodzakelijke grondverwerving zal in 2026 een gestart worden.

Oostrumsveld

In 2026 vindt de opstelling en de vaststelling van het Gebiedsprogramma Oostrumsveld met bijbehorende financiële kaders plaats waarna in 2026 ook de voorbereidingen starten om te komen tot een wijziging van het Omgevingsplan.

3. Afgesloten grondexploitaties

Er zijn grondexploitaties die op basis van de regels voor resultaatbepaling (bijv. meer dan 90% gereed) zijn afgesloten, maar wel nog positieve resultaten zullen opleveren na grondverkoop. In de jaren dat geen grondverkoop plaatsvinden moeten kosten daarentegen worden afgeboekt ten laste van de risicoreserve.

Restkavels woningbouw:

Naar verwachting zijn er geen restkavels voor woningbouw meer te verkopen in 2026.

Restkavels bedrijventerrein:

Voor bedrijventerreinen liggen er nog restkavels van de afgesloten grondexploitaties De Blakt (PPS) en de Hulst II. Voor De Blakt betreft het een kavel van 3.560 m² groot en voor De Hulst II betreft het een kavel van 9.985 m². De belangstelling voor deze kavels fluctueert, waardoor het lastig is om in te schatten wanneer verkoop zal plaatsvinden. Voor de raming in de begroting 2026 is uitgegaan van verkoop in 2025.

4. Regionale projecten

BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo

Aangezien het Ontwikkelbedrijf besluitvorming over Klaver 15 (Smakterheide Noord) heeft uitgesteld, na schriftelijke besluitvorming in april, is er voorlopig geen zicht dat het Ontwikkelbedrijf deze ontwikkeling gaat opnemen in de begroting. Venray gaat zelf door met de ontwikkeling van Smakterheide Noord, inhoudende de planontwikkeling en de verwerving van de nog benodigde gronden binnen het plangebied, om voortgang te waarborgen. Zie ook de tekst in de paragraaf G bij 'toekomstige grondexploitaties'.

De begroting 2026 zal in het najaar van 2025 worden opgemaakt door de BV en vervolgens vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVvA) van de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. Dit is ook het moment dat een nieuwe risicosimulatie wordt uitgevoerd door het Ontwikkelbedrijf.

5. Financiële positie Grondbedrijf en risico's

De Risicoreserve Grondbedrijf heeft als doel dekking te geven aan risico's die het grondbedrijf kan lopen. Schematisch kan dat als volgt worden weergegeven:

Risicoreserve Grondbedrijf

Benodigde reserve -/-

Overschot/Tekort

Een overschot betekent dat de risico's van het grondbedrijf door de Risicoreserve Grondbedrijf worden gedekt. Bij een tekort zijn de risico's van het grondbedrijf dus niet (volledig) gedekt door de Risicoreserve Grondbedrijf.

De ontwikkeling van de reservepositie is sterk afhankelijk van het verloop van de toekomstig vast te stellen grondexploitaties. Op dit moment zijn er geen lopende grondexploitaties, maar alleen 'projecten in voorbereiding'. De voorbereidingen zijn nog niet zover dat aan de grondexploitaties gerekend kan worden. Wel is duidelijk dat deze geen positief resultaat zullen laten zien. Hiermee is in de risicoreserve van het Grondbedrijf (onderstaande cijfer én die in de paragraaf B) nog geen rekening gehouden. Zodra er meer duidelijkheid is over deze tekorten wordt u hierover geïnformeerd.

Volgens de berekeningen bij de begroting 2026 zal de Risicoreserve Grondbedrijf in 2026 naar verwachting € 5,6 mln. boven het vereiste niveau uitkomen. Tot de vaststelling van de grondexploitaties verwachten we dat de risicoreserve nog aan de eisen zal voldoen.

Paragraaf H. Investerings

Overzicht uitgavenplanning

In deze paragraaf geven wij een totaaloverzicht van de investeringen die voor 2026 staan gepland, exclusief het grondbedrijf.

	Stand voor kadernota 2026 (Raad 1 juli 2025)				Tussenliggende raadsbesluiten en kadernota/begroting (incl MUIP)					Stand na begroting 2026-2029				
Overzicht uitgavenplanning investeringen	Uitgaven planning 2025	Uitgaven planning 2026	Uitgaven planning 2027	Uitgaven planning 2028	Uitgaven planning 2025	Uitgaven planning 2026	Uitgaven planning 2027	Uitgaven planning 2028	Uitgaven planning 2029	Uitgaven planning 2025	Uitgaven planning 2026	Uitgaven planning 2027	Uitgaven planning 2028	Uitgaven planning 2029
Afval	524.104	-	-	-	-	-	-	-	-	524.104	-	-	-	-
Aankoop gronden t.b.v. bos	256.000	249.935	-	-	50.000	-	-	-	-	306.000	249.935	-	-	-
N270 Via Venray	448.314	-	750.000	202.845	-	-	-	-	-	448.314	-	750.000	202.845	-
Onderwijs	3.389.077	10.727.331	4.893.158	18.283.148	1.166.669	1.575.730	3.435.247	-4.655.257	5.942.034	4.555.746	12.303.061	8.328.405	13.627.891	5.942.034
Oostverbinding	459.868	878.150	-	-	1.271.551	-	-	-	-	1.731.419	878.150	-	-	-
Overige restant kredieten	336.437	515.874	126.000	20.000	815.152	-	524.438	-	490.000	1.151.589	515.874	650.438	20.000	490.000
Riolering	4.187.313	1.115.502	-	-	276.435	-	-	-	-	4.463.748	1.115.502	-	-	-
Schoon Door De Poort	633.167	666.500	433.253	-	-	-666.500	-666.833	-	-	633.167	-	-233.580	-	-
Speeltoestellen	393.529	311.000	316.600	452.600	-	-	-	-	330.000	393.529	311.000	316.600	452.600	330.000
Sport	-	241.000	-	-	-	-	-	-	-	-	241.000	-	-	-
Upgrade Stationsomgeving	250.000	1.500.000	2.800.000	37.512	-	-	-	-	-	250.000	1.500.000	2.800.000	37.512	-
Openbare Verlichting	136.451	-	-	-	481.158	416.881	605.000	435.000	444.570	617.609	416.881	605.000	435.000	444.570
Wegen/verkeer	25.258.252	17.596.658	15.185.683	7.612.409	1.069.928	-416.881	-605.000	11.094.473	10.085.853	26.328.180	17.179.777	14.580.683	18.706.882	10.085.853
Wmo	750.000	480.000	490.000	500.000	-	95.000	95.000	95.000	655.000	750.000	575.000	585.000	595.000	655.000
Totaal	37.022.512	34.281.950	24.994.694	27.108.514	5.130.893	1.004.230	3.387.852	6.969.216	17.947.457	42.153.405	35.286.180	28.382.546	34.077.730	17.947.457

Restantinvesteringen 2024

Van een aantal investeringen loopt de uitvoering door in 2025 en verder. Onderstaand overzicht geeft de stand van de restantinvesteringen van 2024 en eerdere jaren weer, exclusief het grondbedrijf.

Activa categorie	Geautoriseerd krediet	Verwacht restant eind 2024
Afval	572.519	524.104
Aankoop gronden t.b.v. bos	790.000	505.935
N270 Via Venray	4.359.584	1.401.159
Onderwijs	59.449.896	37.292.714
Oostverbinding	6.228.150	1.338.018
Overige restant kredieten	9.599.860	998.311
Riolering	9.749.052	5.302.815
Schoon Door De Poort	399.587	1.732.920
Speeltoestellen	1.897.000	1.473.729
Sport	241.000	241.000
Upgrade Stationsomgeving	2.440.000	4.587.512
Openbare Verlichting	2.787.773	136.451
Wegen/verkeer	99.587.617	65.653.002
Wmo	3.160.000	2.220.000
Totaal	201.262.036	123.407.670

Paragraaf I. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

De openbaarheidsparagraaf is een nieuwe verplichte paragraaf die voortkomt uit artikel 3.5 van de Wet Open Overheid (WOO). De wet is bedoeld om bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen moet informatie beter vindbaar en uitwisselbaar worden. De WOO is een onderdeel van onze digitale transformatie.

Een aspect van de WOO is de verplichting tot actieve openbaarmaking van 11 informatiecategorieën. Deze openbaarmaking gaat gefaseerd ingevoerd worden in de komende jaren onder verantwoording van de regiegroep WOO.

De implementatie van de WOO is in gezamenlijkheid met Horst aan de Maas opgepakt. Er is een regieteam samengesteld voor de implementatie. Tevens is een onderzoek uitgevoerd naar de implicaties voor processen, systeemrichting en werkwijze. Hierbij wordt de actieve openbaarmaking ook in samenhang gezien met andere wijzigingen zoals Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) en de nieuwe Archiefwet. Tevens zijn er uitgangspunten geformuleerd voor de wijze waarop transparantie wordt ingevuld in beide gemeenten. De WOO is van toepassing op alle dienstverlening van de gemeente en dit toetsen we.

In 2024 zijn de eerste verplichte informatiecategorieën openbaar gemaakt en opgenomen in de WOO-index. In 2025 e.v. wordt hieraan een vervolg gegeven met de overige informatiecategorieën. Daarbij wordt rekening gehouden met de wettelijke termijnen van implementatie van de verschillende categorieën.

De Wet open overheid heeft als doel het handelen van de overheid transparanter te maken, waarbij de openbaarmaking van overheidsinformatie cruciaal is. De invulling van de rol van de WOO-contactfunctionaris is verplicht in dit proces en is geborgd binnen het Klant Contact Centrum (KCC).

Voor de implementatie van de WOO worden er financiële middelen uit het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Deze middelen zullen worden gebruikt voor een combinatie van beleidsmatige, technologische en organisatorische veranderingen, evenals het betrekken en trainen van onze medewerkers.

2 Financiële begroting

2.1 Inleiding

Inleiding

De financiële begroting geeft inzicht in de financiële ontwikkeling van het begrotingssaldo, het meerjarenperspectief en de financiële positie van onze gemeente. De kadernota 2026 is, samen met de begroting 2026-2029, de basis voor de voorliggende financiële begroting 2026-2029. Daarnaast zijn tijdens het samenstellingsproces van deze begroting de budgetten tegen het licht gehouden en daar waar nodig hebben bijstellingen plaatsgevonden. Ook heeft het gedetailleerde rekenwerk plaatsgevonden van de vele staten, zoals inzet personeel, reserves en voorzieningen, kapitaallasten en renteberekening. Deze berekeningen en de aanpassingen die daaruit voortvloeien, zijn verwerkt in de primaire begroting 2026. Na verwerking van alle uitgangspunten en ontwikkelingen is de begroting voor 2026 structureel en reëel in evenwicht.

Financiële ontwikkeling inclusief toelichting

De financiële consequenties van raads- en collegevoorstellen, die na de vaststelling van de kadernota 2026 zijn genomen, zijn in de begroting 2026-2029 verwerkt.

Begrotingsresultaat 2026 - 2029

In onderstaande tabel is de mutatie van het begrotingsresultaat ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025, jaarschijf 2026 opgenomen.

Toelichting op hoofdlijnen

Kadernota 2026: Meerjarenperspectief inclusief MUIP.

In de raadsvergaderingen van 1 en 2 juli 2025 is de kadernota 2026 vastgesteld als richtinggevend kader voor de programmabegroting 2026-2029. De kadernota is volledig verwerkt in deze begroting.

Op 24 juni 2025 is een raadsinformatiebrief (RIB) over de meicirculaire 2025 naar de raad verzonden. In deze RIB is een toelichting gegeven over de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds.

Wijzigingen voor begroting 2026.

Specificatie Raadsbesluiten	2025	2026	2027	2028	2029
Aankoop grond Landschapspark Smakterheide	0	-4	-4	-4	-4
Actualisatie onderhoudsvoorziening Raadhuisstraat 1 (Gemeentehuis)	-148	-152	-157	-162	-167
Begroting 2026 werkvoorzieningschap Noord-Limburg West	0	12	12	12	12
Verblijfs- en parkeerbelasting 2026 e.v.	0	294	287	281	302
Totaal raadsbesluiten wijzigingen voor begroting 2025	-148	149	138	128	144

In de kadernota 2026 waren een aantal voorgestelde college/raadsbesluiten mei-juni 2025 opgenomen. Dit aangezien het besluitvormingsproces van de kadernota 2026 en de nota's tegelijkertijd waren. In bovenstaand overzicht is tevens ook de begroting van de werkvoorzieningsschap Noord-Limburg West weergegeven. Deze vindt u niet in de kadernota 2026.

Diverse aanpassingen budgetten en herberekeningen.

Bij elke begroting vinden diverse budgetaanpassingen en herberekeningen plaats met financiële gevolgen. De verschillende aanpassingen zijn ingedeeld naar gemeentefonds, autonome ontwikkelingen, indexeringen en wettelijke taak. Per onderdeel zijn de analyse op de afwijkingen toegelicht bij 2.2 baten en lasten 2026-2029.

Algemeen.

Uitgangspunt bij het samenstellen van de begroting is om zo reëel mogelijk te begroten.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026 Meerjarenperspectief incl MUIP	307	38	-4.475	-4.280

Wijzigingen voor begroting 2026	149	138	128	144
Stand voor begroting	456	176	-4.347	-4.136
Gemeentefonds meicirculaire	1.669	2.081	2.329	2.810
Autonome ontwikkelingen begroting 2026	2.495	1.988	1.504	408
Indexering begroting 2026	22	-36	-76	-141
Wettelijke taak begroting 2026	-3.777	-4.355	-4.517	-4.695
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	1.019	159	-5.034	-6.313

Structureel en reëel evenwicht

Om goed inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente is het belangrijk om het begrotingssaldo te splitsen in het structurele en incidentele saldo. Dit is belangrijk omdat we geen structurele lasten uit incidentele baten willen en mogen bekostigen. Dit leidt uiteindelijk tot problemen. Incidentele lasten mogen daarentegen wel uit structurele baten bekostigd worden. De provincie heeft de taak gekregen om te toetsen of gemeenten zich hieraan houden. Het college onderschrijft dit uitgangspunt en wil de incidentele lasten maximaal dekken uit de reguliere begroting zonder de inzet van reserves, tenzij noodzakelijk. Hieruit blijkt dat het saldo structureel en reëel in evenwicht is, zoals cijfermatig al bleek in de tabel onder Algemeen, inleiding. Een nadere uitsplitsing van dit saldo is opgenomen in 2.3 overzicht incidentele baten en lasten.

2.2 Baten en lasten 2026 - 2029

Recapitulatie baten en lasten

In onderstaande tabellen is een totaaloverzicht opgenomen van de baten en lasten. De bedragen in onderstaande tabel per programma wijken af van de bedragen die in paragraaf 1.1 per programma zijn opgenomen. Dit komt doordat de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, onvoorziene uitgaven en de vennootschapsbelasting conform de eisen van de BBV apart zijn opgenomen. In paragraaf 1.1 zijn die bij het desbetreffende programma in het totaal opgenomen.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Programma's	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
CP01 Leven	103.282	34.626	104.598	34.156	105.344	33.615	108.062	33.375
CP02 Wonen	24.837	10.056	25.502	9.954	25.974	9.930	26.310	10.087
CP03 Werken	19.066	6.754	20.788	6.872	22.196	6.956	23.747	7.068
CP04 Besturen	34.857	126.466	35.260	130.941	35.794	131.812	36.635	136.546
Totaal programma's excl. reserves	182.042	177.902	186.148	181.923	189.308	182.313	194.754	187.076
CP01 Leven	25	2.018	25	1.886	25	62	25	63
CP02 Wonen	-1	87	-3	625	-2	609	0	269
CP03 Werken	0	775	0	785	0	794	0	751
CP04 Besturen	337	2.640	337	1.448	337	856	337	644
Totaal mutaties reserves	361	5.519	359	4.743	360	2.321	362	1.727
Totaal lasten en baten	182.403	183.421	186.507	186.666	189.668	184.634	195.116	188.803
Geraamd resultaat	1.019		159		-5.034		-6.313	

OVERZICHT LASTEN EN BATEN INCLUSIEF RESERVES (CF. BBV INDELING, PROGRAMMA'S ZIJN EXCL. OVERHEAD/ONVOORZIEN/VPB/ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Programma's	Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
CP01 Leven	103.282	24.114	104.598	23.949	105.344	23.871	108.062	23.857
CP02 Wonen	24.837	10.056	25.502	9.954	25.974	9.930	26.310	10.087
CP03 Werken	19.066	6.754	20.788	6.872	22.196	6.956	23.747	7.068
CP04 Besturen	9.041	1.755	8.567	1.828	8.410	1.630	8.318	1.247
Totaal programma's	156.226	42.679	159.454	42.603	161.924	42.387	166.437	42.259
Overhead	24.347	27	25.304	27	26.011	27	27.009	28
Onvoorziene uitgaven								
Vennootschapsbelasting	10	0	10	0	10	0	11	0
Algemene dekkingsmiddelen	1.458	135.196	1.379	139.293	1.363	139.898	1.297	144.789
Lasten en baten excl. reserves	182.042	177.902	186.148	181.923	189.308	182.313	194.754	187.076
Mutaties reserves	361	5.519	359	4.743	360	2.321	362	1.727
Totaal lasten en baten	182.403	183.421	186.507	186.666	189.668	184.634	195.116	188.803
Geraamd resultaat	1.019		159		-5.034		-6.313	

Post onvoorzien

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet elke gemeente in de begroting in de exploitatie een post onvoorzien opnemen. Op basis van de in februari 2024 aangepaste financiële verordening (artikel 212) en in het kader van vereenvoudiging is de post onvoorzien door de raad bepaald op € 0. Hiermee heeft de post een structurele omvang van € 0. De post is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven.

De post onvoorzien zal in de praktijk niet of nauwelijks worden gebruikt omdat onvoorziene uitgaven opgevangen dienen te worden binnen de bestaande budgetten of kredieten. Indien deze budgetten of kredieten ontoereikend zijn dan vindt bijstelling plaats via de planning en control cyclus. Hiermee betreft het een administratieve post.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Op grond van artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen gemeenten een overzicht algemene dekkingsmiddelen op te stellen.

	Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Lokale heffingen								
- OZB	860	18.310	709	18.841	737	19.383	764	19.959
- Toeristenbelasting	25	861	26	879	26	898	27	919
Gemeentefonds	512	115.523	591	119.066	554	119.104	467	123.394
Dividend	0	434	0	434	0	434	0	434
Financieringsfunctie	79	352	71	335	64	319	56	303
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	1.476	135.546	1.397	139.626	1.380	140.215	1.315	145.089

Lokale heffingen

Onder de lokale heffingen zijn heffingen opgenomen die niet gebonden zijn. Dit betreft de OZB en de toeristenbelasting. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar paragraaf A. Lokale heffingen.

Gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering bestaat uit de algemene uitkering en de integratie- / decentralisatie-uitkeringen. Een nadere toelichting is opgenomen in de analyse op afwijkingen van programma 4 besturen, deelprogramma 4.3 financiën.

Dividend

Hieronder vallen de dividenden van Enexis, Werkontwikkelbedrijf Greenport Venlo en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene Vergadering van de vennootschap is genomen.

Saldo financieringsfunctie

Bij de financieringsfunctie wordt het resultaat op het financieren van onze activiteiten tot uitdrukking gebracht. Hierbij gaat het om het verwachte interne rentevoordeel treasury en de rente en winsten op beleggingen. In de paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op onder meer het renteresultaat op treasury en de financieringen.

Analyse afwijkingen

In deze subparagraaf worden de verschillen toegelicht tussen het saldo van de baten en lasten in het jaar 2026 van deze begroting (2026 nieuwe) en het jaar 2026 van de begroting 2025 (2026 oud).

Programma 1 Leven

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026 Meerjarenperspectief incl MUIP	-64.541	-66.752	-69.139	-71.491
Wijzigingen voor begroting 2026	12	12	12	12
Stand voor begroting	-64.529	-66.740	-69.127	-71.479
Autonome ontwikkelingen begroting 2026	2.313	2.325	2.002	1.930
Gemeentefonds meicirculaire	-618	6	6	6
Indexering begroting 2026	18	-9	-35	-74
Wettelijke taak begroting 2026	-3.789	-4.367	-4.533	-4.705
Kapitaallasten begroting 2026	-58	204	-5	-326
Nieuw beleid begroting 2026	0	0	0	0
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	-66.663	-68.580	-71.692	-74.649

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

Algemeen maatschappelijk werk

Dit budget is naar beneden bijgesteld met € 33.000 in 2026, € 32.000 in 2027 en € 31.000 in 2028 en 2029. Dit komt hoofdzakelijk doordat het budget voor eenmalige subsidies meerjarig naar beneden is bijgesteld. We zien dat er weinig aanvragen binnenkomen.

Beschermde Wonen 2027

Het totaal te ontvangen surplus biedt voldoende ruimte om naast de lokale uitvoeringskosten, inspanningsverplichtingen in de sociale basis en ontwikkelopgave wonen, € 300.000 ten gunste van de algemene middelen te brengen.

BR dekking kapitaallasten

Uit analyse is gebleken dat niet alle bestemmingsreserves dekking kapitaallasten aansluiten bij de boekwaarden (of een afgesproken deel daarvan) van de betreffende activa. Bij de renovatie gemeentehuis heeft dit een aanpassing van € 175.000 tot gevolg.

Culturele organisaties

Op basis van de verwachte aanvragen is het budget voor periodieke subsidies meerjarig naar boven bijgesteld met € 11.000 in 2026 en € 12.000 voor de jaren 2027 tot en met 2029. Het budget voor eenmalige subsidies is op basis van de uitgaven in de afgelopen jaren, meerjarig naar beneden bijgesteld met € 80.000 in 2026, € 82.000 in 2027, € 84.000 in 2028 en € 86.000 in 2029.

Decentralisatie maatschappelijke taken

Het decentralisatiebudget van 2025 is opnieuw herverdeeld. Deze herverdeling is vervolgens ook meerjarig in de meerjarenbegroting zo doorgevoerd en geïndexeerd. Het budget van 2026 is met € 50 naar boven bijgesteld en de jaren 2027 tot en met 2029 zijn met € 1.000 naar beneden bijgesteld.

Doorbelastingen energie en servicekosten

Conform de contracten worden er servicekosten en energielasten doorbelast naar diverse organisaties. De meerjarenbegroting is hierop aangepast.

Herverdeling capaciteitsraming 2026-2030

Met deze wijziging vindt de administratieve verdeling van de interne uren (capaciteitsraming) plaats naar de programma's. Voor 2026 betekent dit voor de programma's: Leven € -399.562, Wonen € -358.982, Werken € 320.405, Besturen € -87.608. Voor 2027 betekent dit voor de programma's: Leven € -218.865, Wonen € -374.461, Werken € 387.755, Besturen € 157.650. Voor 2028 betekent dit voor de programma's: Leven € -142.235, Wonen € -359.335, Werken € 460.632, Besturen € 317.181. Voor 2029 betekent dit voor de programma's: Leven € -69.511, Wonen € -306.657, Werken € 500.341, Besturen € 430.519. Voor 2030 betekent dit voor de programma's: Leven € 473.689, Wonen € 166.089, Werken € 693.065, Besturen € 1.318.568.

Jeugdsport

Op basis van de verwachte aanvragen is het budget voor periodieke subsidies meerjarig naar boven bijgesteld met € 13.000. Het budget voor eenmalige subsidies is op basis van de uitgaven in de afgelopen jaren, meerjarig naar beneden bijgesteld met € 54.000 in 2026, € 55.000 in 2027, € 56.000 in 2028 en € 57.000 in 2029.

PSW Atelier Jerusalem

Het subsidieplafond is bijgesteld op basis van de voorlopige OVA index. Daarnaast vindt een bijstelling plaats ten behoeve van een extra activiteit. Het budget is daarom meerjarig naar boven bijgesteld met € 18.000 in 2026, € 19.000 in 2027, € 20.000 in 2028 en € 21.000 in 2029.

Regiogelden cultuur

Conform de vastgestelde meerjarenvisie Cultuurregio Noord- en Midden-Limburg bedraagt onze gemeentelijke bijdrage € 7.500 per jaar voor de periode 2025 t/m 2028. Dit bedrag wordt niet geïndexeerd. Dit betekent dat het budget meerjarig naar beneden is bijgesteld met € 1.000.

Stichting BiblioNu

In de voorbereiding van het meerjarenplan is bij de kadernota 2026 een MUIP aanvraag ingediend om het subsidieplafond van de bibliotheek structureel te verhogen uitgaande van scenario 1. In deze aanvraag zijn ten onrechte de overige financieringsbronnen meegenomen als indexatie op de reguliere subsidie. Na doorrekening van de ova index op het reguliere subsidiebudget is de begroting daarom meerjarig bijgesteld met een verhoging van € 200 in 2026 en € 700 in 2027 en een verlaging van € 15.000 in 2028 en € 31.000 in 2029.

Stichting Cultura Venray

Op basis van de werkelijke kosten in 2025 is het budget meerjarig naar beneden bijgesteld met € 400.

Tarieven (nieuwe) Jeugd, WMO en Participatie vanaf 2026

Bij de kadernota is er een wijziging doorgevoerd als gevolg van de adviestarieven raamovereenkomsten 2026 (bovenregionale taken) Jeugdhulp segment 2, 3 en 4, Wmo, Participatie, Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Bemoezorg en Preventie. Per saldo een bedrag van € 2.000.000. Deze is nu bij de begroting gewijzigd naar nul, aangezien op de afzonderlijke budgetten de tariefsverhogingen zijn doorgevoerd.

Voorzieningen groot onderhoud gebouwen actualisatie

Actualisatie van de meerjaren onderhoudsvoorzieningen (MJOP's) gemeentelijke gebouwen en gemeentehuis leidt tot aanpassingen van zowel stortingen in de voorziening o.b.v. gemiddelde kosten van de looptijd van het MJOP als onttrekkingen o.b.v. werkelijk berekende kosten.

Voorzorg

Voorzorg is een opvoed-, leefstijl- gezondheids- en ontwikkelingsondersteuningsprogramma. Het programma is gericht op jonge vrouwen tot 25 jaar die zwanger zijn van hun eerst kind en te maken hebben met een opeenstapeling van risicofactoren op mishandeling en verwaarlozing. Kosten voor 2026 en 2027 € 45.000.

WMO Overig maatschappelijk werk

Door een toenemend beroep vanuit de dorpen voor een dorpsondersteuner en de professionalisering van stichting Ik Begin moet het subsidieplafond worden opgehoogd. Tevens is er een verschuiving binnen de deelplafonds doorgevoerd. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 174.000 in 2026, € 283.000 in 2027, € 292.000 in 2028 en € 309.000 in 2029.

Gemeentefonds**B&W nota sociaal domein meicirculaire 2025 gemeentefonds**

Op grond van de B&W nota d.d. 12-08-2025 worden de middelen meicirculaire 2025 sociaal domein voor de periode vanaf 2026 ter beschikking gesteld aan het sociaal domein.

Indexering**Iedereen kan sporten**

De gemeentelijke bijdrage aan de Sportregio Noord-Limburg voor het project Iedereen Kan Sporten is jarenlang niet geïndexeerd. Dit terwijl het voornamelijk personeelskosten betreft, die jaarlijks stijgen. Voor 2025 is de gemeentelijke bijdrage daarom verhoogd. Per 2026 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. Het budget is daarom meerjarig naar boven bijgesteld met € 5.000.

Indexering begroting 2026 conform index kadernota 2026.

In de kadernota 2026 bijlage 2 uitgangspunten meerjarenbegroting 2025-2029 worden indexpercentages aangegeven waarmee de bedragen van de exploitatie meerjarig worden

aangepast.

Stichting Cultureel Centrum Venray

De erfpachtopbrengst was eerder niet geïndexeerd in de begroting. Dit terwijl de kosten die we in rekening brengen bij Stichting Cultureel Centrum Venray wel ieder jaar worden geïndexeerd. Het budget voor 2026 is gebaseerd op de werkelijke opbrengsten in 2025. Per 2026 wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 33.000 in 2026, € 36.000 in 2027, € 39.000 in 2028 en € 42.000 in 2029.

Zwemmen

Op basis van de huidige bijdrage en de verwachte index is de begroting voor de komende jaren meerjarig naar boven bijgesteld met € 6.000.

Kapitaallasten

Investerings kapitaallasten

Bij het samenstellen van de jaarrekening en het invoeren van het nieuwe financiële pakket zijn nog verschuivingen geweest in de planning van de investeringen en/of het startjaar van de afschrijvingen. Hierdoor is er ook verschuiving in de kapitaallasten. Ook is het de meerjarenbegroting van het grondbedrijf toegevoegd en zijn de meerjarige rentelasten in de kapitaallasten opgenomen.

Investerings Kapitaallasten - Omslagrente van 1,3% naar 1,4%

Op basis van de huidige cijfers verwachten we vanaf 2026 een aanpassing van de omslagrente van 1,3% naar 1,4%. Meerjarig betekent dit een verhoging van de rente voor de jaren 2026 tot en met 2029 van respectievelijk € 220.981, € 268.709, € 299.766 en € 335.767.

Wettelijke taak

Bbz bedrijfskapitaal

Het budget is meerjarig bijgesteld op basis van daadwerkelijk openstaande debiteuren en de aflossingen hierop. In 2025 heeft een extra aflossing plaatsgevonden, waardoor we de komende jaren minder ontvangsten zullen hebben. De begroting is daarom naar beneden bijgesteld met € 24.000 in 2026, € 21.000 in 2027 en € 12.000 in 2028.

Bijzondere bijstand

Het budget is meerjarig naar beneden bijgesteld op basis van ervaringscijfers en het wegvallen van één vaste kostenpost. Dit levert een voordeel op van € 47.000 in 2026, € 48.000 in 2027, € 50.000 in 2028 en € 51.000 in 2029.

Boven regionale zorg

De begroting voor de bovenregionale voorzieningen is bijgesteld conform de nieuwe verdeelsleutel. Dit resulteert in een (verwachte) bijdrage per gemeente voor de bovenregionale jeugdvoorzieningen. Voor Venray is de begroting daarom naar boven bijgesteld met € 51.000 in 2026, € 54.000 in 2027, € 56.000 in 2028 en € 59.000 in 2029.

Doorstroompunt (RMC)

Op basis van de huidige contracten en verwachten uren inzet is de begroting meerjarig bijgesteld. Dit levert een nadeel op van € 15.000 in 2026, € 11.000 in 2027, € 8.000 in 2028 en € 7.000 in 2029.

Gedwongen kader (jeugdbescherming)

Uit regionaal besluit blijkt dat er meer budget benodigd is voor integrale crisishulp. De begroting is hierdoor naar boven bijgesteld met € 31.000 in 2026, € 32.000 in 2027, € 33.000 in 2028 en € 35.000 in 2029.

Huisvesting primair onderwijs

Vanaf 2026 wordt er rekening gehouden met OZB voor de Kwispeldans. De begroting is structureel met € 8.000 verhoogd. Daarnaast zijn de huur/lease kosten verhoogd met € 11.000 in 2026 en € 12.000 voor de jaren 2027 t/m 2029. Dit komt met name door de hogere huurlasten van de Wijnberg doordat daar meer m² worden gehuurd. Tot slot is het budget voor de huur van de gymzalen basisonderwijs met € 6.000 naar boven bijgesteld. De verhoging komt met name doordat de huur in 2025 met een hoger percentage (3,5%) is gestegen dan dat in de gemeentebegroting (2,2%) werd gebruikt.

Jeugd Ambulant (jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf)

Dyslexie

De prijzen gaan met 7 procent omhoog vanwege de tariefwijzigingen door de nieuwe inkoop van

segmenten 2, 3 en 4. Daarnaast verwachten we geen daling van het aantal cliënten. De inkoop start in 2026. Om deze reden verwachten we een hoger budget in 2026 nodig te hebben. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 23.000 in 2026, € 24.000 in 2027, € 25.000 in 2028 en € 27.000 in 2029.

GGD

De nieuwe inkoop van de segmenten 2, 3 en 4 die start in 2026, brengt tariefwijziging met zich mee. Hierdoor zien we dat bij GGZ de kosten stijgen vanwege een hoger tarief door de nieuwe inkoop. Daarnaast worden de GGZ-producten het meest gebruikt van segment 4 en we verwachten in 2026 geen afname van het aantal cliënten. Dit zorgt ervoor dat we in 2026 een hoger budget verwachten. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 589.000 in 2026, € 614.000 in 2027, € 640.000 in 2028 en € 667.000 in 2029.

Jeugd Ambulant (jeugdhulp begeleiding)

Bij Ambulant perspectief 1 zien we de prijzen stijgen (14 procent) vanwege de nieuwe inkoop van segmenten 2, 3 en 4. De inkoop start in 2026. Daarnaast wordt dit product vaak ingezet. We verwachten op de korte termijn en in 2026 geen daling van cliënten. Dit alles verklaart de toename van het budget in 2026. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 1.001.000 in 2026, € 1.044.000 in 2027, € 1.088.000 in 2028 en € 1.134.000 in 2029.

Jeugd Ambulant (jeugdhulp behandeling)

Het verwachte bedrag van perspectief 2 van 2026 is gebaseerd op een basis van een berekening van het herziene budget van de eerste Berap. Met dit bedrag van de eerste Berap hebben we de prijscorrectie van de nieuwe inkoop jeugd 2026 verrekend. Daarnaast is de ova-index verrekend bij dit bedrag. Door deze berekening verwachten wij dat wij er per saldo duurder uitkomen. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 32.000 in 2026, € 33.000 in 2027, € 34.000 in 2028 en € 36.000 in 2029.

Jeugd Ambulant (jeugdhulp zonder verblijf overig)

Het hoge budget is te verklaren vanwege de hoge instroom van cliënten. We verwachten geen daling van het aantal cliënten in 2026. Daarnaast stijgen de kosten vanwege de nieuwe tariefwijzigingen door de nieuwe inkoop (deze start in 2026) van de segmenten 2, 3 en 4. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 676.000 in 2026, € 704.000 in 2027, € 734.000 in 2028 en € 766.000 in 2029.

Jeugd Ambulant (toegang/eerstelijnsvoorziening)

We verwachten in 2026 minder budget nodig te hebben dan in 2025. Vanwege de nieuwe inkoop jeugdzorg van de segmenten 2, 3 en 4 die in 2026 start wijzigen de prijzen. In het geval van consultatie vallen de prijzen lager uit en hierdoor verwachten we minder budget nodig te hebben. Het budget is daarom naar beneden bijgesteld met € 11.000 in 2026, € 12.000 in 2027 en 2028 en € 13.000 in 2029.

Jeugd Dagbesteding en dagbehandeling (JH behandeling)

Ontwikkelgroep / EMB

We zien bij de ontwikkelgroep een lage instroom aan cliënten en we verwachten dat dit een langere tijd aan blijft houden. Met dit gegeven verwachten wij in 2026 minder budget nodig te hebben. Het budget is daarom naar beneden bijgesteld met € 60.000 in 2026, € 63.000 in 2027, € 66.000 in 2028 en € 69.000 in 2029.

Terug naar school

We hebben te maken met een nieuwe inkoop van de segmenten 2, 3 en 4. Deze inkoop start in 2026. De inkoop zorgt voor een tariefstijging van 33 procent bij producten van Terug Naar School. Door het stijgen van dit tarief bij verwachten wij in 2026 meer budget nodig te hebben. Het budget is daarom naar boven bijgesteld met € 117.000 in 2026, € 122.000 in 2027, € 127.000 in 2028 en € 133.000 in 2029.

Jeugd Dagbesteding en dagbehandeling (JH dagbesteding)

Duurzame daginvulling

De kosten stijgen omdat Mutsaertsstichting de systeemaanbieder is. Deze aanbieder brengt hoge kosten met zich mee. Ten opzichte van 2025 stijgen de kosten tot en met 84 procent. Dit verklaart waarom wij in 2026 verwachten meer budget nodig te hebben. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 507.000 in 2026, € 529.000 in 2027, € 551.000 in 2028 en € 575.000 in 2029.

Jeugd Vervoer

We zien een stijging van aanvragen in jeugdvervoer. De kosten hiervan zijn hoog. Op korte termijn verwachten wij geen daling van het aantal aanvragen. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 87.000 in 2026, € 91.000 in 2027, € 95.000 in 2028 en € 99.000 in 2029.

Jeugd Wonen (gezinsgericht)

De stijging van kosten van de meerendeel van producten vallen hoog uit. De kostenstijging heeft te maken met de nieuwe inkoop van segmenten 2, 3 en 4, startend in 2026, die tariefwijzigingen met zich mee brengt. Daarbij is in dit segment vaker niet gecontracteerd aanbod noodzakelijk. Deze zorgvorm is langdurig en uitstroom is moeilijk te realiseren. Verder verwachten wij geen daling van het aantal cliënten. Dit alles verklaart waarom het budget zal stijgen in 2026. Het budget is daarom naar boven bijgesteld met € 54.000 in 2026, € 57.000 in 2027, € 59.000 in 2028 en € 61.000 in 2029.

Jeugd Wonen (jeugdhulp begeleiding)

Er is een stijging van kosten bij het merendeel van de producten bij segment 2 - wonen. De stijging van de kosten is te verklaren vanwege de nieuwe inkoop van segmenten 2, 3 en 4 die start in 2026 omdat het tariefwijzigingen met zich mee brengt. In dit geval stijgen de kosten. Hierdoor verwachten wij meer budget nodig te hebben in 2026. De begroting is daarom meerjarig naar boven bijgesteld met € 10.000 in 2026 en € 11.000 in de jaren 2027 tot en met 2029.

Jeugd Wonen (jeugdhulp met verblijf overig)

We zien een stijging van kosten. Dit komt omdat de prijzen stijgen vanwege de nieuwe inkoop. De nieuwe inkoop van segmenten 2, 3 en 4, startend in 2026, brengt tariefwijzigingen met zich mee. Wonen (jeugdhulp met verblijf ov) bestaat uit 97 procent uit één product die nu duurder uitvalt. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 90.000 in 2026, € 94.000 in 2027, € 98.000 in 2028 en € 102.000 in 2029.

Jeugd Wonen (pleegzorg)

Het tarief van het product dat het meest wordt afgenomen stijgt. Dit stijgen van het tarief is te verklaren door de nieuwe inkoop (die start in 2026) van de segmenten 2, 3 en 4. Naast het stijgen van het tarief verwachten wij geen daling van het aantal cliënten. Dit alles zorgt ervoor dat we verwachten we in 2026 meer kosten te hebben. De begroting is daarom naar boven bijgesteld met € 51.000 in 2026, € 53.000 in 2027, € 55.000 in 2028 en € 57.000 in 2029.

Leerlingenvervoer

De eigen bijdrage, die niet door iedereen hoeft te worden betaald, is in schooljaar 2024-2025 flink omhoog gegaan. Daarnaast komen er soms inkomsten uit loosmeldingen. De inkomsten zijn daarom structureel met € 1.000 verhoogd.

Participatie-IOAW-IOAZ-BBZ 2004

Het budget is bijgesteld op basis van het nader voorlopige budget wat door het Rijk bekend is gemaakt. Daarnaast zijn de inkomsten uit terugvordering naar boven bijgesteld op basis van ervaringscijfers. Dit levert meerjarig een voordeel op van € 30.000.

Regionale samenwerking

Als gevolg van de transformatie van het jeugdhulplandschap is samen met de andere gemeenten van Noord-Limburg voorgesteld een transformatiebudget op te richten. De structurele bijdrage voor de gemeente Venray op basis van aantal jeugdigen is € 159.000 per jaar met ingang van 2026.

Vervoer van leerlingen naar gymzalen

Op basis van de huidige kosten en de voortzetting van het buitengym van basisschool De Lier tussen Pasen en de herfstvakantie is de begroting voor de komende jaren naar beneden bijgesteld met € 13.000 in 2026 tm 2028 en € 14.000 in 2029.

WMO Eigen bijdragen

Omdat we in de begroting 2026 rekening hebben gehouden met de invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage waren de inkomsten eigen bijdrage opgehoogd. Nu de inkomensafhankelijke bijdrage wordt uitgesteld moeten de hogere inkomsten eigen bijdrage weer naar beneden worden bijgesteld.

WMO Nieuwe taken (begeleiding)

Kortdurend verblijf 18+

Er is een stijging zichtbaar in het gebruik van logeeropvang. Dit is een direct gevolg van het langer thuis blijven wonen. De stijging was in 2024 al zichtbaar en zet zich in 2025 door. Daarnaast zijn de tarieven verhoogd i.v.m. de verplichting tot het betalen van reële tarieven en het daaruit volgend kostprijsonderzoek. Het budget is daarom naar boven bijgesteld met € 51.000 in 2026, € 53.000 in 2027, € 55.000 in 2028 en € 58.000 in 2029.

1B: ondersteuning kortdurend enkelvoudig

Wettelijk zijn we verplicht om reële tarieven te betalen voor onze Wmo-maatwerkvoorzieningen. Omdat de huidige contracten verlengd moesten worden per 1 januari 2026 heeft een kostprijs onderzoek plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat alle tarieven per 1 januari 2026 verhoogd moeten worden. Het budget is daarom naar boven bijgesteld met € 7.000 in 2026 t/m

2028 en € 8.000 in 2029.

WMO Nieuwe taken (maatwerkvoorzieningen)

Wettelijk zijn we verplicht om reële tarieven te betalen voor onze Wmo-maatwerkvoorzieningen. Omdat de huidige contracten verlengd moesten worden per 1 januari 2026 heeft een kostprijs onderzoek plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat alle tarieven per 1 januari 2026 verhoogd moeten worden. Het budget vervoer bij groepsbegeleiding 18+ is daarom naar boven bijgesteld met € 62.000 in 2026, € 65.000 in 2027, € 68.000 in 2028 en € 71.000 in 2029.

WMO Nieuwe taken (overig maatwerkarrangement)

Wettelijk zijn we verplicht om reële tarieven te betalen voor onze Wmo-maatwerkvoorzieningen. Omdat de huidige contracten verlengd moesten worden per 1 januari 2026 heeft een kostprijs onderzoek plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat alle tarieven per 1 januari 2026 verhoogd moeten worden. Het budget 2A: ondersteuning langdurig is daarom naar boven bijgesteld met € 184.000 in 2026, € 192.000 in 2027, € 200.000 in 2028, en € 209.000 in 2029 en het budget 2B: ondersteuning ouderdom gerelateerd met € 92.000 in 2026, € 95.000 in 2027, € 100.000 in 2028 en € 104.000 in 2029.

WMO oude taken

De vergoeding van de abonnementskosten voor het verhuursysteem voor de duofiets van de Zorggroep wordt voortgezet in 2026 en zijn meerjarig in de begroting gezet. Daarnaast is de te ontvangen eigen bijdrage voor taxivervoer naar boven bijgesteld volgens de begroting van vervoerder Omnibuzz. Per saldo levert het een voordeel op van € 3.000 in 2026, € 4.000 in 2027, € 5.000 in 2028 en € 6.000 in 2029.

WMO oude taken (hulp bij het huishouden)

Wettelijk zijn we verplicht om reële tarieven te betalen voor onze Wmo-maatwerkvoorzieningen. Omdat de huidige contracten verlengd moesten worden per 1 januari 2026 heeft een kostprijs onderzoek plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat alle tarieven per 1 januari 2026 verhoogd moeten worden. De budgetten zijn hierop aangepast. Dit levert een nadeel op van € 429.000 in 2026, € 447.000 in 2027, € 466.000 in 2028 en € 485.000 in 2029.

Programma 2 Wonen

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026 Meerjarenperspectief incl MUIP	-15.119	-15.604	-16.496	-16.509
Wijzigingen voor begroting 2026	-4	-4	-4	-4
Stand voor begroting	-15.122	-15.608	-16.500	-16.513
Autonome ontwikkelingen begroting 2026	484	692	1.151	769
Gemeentefonds meicirculaire	-6	0	0	0
Indexering begroting 2026	5	-2	-8	-19
Wettelijke taak begroting 2026	0	0	0	0
Kapitaallasten begroting 2026	-54	-3	-76	-191
Nieuw beleid begroting 2026	0	0	0	0
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	-14.694	-14.921	-15.433	-15.954

Tekstuele financiële afwijkingen

Autonome ontwikkelingen

Afboeken nader te concretiseren beleid

Afval en zwerfafval gezamenlijke baten

Een nieuwe vergoeding van derden, de zogenaamde SUP-(single-use plastic) gelden, wordt gesplitst en zowel als baten geboekt bij zwerfafval en bij illegaal afval. Dit is een administratieve wijziging die geen invloed heeft op het resultaat maar wel nodig is voor de afvalbegroting.

Bomen

De indexering loopt de afgelopen jaren niet in lijn met de daadwerkelijke kosten. De Indexering van de opdrachten extern (offertes) is circa 10-20% t.o.v. eerdere jaren. Het budget van het servicecontract voor licentie Handboek Bomen wordt begroot naar de werkelijke kosten. Dit betekent samen een nadeel voor het resultaat van € 23.000 in 2026 tot € 25.000 in 2030.

Bossen en landschapselementen

De contributie voor NatuurNetwerk Gemeenten (NNG) is verhoogd waardoor het budget niet meer

toereikend is. Het budget is daarom aangepast om reëel te begroten. Voor het begrotingsresultaat geeft dit een resultaat van € 1.200 negatief. Bij landschapselementen zijn er alleen onderlinge verschuivingen tussen budgetten die geen effect hebben op het resultaat.

Herverdeling capaciteitsraming 2026-2030

Met deze wijziging vindt de administratieve verdeling van de interne uren (capaciteitsraming) plaats naar de programma's. Voor 2026 betekent dit voor de programma's: Leven € -399.562, Wonen € -358.982, Werken € 320.405, Besturen € -87.608. Voor 2027 betekent dit voor de programma's: Leven € -218.865, Wonen € -374.461, Werken € 387.755, Besturen € 157.650. Voor 2028 betekent dit voor de programma's: Leven € -142.235, Wonen € -359.335, Werken € 460.632, Besturen € 317.181. Voor 2029 betekent dit voor de programma's: Leven € -69.511, Wonen € -306.657, Werken € 500.341, Besturen € 430.519. Voor 2030 betekent dit voor de programma's: Leven € 473.689, Wonen € 166.089, Werken € 693.065, Besturen € 1.318.568.

Integraal veiligheidsbeleid Atlas

In het college van 24 juni 2025 is besloten budget beschikbaar te stellen voor de licentie voor Atlas. Dit houdt in dat vanaf 2026 een bedrag van € 16.125 (voor 4 processen) en éénmalig € 7.000 voor nieuwe inrichting en extra koppelingen in totaal € 23.125 nodig is. En in 2027 t/m 2029: € 22.220 per jaar (voor 4 processen).

Speelvoorzieningen

In de aankomende jaren, 2025 en 2026, zijn meer speeltoestellen dan normaal aan vervanging toe. Vervanging van speeltoestellen betekent ook dat soms de valondergronden aangepast of vernieuwd moeten worden, grondverzet werk moet worden gepleegd en grond afgevoerd moet worden. Dit laatste is veel duurder geworden doordat grond niet meer zonder meer afgevoerd mag worden maar eerst gekeurd en gecertificeerd moet worden. Hierna is de verwachting dat de kosten weer minder zullen worden. Dit geeft voor 2026 een negatief resultaat van € 25.526.

Taakveld Afval: Aansluiting met afvalbegroting 2026

Dit journaal betreft mutaties op de budgetten van de afvalbegroting. Het effect op het begrotingsresultaat wordt veroorzaakt door de mutaties van de bedragen voor BTW en overhead, die toegerekend worden aan afval. Dit betreft voor 2026 een positief resultaat van € 143.000 tot in 2030 een positief resultaat € 361.000.

Taakveld Bossen

Budgettair neutraal maken bossen conform raadsbesluit "Evaluatie beheernota gemeentebossen".

Verhoging budget dienstkleding Boa's

Het budget dienstkleding was niet meer toereikend in verband met het duurder worden van de kleding. Om reëel te begroten is dit met gemiddeld € 4.000 verhoogd.

Verkabeling hoogspanningsleiding Landweert correctie

De begrotingswijziging voor het verwerken van het budget voor verkabeling van de hoogspanningsleiding Landweert door Tennet is dubbel opgevoerd en wordt hiermee gecorrigeerd.

Voorzieningen groot onderhoud gebouwen actualisatie

Actualisatie van de meerjaren onderhoudsvoorzieningen (MJOP's) gemeentelijke gebouwen en gemeentehuis leidt tot aanpassingen van zowel stortingen in de voorziening o.b.v. gemiddelde kosten van de looptijd van het MJOP als onttrekkingen o.b.v. werkelijk berekende kosten.

Gemeentefonds

Meicirculaire 2025 gemeentefonds

De financiële gevolgen van de meicirculaire 2025 gemeentefondsuitkering. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de RIB over de meicirculaire 2025.

Indexering

Criminaliteitspreventie indexatie Halt

Door een afwijkend uurtarief bij bureau Halt in verband met sterk gestegen loonkosten op basis van de CAO Sociaal Werk en de stijgende kosten van diverse leveranciers. Hierdoor is een hogere indexatie nodig.

Hierdoor kan geconcludeerd worden dat dit budget met ingang van 2026 structureel verhoogd moet worden met € 4.000, oplopend tot € 4.371 in 2030, ten laste van het begrotingsresultaat.

Indexering 438117 bijdrage vanuit GRP

Aanpassing van de indexering van de bijdragen vanuit GRP aan maaien bermen, digitale kaart, vegen straten en plantsoenen naar de index van de GRP.

Indexering begroting 2026 conform index kadernota 2026.

In de kadernota 2026 bijlage 2 uitgangspunten meerjarenbegroting 2025-2029 worden indexpercentages aangegeven waarmee de bedragen van de exploitatie meerjarig worden aangepast.

Kapitaallasten**Investerings kapitaallasten**

Bij het samenstellen van de jaarrekening en het invoeren van het nieuwe financiële pakket zijn nog verschuivingen geweest in de planning van de investeringen en/of het startjaar van de afschrijvingen. Hierdoor is er ook verschuiving in de kapitaallasten. Ook is het de meerjarenbegroting van het grondbedrijf toegevoegd en zijn de meerjarige rentelasten in de kapitaallasten opgenomen.

Investerings Kapitaallasten - Omslagrente van 1,3% naar 1,4%

Op basis van de huidige cijfers verwachten we vanaf 2026 een aanpassing van de omslagrente van 1,3% naar 1,4%. Meerjarig betekent dit een verhoging van de rente voor de jaren 2026 tot en met 2029 van respectievelijk € 220.981, € 268.709, € 299.766 en € 335.767.

Programma 3 Werken

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026 Meerjarenperspectief incl MUIP	-10.840	-11.953	-12.973	-13.727
Wijzigingen voor begroting 2026	132	132	132	132
Stand voor begroting	-10.708	-11.821	-12.840	-13.595
Autonome ontwikkelingen begroting 2026	-753	-779	-870	-944
Gemeentefonds meicirculaire	0	0	0	0
Indexering begroting 2026	4	4	3	-2
Wettelijke taak begroting 2026	0	0	0	0
Kapitaallasten begroting 2026	-73	-529	-732	-1.379
Nieuw beleid begroting 2026	-7	-7	-7	-7
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	-11.537	-13.131	-14.446	-15.927

Tekstuele financiële afwijkingen**Autonome ontwikkelingen****Aansluiting havenbeheerplan met begroting 2026**

Aanpassen van bedragen in de begroting conform de bedragen in het geldende havenbeheerplan voor het jaar 2030. Dit heeft een kleine invloed van € 200 op het resultaat in 2026 tot € 5.000 in 2030.

Afval en zwerfafval gezamenlijke baten

Een nieuwe vergoeding van derden, de zogenaamde SUP-(single-use plastic) gelden, wordt gesplitst en zowel als baten geboekt bij zwerfafval en bij illegaal afval. Dit is een administratieve wijziging die geen invloed heeft op het resultaat maar wel nodig is voor de afvalbegroting.

Bestuurlijke samenwerking en economische ontwikkeling

De algemene bijdrage die de regiogemeenten jaarlijks afdragen aan de regio Noord-Limburg bedraagt na indexatie € 5,18 per inwoner.

De bijdrage voor het innovatiefonds blijft gelijk op € 1,28 per inwoner. Deze wijziging heeft invloed op het begrotingsresultaat, in 2025 € 6.097, oplopend tot € 6.635 in 2030.

Budgettair neutraal riolering 2025

Dit betreft mutaties ten behoeve van het budgettair neutraal maken van het gesloten systeem van riolering. Het effect op het begrotingsresultaat wordt veroorzaakt door de mutaties van de bedragen voor BTW en overhead die toegerekend worden aan de riolering.

Door te berekenen overhead grondbedrijf naar algemene dienst

Deze wijziging betreft de mutatie van de door te berekenen overhead aan het grondbedrijf. Doordat er meer uren ten laste van het grondbedrijf worden geraamd, wordt het bedrag aan door te berekenen overhead verhoogd. Het hoger aantal uren wordt veroorzaakt door de toename van het aantal actieve grondexploitaties, waardoor uren van de algemene dienst verschuiven naar grondbedrijf. Dit levert een structureel voordeel op van € 380.089 voor het begrotingsresultaat

van 2026.

Herverdeling capaciteitsraming 2026-2030

Met deze wijziging vindt de administratieve verdeling van de interne uren (capaciteitsraming) plaats naar de programma's. Voor 2026 betekent dit voor de programma's: Leven € -399.562, Wonen € -358.982, Werken € 320.405, Besturen € -87.608. Voor 2027 betekent dit voor de programma's: Leven € -218.865, Wonen € -374.461, Werken € 387.755, Besturen € 157.650. Voor 2028 betekent dit voor de programma's: Leven € -142.235, Wonen € -359.335, Werken € 460.632, Besturen € 317.181. Voor 2029 betekent dit voor de programma's: Leven € -69.511, Wonen € -306.657, Werken € 500.341, Besturen € 430.519. Voor 2030 betekent dit voor de programma's: Leven € 473.689, Wonen € 166.089, Werken € 693.065, Besturen € 1.318.568.

Maaien bermen en bermsloten en riolering

De nieuwe inschrijvingsstaat voor maaien bermen en bermsloten is voor 2 jaar € 575.000. Dit levert een voordeel op van € 53.000 voor 2026 tot € 123.000 voor 2030. Verder is er een kleine administratieve wijziging voor onderhoud riolering waarin een kleine afzonderlijke posten bij elkaar worden gezet. De telefoonkosten komen te vervallen vanwege geen vaste aansluitingen meer. Er is een nieuw bestek voor storings- en onderhoudsbestek voor de rioolgemaal. Dit betreft een budgettair neutraal systeem en heeft geen invloed op het resultaat.

Wegen, verhardingen en inspectiewerkzaamheden

In het kader van reëel begroten worden enkele budgetten aangepast. Het budget voor dagelijks onderhoud verhardingen is niet meer toereikend. Kosten zijn meer gestegen dan de indexatie. Het budget voor energiekosten voor inspectiewerkzaamheden openbare ruimte wordt niet meer gebruikt en komt daarmee te vervallen. De kosten voor de lease-auto zijn hoger dan geraamd. De waterschapslasten voor algemene kosten wegen zijn meer gestegen dan begroot. Dit geeft in totaal een negatief resultaat van € 41.000 in 2026 tot € 45.000 in 2030.

Indexering

Indexering 438117 bijdrage vanuit GRP

Aanpassing van de indexering van de bijdragen vanuit GRP aan maaien bermen, digitale kaart, vegen straten en plantsoenen naar de index van de GRP.

Indexering begroting 2026 conform index kadernota 2026.

In de kadernota 2026 bijlage 2 uitgangspunten meerjarenbegroting 2025-2029 worden indexpercentages aangegeven waarmee de bedragen van de exploitatie meerjarig worden aangepast.

Kapitaallasten

Investerings kapitaallasten

Bij het samenstellen van de jaarrekening en het invoeren van het nieuwe financiële pakket zijn nog verschuivingen geweest in de planning van de investeringen en/of het startjaar van de afschrijvingen. Hierdoor is er ook verschuiving in de kapitaallasten. Ook is het de meerjarenbegroting van het grondbedrijf toegevoegd en zijn de meerjarige rentelasten in de kapitaallasten opgenomen.

Investerings Kapitaallasten - Omslagrente van 1,3% naar 1,4%

Op basis van de huidige cijfers verwachten we vanaf 2026 een aanpassing van de omslagrente van 1,3% naar 1,4%. Meerjarig betekent dit een verhoging van de rente voor de jaren 2026 tot en met 2029 van respectievelijk € 220.981, € 268.709, € 299.766 en € 335.767.

Nieuw beleid

Overdekte fietsenstalling toezicht (amendement)

Bij het vaststellen van de kadernota 2026 is een amendement aangenomen voor een kleine uitbreiding van uren toezicht. Omdat de meeste winkels om 9.30 open gaan in plaats van 9.45 is het logisch dat de fietsenstalling dan ook om 9.30 opengaat. Hetzelfde geldt voor de weekmarkt op maandag, die om 11.00 start in plaats van 12.00. Het gaat in totaal om 2,25 uur extra per week (4% van de voorgestelde openingsduur). Omdat dit meer uren met zich meebrengt (130 uur extra op jaarbasis) is het logisch dat dit gepaard gaat met een verhoging van gereserveerd bedrag voor beheer van de fietsenstalling. Het voorgestelde bedrag zal dan ook verhoogd moeten worden van € 172.700 naar € 179.700 per jaar.

Programma 4 Besturen

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Kadernota 2026 Meerjarenperspectief incl MUIP	90.807	94.346	94.132	97.448
Wijzigingen voor begroting 2026	9	-2	-13	3
Stand voor begroting	90.816	94.344	94.120	97.451
Autonome ontwikkelingen begroting 2026	450	-251	-779	-1.346
Gemeentefonds meicirculaire	2.294	2.075	2.323	2.804
Indexering begroting 2026	-6	-29	-36	-46
Wettelijke taak begroting 2026	12	12	15	9
Kapitaallasten begroting 2026	346	639	893	1.344
Nieuw beleid begroting 2026	0	0	0	0
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	93.912	96.791	96.536	100.217

Tekstuele financiële afwijkingen**Autonome ontwikkelingen****Baten OZB belasting**

In het coalitieakkoord 2022-2026 is vastgelegd dat als uitgangspunt voor de OZB de jaarlijkse inflatiecorrectie wordt gekozen. Aanpassing van de opbrengsten OZB voor de jaren 2026 tot en met 2030 zijn dan ook op basis van verwachte realisatie 2025 en rekening gehouden met inflatiepercentage zoals vermeld in de tabel van bijlage 2, hoofdstuk 2.1 van de kadernota en accres. Dit geeft een positief resultaat van € 388.875 voor 2026, € 408.249 voor 2027, € 428.031 voor 2028, € 484.892 voor 2029 en € 1.067.345 voor 2030.

Bestuurlijke samenwerking en economische ontwikkeling

De algemene bijdrage die de regiogemeenten jaarlijks afdragen aan de regio Noord-Limburg bedraagt na indexatie € 5,18 per inwoner.

De bijdrage voor het innovatiefonds blijft gelijk op € 1,28 per inwoner. Deze wijziging heeft invloed op het begrotingsresultaat, in 2025 € 6.097, oplopend tot € 6.635 in 2030.

Bijstelling frictiereserve

Bijstelling frictiereserve op basis van het huidige personeelsbestand en uitgangspunten. De wijziging geeft hierdoor een nadeel in 2026 t/m 2028 van respectievelijk € 17.293, € 14.729, € 15.304 en een voordeel in 2029 en 2030 van € 21.077 en € 521.077.

BR dekking kapitaallasten

Uit analyse is gebleken dat niet alle bestemmingsreserves dekking kapitaallasten aansluiten bij de boekwaarden (of een afgesproken deel daarvan) van de betreffende activa. Bij de renovatie gemeentehuis heeft dit een aanpassing van € 175.000 tot gevolg.

Door te berekenen overhead grondbedrijf naar algemene dienst

Deze wijziging betreft de mutatie van de door te berekenen overhead aan het grondbedrijf. Doordat er meer uren ten laste van het grondbedrijf worden geraamd, wordt het bedrag aan door te berekenen overhead verhoogd. Het hoger aantal uren wordt veroorzaakt door de toename van het aantal actieve grondexploitaties, waardoor uren van de algemene dienst verschuiven naar grondbedrijf. Dit levert een structureel voordeel op van € 380.089 voor het begrotingsresultaat van 2026.

Doorverdeling belastingen-WOZ

Wijziging op de doorverdeling van de belastingen voor de juiste IV3 verantwoording. Deze wijziging is het gevolg van aanpassing van budgetten van de OZB inkomsten. Voor het resultaat betekent dit voor 2030 een voordeel van € 1.200.

Herverdeling capaciteitsraming 2026-2030

Met deze wijziging vindt de administratieve verdeling van de interne uren (capaciteitsraming) plaats naar de programma's. Voor 2026

betekent dit voor de programma's: Leven € -399.562, Wonen € -358.982, Werken € 320.405, Besturen € -87.608. Voor 2027 betekent dit voor de programma's: Leven € -218.865, Wonen € -374.461, Werken € 387.755, Besturen € 157.650. Voor 2028 betekent dit voor de programma's: Leven € -142.235, Wonen € -359.335, Werken € 460.632, Besturen € 317.181. Voor 2029 betekent dit voor de programma's: Leven € -69.511, Wonen € -306.657, Werken € 500.341, Besturen € 430.519. Voor 2030 betekent dit voor de programma's: Leven € 473.689, Wonen €

166.089, Werken € 693.065, Besturen € 1.318.568.

Mutaties personeelsbegroting 2026

Aanpassing van de secundaire personeelskosten. Voor 2026 een verlaging van € 26.830, voor 2027 t/m 2030 een verhoging van respectievelijk € 5.566, € 9.970, € 22.718 en € 82.324.

Rente

Oplopende rentelasten door de (meerjarig) verwacht aan te trekken nieuwe leningen gebaseerd op de (meerjarige) fasering van de investeringsuitgaven. De rentelasten nemen toe met € 305.000 in 2026 naar ruim € 1.7 miljoen in het jaar 2029.

Gemeentefonds

B&W nota sociaal domein meicirculaire 2025 gemeentefonds

Op grond van de B&W nota d.d. 12-08-2025 worden de middelen meicirculaire 2025 sociaal domein voor de periode vanaf 2026 ter beschikking gesteld aan het sociaal domein.

Meicirculaire 2025 gemeentefonds

De financiële gevolgen van de meicirculaire 2025 gemeentefondsuitkering. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de RIB over de meicirculaire 2025.

Indexering

ICT Applicaties indexatie Microsoft

Door een hoger indexatiecijfer bij Microsoft dient het budget opgehoogd te worden met € 55.000 per jaar om de kosten te kunnen blijven dekken.

Indexering 438117 bijdrage vanuit GRP

Aanpassing van de indexering van de bijdragen vanuit GRP aan maaien bermen, digitale kaart, vegen straten en plantsoenen naar de index van de GRP.

Indexering begroting 2026 conform index kadernota 2026.

In de kadernota 2026 bijlage 2 uitgangspunten meerjarenbegroting 2025-2029 worden indexpercentages aangegeven waarmee de bedragen van de exploitatie meerjarig worden aangepast.

Kapitaallasten

Investeringen kapitaallasten

Bij het samenstellen van de jaarrekening en het invoeren van het nieuwe financiële pakket zijn nog verschuivingen geweest in de planning van de investeringen en/of het startjaar van de afschrijvingen. Hierdoor is er ook verschuiving in de kapitaallasten. Ook is het de meerjarenbegroting van het grondbedrijf toegevoegd en zijn de meerjarige rentelasten in de kapitaallasten opgenomen.

Investeringen Kapitaallasten - Omslagrente van 1,3% naar 1,4%

Op basis van de huidige cijfers verwachten we vanaf 2026 een aanpassing van de omslagrente van 1,3% naar 1,4%. Meerjarig betekent dit een verhoging van de rente voor de jaren 2026 tot en met 2029 van respectievelijk € 220.981, € 268.709, € 299.766 en € 335.767.

Wettelijke taak

Burgerzaken

Voor de leges en naturalisatiegelden zijn de nieuwe prognoses verwerkt in de meerjaren begroting. Dit levert een voordeel op van € 15.000 in 2026, € 16.000 in 2027, € 15.000 in 2028 en € 13.000 in 2029.

Verkiezingen

De begroting is bijgesteld op basis van de te verwachte verkiezingen die de komende jaren zullen gaan plaatsvinden.

2.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Het uitgangspunt is dat de structurele lasten zijn gedekt door de structurele baten. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten. Hierbij gaat het erom of de aard van een last of baat eenmalig was of jaarlijks terugkerend is. Met de raad is afgesproken dat in zowel de begroting, de eerste bestuursrapportage, de tweede bestuursrapportage en in de jaarrekening afwijkingen worden gerapporteerd.

De notitie incidentele baten en lasten vanuit de BBV is met ingang van 2019 aangescherpt en vraagt om een specifiekere uitwerking dan in het verleden. Tevens is bij onderstaande uitwerking rekening gehouden met de handreiking verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten van de Provincie uit 2021. Hierbij is het uitgangspunt gehanteerd dat de inschattingen in de begroting en de realisatie structureel van aard zijn. Alleen uitzonderingen zoals vermeld in de notitie BBV en de handreiking van de provincie zijn verantwoord als incidenteel.

Onderstaand zijn in overeenstemming met alle planning en control documenten de afwijkingen boven de € 50.000 nader toegelicht. Tevens zijn bedragen onder de € 50.000 opgenomen en toegelicht indien zij betrekking hebben op reservemutaties, dit om de aansluiting op alle reservemutaties te behouden.

Incidentele lasten inclusief toevoegingen reserves (bedragen x € 1.000)					
Prog.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
1	Schoon door de Poort Wansum. Heide en Ysselsteyn	2.681	1.825	0	0
1	Toevoeging AR, Mutsaersstichting	25	25	25	25
1	Brede Spuk sport & bewegen gezondheidsbevordering	422	0	0	0
1	Spuk criminaliteitspreventie	465	232	0	0
2	Landweert, aanleg grondkabel en verkabeling hoogspanning	0	546	546	182
3	Onttrekking AR, Crossroads Limburg	98	98	98	0
4	Investeringsagenda/Regiodeal	276	267	197	0
4	Dataïntegratie SOR	154	0	0	0
4	Implementatie omgevingswet	315	162	56	57
4	Toevoeging BR Frictiegelden boventallig personeel	337	337	337	337
	Totaal incidentele lasten	4.773	3.492	1.259	601
	Mutaties reserves	362	362	362	362
	Incidentele lasten, exclusief mutaties reserves	4.411	3.130	897	239

Incidentele baten inclusief onttrekkingen reserves (bedragen x € 1.000)					
Prog.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
1	Schoon door de Poort Wansum. Heide en Ysselsteyn	2.681	1.825	0	0
1	Mutsaersstichting	25	25	25	25
1	Onttrekking BR huurlasten Brukske	31	31	32	33
1	Brede Spuk sport & bewegen gezondheidsbevordering	422	0	0	0
1	Spuk criminaliteitspreventie	465	232	0	0
2	Onttrekking AR, Landweert stroomvoorziening	0	92	546	182
2	Onttrekking fonds bovenwijken, Landweert stroomvoorziening	0	454	0	0
2	Onttrekking BR Bossen	4	6	8	9
3	Onttrekking AR, Crossroads Limburg	54	54	53	0
3	Onttrekking risicoreserve grondbedrijf	381	391	401	411
4	Onttrekking AR, investeringsagenda/Regiodeal	274	263	194	0
4	Onttrekking BR frictiegelden	500	500	500	500
Div	BR budgetoverhevelingen	754	316	52	73
	Totaal incidentele baten	5.591	4.189	1.811	1.233
	Mutaties reserves	4.679	3.932	1.786	1.208
	Incidentele baten, exclusief mutaties reserves	912	257	25	25

Toelichting incidentele lasten

SddP Wanssum, Heide en Ysselsteyn

'Schoon door de poort' (SddP) heeft als doel dat een dorps- of wijkgemeenschap zelf nadenkt over de toekomst van de centrale ontmoetingsplek en vanuit een gedragen toekomstvisie een plan opstelt en realiseert voor een zelfstandig te exploiteren gemeenschapshuis of wijkcentrum.

Het betreft hier de initiatieven MFC Wanssum, MFC De Schól in Heide en nieuwbouw dorpsaccommodatie Ysselsteyn. De gemeente levert éénmalig in 2026 en 2027 financiële bijdragen voor realisatie van de plannen. Deze bijdragen worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht met een dekking vanuit de algemene reserve.

Toevoeging AR, Mutsaersstichting

Zie de inhoudelijke toelichting hieronder bij 'Baten'.

Brede Spuk sport en bewegen gezondheidsbevordering

Betreft 'brede SPUK' (Regeling specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026). Een SPUK uitkering heeft een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum, vandaar dat deze baten en lasten zijn aangemerkt als incidenteel.

Spuk criminaliteitspreventie

Betreft een Spuk regeling voor de preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit in het kader van Preventie met Gezag. De middelen (totaal € 1.386.000) hebben een tijdelijk karakter en zijn toegekend voor de periode 1 juli 2024 tot 1 juli 2027.

Landweer, aanleg grondkabel en verkabeling hoogspanningsleiding

Voor de realisatie van een grondwal nabij de woonwijk Landweert, i.v.m. reductie geluidsoverlast A73, is verkabeling van de bestaande hoogspanningslijn een vereiste. Het verleggen van de stroomverbinding wordt uitgevoerd door Tennet en de gemeente Venray draagt voor een deel bij middels een investeringsbijdrage. De totale bijdrage (€ 1,82 mio) wordt in delen betaald over de periode 2025 -2029 en wordt deels gedekt uit de bestemmingsreserve bovenwijkse werken (€ 1 mio) en deels uit de algemene reserve (€ 0,82 mio).

Crossroads Limburg 2025-2028

Het stimuleren van de verbinding tussen ondernemers en onderwijs wordt opgepakt binnen het Omgevingsprogramma Economie, met als vertrekpunt "een arbeidsmarkt voor iedereen". Voor de uitvoering is een belangrijke rol weggelegd voor de Triple Helix organisatie 'Crossroads'. Crossroads wordt door de regiogemeenten meerjarig gefinancierd voor de periode 2025-2028. Deze financiering wordt gedekt uit de algemene reserve.

Investeringsagenda/Regiodeal

De lasten betreffen de bijdragen die betrekking hebben op de regiodeal en investeringsagenda. Incidenteel omdat het projectbijdragen betreffen van projecten die niet regulier in onze begroting zijn opgenomen en eindig zijn. De baten betreffen de dekking van de projectbijdragen, zijnde een incidentele reservemutatie ten laste van de algemene reserve.

Data integratie SOR

De huidige data-integratie voorzieningen waarmee o.a. de essentiële gegevens uit de wettelijke basisregistraties (o.a. BRP, BAG, BGT, BOR en BRO, WOZ) beschikbaar worden gesteld t.b.v. de gemeentelijke dienstverlening zijn verouderd en het beheer is ad hoc geregeld. Digitalisering vraagt steeds meer van deze datastromen.

De wettelijke ruimtelijke basisregistraties worden op landelijk niveau gereorganiseerd. Eén integrale objectenregistratie, namelijk: de landelijk Samenhangende Objecten Registratie (SOR). In deze landelijke ontwikkeling moeten we mee en daarmee bereiken we efficiëntie in de mutatieprocessen, kwaliteit van de basisgegevens in samenhang. Dit is randvoorwaardelijk voor de Omgevingswet en andere digitale overheid ontwikkelingen.

Dit project, met een looptijd van 2024 tot en met 2026, is het gevolg van een landelijke reorganisatie en zien wij dientengevolge als incidenteel.

De dekking komt uit de bestemmingsreserve overheveling restant exploitatiebudgetten.

Implementatie Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet, per 1 januari 2024, gaat gepaard met implementatiekosten (implementeren van nieuwe systemen en werkprocessen, herschrijven plannen en dergelijke). Deze kosten zijn van tijdelijke aard, maar lopen ten minste door tot en met 2027. De rijksoverheid biedt tot en met 2025 middelen aan via een decentralisatie-uitkering van het gemeentefonds. Vanaf 2026 is (nog) geen duidelijkheid en worden kosten betaald uit restantbudgetten en de Algemene Reserve.

Toevoeging BR frictiegelden boventallig personeel

In het spanningsveld van een gemeentelijke organisatie zijn personele fricties onvermijdelijk. Dit heeft geleid tot de vaststelling van het 'HR frictiebeleid gemeente Venray'. De toevoegingen zijn gebaseerd op 1% van de formatiesterkte. De onttrekkingen betreffen een schatting van uit te betalen bedragen voor personele fricties.

Toelichting incidentele baten

Onttrekkingen Algemene Reserve

De gemeente heeft een algemene reserve die vrij inzetbaar, als die groter is dan nodig voor de normale functie van opvang van fluctuaties en tegenvallers als onderdeel van het weerstandsvermogen. Het beleid is om incidentele kosten, indien mogelijk, te dekken uit deze reserve.

Mutsaersstichting

In 2023 bleek dat de Mutsaersstichting in financiële problemen verkeerde. De gemeenten in Noord- en Midden Limburg (waaronder dus Venray) hebben, onder voorwaarden, de stichting financieel gesteund. Venray heeft die eenmalige steun (€ 936.000) ten laste van de algemene reserve gebracht. Tegenprestatie van de stichting is om nu jaarlijks een bijdrage van € 25.000 te betalen, die we terug laten vloeien in de algemene reserve.

Onttrekking BR huurlasten Brukske

MFC Brukske is eigendom van Wonen Limburg. De gemeente huurt dit pand om het vervolgens weer onder te verhuren ten behoeve van basisonderwijs, sport, gezondheidszorg en wijkactiviteiten. Een deel van de ontvangen subsidiegelden van Rijk en Provincie (€ 1.500.000) worden vanaf 2015 via deze reserve ingezet ter dekking van een deel van de huurlasten van het MFC Brukske.

Brede Spuk sport en bewegen gezondheidsbevordering

Zie de inhoudelijke toelichting bij de 'Lasten'. Het betreft hier de Rijksbijdrage die verstrekt wordt als een Spuk uitkering.

Spuk criminaliteitspreventie

Zie de inhoudelijke toelichting bij de 'Lasten'. De baten betreft hier de Rijksbijdrage die verstrekt wordt als een Spuk uitkering.

Onttrekking BR bovenwijken, Landweert stroomvoorziening

Zie de inhoudelijke toelichting bij de 'Lasten'. Het betreft hier het deel van de investeringsbijdrage die wordt gedekt uit de bestemmingsreserve bovenwijkse werken.

Onttrekking BR Bossen

Deze egaliseringsreserve is ingesteld om de pieken en dalen in de bedrijfsvoering van het bos- en natuurbeheer op te vangen. De onttrekkingen betreffen het budgettair neutraal maken van het budget bossen.

Onttrekking algemene risicoreserve grondbedrijf

De wijzigingen betreffen de bijstelling van de budgetten van het grondbedrijf, gebaseerd op de stand van zaken bij de jaarrekening 2024 en de planning van het grondbedrijf voor de periode 2026-2029. Wijzigingen met betrekking tot het grondbedrijf zijn per definitief incidenteel.

Onttrekking BR frictiegelden

Zie de inhoudelijke toelichting bij de 'Lasten'.

Onttrekking BR Budgetoverhevelingen

Bij de jaarrekening 2024 is een aantal budgetten overgeheveld naar de bestemmingsreserve overheveling restant exploitatiebudgetten. Daarbij is door de budgethouders middels een planning aangegeven wanneer de uitvoering voor de jaren 2026 t/m 2029 gaat plaatsvinden. Op basis van die planning zijn de onttrekkingen verwerkt in de begroting.

Prog.	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Div.	Best reserve dekking kapitaallasten	841	814	537	519
	Totaal structurele onttrekkingen	841	814	537	519

Toelichting structurele onttrekkingen aan reserves

Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten

Deze structurele onttrekking betreft de dekking van de afschrijvingslasten van investeringen waarbij middels raadsbesluit gekozen is om de bestemmingsreserve in te zetten.

In deze begroting gaat het om 14 investeringen.

2.4 Geprognosticeerde Balans en toelichting

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is in het BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en moet het meerjarig EMU-saldo in de begroting worden opgenomen. In de bijlagen is het overzicht van het EMU-saldo opgenomen. In onderstaande tabel is de geprognosticeerde balans opgenomen met geraamde saldi op 31-12 van elk jaar. De geprognosticeerde balans geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen et cetera.

GEPROGNOSTICEERDE BALANS BEGROTING 2026

Geprognosticeerde balans Bedragen x € 1.000	Jaar- rekening 2024	Begroting				
		2025	2026	2027	2028	2029
ACTIVA						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	5.252	7.098	6.990	6.616	6.290	5.965
Materiële vaste activa	171.014	206.853	253.892	284.619	320.482	339.122
Financiële vaste activa	16.396	14.741	13.650	12.534	11.392	10.449
Totaal vaste activa	192.662	228.693	274.532	303.769	338.165	355.536
Vlottende activa						
Voorraden	6	6	6	6	6	6
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.985	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Liquide middelen	28	100	100	100	100	100
Overlopende activa	10.293	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100
Totaal vlottende activa	31.311	16.206	16.206	16.206	16.206	16.206
Totaal generaal	223.973	244.898	290.738	319.975	354.371	371.742
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Eigen vermogen	88.766	84.513	80.374	76.149	69.154	61.476
Voorzieningen	21.606	22.564	23.137	22.782	23.282	24.137
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	67.690	89.825	129.473	142.989	162.274	172.615
Totaal vaste passiva	178.062	196.902	232.985	241.919	254.711	258.228
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	18.423	19.953	24.832	34.983	45.785	52.712
Overlopende passiva	27.488	28.043	32.922	43.073	53.875	60.802
Totaal vlottende passiva	45.911	47.997	57.754	78.056	99.660	113.514
Totaal generaal	223.973	244.898	290.738	319.975	354.371	371.742

TOELICHTNG OP DE BALANS

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het geraamde verloop van de immateriële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Immateriële vaste activa	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Bedragen x € 1.000						
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek - ontwikkeling	147	98	49	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5.105	7.000	6.941	6.616	6.290	5.965
Totaal immateriële vaste activa	5.252	7.098	6.990	6.616	6.290	5.965

Materiële vaste activa

Het geraamde verloop van de materiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Materiële vaste activa	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Bedragen x € 1.000						
Investerings met een economisch nut:						
Gronden uitgegeven in erfpacht	164	164	9.661	18.185	26.997	36.103
Overige investeringen met een economisch nut	69.274	76.098	98.690	106.364	119.602	124.629
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:						
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	38.088	41.986	41.970	41.304	40.099	38.919
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut						
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	63.487	88.605	103.572	118.766	133.784	139.471
Totaal materiële vaste activa	171.014	206.853	253.892	284.619	320.482	339.122

Financiële vaste activa

Het geraamde verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Financiële vaste activa	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Bedragen x € 1.000						
Kapitaalverstrekkingen aan:						
Deelnemingen	1.545	456	456	456	456	456
Leningen aan:						
Woningbouwcorporaties	4.509	3.947	3.361	2.750	2.113	1.675
Deelnemingen	1.239	1.239	1.239	1.239	1.239	1.239
Overige verbonden partijen	6.945	6.420	5.895	5.370	4.845	4.320
Overige langlopende Leningen u/g						
Overige langlopende Leningen	1.634	2.654	2.674	2.694	2.714	2.734
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	523	24	24	24	24	24
Totaal financiële vaste activa	16.396	14.741	13.650	12.534	11.392	10.449

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het geraamde verloop van het eigen vermogen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x €1.000	Saldo 31-12-2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12-2026	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12-2027	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Saldo 31- 12-2028	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Saldo 31-12-2029
algemene reserve	48.748	7.726	3.185	53.289	1.044	2.383	51.950	184	833	51.300	-5.009	204	46.087
arg algemene risicoreserve grondbedrijf	7.383	0	381	7.002	0	391	6.612	0	401	6.211	0	411	5.800
Algemene reserves	56.131	7.726	3.565	60.291	1.044	2.774	58.561	184	1.234	57.511	-5.009	615	51.887
br bossen (egalisatie)	251	0	4	246	0	6	241	0	7	233	0	9	224
Egalisatiereserves	251	0	4	246	0	6	241	0	7	233	0	9	224
huisvesting primair onderwijs	67	0	0	67	0	0	67	0	0	67	0	0	67
frictiegelden personeel	1.295	337	500	1.132	337	500	970	337	500	807	337	500	645
overheveling restant exploitatiebudget	1.196	0	755	441	0	316	125	0	52	73	0	73	0
accommodatiefonds	615	0	0	615	0	0	615	0	0	615	0	0	615
dekking huurlasten MFC Brukske	1.198	0	31	1.167	0	31	1.135	0	32	1.103	0	33	1.071
garantstel GWV grijs-zwart BV	708	0	0	708	0	0	708	0	0	708	0	0	708
Overige bestemmingsreserves	5.078	337	1.286	4.130	337	847	3.620	337	584	3.373	337	606	3.105
kap last gemeenschapshuis veulen	65	0	3	61	0	3	58	0	3	54	0	3	51
kap last renovatie gemeentehuis	1.703	0	290	1.413	0	290	1.123	0	122	1.000	0	122	878
kap last GOW uitbreiding haven	1.840	0	40	1.800	0	40	1.760	0	40	1.720	0	40	1.680
kap last acc. Museum	204	0	6	198	0	6	191	0	6	185	0	6	179
kap last GOW haven revitalisering	1.028	0	26	1.002	0	26	977	0	26	951	0	26	925
kap last parkeergarage	4.989	0	208	4.781	0	208	4.574	0	208	4.366	0	208	4.159

kap last herinr OR Hulst I	64	0	3	60	0	3	57	0	3	54	0	3	50
kap last openbare ruimte Goumansplein	25	0	1	23	0	1	22	0	1	20	0	1	19
kap l. renovatie onderwijshuisvesting	232	0	13	219	0	13	207	0	13	194	0	13	181
kap Henseniuspl 7/Gouden Leeuw 10	293	0	7	285	0	7	278	0	7	271	0	7	264
dekking kap lasten wegen	961	0	26	935	0	26	910	0	26	884	0	26	858
kap.ln. voorr.pr.binnenring	158	0	9	148	0	9	139	0	9	130	0	9	121
kap.ln. rtnd. n-sng-st josef-overl.wg	424	0	22	402	0	22	380	0	22	357	0	22	335
kap.last Gouden Leeuwplein	228	0	9	218	0	9	209	0	9	200	0	9	190
Bestemmingsreserves. Dek. Kapitaallasten	12.214	0	665	11.549	0	665	10.883	0	497	10.386	0	497	9.889
bovenwijkse werken brg	557	0	0	557	0	454	103	0	0	103	0	0	103
kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikk.brg	1.887	0	0	1.887	0	0	1.887	0	0	1.887	0	0	1.887
ontwikkelfabriek Greenport Venlo brg	696	0	0	696	0	0	696	0	0	696	0	0	696
Reserves grondbedrijf	3.139	0	0	3.139	0	454	2.685	0	0	2.685	0	0	2.685
Totaal	76.812	8.063	5.520	79.355	1.381	4.746	75.990	521	2.323	74.188	-4.672	1.727	67.789

Voorzieningen

Het geraamde verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 31-12-2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12-2026	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12-2027	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Saldo 31- 12-2028	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Saldo 31-12-2029
Bedragen x €1.000													
alg. pensioenwet politieke ambtsdr.	7.329	394	247	7.476	394	247	7.624	394	247	7.771	394	247	7.919
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	7.329	394	247	7.476	394	247	7.624	394	247	7.771	394	247	7.919
onderhoud primair onderwijs	0	0	0	0	0	25	-25	0	0	-25	0	0	-25
onderhoud gemeentehuis	141	398	258	280	410	598	92	422	317	196	434	343	288
accommodatiebeheersysteem	1.252	235	318	1.168	242	269	1.141	249	580	810	256	272	795
egalisatie riolering	9.742	690	105	10.327	688	133	10.882	705	116	11.471	754	125	12.100
onderhoud wegen	681	576	736	521	612	750	384	650	764	270	690	778	182
onderhoud haven	665	100	27	738	102	676	164	104	14	254	106	31	329
egalisatie afvalstoffenheffing	717	-217	-91	591	-105	-98	584	-105	-98	577	16	23	570
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	13.198	1.781	1.352	13.626	1.948	2.353	13.221	2.025	1.693	13.553	2.257	1.572	14.238
huurrechten begraafplaats	398	60	38	420	60	38	442	60	38	464	60	38	486
Verlofsparen	837	0	0	837	0	0	837	0	0	837	0	0	837
vz regeling vervroegde uittreding (RVU)	24	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendig	1.260	60	62	1.258	60	38	1.280	60	38	1.302	60	38	1.323
vzg bouwrijp maken complexen	776	0	0	776	0	120	656	0	0	656	0	0	656
Voorzieningen grondbedrijf	776	0	0	776	0	120	656	0	0	656	0	0	656
Totaal	22.564	2.235	1.662	23.137	2.402	2.758	22.782	2.479	1.979	23.282	2.712	1.857	24.137

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Het geraamde verloop van de geldleningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

BEDRAG LENING	LAATSTE AFL.IN	RENTE- PERC.	LINEAIR OF ANNUITAIR	RESTANT 31-12-2026	RESTANT 31-12-2027	RESTANT 31-12-2028	RESTANT 31-12-2029
5.000.000	2027	4,850%	lin	200.000			
5.000.000	2028	4,475%	lin	400.000	200.000		
5.000.000	2028	4,720%	lin	400.000	200.000		
5.000.000	2029	4,020%	lin	600.000	400.000	200.000	-
27.459.341	2041	5,450%	lin	11.376.006	10.591.453	9.806.900	9.022.347
11.000.000	2027	4,525%	lin	550.000	-		
15.000.000	2033	4,930%	lin	4.200.000	3.600.000	3.000.000	2.400.000
7.000.000	2020	2,810%	lin	-	-	-	-
6.000.000	2035	3,880%	lin	2.160.000	1.920.000	1.680.000	1.440.000
4.912.500	2027	3,640%	lin	327.500	-		
5.275.000	2037	2,550%	lin	2.321.000	2.110.000	1.899.000	1.688.000
10.200.000	2052	4,100%	lin	6.630.000	6.375.000	6.120.000	5.865.000
5.250.000	2035	1,410%	lin	3.937.500	3.500.000	3.062.500	2.625.000
10.000.000	2046	0,450%	lin	8.000.000	7.600.000	7.200.000	6.800.000
12.500.000	2049	3,050%	lin	11.500.000	11.000.000	10.500.000	10.000.000
	2053	3,000%	lin	73.510.136	92.741.733	116.692.674	131.099.674
Totaal langlopende leningen				126.112.142	140.238.185	160.161.073	170.940.021
Woningbouwleningen							
3.072.151	2030	4,44%	ann	663.039	507.919	345.912	176.712
2.596.392	2030	4,44%	ann	560.359	429.262	292.344	149.346
1.283.788	2036	1,75%	ann	543.400	493.203	442.128	390.159
3.830.608	2028	4,565%	ann	423.157,98	216.300,71		
2.254.380	2039	4,65%	ann	1.171.369	1.103.753	1.032.992	958.941
Totaal woningbouwleningen				3.361.325	2.750.438	2.113.376	1.675.159
Totaal - algemeen				129.473.467	142.988.623	162.274.449	172.615.179

2.5 Financiële uitgangspunten

Inleiding

In de kadernota 2026 zijn de kaders neergezet voor de komende jaren. Hiermee zijn de financiële en inhoudelijke uitgangspunten richtinggevend voor deze begroting.

Inflatiepercentages

De inflatiepercentages zijn zoals in de kadernota 2026 vermeld en gebaseerd op de maartramingen 2025 (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB). Voor het jaar 2026 een percentage van 2,1%, voor de jaren 2027 en 2028 2,2% en voor 2029 2,3%. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de kadernota 2026.

Belastingen

Voor diverse belastingen worden andere percentages toegepast deze zijn nader toegelicht in paragraaf A. Lokale heffingen.

Renteomslag

Het renteomslagpercentage voor het intern doorrekenen van rente aan investeringen dient, op basis van het BBV, op een voorgeschreven wijze te worden berekend. Het renteomslagpercentage wordt berekend door bij de jaarlijkse begroting de verwachte rentelasten te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,50% worden afgerond. Het renteomslagpercentage in deze begroting 2026 is 1,4%.

Vanaf de begroting 2025 is op grond van het BBV voor grondexploitaties eenzelfde renteomslagpercentage van toepassing als hierboven beschreven. Vanaf de begroting 2022 wordt geen vergoeding meer berekend voor de inzet van eigen financieringsmiddelen in de exploitatie.

Uitgangspunten voor de bepaling van de renteomslag zijn gebaseerd op het BBV en zijn onder andere:

- Geplande (vervangings-) investeringen (o.a. MUIP) zullen naar verwachting voor een deel gefinancierd worden door het aantrekken van lang- en kortlopende leningen en door de inzet van eigen middelen;
- Voor de investeringen van de renovatie van het gemeentehuis, de uitgeleende woningbouwleningen en de lening u/g aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is projectfinanciering aangetrokken en zijn op grond van het BBV uitgezonderd van de renteomslagberekening.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.

MUIP 2026 - 2029

Extra middelen voor bestaand beleid en uitvoering van wettelijke verplichtingen zijn bij de kadernota 2026 ingebracht via het MUIP (Meerjaren Uitgaven- en Investeringsplan). Door vaststelling van de kadernota 2026 zijn de MUIP voorstellen richtinggevend toegewezen.

De financiële gevolgen van het MUIP zijn:

Leven	Investing		Exploitatielasten			
Bedragen x € 1.000	2026	2027 - 2029	2026	2027	2028	2029
Programma 01 Leven (Projecten)	1.004	4.900	0	0	0	0
Programma 1 Leven	0	0	2.168	2.198	394	357
Programma 2 Wonen	0	0	0	12	12	12
Programma 3 Werken	0	0	248	230	235	240
Programma 4 Besturen	0	0	167	172	177	182
Totalen	1.004	4.900	2.582	2.611	818	792
+/- zijn lasten; +/- zijn baten						

Algemene uitkering en Gemeentefonds

De groei van het gemeentefonds is vanaf 2024 gekoppeld aan de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

De ramingen voor het gemeentefonds in deze begroting zijn gebaseerd op de meicirculaire 2025. De basis voor de meicirculaire 2025 ligt in de Voorjaarsnota 2025 van het rijk.

De septembercirculaire 2025 is op het moment van versturen van deze begroting nog niet ontvangen. Zodra de informatie uit de circulaire is doorgenomen en financieel vertaald, zullen we u met een raadsinformatiebrief op de hoogte stellen van de hierin opgenomen ontwikkelingen.

2.6 Bijlage bij de begroting

Bijlage 1. BBV Indicatoren

Programma 1

Deelprogramma 1.1 Indicatoren jeugdhulp

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met jeugdbescherming	2024	1,2	1,0	1,0	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen.
Jongeren met jeugdhulp	2024	12,7	13,9	13,7	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	2024	0,4	0,3	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	% jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Indicatoren WMO

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	2024	630	637	650	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.

Indicatoren Participatie

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Jeugdwerkloosheid (achterstand onder jeugd)	2023	2	1	2	CBS Jeugd	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)
Kinderen in armoede (achterstand onder jeugd)	2023	5	4	6	CBS Jeugd	% kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Lopende re-integratievoorzieningen	2024	42,7	207,1	203,1	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Personen met een bijstandsuitkeringen	2024	282,6	232,1	343,6	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen.

* het lage aantal re-integratievoorzieningen is te verklaren doordat wij in het verleden de keuze hebben gemaakt dit onderdeel te laten uitvoeren door onze coaches waardoor minder inkoop van voorzieningen nodig is.

Indicatoren Onderwijs

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Absoluut verzuim *	2023	13,4	6	6,3	DUO/Ingrado	Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht.
Relatief verzuim **	2023	27,58	23,38	27,2	DUO/Ingrado	Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatieplichtige jongere ongeoorloofd afwezig is.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie totaal (VO+MBO)	2024	2,0	2,0	2,3	DUO/Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Indicatoren Sport

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Niet-sporters	2024	43,0	44,7	42,5	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Programma 2

Deelprogramma 2.1

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Nieuw gebouwde woningen	2023	3,9	8,4	9,1	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Deelprogramma 2.2

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Omvang huishoudelijke restafval (fijn)	2023	46	119	150	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Deelprogramma 2.3

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Jongeren met delict voor de rechter	2023	1	1	1	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Misdrijven - Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2024	0,7	1,1	1,2	CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	2024	5,1	3,1	4,3	CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Misdrijven - Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	2024	5,1	4,1	5,7	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Verwijzingen Halt	2024	7	9	9	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Misdrijven - Winkeldiefstallen	2024	2,1	1,3	2,2	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Deelprogramma 2.4

Er zijn geen BBV indicatoren voor deelprogramma 2.4.

Deelprogramma 2.5

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	2022	32,8	Geen data	41,3	Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa

Programma 3

Deelprogramma 3.2

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Banen	2023	915,1	738,4	836,6	LISA	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Demografische druk	2025	73,7	80,1	70,7	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Funcatiemengingsindex FMI	2023	56,7	50,6	54,2	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research	De funcatiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Netto arbeidsparticipatie	2024	73,3	73,5	73,2	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Vestigingen (van bedrijven)	2023	166,2	174,2	181,8	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Programma 4

Deelprogramma 4.2

Indicator (BBV)	Periode	Venray	Bron	Beschrijving
Formatie	2026	9,07	Tabel formatieomvang paragraaf E	Aantal fte per 1.000 inwoners (vaste en tijdelijke formatie, excl. Bovenformatieven)
Bezetting	2026	9,37	Eigen administratie	Aantal werkzame fte per 1.000 inwoners werkzame fte op 1-1-2025
Apparaatskosten	2026	€ 1.037	Eigen begroting	Kosten van personeel, organisatie, huisvesting, materieel, ICT, etc. per 1.000 inwoners
Externe Inhuur	2026	2,0%	Eigen begroting	Kosten van geraamde inhuur van externen als % van de totale loonsom + kosten inhuur externen
Overhead	2026	13,1%	Eigen begroting	Totale overheadkosten (cfm. Definitie van 'Vensters voor bedrijfsvoering' als % van de totale lasten

Deelprogramma 4.3

Indicator (BBV)	Periode	Venray	25.000-50.000	Nederland	Bron	Beschrijving
Gemiddelde WOZ-waarde woningen	2024	328	376	379	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	2025	911	957	957	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2025	1012	1046	1050	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten

Bijlage 2. Totaaloverzicht MUIP

Programma 1 Leven

Leven	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
Omgeving	Bibliotheek onderdelen jeugd en educatie					183.217	206.762	231.293	256.847
Omgeving	Dorpsaccommodatie Ysselsteyn	-666.500	-666.833			1.825.616	1.825.000		
Omgeving	IHP actualisatie volgende termijn							40.000	40.000
Omgeving	IHP Coninxhof	1.087.830	2.719.575	-4.703.712	543.915	40.000			
Omgeving	IHP De Bongerd		876.800	3.507.200					
Omgeving	IHP Eigenwijs haalbaarheidsonderzoek								30.000
Omgeving	IHP Kruudwis			-5.541.965	4.849.219		75.000		
Omgeving	IHP Kruudwis noodlokalen					89.162	91.124	93.128	
Omgeving	IHP Peddepoel				548.900				
Omgeving	IHP Peddepoel haalbaarheidsonderzoek							30.000	
Omgeving	IHP Sint Anna	487.900	3.903.200	487.900					
Omgeving	IHP Sint Anna haalbaarheidsonderzoek					30.000			
Omgeving	IHP Sint Oda haalbaarheidsonderzoek								30.000
Omgeving	IHP Wijnberg		-4.494.328	1.595.320					
Omgeving	JKC Talententuin ivm netcongestie		430.000						
Omgeving	WMO hulpmiddel in bruikleen	95.000	95.000	95.000	555.000				
Omgeving	WMO woonvoorzieningen				100.000				
Totalen		1.004.230	2.863.414	-4.560.257	6.597.034	2.167.995	2.197.886	394.421	356.847

Leven	Naam	Omschrijving
Omgeving	Bibliotheek onderdelen jeugd en educatie	Voor het bibliotheekwerk en met name voor het onderdeel jeugd en educatie is het nodig om middelen beschikbaar te stellen, zodat kinderen vanaf 0 jaar plezier hebben in lezen en daardoor een rijkere woordenschat en een sterker leesbegrip ontwikkelen. Voor 2026 betekent dit € 183.217 oplopend tot € 256.847 in 2029.
Omgeving	Dorpsaccommodatie Ysselsteyn	Het aangepaste projectplan voor realisatie van de dorpsaccommodatie Ysselsteyn wordt opnieuw voorgelegd aan de beoordelingscommissie. Na een definitieve beoordeling wordt een voldragen plan ter beoordeling naar het college gestuurd. De initiatiefnemers laten in het projectplan een verhoogde investeringsopzet zien t.o.v. een eerder ingediend projectplan. Dit heeft te maken met de nieuwbouw van het dorps huis, indexering bouwkosten, invulling van PM-posten (pro memori) en architect- en legeskosten. De hogere investeringsopzet leidt er toe dat er een hogere bijdrage van de gemeente wordt gevraagd. Er was € 1.333.333 gereserveerd binnen het raamkrediet Schoon door de poort, waarvan reeds € 33.333 is opgenomen voor de projectopdracht (nadere onderzoeken). De geactualiseerde gevraagde bijdrage van de gemeente bedraagt € 3.650.616. Het betreft dus een verhoging van € 2.350.616 t.o.v. de reeds in de begroting opgenomen bijdrage. In het ondernemingsplan is voorzien dat het gebouw in eigendom overgaat naar de stichting, en zij daarmee zelfstandig het onderhoud en beheer op zich gaat nemen. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de wens van de gemeenschap van Ysselsteyn om het breed

		gedragen Schoon door de Poort-initiatief te realiseren.
Omgeving	IHP actualisatie volgende termijn	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Daarvoor dient het IHP elke 4 jaar te worden geactualiseerd. De actualisatie om te komen tot het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2029-2033 bestaat uit een gebouwenscan, leerlingenprognose en rapportage. De kosten hiervoor bedragen € 40.000 in 2028 en 2029.
Omgeving	IHP Coninxhof	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar clustering. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt uitvoering gegeven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) waarbij Coninxhof in de eerste termijn is opgenomen. Het IHP 2025 is in deze wijziging gecorrigeerd, mutatie is zichtbaar in 2028. Voor 2026 betekent dit € 40.000 kosten haalbaarheidsonderzoek, voor 2027 € 14.142 aan kapitaallasten, voor 2028 € 49.496 aan kapitaallasten en in 2029 is de correctie van de kapitaallasten zichtbaar - € 146.420.
Omgeving	IHP De Bongerd	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Uitvoering geven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) waarbij De Bongerd in de eerste termijn is opgenomen. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten) bedragen voor 2028 € 11.398 en voor 2029 € 166.592.
Omgeving	IHP Eigenwijs haalbaarheidsonderzoek	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de keuze van renovatie of nieuwbouw. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt uitvoering gegeven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) in de tweede termijn. De kosten hiervoor zijn € 30.000 in 2029.
Omgeving	IHP Kruudwis	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar clustering. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt uitvoering gegeven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) waarbij de Kruudwis in de eerste termijn is opgenomen. Het IHP 2025 is in deze wijziging gecorrigeerd, mutatie is zichtbaar in 2028. Voor 2027 betekent dit € 75.000 kosten haalbaarheidsonderzoek en in 2029 is de correctie van de kapitaallasten zichtbaar - € 155.175.
Omgeving	IHP Kruudwis noodlokalen	Op dit moment staan er noodlokalen bij basisschool De Kruudwis, omdat deze school in het huidige gebouw te weinig ruimte heeft. De leerlingenaantallen zijn niet genoeg afgenomen om de noodlokalen te verwijderen. In het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar clustering. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek worden plannen concreet uitgewerkt. In de tussentijd moet de gemeente de school blijven faciliteren in voldoende en adequate huisvesting. Dit betekent dat de huidige noodlokalen van De Kruudwis ook in 2026, 2027 en 2028 bekostigd moeten worden. De kosten hiervoor bedragen in 2026 € 89.162, in 2027 € 91.124 en voor 2028 € 93.128.
Omgeving	IHP Peddepoel	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Uitvoering geven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) waarbij De Peddepoel in de tweede termijn is opgenomen. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten) bedragen voor 2030 € 7.136.
Omgeving	IHP Peddepoel haalbaarheidsonderzoek	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de keuze van renovatie of nieuwbouw. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt uitvoering gegeven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) in de tweede termijn. De kosten hiervoor zijn € 30.000 in 2028.

Omgeving	IHP Sint Anna	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Uitvoering geven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) waarbij Sint Anna in de eerste termijn is opgenomen. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten) bedragen voor 2027 € 6.343, 2028 € 57.084 en voor 2029 € 185.402.
Omgeving	IHP Sint Anna haalbaarheidsonderzoek	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de keuze van renovatie of nieuwbouw. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt uitvoering gegeven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) in de eerste termijn. De kosten hiervoor zijn € 30.000 in 2026.
Omgeving	IHP Sint Oda haalbaarheidsonderzoek	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de keuze van renovatie of nieuwbouw. Op basis van de uitkomsten hiervan wordt uitvoering gegeven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan (IHP) in de tweede termijn. De kosten hiervoor zijn € 30.000 in 2029.
Omgeving	IHP Wijnberg	De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht m.b.t. onderwijshuisvesting primair onderwijs. Uitvoering geven aan het nog vast te stellen geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan waarbij de Wijnberg in de eerste termijn is opgenomen. Het IHP 2025 is in deze wijziging gecorrigeerd, mutatie is zichtbaar in 2027. In 2028 en 2029 is de correctie van de kapitaallasten zichtbaar - € 117.144 voor 2028 en - € 46.551 voor 2029.
Omgeving	JKC Talententuin ivm netcongestie	Het project nieuwbouw JKC Talententuin (onderwijshuisvesting) heeft te maken met de problematiek rondom de netcongestie. Momenteel is het niet mogelijk de benodigde zware aansluiting van het nutsbedrijf te verkrijgen. De aansluiting kan wel worden verkregen, maar tegen een lagere aansluitcapaciteit. Dat veroorzaakt problematiek rondom het voldoen aan de eisen rondom Frisse scholen, BENG en de aanwezige zonnepanelen. Daarom is maatwerk op de werktuigkundige installaties vereist om het gebouw straks in gebruik te kunnen nemen. Dit maatwerk bestaat uit enerzijds aan het doen van tijdelijke concessies op het gebied van comfort en bepaalde thema's uit het Frisse scholen programma (hoger CO2-percentage, beperking recirculatie en verlaging, c.q. beperkte verhoging van de minimale of maximale ruimtetemperatuur) en anderzijds aan aanpassingen aan de installaties. Door de concessies is het mogelijk om vermogen te reduceren of energie te besparen. Met het accusysteem is het mogelijk om continu, de door het nutsbedrijf beschikbaar gesteld vermogen, af te nemen en deze aan het gebouw te leveren wanneer nodig. Uiteindelijk leiden alle maatregelen er gezamenlijk toe dat het gebouw verantwoord in gebruik kan worden genomen. De aanpassingen aan de installaties (o.a. toepassing accupakket) vergen extra middelen. Deze middelen ten behoeve van dit maatwerk zijn niet voorzien in de bekostiging die het schoolbestuur standaard ontvangt voor realisatie van nieuwbouw onderwijshuisvesting. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten) bedragen voor 2028 € 16.340 en voor 2029 € 16.200.
Omgeving	WMO hulpmiddel in bruikleen	De gemeente is via de Wet maatschappelijke ondersteuning er verantwoordelijk voor dat mensen zich in huis en daarbuiten goed kunnen verplaatsen. Met als doel om langer thuis wonen en participeren in de samenleving mogelijk te maken. Een hulpmiddel kan hiervoor soms noodzakelijk zijn. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten) bedragen voor 2027 € 14.806, 2028 € 29.437 en voor 2029 € 43.350.
Omgeving	WMO woonvoorzieningen	Gemeenten moeten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) geven we ondersteuning thuis. Het plaatsen van een woonuit draagt er aan bij dat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen. Opname in een dure intramurale voorziening wordt voorkomen. Ook kan hiermee een dure woningaanpassing worden voorkomen. De jaarlijkse kosten (kapitaallasten) bedragen voor 2030 € 11.300.

Programma 2 Wonen

Wonen	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
Woonomgeving	Overdekte fietsenstalling toezicht en beheer						11.600	11.855	12.116
Totalen							11.600	11.855	12.116

Wonen	Naam	Omschrijving
Woonomgeving	Overdekte fietsenstalling toezicht en beheer	Het proefjaar met toezicht eindigt op 30 juni 2025. Via een separaat raadsvoorstel is de raad gevraagd haar wensen aan te geven hoe het college per 1 juli het toezicht en beheer dient in te richten. De benodigde middelen voor (kosten van) toezicht en beheer 2026 worden door ons via deze Kadernota 2026 aan u voorgelegd. Het is goed om daarbij nu al het volgende aan te geven: - als college onderzoeken wij de mogelijkheid om het toezicht en dagelijks beheer van de fietsenstalling per 1 januari 2026 te integreren in het volgende vierjarig beheercontract voor de Centrumgarage. De kosten die ten laste komen voor de jaarschijven 2027 t/m 2029 worden vervolgens via dat onderzoek duidelijk; - daarnaast volgt in de loop van 2026 een voorstel voor de actualisatie van het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) voor gemeentelijke accommodaties buiten het gemeentehuis (de zogenaamde Voorziening Accommodatiebeheersysteem). Daarin brengen we vanaf 2027 de gebouwelijke beheer- en exploitatiekosten van de fietsenstalling onder.

Programma 3 Werken

Werken	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
Mobiliteit en infrastructuur	Overdekte fietsenstalling toezicht en beheer					172.700	153.300	156.673	160.119
Mobiliteit en infrastructuur	Programma Mobiliteit					75.000	76.650	78.336	80.059
Totalen						247.700	229.950	235.009	240.178

Werken	Naam	Omschrijving
Mobiliteit en infrastructuur	Overdekte fietsenstalling toezicht en beheer	Het proefjaar met toezicht eindigt op 30 juni 2025. Via een separaat raadsvoorstel is de raad gevraagd haar wensen aan te geven hoe het college per 1 juli het toezicht en beheer dient in te richten. De benodigde middelen voor (kosten van) toezicht en beheer 2026 worden door ons via deze Kadernota 2026 aan u voorgelegd. Het is goed om daarbij nu al het volgende aan te geven: - als college onderzoeken wij de mogelijkheid om het toezicht en dagelijks beheer van de fietsenstalling per 1 januari 2026 te integreren in het volgende vierjarig beheercontract voor de Centrumgarage. De kosten die ten laste komen voor de jaarschijven 2027 t/m 2029 worden vervolgens via dat onderzoek duidelijk; - daarnaast volgt in de loop van 2026 een voorstel voor de actualisatie van het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) voor gemeentelijke accommodaties buiten het gemeentehuis (de zogenaamde Voorziening Accommodatiebeheersysteem). Daarin brengen we vanaf 2027 de gebouwelijke beheer- en exploitatiekosten van de fietsenstalling onder.
Mobiliteit en infrastructuur	Programma Mobiliteit	De Omgevingsvisie van Venray is in november 2021 vastgesteld en in december 2023 geactualiseerd. Het nieuwe mobiliteitsbeleid leggen we vast in het Programma Mobiliteit 2025-2030. Het programma is een vrijwillig programma en een (deel) uitwerking van de Omgevingsvisie. Het collegeprogramma is als uitgangspunt genomen voor het opstellen van het Programma mobiliteit, net als andere relevante landelijke en regionale kaders. Om hier goed sturing aan te geven is een jaarlijks budget nodig om de beschreven uitgangspunten daadwerkelijk vorm te geven. Vanaf 2026 wordt hiervoor € 75.000 structureel ten laste van het begrotingsresultaat gebracht.

Programma 4 Besturen

Besturen	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
Dienstverlening en bedrijfsvoering	Uitvoeringsbudget Arbo-visie					166.800	171.852	177.071	182.462
Totalen						166.800	171.852	177.071	182.462

Besturen	Naam	Omschrijving
Dienstverlening en bedrijfsvoering	Uitvoeringsbudget Arbo-visie	Goede arbeidsomstandigheden voor onze medewerkers zijn belangrijk. De wettelijke verplichtingen zijn geregeld in de Arbowet en vertaald in een Arbo-visie en uitvoeringsplan. Hiermee wordt een inhaalslag gemaakt van achterstallige taken en structurele uitvoering geven aan de Arbowet geborgd. Daarvoor wordt budget aangevraagd t.b.v. formatie en uitvoeringsmiddelen. Denk daarbij aan budget voor bijvoorbeeld de thuiswerkregeling, integriteit en faciliteren vaccinaties benodigd uit hoofde van specifieke functies. Vanaf 2026 wordt hiervoor € 166.800 structureel ten laste van het begrotingsresultaat gebracht.

Totaaloverzicht per programma

Programma	Omschrijving	Investering				Exploitatielasten			
Bedragen x € 1		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
CP01	Leven					2.167.995	2.197.886	394.421	356.847
CP02	Wonen						11.600	11.855	12.116
CP03	Werken					247.700	229.950	235.009	240.178
CP04	Besturen					166.800	171.852	177.071	182.462
TCP01	Leven (Projecten)	1.004.230	2.863.414	-4.560.257	6.597.034				
Totalen		1.004.230	2.863.414	-4.560.257	6.597.034	2.582.495	2.611.288	818.356	791.603
	Mutaties reserves					-1.825.616	-1.825.000		
Totalen		1.004.230	2.863.414	-4.560.257	6.597.034	756.879	786.288	818.356	791.603

Bijlage 3. Taakvelden per programma

De baten en lasten van de gemeente Venray zijn opgenomen in kostenplaatsen die verdeeld zijn naar programma's en onderliggende deelprogramma's. De BBV schrijft voor dat deze baten en lasten ook verdeeld moeten worden naar taakvelden. Taakvelden zijn eenheden waarin de kerntaken van de gemeente zijn onderverdeeld. De taakvelden zijn voorgeschreven bij de ministeriële regeling en zijn voor elke gemeente gelijk. De kostenplaatsen zijn op basis van de kerntaken waar deze bij horen ook gekoppeld aan de voorgeschreven taakvelden en zijn in onderstaande tabel per programma opgenomen.

Bedragen x € 1.000,-	Lasten				Baten				Saldo			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
Programma 1 Leven	103.282	104.598	105.344	108.062	34.626	34.156	33.615	33.375	-68.656	-70.442	-71.729	-74.687
0-7 ALG.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	0	0	0	10.445	10.136	9.667	9.436	10.445	10.136	9.667	9.436
4-1 Openbaar basisonderwijs	2.760	2.960	3.342	3.692	66	143	143	143	-2.695	-2.817	-3.199	-3.549
4-2 Onderwijshuisvesting	337	271	279	288	0	0	0	0	-337	-271	-279	-288
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.470	3.446	3.400	3.468	1.725	1.645	1.542	1.557	-1.745	-1.801	-1.858	-1.911
5-1 Sportbeleid en activering	1.216	868	897	926	273	236	236	236	-943	-632	-661	-691
5-2 Sportaccommodaties	2.674	2.746	2.757	2.787	200	205	209	213	-2.473	-2.542	-2.548	-2.573
5-3 Cult.presentatie, -productie en -partic.	2.756	2.848	2.940	3.035	287	293	300	306	-2.469	-2.555	-2.640	-2.729
5-4 Musea	292	297	308	320	39	40	41	42	-253	-257	-268	-278
5-5 Cultureel erfgoed	66	67	69	70	0	0	0	0	-66	-67	-69	-70
5-6 Media	1.353	1.289	1.343	1.399	71	73	74	76	-1.282	-1.216	-1.269	-1.324
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.432	8.537	6.864	7.016	1.359	1.242	1.243	1.197	-7.072	-7.295	-5.622	-5.820
6-21 Toegang en 1elijnsvoorz. WMO	289	301	313	325	0	0	0	0	-289	-301	-313	-325
6-22 Toegang en 1elijnsvoorz. Jeugd	116	121	126	131	0	0	0	0	-116	-121	-126	-131
6-23 Toegang en 1elijnsvoorz. Integraal	110	113	116	120	5	5	5	5	-105	-108	-111	-115
6-3 Inkomensregelingen	22.130	22.479	22.783	23.089	15.965	15.965	15.955	15.938	-6.165	-6.514	-6.828	-7.151
6-4 WSW en beschut werk	11.381	11.058	10.568	10.334	164	169	174	179	-11.217	-10.889	-10.394	-10.155
6-5 Arbeidsparticipatie	1.442	1.497	1.510	1.563	0	0	0	0	-1.442	-1.497	-1.510	-1.563
6-60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	2.632	2.712	2.823	2.951	526	754	772	791	-2.106	-1.958	-2.052	-2.160
6-711 Huishoudelijke hulp (WMO)	6.302	6.570	6.848	7.139	0	0	0	0	-6.302	-6.570	-6.848	-7.139
6-712 Begeleiding (WMO)	132	137	143	149	0	0	0	0	-132	-137	-143	-149
6-713 Dagbesteding (WMO)	2	2	2	2	0	0	0	0	-2	-2	-2	-2
6-714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	3.960	4.128	4.303	4.486	0	0	0	0	-3.960	-4.128	-4.303	-4.486
6-751 Jeugdhulp ambulant lokaal	12.304	12.824	13.322	13.888	0	0	0	0	-12.304	-12.824	-13.322	-13.888
6-761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	2.433	2.536	2.644	2.756	0	0	0	0	-2.433	-2.536	-2.644	-2.756

6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.524	2.631	2.743	2.859	0	0	0	0	-2.524	-2.631	-2.743	-2.859
6-763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	401	418	436	454	0	0	0	0	-401	-418	-436	-454
6-791 PGB WMO	321	328	335	343	95	95	95	95	-226	-233	-240	-248
6-792 PGB Jeugd	204	212	221	231	0	0	0	0	-204	-212	-221	-231
6-811 Beschermd wonen (WMO)	2.963	2.693	3.071	3.087	2.983	2.983	2.983	2.983	20	290	-88	-104
6-821 Jeugdbescherming	1.551	1.617	1.685	1.757	0	0	0	0	-1.551	-1.617	-1.685	-1.757
6-822 Jeugdreclassering	110	115	120	125	0	0	0	0	-110	-115	-120	-125
6-91 Coördinatie en beleid WMO	1.905	2.022	2.123	2.209	0	0	0	0	-1.905	-2.022	-2.123	-2.209
6-92 Coördinatie en beleid Jeugd	2.187	2.318	2.422	2.521	169	173	177	177	-2.018	-2.145	-2.245	-2.344
7-1 Volksgezondheid	4.528	4.437	4.488	4.542	253	0	0	0	-4.275	-4.437	-4.488	-4.542
Programma 2 Wonen	24.837	25.502	25.974	26.310	10.056	9.954	9.930	10.087	-14.781	-15.548	-16.043	-16.223
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	3.727	3.740	3.747	3.755	161	165	169	172	-3.566	-3.575	-3.579	-3.583
1-2 Openbare orde en veiligheid	1.788	1.832	1.868	1.942	29	30	30	31	-1.759	-1.803	-1.837	-1.911
2-1 Verkeer en vervoer	957	986	1.013	1.042	0	0	0	0	-957	-986	-1.013	-1.042
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	66	69	71	74	114	115	116	118	48	46	45	44
3-4 Economische promotie	406	415	424	434	185	187	189	193	-221	-228	-236	-241
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.282	4.328	4.492	4.625	219	222	226	229	-4.063	-4.105	-4.267	-4.396
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	498	266	35	35	465	232	0	0	-33	-34	-35	-35
7-3 Afval	5.374	5.386	5.529	5.621	6.915	7.030	7.226	7.371	1.541	1.644	1.696	1.750
7-4 Milieubeheer	3.265	3.881	4.051	3.858	54	54	54	55	-3.211	-3.827	-3.996	-3.804
8-1 Ruimte en leefomgeving	2.793	2.865	2.965	3.106	359	367	372	372	-2.435	-2.498	-2.593	-2.734
8-3 Wonen en bouwen	1.680	1.735	1.778	1.818	1.553	1.552	1.549	1.547	-126	-183	-229	-271
Programma 3 Werken	19.066	20.788	22.196	23.747	6.754	6.872	6.956	7.068	-12.312	-13.916	-15.240	-16.679
0-63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	536	536	536	536	536	536	536	536
2-1 Verkeer en vervoer	9.850	11.065	12.265	13.521	418	413	419	424	-9.431	-10.652	-11.846	-13.096
2-2 Parkeren	1.305	1.312	1.334	1.361	110	113	115	118	-1.195	-1.199	-1.218	-1.243

2-3 Recreative havens	3	3	3	3	25	25	25	25	22	22	22	22
2-4 Economische havens en waterwegen	356	348	368	394	235	240	245	249	-121	-108	-124	-144
2-5 Openbaar vervoer	57	57	7	7	0	0	0	0	-57	-57	-7	-7
3-1 Economische ontwikkeling	594	617	635	558	0	0	0	0	-594	-617	-635	-558
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.627	1.851	1.884	1.966	0	0	0	0	-1.627	-1.851	-1.884	-1.966
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	387	404	368	379	112	112	112	113	-275	-292	-255	-267
3-4 Economische promotie	481	497	516	532	52	52	52	52	-429	-445	-464	-480
7-2 Riolering	4.254	4.322	4.373	4.446	5.266	5.381	5.453	5.551	1.012	1.059	1.079	1.105
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	152	312	444	580	0	0	0	0	-152	-312	-444	-580
Programma 4 Besturen	34.857	35.260	35.794	36.635	126.466	130.941	131.812	136.546	91.610	95.681	96.017	99.911
0-1 Bestuur	3.980	4.095	4.168	4.110	0	0	0	0	-3.980	-4.095	-4.168	-4.110
0-2 Burgerzaken	2.510	2.747	2.516	2.494	1.201	1.291	1.109	743	-1.309	-1.455	-1.407	-1.752
0-4 Overhead	24.347	25.304	26.011	27.009	27	27	27	28	-24.321	-25.277	-25.984	-26.981
0-5 Treasury	109	243	313	264	786	769	753	737	677	527	440	472
0-61 OZB woningen	471	385	400	414	8.056	8.295	8.538	8.796	7.585	7.910	8.139	8.381
0-62 OZB niet-woningen	389	324	337	350	10.277	10.568	10.868	11.186	9.888	10.245	10.531	10.836
0-64 Belastingen overig	120	120	120	120	126	126	126	126	6	6	6	6
0-7 ALG.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	512	591	554	467	105.078	108.930	109.437	113.958	104.567	108.340	108.883	113.490
0-8 Overige baten en lasten	501	510	510	510	0	0	0	0	-501	-510	-510	-510
0-9 Vennootschapsbelasting (VpB)	10	10	10	11	0	0	0	0	-10	-10	-10	-11
3-4 Economische promotie	25	26	26	27	861	879	898	919	835	853	872	892
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.368	540	563	586	0	0	0	0	-1.368	-540	-563	-586
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	199	204	209	214	55	55	55	55	-145	-149	-154	-159
8-1 Ruimte en leefomgeving	315	162	56	57	0	0	0	0	-315	-162	-56	-57
Totaal	182.042	186.148	189.308	194.754	177.902	181.923	182.313	187.076	-4.140	-4.225	-6.995	-7.678

Bedragen x € 1.000,- Mutaties reserves	Lasten				Baten				Saldo			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
0-10 Mutaties reserves	361	359	360	362	5.519	4.743	2.321	1.727	5.158	4.384	1.961	1.365
Totaal	361	359	360	362	5.519	4.743	2.321	1.727	5.158	4.384	1.961	1.365

Bedragen x € 1.000,- Totaal	Lasten				Baten				Saldo			
	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
P01 Leven	103.282	104.598	105.344	108.062	34.626	34.156	33.615	33.375	-68.656	-70.442	-71.729	-74.687
P02 Wonen	24.837	25.502	25.974	26.310	10.056	9.954	9.930	10.087	-14.781	-15.548	-16.043	-16.223
P03 Werken	19.066	20.788	22.196	23.747	6.754	6.872	6.956	7.068	-12.312	-13.916	-15.240	-16.679
P04 Besturen	34.857	35.260	35.794	36.635	126.466	130.941	131.812	136.546	91.610	95.681	96.017	99.911
Mutaties reserves	361	359	360	362	5.519	4.743	2.321	1.727	5.158	4.384	1.961	1.365
Totaal	182.403	186.507	189.668	195.116	183.421	186.666	184.634	188.803	1.019	159	-5.034	-6.313

Bijlage 4. Overzicht EMU-saldo

Het EMU-saldo is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. De EU-lidstaten mogen op grond van de Europese regelgeving een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De gemeenten hanteren een baten- en lastenstelsel maar de EMU-systematiek werkt op een andere manier. Daar is het moment van een daadwerkelijke transactie bepalend.

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit saldo geeft aan of de gemeente meer of minder heeft uitgegeven dan er binnenkomt. Omdat het hierbij gaat om de daadwerkelijke geldstromen tellen bijvoorbeeld de afschrijvingslasten niet mee, maar de gerealiseerde investeringen wel en ook de aan- en verkopen van gronden. Bij een sluitende exploitatie kan er daardoor toch sprake zijn van een negatief EMU-saldo. Het EMU-saldo wordt met name beïnvloed door de investeringsuitgaven die voor betreffende jaren zijn gepland.

Elke gemeente heeft een individuele EMU-referentiewaarde, die afgeleid is van het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. Venray heeft voor het jaar 2025 een referentiewaarde van negatief € 8.627 miljoen. De referentiewaarde voor het jaar 2026 is op dit moment nog niet bekend. Deze wordt bekend gemaakt in de septembercirculaire 2025.

Pas als het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) constateert dat het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten wordt overschreden, kan aan gemeenten worden "gevraagd" de begroting (en dan vooral het investeringsvolume) in dat jaar bij te stellen. Of dit verzoek er in een dergelijk geval komt, hangt af van de bestuurlijke weging op dat moment. Een eventuele EMU-instructie van het Rijk kan dus effect hebben op de investeringsplanning en de financieringsplanning.

Omschrijving	2025	2026	2027
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2025, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2026	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2026
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-4.253	-4.139	-4.225
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	37.687	46.931	30.353
3. Mutatie voorzieningen	958	574	-356
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-40.982	-50.496	-34.933

Bijlage 5. Subsidies

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de subsidies en bijbehorende subsidieplafonds van 2026.

Begrotingssubsidies op grond van de Awb	Bedrag
PSW	91.258
Stichting BiblioNu	1.335.126
Stichting Cultura Venray	538.169
Stichting Leergeld	320.362
Buro Andersom BV	472.929
Stichting Cultureel Centrum Venray	1.001.325
Stichting Venrays Musuem	129.690
Stichting Match voor vrijwilligers	139.057
Stichting Synthese	1.593.014
Stichting Mee De Meent Groep	252.662
Stichting St. Odapark	83.176
Mutsaersstichting	-24.525
Stichting gezinscoaches	955.243
Totaal	6.887.486

Welzijn-/maatschappelijk werk (Synthese) is inclusief een Specifieke Uitkering (SPUK).

Toelichting Mutsaersstichting:

Betreft de terugbetalingsverplichting van de verstrekte subsidie aan de Mutsaersstichting, deze is afhankelijk van het behalen van financiële ratio's. Conform raadsbesluit 27 juni 2024.

Subsidieplafonds 2026 periodiek en eenmalig	Plafond 2026	Deelplafond periodiek	Deelplafond eenmalig
Subsidieregeling Jeugd en Gezin	185.163	144.491	40.672
Subsidieregeling Kunst en cultuur	330.000	230.000	100.000
Subsidieregeling Leefbaarheid, vitale gemeenschappen en inwonersparticipatie	186.645	156.015	30.630
Subsidieregeling Meedoen	148.518	123.518	25.000
Subsidieregeling Sport, bewegen en gezondheid	110.000	90.000	20.000
Subsidieregeling Ondersteuning en zorg	683.502	673.502	10.000
Subsidieregeling Vrijtijdseconomie	96.383	66.383	30.000
Subsidieregeling Cultureel erfgoed	26.729		
Subsidieregeling Afkoppelen hemelwater	62.988		
Subsidieregeling Evenementen	41.042		
Subsidieregeling Klimaatadaptatie	19.980		
Subsidieregeling Energietransitie	9.990		
Subsidieregeling VVE en peuteropvang	1.312.695	0	0
Subsidieregeling Accommodatiebeleid	353.799		
Subsidieregeling Stimulering centrum Venray	49.951		
Totaal	3.617.385		

Overige subsidies	Bedrag
Vreemdelingenverkeer	1.291
Venray bloeit	81.341
regiogelden cultuur	7.500
natuurbescherming	5.559
Preventief jeugdbeleid	44.478
Stimulering zelfsturing dorpen en wijken	117.052
MFC De Schól in Heide	738.371
Totaal	995.592

In onderstaand overzicht is de subsidie opgenomen met een bijbehorend subsidieplafond over de volledige looptijd van de regeling, tot en met 2028.

Meerjarige subsidieregeling	Bedrag
Lokale Aanpak Isolatie	1.865.681
Totaal	1.865.681

Bijlage 6. Opbouwtafel gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	-3.498	-3.516	-3.532	-3.549
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	-2.662	-2.675	-2.688	-2.701
1a Waarde woningen eigenaren	-5.361	-5.361	-5.361	-5.361
Subtotaal	-9.495	-10.874	-10.890	-10.906

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
8a-3 Bijstandsontvangers	4.155	4.179	4.162	4.161
2 Inwoners	17.014	17.037	17.017	17.099
7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	16.595	16.697	14.995	14.983
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	1.713	1.755	1.789	1.829
3c Eenpersoonshuishoudens	1.208	1.190	1.222	1.253
8b Loonkostensubsidie	434	437	436	437
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	4.464	4.428	4.082	4.091
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	475	512	542	580
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	3.262	3.352	3.594	3.826
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	1.441	1.372	1.356	1.338
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	516	518	521	523
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	6.823	6.769	6.525	6.591
14c-2 Landelijke centrumfunctie	1.676	1.684	1.693	1.701
15e Leerlingen VO	485	506	508	509
15d Leerlingen (V)SO	370	403	404	422
15h-3 Onderwijsachterstand	239	238	238	238
38 Bedrijfsvestigingen	762	792	818	848
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	26	26	26	26
36 Kernen	1.614	1.604	1.607	1.612
36a Kernen met 500 of meer adressen	301	301	301	301
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	49	49	49	49
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	58	58	58	58
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.832	1.852	1.946	1.957
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	957	963	966	969
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	3.191	3.223	3.255	3.288
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	2.573	2.589	2.597	2.604
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	2.022	2.042	2.063	2.083
19 Oppervlakte binnenwater	28	28	28	28
16 Oppervlakte land	635	635	635	635
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	419	419	419	419

24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	242	243	241	241
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	1.106	1.114	1.122	1.129
39 Vast bedrag	979	979	970	970
Subtotaal	77.663	77.994	76.183	76.798

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Jaren	2026	2027	2028	2029
Uitkeringsfactor	0	0	0	0
Subtotaal (B x C (=uf))	115.951	120.032	120.598	125.181

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	-1.091	-1.091	-1.091	-1.091
Subtotaal	-1.091	-1.091	-1.091	-1.091

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	380	380	380	380
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	73	73	73	73
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	179	179	179	179
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
350 Bibliotheekmiddelen (DU)	132	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
421 Extra capaciteit BOA's (DU)	36	36	36	36
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	34	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	6	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
441 Wet betaalbare huur (DU)	33	18	15	13
Subtotaal	879	686	682	681

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
260 Participatie (IU)	10.511	10.207	9.744	9.518
Subtotaal	10.511	10.207	9.744	9.518

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Aanvullingen v/d gebruiker	2026	2027	2028	2029
Gemeenteposten:				
BCF Plafond	860	854	826	822
Volumeaccres (komt via dec. circ. 24)	0	0	0	0
LPO accres (komt via dec circ. 24)	0	0	0	0
Subtotaal	860	854	826	822

Totaal	115.590	119.137	119.179	123.500
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Bijlage 7. Lijst met afkortingen

Afkorting	Uitgeschreven
AB	Algemeen Bestuur
ABF	Asset Based Finance
ACM	Autoriteit Consumenten & Markt
ACT!	ACTie
AH	Albert Heijn
ALV	Algemene Ledenvergadering
AMR	Arbeidsmarktregio
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASL	Afvalsamenwerking Limburg
ASV	Algemene subsidieverordening
AVIM	Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel
AW	Autoriteit Woningcorporaties
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AZC	Asielzoekerscentrum
AZWA	Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord
BADO	Besluit accountantscontrole decentrale overheden
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW compensatiefonds
BC GGD	Bestuurscommissie GGD
BDU	Brede Doel Uitkering
BENG	Bijna energieneutrale gebouwen
Berap	Bestuursrapportage
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIA	Business Impact Analyse
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BING	Bright Innovations Network Greenpoint
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BNRS	Besluit Nadere Regels Subsidieverstreking
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOK	Bestuursovereenkomst
BOPA	Buitenplanse omgevingsplanactiviteit
BPB	Besluit proceskosten bestuursrecht
BPF	Beleidsplatform
BPM	Belasting van Personenauto's en Motorrijwielen
BSGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BSO	Buitenschoolse Opvang
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BV	Bedrijfsvoering

BW	Burgerlijk Wetboek
BW	Beschermde Wonen
BZ	Burgerzaken
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B2B	Business to business
B&P	Bemoeizorg en preventie
B&W	Burgemeester & Wethouders
CBL	Cross Border Lease
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid
CE	Circulaire Economie
CEO	Clïëntervaringsonderzoek
CEP	Centraal Economisch Plan
CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting
CISO	Chief Information Security Officer
CMS	Content Management Systeem
CMT	Centraal management team
COA	Centraal Ograan opvang Asielzoekers
COW	Coalition of the Willing
CPB	Centraal Plan Bureau
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive
CV	Commanditaire Vennootschap
DBC	Diagnose Behandel Combinatie
DCGV	Development Company Greenport Venlo
DGWW	Duurzame Grond-, Weg- en Waterbouw
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DMO	Directie Maatschappelijke Ondersteuning
DNR	Digitaal Nachtregister
DO	Definitief Ontwerp
DP	Deelprogramma
DPIA	Data Protection Impact Assessments
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DUVO	Doeluitkering Vrouwenopvang
EDB	Economic Development Board
ELC Limburg	European Logistic Centre Limburg
EMB	Ernstig meervoudige beperking
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPZ	Electriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland
ESAM	Eigen, Sociale omgeving, Algemene voorziening, Maatwerk voorziening
ESBL	Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale Overheden
EVO	Eigen Vervoerders Organisatie
EWRC	European Week of Regions and Cities
EZK	Economische Zaken en Klimaat
FG	Functionaris voor de Gegevensbescherming
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FMI	Functiemengingsindex
FP&C	Financien Planning & Control
FRIT	Flexibel Regionaal Interventie Team
FTE	Full Time Employee

GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GBI	Gegevens Beheer Informatiesysteem
GEMMA	Gemeentelijke Model Architectuur
GEO	Geografisch
GFT	Groente Fruit en Tuin
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie
GIA	Geweld in Afhankelijkheidsrelaties
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GKA	Gelijke Kansen Alliantie
GWV	GlasWeb Venray
GOA	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GOW	Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum
GREX	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
GS	Gedeputeerde Staten
G2G	Government to Government
HadM	Horst aan de Maas
HAS	Hogeschool voor studies op het gebied van Agro, Food en Leefomgeving
HBH	Hulp Bij Huishouding
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HRM	Human Resource Management
IBP	Informatiebeleidsplan
IHP	Integraal Huisvestingsplan
ICM	Intensief Casemanagement
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IKL	Instandhouding Kleine Landschapselementen Limburg
INTERREG	Programma voor transnationale samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ordening
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
IOB	Integraal Ondernemingsbeleid
IMRO	Informatiemodel Ruimtelijke Ordening
ISMS	Information Security Management Systeem
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IV	Informatievoorziening
IVP	Integraal Verbeterplan
IZA	Integraal Zorgakkoord
I&W	Infrastructuur en Waterstaat
JA	Jeugdautoriteit
JH	Jeugdhulp
JKC	Jenaplan Kindcentrum
JKC TT	Jenaplan Kindcentrum Talententuin
KCC	Klant Contact Centrum
KCJ	Kunstencentrum Jerusalem
KDP	Kostendekkingsplan
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
KODE	Kader voor Opwekking Duurzame Energie

LBV	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Light emitting diode
LIOF	Limburgs Investerings- en Ontwikkelings Fonds
LISA	Landelijke Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LLF	Limburg Liquiditeiten Fonds
LLTB	Limburge Land en Tuinbouw Bond
LNv	Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LPO	Loon-prijsontwikkeling
LSI	Landelijke Stuurgroep Interventieteams
LTA	Landelijke Transitie Arrangement
LV	Landelijke Voorziening
LWV	Limburgse Werkgeversvereniging
MEOZ	Meerkosten energie openbare zwembaden
MER	Milieueffectrapportage
MFA	Multifunctionele Accommodatie
MFC	Multifunctioneel Centrum
MGB	Maatregel gebiedsgerichte beëindiging
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MGRSDLN	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MKB	Midden en Klein Bedrijf
MKI	Milieu kosten indicator
MO	Maatschappelijke Omvang
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MOZON	Stichting Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland
MS Teams	Microsoft Teams
MUIP	Meerjarig Uitgaven en Investerings Plan
MVA	Materiële Vaste Activa
MW	Meerlo Wanssum
MW	megawat
M&O	Misbruik en Oneigenlijk gebruik-beleid
NAVOS locatie	NAZorg VOormalige Stortplaatsen
NCNP	No Cure No Pay
nFTK	notitie Financieel Toetsingskader
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NIP	Nationaal Isolatie Programma
NIS2	Network and Information Security
NLW	Noord Limburg West
NML	Noord Midden Limburg
NNL	Noord Noord Limburg
NOC/NSF	Nederlands Olympisch Comité/Nederlandse Sport Federatie
Novex	Nationale Omgevingsvisie Extra
Novi	Nationale Omgevingsvisie
NOK	Nadere Overeenkomst
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NPRD	Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
NRD	Notitie Reikwijdte en Detailniveau
NTO	Nationale Terugvaloptie
NV	Naamloze Vennootschap

NVRD	Koninklijke Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten
OCO	Onderzoek cliënt ondersteuning
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODNML	Omgevingsdienst Noord-Midden Limburg
OEM	Overige eigen middelen
OHBA	Onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OMOP	Overeenkomst met open posten
OO-model	Organisatie Ontwikkelmodel
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
OOT	Openbare Orde Teams
OPK	Oud papier en karton
OVA	Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling
OVS	Opdracht VolgSysteem
OW	Omgevingswet
OZB	Onroerend Zaak Belasting
P&C	Planning en Control
P&IB	Privacy en Informatiebeveiliging
P2P	People to People
PBD	Plastic verpakkingen, Blik en Drinkpakken
PBE	Publiek Belang Electriciteitsproductie
PD	Project deelprogramma
PDV	Perifere Detailhandels Vestigingen
PFH	Portefeuillehouder
PGB	Persoonsgebonden budget
PHO	Portefeuillehoudersoverleg
PIA	Privacy Impact Assessments
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
PM	Pro Memori
PMD	Plastic Metaal en Drankkartons
pMIEK	provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
PO	Primair Onderwijs
PO	Privacy Officer
POC	Percentage Of Completion
POI	Provinciale OndersteuningsInstellingen
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PPS	Publiek Private Samenwerking
PSW	Pedagogisch Sociaal Werk
PVA	Plan van aanpak
PWC	PricewaterhouseCoopers
RBO	Regionaal Bureau Opdrachtgeven
RES	Regionale EnergieStrategie
RESNML	Regionale EnergieStrategie Noord- en Midden-Limburg
RIB	Raadsinformatiebrief
RIEC	Regionale Informatie en Expertise Centra
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RKK	Ruimtelijk kwaliteitskader
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
RMO	Regionaal Mobiliteitsoverleg
RUD	Regionale UitvoeringsDienst

RUDLN	Regionale UitvoeringsDienst Limburg Noord
RUIA	Regionale Uitvoerings- en investeringsagenda
RVU	Regeling Vervroegd Uittreden
RvC	Raad van Commissarissen
RWE	Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk
RWS	Rijkswaterstaat
SAP	Sociaal Activeringsprogramma
SBO	Speciaal Basisonderwijs
SD	Sociaal Domein
SDDP	Schoon door de poort
SDW	Stad, Dorpen en Wijken
SISA	Single Information Single Audit
SMI	Sociaal Medische Indicatie
SMP	Soorten management plannen
SPM	Strategisch Personeelsmanagement
SO	Speciaal Onderwijs
SOJ	Specialistische Ondersteuner Jeugd
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SOR	Samenhangende objectenregistratie
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
SPOV	Stichting Primair Onderwijs Venray
SPUK	Specifieke Uitkering
STOMP	Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobility as Service en Privéauto
STRDR	Strijder
SUP	Single Use Plastics
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
S&B	Samenleving en Bestuur
TAK	Team Arbeidsmigranten in Kwetsbare positie
TAM	Tijdelijke alternatieve maatregel
TLN	Transport en Logistiek Nederland
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOP	Toeristische Overstap Punt
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
TPN	Trade Port Noord Venlo
TRPV	Toeristisch Recreatief Platform Venray
UP	Uitvoeringsprogramma
UWV	Uitvoeringsinstelling WerknemersVoorzieningen
VAVO	Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VBNE	Vereniging Bos en Natuureigenaren
VGP	Venlo Greenpark
VIMC	Venrayse Instandhoudingsverordening Monumenten
VJN	Voorjaarsnota Rijk
VLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring Omtrent het Gedrag
VOP	Venrays Ondernemers Platform
VP	Verbonden Partijen
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs

VTE	Vrijetijdseconomie
Vpb	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
VZ	Voorziening
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsvergunning
WAMS	Wet Aanpak Meervoudige problematiek sociaal domeins
WBH	Wet betaalbare huur
WCW	Wet collectieve warmte
Wet HOF	Wet houdbare overheidsfinanciën
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WGIW	Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie
WGV	Wet goed verhuurderschap
WKB	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
WML	WaterleidingsMaatschappij Limburg
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WMEBV	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOO	Wet Open Overheid
WoR	Welzijn op Recept
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
WPB	Wet Bescherming Persoonsgegevens
WPG	Wet politiegegevens
WRP	Water en rioleringsplan
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw
WTP	Wet toekomst pensioenen
WVG	Wet Voorkeursrecht Gemeenten
WVGGZ	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWL	Wonen, Werken en Leven
ZIN	Zorg in Natura
ZN	Zorgverzekeraars Nederland
ZonMw	ZorgOnderzoek Nederland en het gebied Medische Wetenschappen
ZVH	Zorg- en Veiligheidshuizen
3RO	3 Reclasseringsorganisaties

Onderwerp Programmabegroting 2026-2029.

Zaaknummer	Steller	Medewerker team Financiën Planning & Control
	Team	Financiën Planning en Control
Raad datum	Teammanager	Team Financiën Planning & Control
4 november 2025	Portefeuillehouder	Wim de Schryver

Openbaarheid

Ja, per direct.

Ter advisering/kennisneming/bespreking

Ter bespreking.

Voorstel

1. De raad voorstellen om:

1. De programmabegroting 2026 inclusief de meerjarenbegroting 2027-2029 vast te stellen.
2. In te stemmen met het Meerjarig Uitvoerings- en InvesteringsProgramma 2026-2029 (MUIP 2026-2029).
3. In te stemmen met de in programmabegroting 2026-2029 verwerkte (investerings-) budgetten zoals opgenomen in paragraaf H investeringen.
4. Per subsidieregeling voor het jaar 2026 een subsidieplafond vast te stellen zoals opgenomen in bijlage 5.

Raadsvoorstel

Inleiding

De Programmabegroting is de beleidsmatige en de financiële vertaling van de lijnen die zijn uitgezet vanaf de Kadernota 2026. Deze geactualiseerde kaders dienen vervolgens als uitgangspunt bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 inclusief de meerjarenbegroting 2027-2029.

Beoogd resultaat

Het vaststellen van de programmabegroting 2026-2029 door de raad.

Argumenten

1.1 De programmabegroting 2026 inclusief meerjarenbegroting 2027-2029.

De programmabegroting is het begin van de P&C-cyclus 2026. Wettelijk is vastgelegd dat de raad de programmabegroting moet vaststellen.

De uitwerking van de kadernota 2026, de gevolgen van de meicirculaire 2025 en de verwerking van nieuw genomen besluiten resulteert in het volgende meerjarenperspectief 2026-2029:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Meerjarenbegroting 2026 – 2029	1.019	159	-5.034	-6.313
Structureel begrotingssaldo (richtlijn provincie)	201	-538	-5.586	-6.945

Voor 2026 is de begroting net sluitend. Op het eerste oog lijkt er ook voor 2027 een sluitende begroting te zijn. Echter, als we kijken naar de richtlijnen die de provincie stelt, moeten we concluderen dat we in 2027 de rode cijfers induiken. Dat komt omdat de provincie voorschrijft dat we incidenteel ontvangen middelen niet mogen inzetten voor structurele uitgaven. Vanaf 2027 verwachten we forse oplopende tekorten. De situatie is zorgwekkend. Scherpe keuzes zijn noodzakelijk om de meerjarenbegroting sluitend te maken. Nieuwe plannen, wensen en uitgaven hebben direct impact op bestaande afspraken uit het coalitieakkoord. We merken echter nog onvoldoende bewustzijn over het zorgwekkende huishoudboekje.

In deze begroting hebben we voor het eerst de verwachte kosten opgenomen voor het verwerven van grond en het voorbereiden van de ontwikkeling van deze gebieden. We verwachten hiervoor tot en met 2029 ruim € 60 miljoen te moeten investeren. Daarvoor is extra financiering nodig. Deze kosten leggen extra druk op het meerjarenperspectief. Het aantrekken van de benodigde extra leningen heeft op termijn gevolgen voor onze schuldenpositie waardoor we in een hoger risicoprofiel gaan vallen. Dit kan leiden tot een strengere accountantscontrole en toezicht door de provincie.

We blijven via de VNG in gesprek met het Rijk over een eerlijke verdeling van taken en middelen. Gemeenten moeten realistisch begroten en het Rijk moet zorgen voor voldoende compensatie. We verwachten dat het huidige demissionaire kabinet op dit punt weinig meer zal bewegen. Daarom hopen we op duidelijke keuzes van een nieuw kabinet.

1.2 In te stemmen met het Meerjarig Uitvoerings- en InvesteringsProgramma 2026-2029 (MUIP 2026-2029). Voorgesteld wordt om akkoord te gaan met het Meerjarig Uitvoerings-en InvesteringsProgramma 2026-2029.

1.3 In te stemmen met de in programmabegroting 2026-2029 verwerkte (investerings-) budgetten zoals opgenomen in paragraaf H investeringen.

De raad heeft beslissingsbevoegdheid over de (investerings-) budgetten en de investeringen. Om recht te doen aan de wet en regelgeving vindt daarom expliciete besluitvorming plaats door dit beslispunt.

1.4 Akkoord met de subsidieplafonds 2026.

Het is juridisch noodzakelijk om het subsidieplafond op te nemen voor alle subsidies. Het is juridisch en financieel noodzakelijk om een financiële weigeringsgrond te hebben.

In het overzicht subsidieplafond wordt een onderverdeling gemaakt tussen de subsidies vanuit de Algemene Wet Bestuursrecht, de Algemene Subsidie Verordening en de periodieke en eenmalige subsidies.

Kanttekeningen en risico's

In deze begroting hebben we voor het eerst de verwachte kosten opgenomen voor het verwerven van grond en het voorbereiden van de ontwikkeling van deze gebieden. We verwachten hiervoor tot en met 2029 ruim €

Raadsvoorstel

60 miljoen te moeten investeren. Daarvoor is extra financiering nodig. Deze kosten leggen extra druk op het meerjarenperspectief. Het aantrekken van de benodigde extra leningen heeft op termijn gevolgen voor onze schuldenpositie waardoor we in een hoger risicoprofiel gaan vallen. Dit kan leiden tot een strengere accountantscontrole en toezicht door de provincie.

De gevolgen van de septembercircular 2025 van het gemeentefonds zijn nog niet bekend. Het uitkomen van de septembercircular kan het financieel meerjarenperspectief weer beïnvloeden.

Via een Raadsinformatiebrief (RIB) wordt de raad zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van de resultaten van de septembercircular 2025.

De gevolgen van de meicircular 2025 zijn verwerkt in de programmabegroting 2026-2029. Dit is tevens een eis van de Provincie Limburg.

Communicatie

Via de griffie wordt de programmabegroting 2026-2029 aangeboden aan de raad.

Een persbericht wordt aan de pers beschikbaar gesteld.

Het subsidieplafond per subsidieregeling bekend maken op de daarvoor voorgeschreven wijze.

Financiële gevolgen

Voor de provincie is het structureel en reëel sluitend zijn van de begroting de belangrijkste toets. Het is een vereiste om voor het eerste of het laatste begrotingsjaar een structureel sluitende begroting in te dienen.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Meerjarenbegroting 2026 - 2029	1.019	159	-5.034	-6.313

Om het structurele begrotingssaldo te bepalen wordt bovenstaand saldo gecorrigeerd met incidentele baten en lasten. In onderstaand overzicht is het structurele begrotingssaldo weergegeven. Voor 2026 beschikken we over een positief saldo. Het structureel begrotingssaldo is vanaf het jaar 2027 echter negatief.

Samenvatting structurele exploitatieruimte 2026-2029 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2026		2027		2028		2029	
	Bedrag	Som	Bedrag	Som	Bedrag	Som	Bedrag	Som
Totaal lasten (exclusief toevoeging reserves)	182.665		186.148		189.308		194.754	
Totaal baten (exclusief toevoeging reserves)	178.526		181.923		182.313		187.076	
Resultaat voor mutatie reserves		-4.139		-4.225		-6.995		-7.678
Toevoegingen aan reserves	362		362		362		362	
Onttrekkingen aan reserves	5.520		4.746		2.323		1.727	
Saldo mutaties reserves		5.158		4.384		1.961		1.365
Begrotingssaldo		1.019		159		-5.034		-6.313
Incidentele lasten (inclusief mutaties reserves)	4.773		3.492		1.259		601	
Incidentele baten (inclusief mutaties reserves)	5.591		4.189		1.811		1.233	
Saldo incidentele baten en lasten		818		697		552		632

Raadsvoorstel

Structureel begrotingssaldo		201		-538		-5.586		-6.945
% structureel evenwicht (van totaal baten)		0,11%		-0,30%		-3,06%		-3,71%

Vervolgtraject besluitvorming

De Programmabegroting 2026-2029 wordt in de raadsvergadering van 4 november behandeld in de raad.

Evaluatie

Via de reguliere P&C-cyclus wordt gemonitord of de geformuleerde kaders en uitgangspunten realistisch en haalbaar zijn.

Bijlagen

Bijlage 1: Boekwerk programmabegroting 2026-2029.

Bijlage 2: Persbericht begroting 2026.

Naslagwerk

Kadernota 2026.

Onderwerp

Venray presenteert begroting 2026

Datum

16 september 2025

Berichtnummer

Pagina

1 van 2

Venray presenteert begroting: "Alle lucht is eruit"

Het college van B&W van Venray heeft haar financiële plannen voor 2026 gepresenteerd. De situatie is zorgwekkend. Scherpe keuzes zijn noodzakelijk om de meerjarenbegroting sluitend te maken. "We zijn met de stofkam door de begroting heengegaan en alle lucht is eruit", zegt wethouder financiën, Wim de Schryver. "Dat betekent dat nieuwe plannen, wensen en uitgaven direct impact hebben op bestaande afspraken uit het coalitieakkoord."

Het is essentieel dat raad, college, ambtelijke organisatie, samenleving, partners en andere overheden zich bewust zijn van de zorgwekkende financiële situatie. "Ik wil graag transparant zijn. Willen we nieuwe plannen, dan moeten we onszelf eerst de vraag stellen: hoe betalen we dat?" Er is geen financiële ruimte meer. "Een ongedekte cheque kunnen we niet uitgeven." Voor 2026 is de begroting net sluitend, maar vanaf 2027 duikt die de rode cijfers in. De jaren daarna verwachten we forse oplopende tekorten.

Blijvende onzekerheid

De huidige periode wordt gekenmerkt door onrust en onzekerheid. Politieke spanningen en grote maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen vragen om duidelijk en stabiel bestuur. De komende landelijke en lokale verkiezingen zullen ongetwijfeld invloed hebben op het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan in de komende jaren.

Ontwikkelingen met impact

De begroting voor 2026 houdt rekening met grote ontwikkelingen met financiële gevolgen. Zo gaat er komend jaar veel geld naar de opdracht om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een goede werkplek met ontwikkelkansen te bieden. De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), die zich bezighoudt met vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, gaat over in een nieuwe regionale Omgevingsdienst.

Binnen het sociaal domein stijgen de zorgkosten. Dit komt door nieuwe prijsafspraken met zorgaanbieders. Ook in het ruimtelijk domein zijn er uitdagingen. Zoals de capaciteitsproblemen in het energienet, de stikstofproblematiek, het behoud van waterkwaliteit en de recente discussies over spuitzonering. De woningnood blijft onveranderd groot. Ondanks de financiële risico's kiest het college er bewust voor om te investeren in de realisatie van nieuwe woonwijken.

Verdeling taken en middelen

De gemeente Venray blijft in gesprek met het Rijk over een eerlijke verdeling van taken en middelen. Gemeenten moeten realistisch begroten en het Rijk moet zorgen voor voldoende

compensatie. Het huidige demissionaire kabinet zorgt voor weinig beweging, maar de gemeente hoopt op duidelijke keuzes van een nieuw kabinet.

Noot aan de redactie/Niet voor publicatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de persdesk van de gemeente Venray,
tel: 06 – 18 29 62 82.